

Incipit tractatus notabilis de ex-
cōicationibus suspensionibus. et ter-
dictis irregularitatibus et penis Fratris
Antonini archiepiscopi Florentini de or-
dine predicatorum.

Excommunicatio dicitur exclusio a cō-
munionem. Sicut autem triplex est cōio
fidelium. scilicet in p̄sentia
tione loquela cibo
et huiusmodi: in sacramentorum susce-
ptione: in bonorum spiritualium par-
ticipatione que fiunt in ecclesia iuxta
illud: Particeps ego sum omnium ti-
mentium te: et custo. man. tua. Sic tri-
plex potest dici excōicatio alijs omis-
sis. **P**rima est excōicatio maior que
etiam dicitur anathema: et excludit a
predicta triplici cōione: de hac. 3. q. 4.
engeltrudam. et. 2. q. 3. sicut apostoli. et
c. nihil. **S**ecunda excōicatio est mi-
nor que excludit a participatione et
cōione sacramentorum: passiva tamen
est Jo. de ligna. de cle. ex. depo. si cele-
brat. et hoc. ii. q. 3. cum excōicato. et. 3. q.
4. engeltrudam. **T**ertia est excōi-
catio data a deo: scilicet inflicta p̄ quolibet
mortali: et de hac. ii. q. 3. audi. Ista igitur
de censuris ecclesiasticis quarta pars
sex titulos habet. In primo tractabitur
de excōicatione maiori. In secundo de
minori. In 3. de interdicto. In 4. de
suspensione. In 5. de irregularitate.
In 6. de penis in genere. **Q**uan-
tum ad primū sciendū q̄ excōicatio
maior quāq̄ infertur ab homine siue a iudi-
ce: et q̄ ista potest inferri pro varijs et
innumeris casib⁹ etiam iniustis: id nō p̄t
poni casus ipsi. **Q**uāq̄ infertur a iure

particulari per cōstitutiones v3 syno-
dales alicuius diocesis: vel prouincia-
les factas in concilio provinciali: vel
per legatum alicuius prouincie q̄ nō
extenduntur ad alia loca scilicet extra p̄-
uincias vel diocesim: et quia hec vari-
antur etiam multis modis: quia quot
dioceses tot quodāmodo constitutio-
nes: ideo etiam ipse omittuntur. **Q**uā-
q̄ infertur a iure cōi excōicatio: seu p̄-
stitutiones factas i concilijs vniuersali-
bus vel a sumis p̄ntificib⁹ q̄ astrigunt
et ligant ubiq̄ terrarū fideles: quāq̄ q̄-
dā habentur in corpore iuris. vñ Do-
sti. de sen. ex. in prin. enumerat. 30. ex-
cōicationes collectas ex decretis et de
cretalib⁹. Jo. vero an. de sen. ex. c. eos
li. 6. in glo. enumerat trigintaduas:
que habentur in ipso libro. 6. Et idē
in cle. i. de sen. ex. enumerat quinquā-
gintaduas: que habentur in clemen.
Quedam alie sunt per extranagātes
diuersorū sumorū pontificū. Et itē
quedā alie sunt que annuatim fiūt a
sumo p̄ntifice i curia 3 q̄sdā p̄sōas
seu cōmittētes quedā vicia: vt. j. pate-
bit. **I**gitur circa istā materiā excōi-
catis maioris sic procedit. **P**rimo
ponentur casus ipsi p̄pter quos icurrūt
ipsa excōicatio maior: quorū quedā
sunt apostolice sedis reseruatū q̄ntū ad
absolutōes. 2. tractabitur de ipsa excōi-
cacione. 3. de ipsius absolutione. in
ponēdo autē ipsos casus excōicatis
iuris: prius agēt de illis in q̄bus fre-
quēt⁹ icurrūt cū aliquali declaratiōe
est nōta p̄ doctores. Et exinde de alijs
breuissime expediet. **D**emū ponēt de
vbo ad vbu q̄dā extranagantes et ipse p̄-
cessus q̄ fit annuatim i curia p̄ papam
et tunc plures excōicationes.

De iniectione manuum in clericum
vel religiosum violenta.

Cap. primum.

Siquis inuadente diabolo huius
sacrilegij viciū vel crimen in
currerit: q̄ in clericū v̄l mo
nachū manus violētās iniecerit: ana
thematis vinculo subijciat: et nullus
ep̄oz illū p̄sumat absolūē: nisi mōtis
vrgēte periculo: donec apostolico cō
spectui presentetur: et eius mandatu
suscipiat. **I**nn. 2.º. l. 7. q. 4. Super hoc
decreto sunt quinq; notāda. **P**rimus
est q̄ nomine siquis cōprehendit et
femina: vt dicit ibi gl. et archi. et vt pa
tet extra de sen. ex. mulieres. **2.º** est
notandum quis clericus vel religio
sus gaudeat isto priuilegio: et quis nō
super quo. **I**o. de ligna. in tractatu d̄
censura ecclesiastica dicit q̄ religio
sus monachus non clericus gaudet
isto priuilegio: scilicet q̄ iniiciens ma
nus violentas in ipsum est excoīcat.
Item canonicus regularis non cleri
cus. **I**tem nouitius religiosus gau
det hoc priuilegio: vt in. c. si religio
so. co. t. l. 6. **I**tem moniales et cōuer
se earum: extra de sen. ex. de moniali
bus. **I**tem cōuersi religionū: s̄z d̄ cō
uēsis seculariū remanet dubiū. **H**os.
aut̄ in. c. nō dubium. de sen. ex. dicit q̄
conuersus qui remanet in domo sua
uiuens vt laicus nō gaudet hac imu
nitate. 27. q. 1. vt lex cōtinet. Si v̄o
sit cōuersus tradens se et sua: p̄secrat̄
incedēs: hōas audiēs: honeste viuēs
talīs gaudet hac immunitate. l. 7. q. 4.
si quis. **P**robat hec solutio in. c. vt p̄
uilegia. d̄ priuile. v̄si. hoc autē. Et hanc
credo verā. **I**o. de ligna. clericus con
iugat̄ nō bigamus incedēs in habitu

clericali et tōsura gaudet hac immūta
te: vt in. c. vno. d̄ clericis iung. l. 6. Et
hoc quo ad dno: q̄ s̄z percutiens eū
incidit in canonē. 2.º q̄ nō h̄z respon
dē i iudicio seculari. d̄ percutiēte de
ricū n̄ bigamū dimittētē habitū et tō
surā: et postea reassumētē vtz tal̄ iā
dat i canonē sūt op̄iones: et qdā dicūt
q̄ nō. nā satis est q̄ elegit sibi semel
vitā clericalē p̄fessionē v̄l regulā qd̄
semel. de re. iur. l. 6. Et alij dicūt con
trariū q̄ iusta p̄nta nemini est ause
renda. 4. q. 1. si quis libellū. p̄ hoc faci
unt notā p̄ **I**nn. l. c. f. d̄ vita et ho. de.
Qui dicit clericos priuatos priuilegio:
q̄ se imiscēt negociationib⁹ illud real
sumere dimittendo. **I**o. **I**nn. et arch.
tenēt hāc partem: hanc etiā probat
clemen. de vi. et ho. de. Si littera itel
ligat̄ s̄m cōtinuū et rectū intellectum
nā ibi dicit textus q̄dū in p̄missis
existant vel insistāt eo ipso amittāt. et
ille versus s̄z verū intellectū refertur
ad omnia p̄cedētia: vt i. c. 2.º regis.
de appel. **C**ōfirmat hoc q̄ illa p̄stitu
tio est penalī: ideo i dubio d̄z recipe
interpretationē i partē mitiorē. **I**o. de
ligna. de pcutiēte depositū dicūt **I**o.
et **D**ug. 50. di. accedens. q̄ incidit i ca
nonē. Et idē **B**er. **S**ed **B**ar. **B**ri. et
hūi: qd̄ videt̄ approbari p̄. c. degra
datio. de pe. l. 6. **I**o. an. in. d. c. degra
datio. dicit p̄mā opinionē eē verā: in
verbalit̄ deposito: s̄z i actualit̄ depo
sito est vera h̄ia opinio. **I**o. de ligna.
Percutiēs clericū p̄ saltū p̄motū inci
dit i canonē: q̄ talis recipit characte
rē. **C**lericus pcutiēs seipm̄ irato aīo
incidit in canonē. qd̄ pbat̄ 23. q. 5. si n̄
licet. **P**reterea tale priuilegium est in
dultū toti ordini clericali: cui īnuāciā

nō pōt Jo. de lig. Idem archi. et Jo. an. Percuties clericū excoīcatū: utz incidat in canonē. Dicit alig q non per. c. excoīcatorū. 23. q. 5. r. ii. q. i. mul. ti. Sed in cōtrariū est comunis opi. nio. Nam excoīmunicatus retinet ordinem ratione cuius indulta est immunitas: ergo durat durante causa. Hāc opi. tenet Jo. Vin. et Hoff. In no. Jo. an. Spe. Percuties clericū icedēt sine habitu clericali: si monitus fuerit et nō assūperit nō incidit in canonē. Si autē nō fuerit monitus et ipsū percusserit nō i actu belli vlt ag. gressure: tūc incidit etiā si clericus habitu deposito se alias imiscuerat: sed si ipsū pcusserit i actu belli et aggressure: tūc nō icidit qm Inn. Hic tñ putare pōderādū qm dedit causāz bello et aggressure. Nam si clericus iuste causa dedit: tūc indubitatū ē: q illi cōtra quos venit clericus nō incidunt ex capite defensione permisse: vt in. c. si vero. de sen. ex. et ceteri fauentes igresso nō icidūt. Itē si tertius tertius: et clericus temē se imisceat habitu depositor: et tē credere pcutientes i limibz aggressure nō fore excoīcatos: et sic itelligo opi. Inno. et Jo. de lig. Percuties ordinatū nō baptizatū nō incidit qz non habet characterē. Percuties ordinatum inuitū coactione absoluta nō incidit i canonē: qz talis nō recipit characterē: et dō bap. maiores. in glo. s. inuitum coactione cōditionali: nisi postea ratificet expse vel tacite talē pcuties nō incidit in canonē. Jo. de ligna. Detinens clericū asportatē res suas: vlt alias apud se depositas p violētā: vel auferēs eo inuito nō icidit i canonē si ei auferat: dūz ē i asportādo. i. anteqz

se recipiat ad locū destinatū. Si autē h facēt ex iteruallo postqz puenit ad locum destinatū et adeptus fuerit possessionem rez illaz perfecte icidit s. pe. de cenf. ecclesiasti. 3. notandū est q in quibusdam casibus qz nō actualiter iniiciat quis manūz violentam in clericum incidit in canonē ppter quosdam actus iniuriosos personales factos cōtra tales: sicut cum quis percutit clericum subijcientē se verberibus eius pro emenda offense cōmisit: extra dō sen. ex. contingit. Clericus vero subijciēs se verberibus vlt etiā q ē excoīcat. Dicit Jo. an. i nouella qz participat i crīe dānato ex. e nuper. et. c. si cōcubine. Nisi dicas q participiū in crīe tūc inducit excoīcationē i participāte qm participat cuz excoīcato nō in illo actu tñ pro quo pncipalis excoīcationē incurrit: ad h. j. e. si concubine. Ibi post latā sūam decr. nup. ponit etiā illā excoīactum tēpore cōionis. nec obstat si dicas q mādās l cooperās pcutiētū sit excoīcatus: qz nō ex vi participij: sed ex ppo facto: q etiā qnqz excoīcatus ē nō pbi. bēs. j. e. quāte. Vel nisi dicas q sūmtere nō est participare crimini: qz p. bilit credē poterat illuz remissuz. Prior tñ solutio non videt sufficiens vbi iciterant: icū ex pmo sit excoīcatus. Hoc Jo. an. Idē Pau. in de. eol. dō san. et affi. et sic vidēt dicere q non sit excoīcatus. Pe. vero dō perusio dicit q talis clericus si pmitit se percuti vna pcussioe tñ: tūc nō ligat maiori qz anqz seqt lēso pcutiēs nō ē excoīcatus: et sic se subijciēdo nō participat excoīcato: s. excoīcādo. Si autē subijci se pluribz pcussioibz: tūc ligat maiori

qꝛ participat excoꝛicato i cruce. Et ista
prima solutio facit ad questioneꝛ quā
faciunt predicti doc. de eo qui recipit
coꝛionem a religioso sine līa eius a q̄
debet habere vtrum. s. sit excoꝛicat⁹ si-
cut ⁊ ipse religiosus: remittunt ad no-
tata circa istam decretalem contigit
Item reputatur quasi manus violenta
cū qꝛ retinet clericū i carceratū vlt
in custodia vel vinculatū: vt i. c. nu-
per. Includens clericum violent⁹ ne
ab inimicis ipsū querentibus occi-
datur non incidit in canonem: quia li-
cet adsit violentia: nō tñ dolus: immo
ad salutē eꝝ ut nō ad iniuriā. Hoc tꝛ
Inn. in. c. nup. Duo ad hoc regrunt
vt qꝛ incidat in canoneꝛ illum. si quis
suadete. i. 7. q. 4. s. anim⁹ dolosus: ⁊ fa-
cti pꝛetratio: vt pꝛ ex ipso tex. ⁊ Jo.
an. tꝛ ē qꝛ penā late sine nullus icidat
p solā attetatioꝛ: nisi pueniat ad act⁹
psumationē: p. c. perperue. d. elec. li. 6.
vñ vibrās gladiū vt pcuteret clericū
quē tñ ille nō percussit: qꝛ ille ictus vi-
tauit nō incidit in canonē. Jo. de lign.
si alig inimici clerici obsidēt ipsū in
castro vel domo forte alic⁹ mulieris
claudūt ipꝛ: ⁊ nō eū custodiūt: sꝫ vt il-
li verecūdiā faciāt nō dicerēt illū deti-
nere i custodia vel carcere: qꝛ neqꝫ h̄
itēdūt. Item nec violentiā iſerūt pſone
nec reb⁹ adherētib⁹. hec sūt vba Inn.
Nescio tñ si p hec vba intēdat Inn.
dicē hos nō fore excoꝛicatos: sꝫ h̄ videat
tur p vba illa: nec violentiā. zc. qd̄ fꝛ
rat canon. Credo tñ in obsidente pō-
derādū: ppter qd̄ fiat obsessio. An p
pꝛ castꝛ habēdū: ⁊ nō psonā violādā:
⁊ tūc credo qꝛ nō incideret. Si autē fie-
ret obsessio pꝛ psonā vt violēt: tūc i-
cidēt. De claudete vō domū mulier!

ad verecūdiā clericī detegēdā crede-
rē ipm includētē excoꝛicatū: nā sit iu-
ria persone clericī iclusi. Jo. de lign.
Item reputat q̄si manus violenta: vt cū
qꝛ mādāt capi vlt verberari talē: ⁊ se-
q̄ effectus: vt i. c. per pēdim⁹. Item per-
cutere reputat clericū cū qꝛ ratāz hꝫ
pꝛuisione clericī factā noīe suo: vt. c.
cū qſe. ti. li. 6. Item reputat cūz nō defē-
dit clericuz cū ledit pſonalit⁹: ⁊ defen-
dē pꝛ sine piculo sui: zc. e. quāte. Item
qꝛ circa hūc casū varie sūt opiniones.
Quidā. n. vt Jo. ⁊ Ber. in glo. sup. c.
quāte. ⁊ Guil. dicunt qꝛ istud. s. nō de-
fēdere clericū ab iniurijs pſonalib⁹: cū
fieri possit i ducit excoꝛicationē q̄sum
ad officiales: ad quoz offm pertinet
eos defēdē. z. 3. q. 5. administratores. ⁊
i. 4. q. 5. forte. Hosti. vero dicit in sū. h̄
ec intelligēdum gñaliter de quocūqꝫ
ēt si nō teneret ad h̄ ex officio dūmō
nudo vbo tñ phibē possit: vt si dice-
ret illi qꝛ vellet iniuriari: Caveas tibi
vel nō facias: ⁊ ille abstineret: ar. ad
hoc ex. e. dilecto. li. 6. Idem vt scire
Jo. d. lig. sup. c. q̄ste. Inno. vero reci-
tat vtrāqꝫ opōne: ⁊ dicit qꝛ si alig
verberaret noīe meo: ⁊ ex negligētia
nō phiberē sine dolo: nō incidereꝛ i ca-
nonē: cū necessari⁹ sit dolus: sec⁹ si ex
pꝛposito nō phibeo. Jo. an. i nouella in
d. c. q̄ste. dicit qd̄ Vin. abb. ⁊ Hostie.
Finaliter dicit qꝛ siue qꝛ habeat vbe-
rātē i pꝛate: siue nō: siue ille vberet noīe
illius: siue nō incidit in canonē qñ pꝛ
phibē: ⁊ nō phibz: dūmō dolose dimi-
tat: at nō. Et addit vñ multuz nōbile
dicēs: In h. n. vel in alium canonē nō
lus incidit sine dolo: ar. ff. de adul. l.
pe. ff. d. fical. li. 1. Idēz Jo. d. ligna. Spu-
ens i faciem clericī est excoꝛicatus sūm

4
Hostia. & ledens euz pede vel alia par
te corporis similiter. Animus iniuriā
di q̄tum ad utrūq. Idem si effundat
aquam super eum. Detinens clericū
per vestem vlt per frenū equi: ne cle
ricus liber transeat: tenet. Immo. q̄ sit
excoicatus in. d. c. nuper. Adonet q̄
violat persona: l3 mediantibus reb?
adherentibus persone. Idē d̄ auferē
tibus res: si manibus clerici: & si forte
auferat dñs vel possessor qui como
dauerat clerico vsq; ad certū temp?
& huiusmodi: quia ante finitum vsū
non debet tolli. Ecce idem equum cui
insedit clericus: vel lacerās vestes q̄s
habet indutas: dicunt quidā q̄ sit ex
coicatus: si hoc fiat in iniuriam cleri
ci. nā videt iniuria fieri persone q̄ sit
vestibus q̄bus induta est: & equo cui ī
sedit. Secus si vestes fuerūt separate
a psona & equo: allegat. c. contingit. d̄
sen. ex. Hāc opinione credo veram: l3
aliq̄ cōtrariū dicāt. nam licz canon sit
penalis ppter qd̄ videt restringend?
nā ampliā dus: ē tñ fauorabilis attēto
ordine clericorū cui indulget: & ideo
ampliā dus: ēē d̄ re. iur. li. 6. odia. Jo.
d̄ lig. Furātē corrigia cū q̄ cinctus est
cleric? vel vestes q̄b? est indut? dicit
Immo. nō esse excoicātū: q̄ nullam in
fert violētia persone q̄ non sentit. In
hō casu credere cōtrariū: & credo q̄ sit
d̄ mēte canonis: q̄ q̄litercūq; qs tan
gat psonā clerici iniuriōse etiā icidat
in canonē: vt nōt Archi. in dicto cāo
ne. Jo. d̄ lign. Fugiens inimicos & vt
facilius euaderet eijctis clericū d̄ eq̄:
& ipm ascendens vt fugiat: an sit ex
coicatus: p & ptra pōt argui. Credo
tūc? tenēdū ipm excoicātū. Nā hec
est inieccio & violentia: nec iure sit: q̄

insurgunt verba canonis & mens: nec
obstat q̄ licitū sit sibi defendere. Hoc
verū sine lesione tertiū. Putare nō in
ipositōe pñie pōderāduz q̄litate ne
cessitatis: an ieuitabilis: q̄ alr euadē
nō poterat: an cōmoditas: vt nōt. cle. i.
d̄ homi. Jo. d̄ lig. Hāc opinione tenz
Bar. Bri. & Tan. Sz Pe. d̄ censuris
ecclesiasticis t3 p̄trariū: & iter ceteras
rōnes hac iducit q̄ nōnda ē ēē i alijs
casibus. Dicit. n. non credo aliq̄e sa
piētē dictūz talē peccare mortalit?: q̄
necesse habebit dicē illū nō ēē excoica
tū. Nā cū excoicatio sit etine mortis
dānatio: vt. ii. q. 3. nemo. nō infligit ni
si p mortali. Cōpellētē clericūz vt ex
eat d̄ fundo per metum: vt sibi aliqd
det: vel vt postea ipse igrediat sūduz
dicit Immo. nō ēē excoicatum: q̄ nō sit
manus inieccio in clericūz: nec in res
adherētē ei: qd̄ credo vez si sit mei?
ybalis: sec? si realis p p̄tactū persone
ēē sine violētia p̄cisa. Jo. d̄ lig. De il
lo vero q̄ p̄seqt clericū fugientē vt p
cutiat: & clericus sine p̄cussioe cadit &
ledit. Guil. dicit q̄ nō credit q̄ icidat
in canonē: secus si ipse clericus fugi
ens q̄i coact? precipitat se ī aquam: vlt
ad aliud periculūz se ingerat vt eua
dat: quia tunc incidit.

¶ Quindecim casus in quibus nō in
cidit in canonem iniuriens manus ī
p̄sonas ecclesiasticas.

¶ 1. nōndū ē q̄ in q̄busdā casib? p
cutiēs clericū vlt religiosū nō icidit in
canonē: & hō iō: q̄ nō sit suadēte diabo
lo: vt dicit tex. decreti. vel q̄ nō est ma
nus violētā: & hi. is. casus sunt. Prim?
ē cū qs pcutit clericū icedētē in habi
tu laicali quez ignorat clericū: vt. c. si
vo. & c. ti. & fm. Immo. & Jo. an. etiam

si occideret non incidit in canonem: quia ad hoc requiritur dolus ut quis incurrat. Nam probabilis ignorantia excusat. si autem percussus vidit tollere: et tamen non credit ipsum clericum: tunc incidit ut non. glo. in predicto. c. et hoc itez nisi probabilis ignorantia excuset: et exurgat ex more patrie quod attendit: nam alicubi laici tpe caloris deferunt tonsuram. Si autem quis intendens percutere clericum percutiat laicum. glo. in c. si vero. t. q. i. c. dat. s. contrarium videtur: nam non debet iudicare secundum quod quis facere intendit: s. s. q. fit: et hac parte credo veram. Et si intendens percutere clericum laicum erras in persona percussit gaudium clericum. Alia dixit quod incidit quod iniuriari voluit. ff. de fur. l. vi. Tan. t. 3. inum per textum. c. si vero. Credo opinione veriore Tan. moueoz. quod ut videtur sibi pena canonis debet precedere persuasio diabolica quam hic non precessit clericum. Jo. de lig. 2. c. cum quis percutit clericum incedit in habitum laicali: nec aliquid de clericatu ostendit: 3. monitum non correctum: ut i. c. contingit. Idem in clerico qui precepto habitu fert arma: et 3. monitus non corrigitur: ut in c. in audientia. Quinimo et si non sit monitus et immisceat se tyrannidi: ut i. c. cum non abboice. e. ti. Jo. de lig. 3. est in clerico gerente administrationem reipublice secularium ut in c. sacerdotibus. ne de. vel mo. quod quidam indistincte sumunt quod non est verum: s. regreditur prius monitio: ut in c. in audientia. Sic tenet Buil. et Inn. et Hof. et b. v. nisi episcopus in synodo mandasset sub pena privilegij clericali illud: quod habere locum trine admonitionis. Jo. de lig. 4. i. eo quod iocose iocetur man. i. clericos ut in c. i. e. ti. debet tamen ponderari qualitas loci. R. o. fallendi est: quod in pena canonis

requiritur persuasio diabolica: quoniam excludit locus ipse qualitate ponderata: ar. notatoz. c. i. o. presum. Jo. de lig. 5. in magistro qui causa disciplinae percutit scholarem. c. i. e. ti. Debet tamen ponderari modus percussione: quod leuis permittitur percussio magistro ut i. c. cum voluntate. e. ti. et dicit Buil. quod si magister cum ira percutiat: ex quo causa correctionis hoc facit: non incidit in canonem. Addit etiam quod si principalis magister prohibeat submagistro: vel alij cui committit aliquos pueros docendos quod non percutiat: et tamen percutit eos exites clericos: s. causa discipline credit quod sic prohibuit percuties non incidit in canonem: quod per b. i. prohibet: non potest ei auferre beneficium iur. quod est corrigere posse quos quis docet. 6. in repugnante clerico impulsante cum moderamine inculpate tutele: in c. si vero. e. ti. R. o. fallendi est quod est licitum se defendere iure naturali. Item figs a clerico laico secum granit percussus: et per b. i. motus sine deliberatione repentinus cum granit incriminatus irat. a quo vindicandi non factum: rus si deliberasset. Dicit ff. de q. non potest dici sine deliberatione fecisse: ex quo ex libidine vindicte fecit. unde incidit in canonem. Si autem esset tanta surrectio quod nec se vindicare nec iniuriari intendit non incidit. P. de c. c. eccl. Idem dicit quidam quod magister asseruit Inno. super dicta decretali. cum quis verberat vel ledit clericum ob tuitionem patris vel matris: vel uxoris: vel filie vel familie sue: vel et ex nece: quod talis non est excoicatus: nam de socij iniuria perpulla da. e. 2. q. 3. non in ferenda. r. c. forimido. Alij dicunt quod est verum de defensione illarum personarum tamen per quas fieri iniuria nobis intelligitur: sicut sunt uxores filij sui et b. i. Inn. dicit quod et si quis occideret clericum

defendendo alius. si ne clericus illum
occideret: et non incideret in canone:
sed esset irregularis. p. defensione au
tez suaz rex occidendo nō vitaretur
excoicatio. Et dicit Jo. an. in nouella
super. d. c. si vero. q. si clericus percus
sit laicum nō intendens plus percui
tere: et h. cōstat laico nō o3 percutere
clericuz. Si vero clericus venit ad p
cutienduz: vel de hoc laicus p. babilif
dubitat: tunc l3 laico percutere cleri
cuz: ad iminentē violentiam repellen
dam. Dicit etiam Jo. d. lig. in tracta
tu d. bello particulari q. si laicus pro
rebus suis defendendis iniiciat manu
in clericuz: si alias non potest vim vi
repellē: et h. facit cū moderamine i cul
pate tutele q. credit n. eē excoicatum
Allegat In. h. dicitē i. c. oli cāz d. f. f.
spo. nō. n. ibi ē manus violēta: vt dic
canon figs suadēte. l3 violētia repul
soria. Idē dicit eē si iugitiat manus i
clericuz: sic violētia p. pullādo p. rebuz
pximi. f. q. talis n. ē excoicatus. **¶** Itaz
licituz est obuiare error: vbi obuiare
p. alias p. sentire vt. di. 83. error. **¶** i
reperiēte clericū i adulterio: vel stu
pro cū vxore mīe sorore vl. filia: vt in
c. si vo. p. Lū ea ē q. putat vxor et n. ē
idē dicitū. Et h. t3 An. et Bosfre. in
d. c. Noie ē vxoris itelligit sponfa d
p. nti: vt t3 gl. Noie vo mīris vtrum in
telligant oēs ascēdentes: et noie filie
descēdētes: t3 gl. q. n. hoc casu: q. nō
debēt extēdi linee. No. dicit hoc tnti
Jo. d. lig. Et h. f3 Guil. non soluz ad
coitus ē restringēduz: l3 ad amplexus
et deosculationes: et qñ qs preparat se
ad opus carnis: si tñ n. i loco suspō
sed i publico h. faciat: sicut fit qñq. lu
dēdo: tunc verberans h. i incideret i

canone. **¶** Itē cū per signa aperta et p.
pingua negotio p. stat: a clerico turpi
tudine coitus ibi ante expletā statim
eē cū p. dictis: vberās h. i nō incideret
si h. facit i continēti anq3 diuertat ad
alia. Mā postea verberās incideret. et
intellige de attinētibz p. dictis. Item
si clericus tangat mulier ē inuitā p. p.
turpitudinē: si illa se defendens cum
moderamine inculpate tutele reum
p. utiat: n. incidit in canone f3 Guil.
¶ i eo q. auctoritate sue platōis: vl. d
mādato platī iniicit manu i clericuz.
e. ti. ex tenore. et c. vniuersitat. et itell
gas i plato corrigēte n. tñ modū ex
cēte: alias foret loc. appellatōi: et pu
nirē: sic excedēs. Lewis. n. correctio
ē p. missa. Si autē plat. mādat clericuz
verberari: vl. ad tormētū p. i laicū
vterq3 ē excoicatus: vt i. c. vniuersitat.
Et h. nisi talis clericus esset incorrigi
bilis p. clericos. S3 f3 De. de perusio
sine clericus sit corrigibilis sine n. bñ
pōt capi p. laicuz d. mādato sui platī
Itē dicit Archi. di. 45. q. si est tutum
nec honestuz monachū vberari p. cō
uersū laicū. **¶** i in senioribus ecclie q.
pueros corrigē p. nti. c. uz voluntate. e
ti. h. itellr modum non excedendo.
¶ Decim. i dñis corrigētibz: et. e. cum
voluntate. Idē dicit gl. q. dñs dom.
p. t corrigē clericos iserioz ordinum
sine p. ea excois. Quilibet. n. familiaz
suaz corrigere debet. et. 3. q. 4. duo ista.
¶ Undecim. in p. pings: et. eo. cum vo
luntate. vbi dicit gl. q. nō soluz pater
sed etiam p. pinguī domesticos suos
corrigere debent. C. de emendatione
p. pinguoz. l. vna. **¶** Duodecimus i pa
tribz corrigētibz filios: hoc itelli
gendo: dñm n. sint p. tituti in sacris.

Nā facer ordo liberata p̄ia ptate: et seruilī quo ad manuū iniectionez. 54. di. ex antiqs. r. c. frequens. si aut tales excedāt modū: tenet glo. q̄ sunt excoīcati in. c. cu3 voluntate. **M**ouet q̄ canon exigit doli sine quo violentia nō p̄mittit: sed he manus s̄ charitatiue: l3 modus excedatur. Ego non credo gl. verā. **N**ā limitata correctio p̄missa ē patribus erga filios: et dñis erga seruos: sicut p̄elatis erga subditos p. s. allegata. excessus igitur iduc penā. Jo. de lign. Pet. d̄ perusio t3 q̄ etiā i sacris existēt p̄ pōt verberare cā correctionis. p̄ma opinio tutior est et scōa rōnabilior: vt. s. possint parētes verberare filios et in sacris cā correctionis. quā etiā t3 Pa. et Da. **T**ertio decim⁹ in eo q̄ inijcit manus i clericū depositū traditū curie seculari: d̄ iudici. cū nō ab hoīe. hic p̄uic⁹. s. ē tactus. **Q**uartusdecimus i eo q̄ inijcit manu i clericū se ad vitā dñā clericatui dāte: vt cū bigamiā s̄bit. di. 84. quisquis Et nō q̄ bigam⁹ exutus ē oī p̄uilegio clericali. vt de biga. c. i. li. 6. Ibi tamē i gl. dicit Jo. an. q̄ h̄ ē verum d̄ his q̄ sic i minorib⁹ s̄xerūt. s. cū duabus: vlt̄ cu3 corrupta: secus si in sacris q̄ tūc n̄ p̄dit p̄uilegiū clericale. Idēz archi. Guil. Bar. Jo. mo. Itē intrans religionē bigamus gaudet tali p̄uilegio s3 Jo. an. i q̄stione mercuriali. **Q**uintusdecimus vō s3 Ricar. or. mior. an. 4. s̄miaz. di. 18. q̄ non incurrit maior excoīcatio q̄ aliq̄s n̄ ex deliberatōe sociū suū clericū leniter ipellit: q̄m̄is sit turbat⁹. **M**ortale. n. peccatū nō cōmittit nisi ex deliberatōe vel post tēpus humani fragilitati sufficiens ad deliberādā: cum factum est tale q̄

homo nō obstante humana infirmitate tenetur de necessitate deliberare vt p̄ deliberatōe ab illo opere licito retrahat. **N**ull⁹ aut excoīcat⁹ a iure: nisi p̄p̄t peccatū mortale. Lūz. n. iura p̄cipiat vt a iudice n̄ infligat: nisi p̄p̄t peccatū mortale. vñ videt⁹ q̄ cōdicio canonis non valuerit vt excoīmunicatio a iure incurreretur: nisi p̄p̄t peccatum mortale.

In. 18. casib⁹ excoīcat⁹ p̄ iniectionez manuū violentā in p̄sonas ecclesiasticas potest absolui citra papam.

Quinto notandū est q̄ in q̄busdā casibus et figs incidit in canonez p̄p̄t iniectionē manuū violentā in p̄dictos potest tñ absolui citra sedē apostolicā. **P**rimus ē de periculo mortis vbi nō: q̄ intelligitur tale periculum nō solūz p̄pter infirmitatē: sed et si sit i quocunq̄ periculo vicino mortis: puta sitimeat hostē vel predonē: vlt̄ crudelitātē potētis: vel si navigatur⁹ sit: vel per loca insidiola trāsiturus. ff. d̄ dona. cā mort. l. 3. r. 4. Idē Hostiē. et addit q̄ idē est si obfessus sit: vel obfideatur vbi iaciunt machine vlt̄ bali ste. Et tñ iniungendūz ei q̄ si enaserit p̄ntet se sedē apostolicē: vel ei q̄ possit euz absoluerē mādatur⁹ ei⁹ sup̄ h̄ recepturus: et de sen. exco. a nobis. 2. Et idē ica s̄b⁹ sequētib⁹ remoto. s. i p̄dīm to p̄tq̄ i puero: vt et de sen. ex. de cetero. in si. r. c. ea noscitur. i. si. Et si cesante impedimento non se presentent incidunt in eandem s̄miam excoīs. et de sen. ex. eos. li. 6. **E**st cū quis habz inimicias capitales: vel alias inītas excusatiōes p̄p̄t qd̄ n̄ pōt se sedē apostolicē p̄ntare: et de sen. ex. de cetero de ista excusatiōe stabit arbitrio bōi

vir. ff. de verb. ob. continuis. §. cū ita.
et extra de voto qđ super his. Tertius
in ostiarijs qđ p̄teritu beneficij
clericum non grauit̄ leſit: extra de
sen. ex. si vero. Et nō qđ si talis non ī
casu futuro sed ex deliberatione per
cussit clericum grauit̄ a papa debz
absolui: ex de sen. ex. si vero. Idem d̄
officiali. ¶ In officiali qui in arcendo
turbam non ex pposito: sed non sine
culpa aliquem clericum percussit:
vt in d. c. si vero. qđ si clericus arma
tus venit ad bellum: et facit insultū: is
d̄ quem venit ipsum rapit s̄m Inno.
si scienter hoc facit: excoīcatus est: sed
ad papā nō mittit̄. Si tñ h̄ sit ad de
fensionē nō ē excoīcat⁹: dñ tñ cessate
cā defensionis ipm libē ire pmittat: vt
Dof. dicit. Si etiā officialis publicus
talē capiat auctoritate p̄pā: qđ alit nō
poterat p̄p̄sci ab iniuria alteri? n̄ ē ex
coīcat⁹: iūno meret. 23. q. 3. fortitudo.
et c. sequētib⁹. Et h̄ dico si platus non
ē ibi qđ h̄ faciat et ipe eū prelato q̄cūq̄
pōt restituat: aliogn d̄: ex de sen. ex.
vt fame. §. laici. Et nō. et p̄ de peru
sio super. d. c. vt fame. qđ nō solum in
dici seculari licitū ē capere clericū de
liquet̄ ne fugiat: s̄ vt p̄nt̄ epō: s̄ et
leſo cuiusq̄ alij s̄ Inno. qđ et dicit qđ
si laicus h̄z clīcū fūit̄ quē h̄z suspe
ctū d̄ furto: qđ p̄t illū capere et detinē
¶ Quintus si sit mulier: nec distingui d̄z
vtrum sit fortis vel debilis. Et nō s̄m
Buil. qđ in p̄tate epī est mittere: vt nō
quia non distinguitur circa eas inter
atrocē et nō atrocē iniuriā. ¶ Sext⁹ si
sit senex et valitudinarius. ¶ Septim⁹
si sit mēbris destitutus: ita. s. qđ ad se
dē apostolicā accedere n̄ possit. Tres
casus p̄xime dicti habēt̄ ex d̄ sen. ex.

mulieres. et c. ea noscīt. et c. q̄uis. ¶
¶ Octauus de infirmo qui s̄z p̄p̄tū
h̄z infirmitatis īp̄dimentū: vel etiāz
tpale: si timet qđ acceleraret̄ mors:
ex d̄ sen. ex. qđ de his. Monus ī pau
pere quem opozet mendicare: vt in
dicto. c. qđ de his. Et de his quatuor
casibus habes etiā. j. c. l. ¶ Decim⁹ si
regularis verberat regularē: ex d̄ se.
ex. monachi. et c. cum illoz. et etiāz si
percussit̄ seculare: vt ex de sen. ex.
religioso. li. 6. ¶ Undecimus in his qui
non sunt sui iuris: sicut filij familias
et serui: extra d̄ sen. ex. com. mulieres.
¶ De filiofamilias et seruo nota qđ ītel
ligendum est qđ non debent mitti qñ
hoc esset ī p̄iudiciū patris: vel dñi
nisi fūisset causa enozmis excessus qđ
p̄pter vitandum scandalum ad sedē
apostolicā essent mittendi: extra de
sen. ex. co. relatum. Et intelligendū ē
de seruīs qui scilicet sunt seruilis con
ditionis: non de famulis seruientib⁹.
Sed et de filijfamilias intelligit̄ In
no. si sūt impuberes: alias si sūt adul
ti: licet sint in patria potestate mitten
di sunt ad curiam: quia in hoc sui iu
ris sunt: quia possunt ire quo volunt.
¶ Duodecim⁹ in pubē: ex d̄ sen. ex. c. i. et
h̄ ē si post pubertatē postulāt se ab
solui: vt. eo. ti. c. si. Et nō qđ si nō essēt
doli capaces nō inciderēt. Si sunt do
li capaces tunc incidūt si aīo iniuriā
di vel vdicandi percutiūt: sed postq̄
venerunt ad pubertatem: vt in. is. vel
sexto decio anno: si adhuc tales sūt qđ
sine periculo ad sedē aplicā ire n̄ p̄nt
p̄p̄t imbecillitatē corpis: vt defectus
discretōis ab epō p̄nt absolui recepto
iuramento qđ īp̄dimento s̄blato ad sedēz
aplicā se p̄ntabūt: vt nō. d̄ sen. ex. c. si.

Dicitur *Pe. de pal. i. 2.* sententiarum quod pueri et mulieres qui probabiliter ignorant inra positiva: percutientes clericum scientes esse clericum: et nescientes penam canonis: nec scire debentes non enim peccant quia nesciunt canonem. Siquis suadente etc. *Nilhilominus* quia contra legem nature faciunt: cum pena legis nature incurrunr etiam penam legis positivae: quod uis excusabiliter ignorent. *¶ Tertius* decimus de clericis qui coister viuunt et sub vno tecto dormiunt: et in eadem domo vescunt: etc. *¶ vi. et ho. cle. qm.* quod coister expolit quod sit viuunt in aliquo collegio. *¶ Quartus* decimus in monialibus: etc. *¶ sen. ex. de monialib.* *¶ Quintus* decimus in hospitalariis sancti Iohannis hierosolymitani: etc. *¶ sc. ex. can.*

¶ Que dicatur enormis iniuria circa huiusmodi iniectionem manuum et quis possit ab ea absolueret.

¶ Sextus decimus et ultimus casus est de iheretice clericis leui iniuria: etc. *¶ e. pucit* Et igitur quidam dixerint decretale hanc continere privilegium non ius coe. *¶ Dic.* Ioh. an. in nonne. *¶ sup. d. c. q. consuetudo* quod est optima legum interpretis: interpretatur quod ius coe continet: et quod episcopi in leuibus possunt absolueret. Et hoc credo. Et ad huiusmodi solutionem distingo iter leui mediocriter et graue siue enormem offensam: ut in leui omnes indifferenter absoluant. In mediocriter certas personas privilegiatas: ut ostiarios officiales seruos clericos coister viuentes et pfectos. In enormibus nullos nisi in casibus in quibus papa non potest adire. *¶ Dec.* Ioh. an. *¶ Idem* Ioh. de lign. Et de enormi iniuria explicat Ioh. an. *¶ super. c. cum* illorum. *¶ co. ti. dicens* Enormis est si effodiat oculos: si vul-

neretur: si in theatro vel in foro: vel in conspectu iudicis percutiatur. Multo fortius si in cimiterio: vel dormitorio verberetur: si quocumque membro mutiletur si ad effusionem sanguinis grauem exgram ictu peruenientem perueniat: si in episcopo abbatem: vel clericum secularem per religiosum manus iniiciatur: si ex manus iniectione scandalum oriatur. *¶ Sic* si in priore suum abbatis locum tenentem manus iniecerit. Et dicitur *¶ Do.* si. idem intelligendum quod notens inferior et subditus in superiorem manus iniicit. Et per hoc videtur solui questio de monacho qui absente abbate percussit vicarium quem abbas dimiserat in clauistro: alium tamen claustralem. *¶ Dec.* ibi *¶ Pe.* etiam de perusio *¶ sup. d. c. predicta* possit: et specialiter hoc: quod si abbas se absentando loco sui dimittat vicarium aliquem iniiciens in eum manu reputat enormem iniuriam commisisse: ut absolui non possit citra sedem apostolicam. Et in directorio iur. dicitur quod predicatorum et minorum in huiusmodi enormibus iniuriis: seu percussione incidentes: vigore suorum privilegiorum possunt absolui a superioribus ordinis sui. Et in eodem libro dicitur quod idem est. i. enormis iniuria quicunque inferior in suum superiorem manus iniicit. *¶ Sed* Ioh. de lig. *¶ sup. d. c. cum* illorum. dicit quod cum religiosus percutit clericum secularem: hodie potest absolui per episcopum in casu quo possit absolueret alium clericum. *¶ e. ti. religioso. li. 6. duz. f. percussura* est leuis. *¶ Hostie.* dicit quod iudicium de leui iniuria vel enormi est totum arbitrio episcopi mittendum: allegat etiam agam plect. Et addit: caneat tamen sibi de arbitrio tempore. *¶ q. g. p. epos* non possunt absolui vel per suos prelatos sed apostolice provisione

7
Sz vtz legati d latere iure legationis
valeat quosqz per huiusmodi absol-
uere sūt varie opiniōes. Buil. i spe. t3
q non possunt absolui p atroci: r in-
telligit atrocē homicidiū vl' mutilatō
nē mēbri nō simplicē sanguinis effu-
sionē: r cū ossiū fractione. Idē Hof.
in. c. qd' mlatōz. d offi. leg. Abbas te-
net q quoslibz r p qlibz p cussioe: vt i
c. ad eminētiā. r. c. ea noscūt. eo. ti. Jo.
an. r Jo. de lig. dicunt q hec opinio
vī vera si pōderēt text' pōis qui lo-
quit' g'ualit'. r ēt qz accessū ē legat': r
sic vt bñficiū latissime itēptā dū: vt. l.
si bñfi. ff. d' pñci. ēt qz dō fauorā-
bile aiabus r sic nō restringēdū. Stat g
regula q per solū sūmū pōtificez vel
legatū d latē absoluantur tales. Qui
legati d latē pape missi: r si sint extra
terminos sue legationis: dūmō sint i
via tales pñt absolue: ēt si tales excōi-
cati aliūde veniāt: ex d offi. le. excōica-
tis. Sz legati q nō mittūt d latē pape
dū sūt ex terminos sue legatōis: nemi-
nē tales absolue pñt. Sz dū sūt ex ter-
minos puincie sibi pmissa: tñ exñtes
d puincia sibi pmissa: nō aliūde venie-
tes. Et f3 Jo. an. dicunt legati d latē
soli cardinales: alij vñcunqz missi sint
nō dicunt d latere. Maiores ēt penitē-
tiarj in curia: ac minores pñt absolue-
re d omni enozmi lesiōe fca in psoas
clericoz ēt si mutilassent vel occidis-
set: dūmō nō prelatos occiderint vl' mu-
tilauerint. pñt antē hec si sūt pñtes ipi
q debēt absolui: r pñlio pñs habito:
r cōscīu cū cardinali. s. sūmo pñario
Et multo magis pōt hoc ipse sumus
pñarius: nō tñ occisores vel mutila-
tores prelatoz pñt absolui sine pñsu
pape: sic repi i li. casuū ipoz pñari.

oz: r hō dico qñt ad istud d pñarijs

Excoicatio ē isecutores cardinali-
um pape reservata.

Sca. z.
Ihs deinceps in hoc sacrile-
gij gen' irreperit q facte ec-
clesie romane cardinales ho-
stilit fuerit isecur': vel p cussit vl' ce-
perit: vel foci' fuerit faciē: aut fici' mā-
dauit: vl' factū habuēt ratū: aut cō-
siliū dederit: vel fauorē vel postea re-
ceptauit: vl' deflauit sciēter eūdez
sicut cris lese maiestat' re' ppetuo sit
ifamis. r. c. j. Ex isecutōe pñcta sic
ex iniectiōe manuū violēta: ipo facto
sūam excōis incurrat: ita ipse isecutor
qz alij supradicti tāti mali participes
nec ab alio qz romāo pōtifice possūt
bñficiū absolōis obtinē nisi dūtaxat
i articulo mort'. Bonifaci'. c. d' peni-
felicias. li. 6. r. j. Si pñceps senator cō-
sul ptas: vel ali' dñs: siue rector cōtra
psūptores pñctos pñt pñtis tenore
nō fecerit obseruari: ita ipse qz officialē
et'. j. mēse postqz res ad noticiā eoz
venerit: eo ipso sūaz excōis incurrant
bonifaci' vbi. s. Insecutionez. De per-
cussioe r captiōe nō erat dubiū: sz de
isecutōe hic spēalit' statuit hec pena
Jo. Hostiliter. i. sicut hostis r inimi-
cus capitalis: vel publice: r manifeste
sicut etiam sumitur. ii. q. 3. Quicunqz
archidiaconum percussit: hoc intel-
ligo de illo qui nō iuste fecit hoc: pu-
ta se non defendendo tunc enim cel-
saret pena: quia vim vi repellere licet
cuilibet. Jo. an. Lepit. capere. hoc in-
telligo cū effectū: vñ si nō capiat sed
fiat ei ad domū insultus vt ei fiat iū-
ria: vel obsidēt eū in domo vl' castro

vel etiam claudant eum in domo: nō
vt ibi eum custodiant: sed vt inferant
ei verectūdia: non credo tunc habe
re locum: quia hic dicitur fm id qd nō.
Immo. super. c. nuper. et de sen. excō.
Ratū habuerit h̄ itell̄ go cū ei cōtē
platiōe vel noīe sit factū: vt de re. iu.
ratum. li. 6. Jo. an. Idēz archi. Fauo
rem. Non nudum vel simplicem. Et
nudum consilium vel simplex fauor
intelligitur illius qui ad maleficiū
faciendum nihil adiicit. Jo. an. et ta
les hanc sententiam non incurrūt: vt
dicitur in tex. ipsius cōstōis. Recepta
uerit. Pari. n. pena sunt puniēdi rece
ptatores sine qbus diu nō pnt delin
quētes latere. ff. de recep. li. i. nisi essent
cōsanguinei vel affines. ff. eo. li. 2. Jo.
an. **M**ō ē q sic delinquētes icurrunt
alias penas multas tēporales: et nō so
lū ipsi s; et filij et nepotes eoz: q; po
tes vidē in tex. Dicit tñ archi. q qstū
ad ifamiā et bonoz cōfiscatōz effectua
lē et penā corpālē ifligēdā necessaria
ē snia saltē gñalis: vt. f. pñūciat eum
criminosū ēē crimine lese maiestatis
alias q; uis dñiuz bonoz suoz ipo
iure vel ipso facto ēē pñs amittat ex
die cōmissi criminis: n̄ tñ ei auferent
nec fiet executio ablatiōis bonoz
suoz: vel alterius pñe: nisi p sniam
saltē gñalē. **P**ostq; res ad noticiam
deuenerit. pōt hoc intelligi tripliciter
vno mō sic: quasi velit dicere q si ali
qs accusator existat debeat instantiāz
h̄ cause criminalis: ex quo fuit conte
stata in fra spaciū mēsis per sententiā
terminari: et executiōi mādari: aliqn
isti incurrunt penas hic insertas. **2°**
modo potest intelligi q dicat de noti
cia: vt absq; accusatore aliq; denuncia

uit sibi q tale facinus perpetrātū fu
it: et hoc siue aliqs d̄ officialibus suis
hoc nuncianerit ipsi iudici: siue qui
cūq; alius q; uis pñatus. Debit ergo
iudex statim vt audiuit tali nūciatōe
recepta pcedē ad inqstōēz et testium
receptionē in vicinia in qua tale faci
nus dicebat ppetratum: quos testes
indicabit sibi denunciās: et si non oēs
saltem aliquos: et si iudex neglexerit
q n̄ inqstierit: et veritatē nō inuestigaue
rit: et sniam cōdēnatoriāz tulit: et exe
cutus eā fuerit a tpe denunciationis
pdictē sibi facte mēsis lapsus sibi fue
rit ita q omnia expedita nō fuerint:
isti pene subijciāt hic inserte: tā ipe q;
eius oficiales. Hoc tñ sane intellige.
Mā qñ res ignorat debet plenius ad
noticiā iudicis deuēnire: et tunc diui
una et humana lex resoluat: et fm q
ibi cōstitutū ē remota acceptōe psona
rū diffinitiuā sententiā pferat. ai. q. 3.
sūmōope. **3°** mō pōt intelligi qd hic
dicitur per noticiā per famam: vt
iste mēsis incipiat currere ex die ex
qua ista fama auribus iudicis inotu
it q; uis nō sit: tunc enim statiz debet
iudex pcedere ex officio suo ad inq
stitionē. Archi. Et ibi pōt plures in
stātiās ad pdictā: et eas soluit: et mltā
ibi dicit.

Excoicatio d̄ bāniētes epōs: et ad
h̄ operā dātes pape reseruat.

Cap. tertium.

Siquis suadente diabolo: q;
uis iniuriōse pontificem vel
temere percusserit: acceperit
seu bannūnerit: vel hoc mandauerit
fieri: aut facta ab alijs rata habue
rit: vel socius in his fuerit facientis:
aut consilium in his dederit.

aut fauorem seu scienter defensionem
eundem in illis casibus de predictis in
quibus excoicatione iam dictos ca
nones non subiret. Si hinc nre condicio
aut anathemat[ur] mucrone percussus
ac non queat nisi per summum pontificem
per quem in articulo mortis absoluitur. J
Pras vero consiliarij: balium: scabini: ad
uocati: rectores: consules et officiales
civitatis qui ipsum suum commiserint
aliquod premissorum: quocumque no
mine censentur in premissis culpabi
les existentes: similiter excois senten
tia: qua nisi ut premitit valeat ab
solutionis beneficium obtinere sint subie
cti. Clemens. extra de pen. si quis. i. cle.
Diabolo: quod si non fieret suadone dia
bolica: puta ignoranter non esset loc
penis scriptis: de sen. ex. si vero. Pau.
Quicquid pontificis. Illos ergo qui re
nunciant loco non ordinari: ut includit quod
ad excoicationem incurrendam. Ele
ctos vero nondum consecratos qui po
ntifices. i. epi non sunt non videtur includere
Jo. an. Idem Pau. quod tunc ad electos non
consecratos. Temere. Ille igitur qui pcuter
ret se defendendo non ligatur his penis.
Jo. an. Bannit. Ad quod plus hinc ista
decretalis quam illa felix. e. ti. li. 6. i. eo quod
punit bannit quod illa non facit. Jo. an.
et istud bannire procedit consuetudine civi
tatis. unde periculum quod imminet bannit est
diversum secundum varietatem banorum. quibusdam
nisi capiatur imminet mortis periculum
quibusdam solutionis pecunie: et quodam punit
ipsum offendi. Pau. Mandauerit. Hic
verum solum mandatum punire: et si man
datum non legitur effectus. sed satis durum
est hoc tenere: ideo posset exponi lra
ut. scilicet. percussioes: captioes: vel bana sunt
fca: ut sic regatur factum perfectum. Pau.

Idem Jo. an. Rata. oportet quod hec
facta fuerint ipsius prelati: alias
ratum habere non posset: de re. in. ratum.
li. 6. Jo. an. Idem Pau. et Archi. felix.
cis. e. ti. li. 6. i. quodam simili. Socius
Hic puto stricte sumi socium per agente
quod aliquid cooperatur ad actum percussiois
captiois vel bana. Et in delinquendo
sunt quicunque plures socij: quorum nullus est
principalior: tales includuntur sub age
tib[us] de quibus premissis: quicunque tamen unus est
principalis: alii cooperantur: et sic sumitur
hinc socij: quod per quod faciente premissis
Jo. an. Consiliu. fraudulenter non nudum
Et dicitur nudum quod nihil adducit ad
peccandum: ut non. de sen. ex. nup. i. z. glo.
Consiliu autem prestat suadendo: rogando
et impellendo: instruendo: vel utilitate inde
secuturam ostendendo: ut notat Innocentius. de
homi. ad audiendum. De nudo vero con
silio hic non puidetur. Pau. Fauorem.
Sciendum quod est simplex fauor quod nihil
adducit ad peccandum: de tali non videtur
hic intelligendum: et quod littera dicit in
his: scilicet percussio captio vel bana: patet
quod fauores huic delinquenti per delictum per
ter defensor: de quo sequitur non incurrit
hanc penam. Sed in materia hereticorum
latius recipiunt fautores: ut habebis
Jo. an. Defensionem. Puto quod et defen
sor post maleficia punire intendit.
Est igitur quidam defensor. i. auctorizator
delicti: et talis grauius punitur quam age
tes. ii. q. 3. qui consentit. Est alius de
fensor quod etiam post delictum defendit: pu
ta impediendo ne delinquens ad ma
nus indicis veniat examinandus vel
puniendus. z. q. i. si custos. vel impe
diendo ne fiat executio. hunc etiam int
dit includit: et probatur. e. ti. felix. li. 6. i. si
puto quod his qui talem defenderet ne

ledat a puato: nedum tertio: s; illo of-
fensio: puta epo v' eius p sanguineis vi-
dicare volentibus includat hac pena.
De illo q defedit i iudicio pnunciado
vide qd dixi post Hostie. d. de. exco.
proposuit. sup vbo fautorē. Pau. au-
tē h' p'fegit r declarat p distinctōz: qz. s.
aut aduocatus vel pcurator talis de-
fedit iuste: qz scz putabat eū inculpa-
bilē iura p eo allegādo r ostendēdo
eū innocēte: r sic nō ligat aliq pena: et
si postea appareat eū culpabilē. Rō
est qz in talibus iusta defēcio refuat
de excep. cū inter. Aut i iusticiā r cō-
sciētiā defedit: r tūc ligat hac pena d
hereti. si aduersus. Tales. n. defenso-
res appellant. is. q. i. d. pntiū. Pau.

Excoicatio i oēs hēticos r pape
reseruatur absolutō.

Ca. 4.

Quicūq; semel in heresim dā-
natā labitur ei dānatione se
ipsū inuoluit. Helasius papa
24. q. i. c. i. In glo. sūmaria dicitur q
siue veterē siue nouā segtur heresim
excoicatus ē l3 sit occultus. Itō q oc-
cultus h' intelligēd' ē respectu pluriū
r n' respectu act' exterioris. Itā s3 De.
d. pal. in 4. p solo actu interiori: quo
tū solo hō ē perfect' hereticus: nō in-
currit excoicationē: s3 si aliquo actu
exteriori manifestat delictū suū q
tūcūq; occultū: tūc incurrit. Uniuersos
qui sentire aliter de sacramentis
aut docere nō metuūt q sacrosancta
romana ecclesia predicat r obseruat
r gūaliter quoscūq; eadē romana ec-
clesia: vel singuli episcopi per dioce-
ses suas cū cōsilio clericorū: vel cleri-
ci ipsi sede vacante cū p'silio si oportu

erit epozū vicinorū hēticos iudicare
rit vīculo ppetui anathematis inno-
dam'. Lucius 3. in. c. ad abolendaz.
eē de hereticis dicit in quadam glo.
sup illo vbo Judicauerit. i. i heresim
iam dānatā r indubitātā incidisse.
als. n. si d articulis fidei dubitatio ori-
ret: r dubiū sit q bene vel male dice-
ret: sola romana ecclesia habet deter-
minare. 24. q. i. quotiens. Et dic' De.
de ancha. Itō epōs cum consilio cle-
ricorū posse d heresi cognoscē r puni-
re: ergo episcopi vbi etiā de fide agi-
tur sunt ordinarij: r d officio tenentur
ingrere. j. e. excoicamus. Dubia tū si
dei nō poterūt decidere s3 referuāda
sunt pape. Et qz cā heresis est dubia
patet qz i sūia pferenda ep's requireret
consensū capituli: l3 cōsensum n' expe-
ctet de his que fides applica nouit. ho-
die nō pōt ep's ferre sūiam in cā hē-
sis sine inq'sitore heretice p'auitatis.
j. e. cle. i. Itō q p'milegiū exēptionis
n' eximit exēptā a iurisdictione dioce-
sani cōmittētē crimē hēsis. De. d. an.
dubitat an qūq; t3 vbiq; i articu-
los parisiūs dānatos sit excoicatus.
r v' q sic. Et si nō sūia ep'i que nō li-
gat subditos: nec eē territorij: salte3
sūia h' decretalis ad abolendam. que
dicit vīculo ppetui anathematis obli-
gam' oēs q p singulos epōs tanq; he-
retici sūt dānati. Dicō. q ep's n' intē-
dit oēs articulos dānare sicut hereti-
cos: s3 sicut dubios r periculosos: tū
qz multi catholici eos tenēt: tū qz non
excoicauerunt: sed denunciauerunt
excoicatos: tū qz nō solū dogmatizā-
tes: s3 et alit' credētes essēt excoicati:
tū qz ad solū papā p'tinz determina-
re gūalit': qd ē hēticū: r qd catholicū

nō ē est excoīcat⁹ a iure q tenet illud
qō vna ecclesia particularis iudicat
ēē hēticū: s; q firmit⁹ adheret ei quod
ecclā vniuersalis vel romana: diffini
uit ēē hereticū: ad quā pertinet h? qz
q̄diu adheret hō fidei ecclesie roma
ne: quēcūq; alia ecclesia tenet opposi
tū nūq; ē heretic⁹: d sū. tri. c. dānam⁹
i si. quia illa nō pōt errare: s; oīs alia
fi: sicut tota ecclesia grecoz: vñ det
minās contra tales hereticos n̄ incur
rit sn̄iaz iuris. Si vō queratur viruz
sententiā epī incurrat contra ei⁹ pbi
bitionē faciēs: certum est q si cū ē sū
dit⁹ in loco subdito. Et idē est si exem
ptus ēēt in loco exēpto: z mltō mag⁹
si n̄ exēpt⁹ i loco exēpto: qz in talibus
que sunt fidei nō prodest exēptio. Si
autē nō sit subdit⁹ iure cōi: vel sūditus
in loco exēptiōnū nō incurrit: si ve
ro extrane⁹ in loco diocesis: aut ē ta
lis q nō forit⁹ forū rōne delicti: sicut
forte archieps: z sic n̄ incidit: aut talis
q forit⁹: z tūc si est d articulis per ec
clesiā romanā dānat⁹: tūc incidit. si
autē nō est de illis non incidit: qz nō
peccat p inobediētiā: qz tē n̄ ē sūdit⁹
Et nō q ex corpore iuris nō videtur
haberi q absolutio ab excoīcatione
ppter heresim dēctam papa sibi rfer
nauerit: ex quo argui poss; q ab epī
possent absolui per decre. nup. d sen.
ex. S; p pcessū pape q sit annuatiz in
curia sibi referuat eoz absolutionez:
vt patebit. i. i ipso pcessu.

Excoīcatio contra fautores rece
ptatores hereticoz z absolutio pape
referuatur.

Ca. quintum.

Quot modis dicatur quis hē
tic⁹: z q ppe sit hēticos: z q̄t

sunt hereses iaz conficte: et q̄t modis
puniātur z qualiter: q̄t ad mīaz recipi
ant vide. j. in. z. p. i. c. d heresi. Excoī
camus omnes hereticos vtriusq; sex⁹
quocūq; noīe cēseāt z fautores z re
ceptatores z defensores eoz. Inoz. 3.
extra de sentē. exco. nouit. dicit. Pet.
d pal. in. 4. q credentes hereticoz sē
q l; nllī heresi expresse adhereāt: cre
dūt tñ hēticos ēē bonos hoīes z ha
bere bonā fidē: sicut sūt apō nos sim
plices n̄ habētes explicitā: sicut qdaz
hēticaliscap⁹ cū vno heretico pfecto
interrogatus dicebat volo mori i si
de dñi Guilelmi. la. sic enī vocabāt
ille perfectus: iste erat credens pprē.
Defensores autē sūt q psonā defendunt:
vt aduocati prestādo patrocinū: vel
tabelliōes faciēdo ista: vl innādo in
cā. Qui autē n̄ psonā s; hēsi⁹ defendit
hētiarcha ē. Receptatores vō sūt q in
domo vl i terra sua eos recipiūt se
mel vl pluries publice vl puate. Fau
tores sūt q aliqui fauēt sēo mittēdo ali
moniā: vel hī. aliqui vbo: vt dicēdo
isti sūt bōi hoīes z iuste agēt d eos: z
igñitores iponūt eis maligne cōficta.
Itē omissiōe q̄t q prāte fugit i capi
endo z alīs n̄ fauēt igñitorib⁹ sic debēt
oēs isti sūt excoīcati ipo sēo sic hēticī:
qd. itelligēdū: dñ tñ viciū suū aliquo
actu pdāt exteriori publice vl occlte
Itē q i prāte exns omittit facē qd d;
l; nihil exteri⁹ agat icurrit: qz ad idez
iudiciū pūnet habit⁹ z pūatio. hec ille
di. iz. Quō exponāt dca vocabula. s.
fautores receptatores: vide in. c. se.

Excoīcatio d sepelientes hēticos z
fautores credētes z receptatōes eoz.

Cap. sextum.

Quicūq; hereticos credentes
receptatōes v^l fautores eoz
scient p^lūperit ecclēsiastice
tradere sepulture vsq; ad satisfactōz
idoneā excōis sūie se nonerint subia-
cerenec absolutiōis bñficiū merean-
tur nisi pprijs manib⁹ extumulent pu-
blice z p^liciāt huiusmōi corpa dāna-
torū: z locus ille perpetuo careat se-
pultura: extra de hereti. li. 6. Quicun-
q; laici vel clerici cum vniuersalit^r di-
cat quicunq; z ita nullum excipiat.
Credentes. illi dicuntur credētes he-
reticorū qui ore proprio dicunt se cre-
dere erroribus eozum: de pe. di. i. hēi
potest. Et hoc indubitatum est: z pro-
batione nō indiget. Itē qui adorane-
rint z reuerētiā suo modo exhibuerit
consolationem vel cōionem ab here-
ticis acceperint: vel similia perpetrāt
q̄ ad ritū eoz p^linēt credētes mēito
p^lnt factis quibus error eozū exp^lmit^r
vt posui exēpla. Itē q sermōnes eoz
z predicationē audierūt: si semel tātū
audier nt: z nūq; ampli^r redierint nō
debent iudicari hereticorū credentes
nec ei videt^r approbasse qd̄ postea vi-
tarerit: ad hoc efficac. i. q. i. stat. Itē
figs eos visitauit: alimoniā dedit: du-
catū prestitit: vel similia fecit i qb⁹ nil
d̄ ritu eoz ostēdit: nō credo q possint
credentes iudicari. nā hec fiunt qnq;
iteruētū pecunie: sec⁹ si p^lus erāt lapsi
z postea ita facerēt: de here. li. 6. accu-
satus. Dēs tū predictos quos dixi nō
debere iudicari credētes fateor: suspi-
cione maxima nō carere: z iō posse eis
idici purgationē canonicā iux^{ta} cano-
nicas faciēdes. Itē q libros hēticorūz
susceperūt si statim eos destruxerint in
cedio vel alio mō innoxios iudicādos

credo. s. discredētes. 5. q. i. c. i. Alias si
suspecti sunt z nō destruxit eis ē indi-
cenda purgatio canonica. Arch. Re-
ceptatores. gl. Archi. Illi dicuntur ta-
les q scienter recipiūt: z si nō frequent^r
ar. efficac. de pe. felicis. li. 6. Itā vbu;
frequentatiū in iure p simplici vbo
ponit. i. receptare p recipere. hoz au-
tē q sciēter receptat: qdā sē i culpa: q
dā n. b. sane notā dū videt^r q iura ci-
uilia illū vidēt^r intelligē eē receptato-
rē: q latent recipit z celat vt pseruet z
manus iudicis euadat vt innuit. ff. d̄
recep. li. i. Defēsores. glo. archi. Si de-
fenderit qs errorē ipsū dānabilior est
eo q errat: z nō solū hēticus: s; hētiar-
cha d̄. 24. q. 3. qui aliorū. Si vero de-
fendit personā resistēs virib⁹ vel po-
tētia ne ad manus iudicis veniat pu-
niēdus vel excōicā dus: pōt^r hēi defē-
sores pcedi ad excōicationē: z p hēi p
sumptiōe posset ei idici purgatio ca-
nonica. Fautores. glo. Archi. qui pu-
blica ptāte fungunt^r: vt prelati z pnci-
pes ex sola omisiōe p^lnt dici fautores
puta si ab ecclesia cōdēnatos nō fugāt
z puniūt sicut debent. 23. q. 3. qui pōt.
Puate vō persone in hoc casu si nō
capiunt: si pterēntes nō detinēt: fauto-
res dici nō possūt. Itā hoc p^linet ad
eos q ptāte fungunt^r: z hē verū: nisi
sint p^lone puate tales q i iuramento
se astrinxerint. Si ei iurauerint indi-
care z celāt nō nego eos fautores. Itē
figs excusat hereticū: nō ex lingue lu-
brico: nec p iocū: s; in conuenticulis:
vel inter laicos: sicut multi sepe di-
cētes: Isti nō sūt tales qles dicūtur: nec
negāt ista vel illa: vel forte q aduoca-
ti sūt aliq; z defēdēdo eos excusat eo-
rū pcess⁹: p^lnt dici fautores p^lidēatōe

habita personarum loci et temporis. **I**tem si quis facto faueat probatione non eget puta in eo qui tali alimoniam procurat qui liberat: qui ea per que liberat sibi ministrat: et siqua sunt similia. **I**dem in eo qui precibus liberat. **l. 4. q. 4. c. 1.** Sciens ergo si hoc nesciebat ipse tumulans: non ligatur hac pena: quod facti ignorantia unumquodque excusat. **E**cclasiastice sepulture. vult dicere littera ista: quod talium cadauera non debent in cimiterio ecclesie tumulari neque alibi ad modum christianorum: sed foras iactari ab ecclesiastica sepultura in signum perpetue damnationis. **A**rchi. Proprijs manibus. **g.** non alienis. imponitur predictis et alie pene quas potes videre in textu.

Excoicatio contra rectores impediens vel non iuuans epos et inquisitores in inquisitione hereticorum et fautorum et receptatorum.

Ca. 7.

Inquisitionis negocium contra hereticorum prauitatem ad dei gloriam: et augmentum fidei: nostris temporibus prosperetur. **i. c.** in qua constitutio sunt plures excoicationes constitute. **P**rimo omnes prelati et omnes temporales et rectores quibuscumque officiis vel dignitatibus: vel nominibus censeantur: et eorum officiales vel baliui: quod diocesani vel episcopi: vel inquisitores heretice prauitatis non obediunt in hereticorum vel iporum creditum: vel defensorum: vel receptatorum fautorum inuestigatione captioe et custodia diligenti: cum eis fuerint requisiti sunt excoicati. **2.** omnes predicti rectores si predictas personas pestiferas non duxerint: vel duci fecerint sine mora postquam fuerint requisiti in prelatum siue carcerem

eporum seu inquisitorum: vel ad locum alium de quo ipsi vel alii ex ipsis mandauerint. **3.** eorum omnium: vel omnium et rectorum districtum: ubi per viros catholicos a prefatis episcopis vel inquisitoribus: vel eorum de aliquos deputatos: sub arta et villi genti custodia teneantur: donec eorum negocium per iudicium ecclesie terminetur sunt excoicati. **3.** omnes supradicti rectores: et eorum officiales et nuncij si de heresi ab episcopis: vel inquisitoribus condemnatos: vel eorum brachio derelictos non statim ceperint et in dilacione ad aduersum debita punitionem non obstantibus appellacionibus quibuscumque predictorum si excoicati. **4.** omnes supradicti rectores et officiales si captores per crimine heresis: absque dictorum eporum siue inquisitorum: aut saltem alterum eorum littera vel mandato a captione vel carcere liberauerint sunt excoicati. **5.** omnes supradicti eorumque officiales: si de crimine heresis cum mere sit ecclesiasticum cognouerint quod modo vel iudicauerint sunt excoicati. **6.** omnes suprascripti quod sciens in predictum vel alium predictorum inquisitionis officium dederint auxilium consilium vel fauorem sunt excoicati. **7.** omnes supradicti si executionem sibi pro heretico crimine a diocesano vel inquisitore iniunctam prompte prout ad suum spectat officium facere detraxerint: vel diocesano siue inquisitore iudicium vel sententiam seu processum directe vel indirecte impedire presumant sunt excoicati. **8.** omnes supradicti si sententiam predictam excoicis in quibus incurriscent omnino penam sustinuerint extunc velut heretici condemnantur. **D**ec omnia in predicta constitutio incipit: ut in inquisitionis. extra de here. li. 6. vi inquisitionis. ubi dicitur heretici admixti fidelibus: de hoc faciendum est inquisito

vt a fidelibus discernentur: et inuenti corrigant. Archiep. puniēdos: q̄ si inq̄sitor: et ordinarius discordāt in mādato: q̄ vnus mādat puniri p se p̄dē natū: alter videt relaxari p se absolūtū: satis videt super sedēdū: donec consulat papa. s. c. pxi. Jo. an. Cā n̄ est late sūie: et q̄ non reseruāt absolūtio pape ordinarius poterit absoluerē. s. d. sen. ex. nuper. Jo. an.

Excoicatio cōtra inq̄sitores male et contra cōscientiam exercentes tale officium contra quosdam: et pape reseruatur absolutio.

Capitulum octauum.

Inquisitōes et alij ad dicti officij executiones constituti: si odi gratie vel amoris lucris: et cōmodi tpalis obtentu d̄ iusticiā et cōscientiā suā omiserūt: quēq̄ procedere vt fuerit pcedēdū sup̄ huiusmodi prauitate. s. heretica an obtētu eodē prauitate ipsa: aut impedimētū officij sui alicui iponēdo: eū sup̄ p̄sūpserit q̄q̄ mō vexāe: p̄t alias p̄as excois sūiāz eo ipso icurrāta q̄ nisi p roma nū pōtifice nequeāt p̄terq̄ in mortis articulo: et tūc satisfactioe p̄missa absolui: nullo i hac parte p̄uilegio suffragāte: de. in. c. multoz. ex de hēticl in de. Obtentu. vbi ḡ n̄ p̄pter alteruz p̄dictoz: s̄ forte timore: vlt̄ p̄pter vitandū scādālū hoc omittēt non ē loc⁹ pene. Jo. an. Et cōtra cōscientiā. Ad cōpulat cōtra iusticiā et cōscientiāz Eodē. s. odi ḡre. zc. vt. s. d̄ quo patet aperte q̄ cōstitutio ecclesie militantis ligat crimē oīno occultū ad penā suā sp̄siois et excois: inducit ad h̄ multa iura: et s̄ d̄ it. Ex his v̄f̄ indubitātū q̄ Archiep. habebat p̄ dubio et disputatōi

dereliquebat. An hētic⁹ oīno occult⁹ sit excoimunicat⁹. Jo. tenet q̄ sic. z4. q. i. in summa. Et in glo. se. placet etiā Hoff. et Rai. i. summis. Exinde iduē multa iura que videntur facere contrarium. di. 33. erubescant. zc. Tandē Jo. an. concludit sic: de plano fateamur q̄ constitutio militantis ecclesie ligat omnino occulta: non tamen nominatim d̄ illis indicat tribunal ecclesie: immo ipsa ecclesia inq̄stū p̄ hoīez noīatim indicat hoīem. Et inq̄stū est collectio fidelīū ligatos sic occultos h̄z p̄ solut⁹: ex de sen. ex. a nobis. et sic loquuntur contraria. Ad fm̄. De. de ancha. super de. d̄ vsur. ex. grau. q̄b̄ actus fenerādi non sapit heresiz: nec p̄tinet ad inquisitōz: et n̄ pertinacit̄ asserere hoc n̄ esse peccatū ē hereticū. Rōnē collige ex glo. non solū cū qua cōcor: Pau. ex quo collige decisione eius q̄b̄ dubitat. Quidam ei de istis p̄zocholis in publicis p̄dicatōibus p̄dicant cōcitando turbā et seditionē d̄ cleruz vt fertur asseruit exortādo q̄ laici n̄ tenebāt solue decimas: nec eis confiteri: nec oblatiōes dare: et q̄ peccabant contrariū faciendo: cum esset oēs clerici mali: et de ecclesijs remouendi. Querebat. an ista et alia q̄ plura esset heretica: et p̄cedi posset d̄ euz tanq̄ cōtra hereticū. Et firmatū fuit p̄ omnes sacre theologie doctores: et doctores vtriusq̄ iuris ibi exītes q̄ sic: et bñ p̄ doctrinā hui⁹ gl. Sapiēbat n. p̄tinacit̄ et tenebat diuersas et falsas opiniones reprobatas p̄ sacros canones et canonicas sanctiōes. ḡ zc. vt i ea pz. Et Pau. clarius loquens dicit hereticus est nō solū q̄ male sentit et docet de articulis fidei et sacramentis.

ecclē: sed ēt qui p falsā r extortā ex-
positionē in scripturis diuinis pnt ē
id qd dicit ecclesia: di. 50. sigs diaco-
nus. r. c. si ille. in fi. Ob hec verba. Cū
āt preceptorie loquit: vt de ce. mis. do
lentes. r. etā. r. quali. cū ecclesie. in de.
Et hec transgrediēs peccat mortalit
q: impedit finē quē legislator intēdit
alias trāsgressor canonū ex rōnabili
cā nō peccat mortl'r fm Tho. Pau.
in de. Et intellige istuz tex. de. ex gra
ni. qñ silt precise quis asserit non eē
pcēm fenerari. Sed qz sunt nonnulli
casus in qbus pbabiliter dubitatur:
virū in isto vel in illo casu sit vsurā:
eēt hēticus qui teneret opinionē etiā
forte non veram: vt. s. e. nauiganti. de
vsu. De. r. nota fm Pau. in de. qz dīc
ptinaciter. Pertinax dī qui valde et
imprudenter t3 r affirmat. vñ si p io
cum vel lubicū lingue hoc diceret n
esset hēticus. z. 4. q. 1. ait. Et sic pūna-
cia in malo dī: pseuerantia aut in bo
no. Judei aut qñs affirmant vsurā
non eē pctz: non pnt dici heretici nec
taliter ē eos pcedere. Rō ē qz in eis
nō cadit heresis que ē idē qd diuisio
vel electio. z. 4. q. 3. heresis. Cum. n. nō
sunt de gremio ecclesie diuisione3 ab
ea facere non pnt. Si tñ talē errorez
dogmatizarent: r si non vt ē hereti-
cos: tñ per alios modos pnt p eccl'az
puniri: sicut r in alijs casib⁹ qñ offen-
dunt fidē. Pau. Nota ēt s3 Pau. vbi
s. in de. ex graui. d vsu. qz dīc pūaci
ter vsurā esse pcēm sed facta restōne
non esse confitendū: sicut q ē obliga-
tus ex ōctu licito ē hereticū. Et in ō-
ctu obligat qz tñ hoi. In vsura offē-
dit r obligat deo r hoi. Et iō p re-
stitutionē tener adhuc penitere. Itēz

fm eundē qui male credit: sed para-
tus est corrigi r sequi certioratus si-
dem ecclesie non est hereticus. z. 2. q.
2. beatus Paulus.

Excoicatio ē inqñtores r cōmissa-
rios eoz illicite extorquentes pecūiā
sb ptextu inqñitiōis.

Inqñtores r ipsoz vel epoz
seu capituloz sede vacāte su-
per hoc deputati cōmissarij
si pretextu officij inqñitiōis qbusuis
modis illicitis ab aliquib⁹ pecuniam
extorquent: nec sciēter attentent eccle-
siaz bōa ob clericoz delictū pdicti oc-
casionē beneficij fisco eccle applica-
ri sunt excoicati: r absolui non pnt p
terq3 in mortis articulo: donec illis a
qbus extorserint: plene satisfecerint d
pecunia sic extorta: r nullis pūlegijs
pactis aut remissionibus sup hoc va-
lutaris: de. in. c. nolentes. e3 de hē. In
de. c. commissarij. Dicunt g inqñtores
commissarios quos vocat⁹ vicari-
os vel substitutos. s. c. pxi. Jo. an. Cō-
missarij. de epis loqui non videt: ēt
l3 ab his non dbeant abstine: pena tñ
que segtur non h3 locū in ipsis. Joh.
an. Pretextu. si g non eo pretextu illi-
cite exigit: l3 faciat male non tñ locus
ē pene. Jo. an. Pecuniā. intelligo lar-
ge. i. q. 3. totum. Ecclesiāz. De bonis
g clericoz ppijs non phibet ecclesia.
Multo minus sibiipsis vel officiali-
bus: vel fisco seculari cui applicati sē
ipso iure bona laicoz damnatoz de
heresi. Jo. an. Absolui. Per ordinari-
os cū sibi non referuet. Jo. an. Satis-
fecerint. si habent: vñ alias i hoc pau-
pertas excusat: de vsur. cūz tu. Jo.
an. De per platos ecclesiāz cogi nō
possumus ad officium inquisitionis

exercendū. Bonifa. vtute spicuos q
magr ordinis pdicator in toto ordi
ne: r glz pūior puincialis r eius vica
rius in sua puincia pūfratres suos
p se apo. deputatos ad pdicandū cru
ce: vel ad ingrendū ī bēticā prauita
tem renouare remouere transferre:
vel q supsedeat in iūgē aliosqz sbitu
ere si eis visū fuerit expedire: r ī eos
si ouenerit censurā ecclasticā exerce
re: non obstantibz lris apostolicis ipe
tratis vel ipetrandis: que de indulto
bz expresse non fecerint mētionem,
Bonifacius vtute.

Excoīcatio ī alienatōes r ordina
tōes factas a scismaticis de reb^o ec
clesiasticis.

Ca. io.

Ordinatioes ab Octauiano et
Guidone hēsiarchis factas
r ab ordinatis ab eis irritas
ēē censem^o: adijciētes vt q dignitates
ecclasticas seu bñficia p pdcos scis
maticos acceperunt careat ipetratis.
Alienatōes qz q p ipsos scismaticos:
siue p laicos scē sunt de reb^o ecclasia
sticis oīo careant firmitate: r ad ec
lesias siue oī onē reuertāt. Sigs at
dūre pūpserit excoīs siue se nouerit
sbiacē: ēē d scis. c. i. A guidōe. cū scide
rit ecclasia q non dicunt scismatici: i
mo potius dicunt tales q diuertūt
ab eis hēsiarchis r scismaticis. Inno.
Ordinatis ab eis. de ordinatis p ordi
natos ab eis videt idē: cum sit eadez
rō defectus. s. executionis qm dare n
pōt qui non hz. Jo. an. Laicos auēte
ipsoz scismaticoz: alias emens non
ēēt excoīcat^o: sed excoīcā dus s3 do.
Firmitate. Quia ecclasia qz diu hz pa
storē hereticū vel scismaticū vacare ī
telligitur. vñ non valent q a tali pre

lato sūt in preiudiciū ecclēsie. Si tñ
acgrit talis platus ecclēsie tenet nec
cassabitur: r hoc in fauorem ecclēsie.
Ber. Reuertant. q reuertunt talia
ad ecclēsiā nullo precio dato. De.
de anch. sed emptor hz recursū ad vē
ditorem p precio fm Un. Sigs si.
re. i. ordines exequendo: bñficia reti
nendo vel bona alienata. Hosti. Sub
iacere. illi scismatici qui ab vnitāte ec
clēsie recedunt: vt greci excoīcati sūt
i9. di. nulli. Dicebat Hosti. illos scis
maticos tñ qui se extollunt ī roma
nam ecclēsiā: r ab illa se sepant ēē
excoīcatos cum adherentibus: r vi
cunt tales heretici. Alij. s. qui volunt
contra epm aliquem insurgere r epa
tum tenere: r clericos suos facere ex
coīcati sunt. De. de anch. Nota q q
ordines vel beneficia recipiunt a scis
maticis ipso iure sunt excoīcati: r sic
est canon late siue: qd quidam vt do
sti. intelligunt de adherentibus r fa
uentibus ipsis scismaticis. Dicās er
go eos qui alias non adherēt nec fa
uent scismaticis illis. s. qui recedūt ab
vnitate ecclēsie: nec extollentes se cō
tra romanam ecclēsiā: r si contra
alias non excoīcatos ipso iure: sed s3
excoīcandi. De. de anch. Item nota
q excoīcati sunt oēs sequaces adhe
rentes r fauentes publice: vel occulte
scismatici damnato in concilio cōstā
tienti Petri de luna. Absolutio pa
pe reservatur: vt patet in processu an
nuali.

Excoīcatio contra eos qui non te
nent romanam ecclēsiā esse caput
aliarum ecclēsiar: vel non posse con
dere canones vel non esse ei obediē
dum.

Cap. ii

Qui asserit contumaciter roma
nam ecclesiam non esse caput ali
quod ecclesiarum: et non posse conde
re canones et decreta: et etiam ei tan
quam capiti obediendum: excommunicatus est. 19.
di. nulli fas. Ad quod illud capitulum lo
quitur de preceptoribus canonum et transgres
soribus. Sed secundum huiusmodi et Paulum in
de. dupliciter dicitur quod preceptor canonum.
¶ Uno modo quod apostolus. se. contumaciter
negat esse caput ecclesiarum: et hanc potestatem
dandi canones: et decreta et statuta
eius non esse seruanda. Et talis est he
reticus et schismaticus et excommunicatus. Et
sic intelligendo dictum capitulum est
canon late sententie: et ad idem facit
dictum. omnes. et. 25. q. 1. violatores. Et
idem dicunt Iohannes. an. Innocentius. et Hostiensis.
¶ 2. modo dicitur quis preceptor et trans
gressor canonum: qui ipsa mandata
canonum non seruat: quis credat et
dicat esse seruanda. hic non est schmaticus
quia proprie nec excommunicatus: et sic de hoc
intelligendo capitulum est canon ferre
de sententia. Et ut dicit Paulus in de. Signis
transgreditur canones et statuta con
tinentia precepta siue affirmatiua si
ue negatiua peccat mortaliter. 24. q.
1. quod precipitur. Secus si esset cau
sa schismatis: intelligo tunc canonem loqui de
schismo: quoniam hoc ibi exprimitur: vel alia ratio
suadet sic intelligi. non. n. q. sic exhor
tat. 28. ff. de his qui non. ita. ob hec ver
ba. cum autem preceptorie loquitur: ut de
cele. mis. dolentes. et de eta. et quali. in
de. cum ecclesie. hic transgrediens
peccat mortaliter quia impedit finem
quem legislator intendit: alias trans
gressor canonum ex rationabili cau
sa non peccat mortaliter secundum Theologum. hec
Paulus in de.

Excommunicatio est incendiarios ecclesi
arum vel locorum piorum: et si fuerint de
nuntiati pape reservatur absolutio.

Capitulum. 12.

Incendiarij ex quo sunt p
siniam ecclesie publicati per ab
solutiois beneficio ad sedem apo
stolicam sunt mittendi. Cle. 3. et de sen.
ex. tua nos. Glo. super verbo. publica
ti. in si. sic dicit. Non credo quod omnes in
cendiarij generaliter sint excommunicati nisi
si de incendiarijs ecclesiarum: cum de
alijs non inueniamur: et per hanc decre.
non probatur quod ipso iure sint excommunicati: sed illi
primo excommunicati ab episcopis subsecuta pu
blicatione et denunciatione per hanc de
creta. papa sibi reservat eorum absolutio
ad terrorem: alij episcopi possunt absolute omnes
incendiarios: et. c. nup. Ray. Hostiensis. et
Hostiensis in sum. suis et Iohannes. de lign. dicit
quod incendiarij ecclesiarum vel locorum
religiosorum: vel cimiterij vel spaciij pri
uilegiati in circuitu ecclesie: vel loco
contiguo priuilegiato sunt ipso iure
excommunicati: ut in dicta decretali. 17. q. 4.
sicut antiquitus. Est autem spaciium
priuilegiatum in circuitu ecclesie. 30
passus vel. 40. quo ad matricem ec
clesiam: sed antequam denuncientur possunt
absolui per ordinarios: postquam vero
fuerint denunciati non nisi a papa.
Et secundum Iohannes. an. tales absolui non possunt
a legatis ex iure legationis. Item multi
er incendiaria sic denunciata ab episcopo
absolui non possunt: et si absolui possit ab
injectione manuum violenta in cleri
cum secundum Guillelmum. Iohannes. an. hic dicit de in
cendiarijs ecclesiarum. Guillelmus. etiam dicit
quod incendiarij aliorum locorum postquam etiam
fuerint denunciati possunt absolui ab
episcopo: ut contra dicunt doctores. de. d. anch.

b z

dicat simplicit de incendiarijs excōicat
z denunciatis q̄ sūt mittēdi ad papā
p̄dior p̄ma opio z^a tutior. Incendia
rij vō alioz locoꝝ non sūt ipso scō ex
cōicati s̄ excōicandi d̄ iure cōi. z. q.
vlt. pessimā. Ray. de iure aut p̄tula
ri seu synodali in q̄busdāz locis tales
ēt sunt excōicati: i p̄busdā alijs ex cō
suetudie h̄ntur p̄ excōicatis q̄uis re
uera non ferat excōicatio absq̄ s̄ntia
fm̄ Buil. Et hī incendiarij ēt postq̄ su
erint denunciati p̄nt absolui ab epis
suis fm̄ quosdā: vt Buil. z alios: z s̄z
alios non nisi a papa. Et hoc d̄r in s̄m
ma pisana. Joh. an. dic̄ t̄m de incendi
arijs eccl̄az. S̄z q̄liter intelligendū sūt
ista denunciatio. dicit Buil. q̄ fm̄ q̄s
dā itel̄r si fuerit denunciatus nōiatim
i. exp̄sso nōie: sec̄ vt dicunt si i ḡnali
sit cū d̄r sub hac forma excōicam̄ il
los q̄ fecerunt tale incendiū. Et subdit
credo q̄ siue in ḡnali siue in sp̄ali de
nunciet incendiarij a solo papa ē ab
soluēdus: p̄serti cū dicat hu. z iur̄ pi
ti q̄ q̄n infer̄ s̄ntia sub hac forma: ex
cōicamus oēs q̄ fecerunt hoc vel illō
oēs itelligunt nōiatim excōicati. Cre
do ēt q̄ pape ē referuanda hec abso
a quocūq̄ iudice fiat ista denunciatio
Et d̄r incendiarij fm̄ Ray. q̄ aucto
ritate p̄pria ciuitatē vel villā vel mā
sum vel segetē vel rē silēm malo stu
dio incendiāt: z exponit glo. ei⁹. Incen
dit vel incendi fac̄ aut incendiarijs an
xiliū vel cōsiliū sciēter ipendit auctē p̄
pria. i. cū non hēat ius monēdi bellūz
vel indicēdi. Mā sū vel segetē alienā
sec̄ si p̄pria: q̄ tunc non tenēt pena
incendiarij: nisi dolo malo hoc facerz
vt. i. p̄ incendiū rei sue alienā incēderēt.
Malo studio: q̄ si facēt hoc ex negli

gētia: s̄z peccaret n̄ t̄m incendiarij voca
ret. ḡuil. Itē q̄ i bello iusto ignē ipo
nit absq̄ p̄cepto i dictoris belli incendi
arij vocat: s̄z dānū n̄ teneat refarcire
Qui vō i bello iniusto ēt ex p̄cepto in
cendiarij ēt dānū tenet refarcire. Et
nota q̄ q̄ i bello iusto villā incendiāt: si
ibi incante eccl̄a cōburat z ē mole
stū ei n̄ ē excōicat: s̄z dānūz refarcire
tenet. Itē q̄ pōit ignē i loco religio
so ē excōicat: q̄ vō in alia domo hīta
bili vel grano ē excōicat. Alij vō in
cendiarij paleaz feni lignoz z hī: nō
dicunt incendiarij. Lap. sup. 6. de emu
ni. ec. q̄ nōnulli. dicit h̄ dicēdū videt̄
q̄ appellōe eccl̄az icludant̄ nedum
mōasteria: sed ēt oīa pia loca. nā ista
egpant̄. s̄. d̄ testa. regit̄. fa. q̄ scrip
sit di. 3. p̄ archi. sup. e. li. 6. de resti. in
inte. c. vlt. Cū dubitari an incendi
arij vel fractores domoz sitaz infra
ābitū eccl̄iaz p̄uilegiatū: de q̄. s̄. hēf
i. 7. q̄. 4. sic̄ antiq̄. sint ipso iure excōi
cati: sic̄ incendiarij z effractores eccl̄e
fiar: q̄ ēt postq̄ fuerint denunciati. s̄.
ipsi incendiarij z effractores eccl̄esia
rū non p̄nt absolui nisi p̄ papā. z vid̄
tur q̄ sic. p. d. c. sicut antiq̄. z de sc̄.
ex. conquestū. Sup hoc cōsul⁹ cūz q̄bus
dā iuristis cōsului q̄ talis. s̄. frāgēs vel
p̄burēs domū sitā intra ābitū z p̄fi
nes. d. c. sicut antiq̄. s̄z talis sit viola
tor emunitatis eccl̄ie: z vt sacrileg⁹
puniēdus non t̄m ē excōicat: z hoc p̄
illud. c. s̄. nōnulli. z p. d. c. conquesti.
hec ille.

Excōicatio s̄ effractores locoꝝ sa
croꝝ pape reseruat̄ absolō p̄ denū
ciationē eoz. Cap. 13.
Emoratos sacrilegos qui. s̄.
p̄fegerant violēt̄ quasdā

eccl'as: et expolauerant excoīcatos p
nuncietis et faciatis sicut excoīcatos
art^o euitari: donec passis iniuriā cō-
grue satisfaciāt: et dāna data resarci-
ant: et cū lris vris rei vītate p̄tincūb^o
apostolico p̄spectui se rep̄ntent: ex d^o
sc. ex. quest. glo. Excoīcatos. q̄ vide-
tur ex hoc q̄ ipso iure sunt excoīcati
h^o i sacrilegi: qd̄ vez ē de effractorib^o
eccl'iaz et incendiarijs. Rep̄ntent.
Ex quo. n. incēdiarij et effractores ec-
cl'iaz denunciati sunt: non p̄nt ab-
solui nisi a papa: s̄z anteq̄ denūciē
bñ p̄nt absolui si satisfacē volunt: ex
c. nup. Ber. Idē Archi. et Hof. Joh.
aut an. et Pe. de anch. sic sūmāt. Qui
cum effractione expoliant eccl'as ex-
coīcati sunt: et postq̄ sunt denunciati
p̄ papā sunt absoluendi. Quidā extē
debant istū casū ad facientes in eccl'a
multū enozmīa: vt frangendo crucez
vel diripiendo corp^o ch̄risti: vel rapie-
do bona ipsarū. Sed Hof. et Hosti.
in sum. suis: et Jo. de lig. in tractatu d^o
censura eccl'astica: dicit q̄ tales nō
sunt ipso iure excoīcati s̄z excoīcandi
Et nō qd̄ dicit Huil. credo q̄ effra-
ctor eccl'ie iudicand^o ē qui dolo ma-
lo: aut p̄ iuriā violēt pietē fodit: aut
sfodit: aut vitreā fenestrā fregit: aut
seraturam: aut ostia aut cardines aut
vectes: dum tenent ostia firmata: aut
ipsū tectū eccl'ie. Et notandum s̄m
Huil. q̄ q̄ vadunt aio frangendi ec-
cl'ia et furandi: tñ non fragūt: q̄ i
ueniūt alias fractā vel aptā: et sic in-
trant et asportant bona: ipsi nō icidunt
in istū canonem.

Excoīcatio 3 falsarios litteraz pa-
polium: et pape reseruat̄ absolutio
Cap. i4.

Des. n. oēs falsarios lraz nra
rum q̄ p se vel alios vicium
falsitatis exercent cū defeso-
ribus et fautorib^o suis anathematis vi-
culo decernim^o innodatos etc. Inno.
3° ex de crimi. falsi. ad falsarios. In-
nodatos. Et sic ē canon late sūie s̄m
Inno. et Hosti. Insuper et clerici sūt of-
ficijs et beneficijs p̄uati et degradādi
sunt: et curie seculari tradendi s̄m cō-
stōes legitime puniendi: p̄ quā et lai-
ci legitime p̄uati puniunt: vt d̄f i tex-
tu. Et cōit d̄f q̄ absolō a tali excoīca-
tione pape reseruat̄: ex. e. dura. in fi.
Itā s̄m Pe. de ancha. in. d. c. q̄ ille q̄
scient ipetrat Bēptū p̄repticū. et illo
vītutur: non incidit in hanc penā: s̄z so-
lū punit̄ vt careat p̄modo Bēpti: et
expensis p̄denetur: de Bēp. super lit-
teris. S̄z falsans rescriptum: vel vtēs
falso ex certa scia v̄l ex ignorantia p̄-
cedente ex negligentia incidit. Et nō
s̄m Ricar. sup. 4. di. 18. q̄ ipetrans lit-
teras a dño papa tacita veritate vel
suggesta falsitate: siue faciat ipetrās
sciēter siue ignorāter: si talis veritas
taceat: vel talis falsitas suggerat: q̄
vītate manifesta vel falsitate nō sug-
gesta dñs papa non p̄cederet: non ē
excoīcat^o iure cōi: nec ē illi q̄ litteris
aplicis vtuntur sub alio noīe ipetra-
tis: q̄ q̄uis tā isti q̄ illi digni sint ma-
gna pena et confusione: non tñ opor-
tuitius p̄dere: q̄ tales essent excoīcati
q̄ talis fraus a pte aduersar: vel a iu-
dice p̄tra vtentes talibus lris facilliter
et certitudinaliter pōt p̄cipi. q̄uis. n.
sic ipetrans falsari^o sit: extendēdo fal-
sarij nomē: vt sumit̄. 25. q. 2. dicenti.
Itā tñ falsari^o ē lraz dñi pape: q̄ ve-
ras lras ipetrat: q̄uis falsa suggestiōe

et sic non est excōicatio.

Excoīcatio 3̄ vīctēs sciēter l̄ris pa-
palibus falsis.

Cap. 15.

Quā l̄ris n̄ris vti voluerit: eas
p̄ diligēter examinēt: qm̄ si
falsis l̄ris se vfos dixerit ig-
rāter eoz sera p̄auia euitare negbit
penas iferi? ānotatas. Inno. 3̄ i ead̄
decre. ad falsarioz. Ibi d̄r de illis pe-
nis. Et sic q̄ sciēter vti l̄ris aplicis:
et ab alio falsificatis est excōicat. Et
nō qd̄ dīc̄ Ho. ibidē q̄ si simpl̄r ig-
rāter vti talib⁹ l̄ris falsis: non excu-
sat: qz p̄ alios debuit ingre h̄: ar. di.
37. c. vlti. Idēz. Ber. et si falsitas erat
ita latēs q̄ ō facili p̄cipi non poterat
in apto: si p̄ se et alios adhibuit dilige-
tiā quā potuit: nihil p̄cepit excusa-
t⁹: et aliogn non: an. de hōi. iohes. Et
enī fm̄ De. de anch. ibidē censet in-
sta ignorātiā q̄ h̄z excusare si adhibu-
it diligentia quā potuit et debuit: qz h̄
indagauit a pitiorib⁹. 43. di. ephesius.
Non. n. potat diuinare falsitatē. Rp̄
ti: s̄z si ignorauit ex negligētiā: qz h̄ ē
crimē qz puniē et dolo p̄pat. ff. man.
fideiussoz. et in. c. dura. dī. e. ti. qz si fal-
sas l̄ras se h̄re cōgscit: et si penā excōis
euadē voluerit. Et h̄ intell̄r fm̄ Ho.
qm̄ l̄re falsē aliquo casu ad eū puene-
rim: tales ḡ n̄ sunt ipso iure excōicati
s̄z post. 20. dies si non resignant. De.
de ancha.

Excoīcatio 3̄ recipientes l̄ras pa-
pales seu bullas in curia non de ma-
nibus pape vel deputati ad hoc.

Cap. 16.

Ibi bibem⁹ ne qs apud sedes
aplicā l̄ras n̄ras: nisi a nobis
vel de manib⁹ illoz recipiat
q̄ de mandato n̄ro ad illud s̄ officii

deputati: p̄sone solēnes p̄ nūciū reci-
pē p̄nt de manib⁹ p̄dcoz: trasgressoz
h̄i si laic⁹ ē excōicatōi subiaceat. Si
clīc⁹ officio vel b̄nficio p̄uat⁹ dānet.
Inno. 3̄ ex de cri. fal. dura. Apud se
de apo. Illi ḡ q̄ non s̄t apud apo. se.
seu in curia n̄ ligent hac p̄stōe: et ap.
se. ē: vbi papa ē. Ho. et Jo. an. Excoī-
cationi subiaceat. Dīcas q̄ ipso iure
non irrogatur hec p̄ca laico et clī-
co. Et at clīcus officio vel beneficio
dānet ipsa p̄ca iponēda ē p̄ s̄mā: nec
iponit ipso iure s̄z excōicatio ipso iurē
iponit et clīco. De. de anch. Et nō. dīc̄
gl. ber. ibidē. Non credo q̄ sit excōi-
cat⁹ q̄ h̄ n̄ fuit imo idifferēt videm⁹
q̄ gl̄z p̄ nūciū ipetrat l̄ras: et h̄ papa
scit et tolerat nec aliquē repellit nisi
eēt excōicat⁹. Sed h̄ itellige q̄ l̄re de
manib⁹ oñi pape vel bullatiois ipso iurē
recipiēde et vel vicecācellarij: vel al-
teri⁹ ad h̄ deputati: als falsē s̄t. et qui
sic recipet eēt excōicat⁹. Jo. an. et pet.
de anch. dīcunt q̄ h̄ qd̄ dīcit ista de-
cre. non fuit i curia hodie: imo gl̄z
pue auctoritatis mittit ad bullatores
et recipit.

Excoīcatio 3̄ corrigentes aliqd̄ in
l̄ris papalib⁹: et pape refuat absolō.

Cap. 17.

Hic s̄i. i. s̄i. sic ait. Hodie p̄cep-
tū ē q̄ in l̄ris oñi pape: nec i
magno nec i modico aubat
qs manū apponē et l̄ras vnica: vel pū-
ctū vnica corrigēdo exceptis officia-
lib⁹ qb⁹ ē h̄z omīssū. Aliogn manum
apponēs ex canone lato i curia ipso
facto s̄māz excōis incurrit: q̄ p̄ aliquē
citra apo. se. relaxari non potest. Idē
Hoff. Querit Ricar. in. 4. di. 18. vtrū
inueniens litteram domini pape: cui⁹

efficacia iā expirauit: et ludo nō itē dōe
 vtēdi aliquā līz in ea formatā refoz
 met: vel pūctū faciat vlt p quēcūq; ali
 um modū aliqd in ea mutet sit excoī
 cat? ipso iure. Rñdet vt. s. ad istā qō
 nē dicūt aliq q talis nō ē excoīcat? ipso
 iure: q illa excoīcatio nō intelligit nī
 si de his q pnt ēē alicui vtilis. Predi
 cta ēē q ad oēm hoīez eēt inutilis. Sz
 hoc sic pōt argui. Quauis illa līz
 non imutata facta sit inutilis: tñ p ra
 surā sic mutari posset: vt vtilis appa
 reret: verbi grā: si ibi erat scriptū p
 triennū minime valituris: et p trien
 nio poneret qnquēniā: itā apparz vti
 lis q pūs erat inutilis. Euz q qūcūq;
 mutatio siue pua siue magna contra
 līz dñi pape: p quā pmutationem
 pōt appere vtilis plusq; erat: vel vtil
 cū an nō eēt sit phibita sū pēa excoīs
 iā late: vt q imutans aliqd s līz de
 q est qō sit excoīcat? ipso iure: qd mi
 hi pcedendū vī: vt ēē hēz iē d cri. fal.
 in. c. ad falsariūz. In glo. sup illud.
 Per rasurā tenuē qūcūq; radit vel i
 mutat rescriptum pape: excoīcat? est
 et falsari? et in hoc nullā distinctionē
 adhibeo: et. j. sic dicit. De līs tñ q p
 nullā rasurā possent apparere vtilis
 vtpota līz curatoria data a ducentis
 annis vel trecētis alit eēt iudicandū
 q: si tota raderet de nouo non pos
 set apparē vtilis ppter bullā: q: i cre
 atōe cuiusl; noui pape aliquid cōtra
 bullam imutaf. Nomen. n. ei? ponit
 in bulla.

Excoīcatio s faciētes statuta s ec
 clesiasticam libertatē: et seruari ea fa
 cientes et scriptores eorum et officia
 les iudicantes fm ea.

Capi. is.

Excoīcam? oēs q decetero s
 uari fecerint statuta edita: et
 sūetudines: vel poti? abusi
 ones itroductas s ecclesiasticā liber
 tatē: nisi ea de caplarib? suis iſra du
 os mēses post hī publicationes siue
 fecerit amoueri. Excoīcam? statuta
 rios et scriptores statutoz ipsoz nec
 non et ptātes sūles rectores et sūlia
 rios loco: vbi decetero hī statuta et
 sūetudines edite fuerint: et obserua
 te: necnon et illos q fm ea psumple
 rint iudicare: vel in publicā formam
 scribē iudicata. Dono. 3° et de sc. ex.
 nouerit. Ecclesiā. laici eremite et re
 clusi hic sū noīe ecclesie non pphēdū
 tur nisi se sūbicerint alicui approbate
 religioni. Sui. Libertatē q sūstitit i p
 uilegijs pcessis sup spualib? vel tpali
 b? generalit vel singularit siue a deo
 siue a papa siue ab alijs principibus
 fm Hosti. Inno. et Abba. Et a deo q
 dez concessa sunt multa: vt illud. Qd
 cūq; ligaueris super terram &c. Et
 hoc qstūm ad psonam pape extendi
 tur ad interpretationē oīum dubioz
 ex qui si. sunt legi. per venerabile. Itē
 q decime et pūicie ad clericos spe
 ctent. is. q. i. reuertimini. Item q ec
 clesia sola res ecclesiasticas mistret.
 96. di. si imperator. Item q de spua
 libus ius pderet et iudicare pōt: et mul
 ta alia priuilegia que pntentur in no
 uo et veteri testamento. Al papa pri
 uilegia pcessa sunt: vt q inicit manū vi
 olentā in clericū sit excoīcatus. Itē
 q in legatis ad pias cās sufficiāt duo
 testes: et de testa. relatū. et multa alia
 priuilegia que a vicario christi pcessa
 sunt: que i iure canonico habent. Itē
 ab impatoribus multa concessa sunt

b 4

que sunt ipsa in iure ciuili: vt de emu-
nitate ecclesiay & hⁱ? Nec extendūt
dēas p^{ri}uilegia data nō vl^r
s^z p^{ri}cularit^r aliquib⁹ ecclⁱys: siue sint
data talia sp^{ri}ualia a papa siue ab ipa
torib⁹ siue ab alijs p^{ri}ncipib⁹. Joh. an.
De capitularijs. i. de chartulis siue li-
bris in q^o talia scribi consueuerunt:
& si satisfecerint absoluat eps: q^z pa-
pa sibi inon reseruauit. Jo. an. Infra
duos menses. Nec p^{ri}stō mō ligat oēs
q^z iā dudū fluxerunt illi duo menses
de quib⁹ sit mētio in loco isto. Hosti.
Excoīcam⁹ statuarios i^z. Statuta-
ry & scriptores statutoz statū ligant^r
nec excusationē h^{re} p^{ri}nt in toto: & si
q^uq^z excusent^r a tanto. P^{ri}stēs at^r p^{ri}u-
les rectores p^{ri}nt h^{re} excusationē quā
tū ad obseruationē sⁱne & deletionem
statutoz p^{ri}dcōz q^z ignorare p^{ri}nt. Ex
q^z v^o certificati sⁱt & obedire negligūt
p^{ri}stō eos ligat: q^o ad arbitriū boni vi-
ri referendū ē: q^u sⁱ scire potuerūt vl^r
non: aut q^u i^zpedire ne fuent^r: vt. sⁱ in-
telligatur hoc q^z cito potuerint bono
mō p^{ri}cesso aliq^z intervallo. Ad si hoc
p^{ri}sciuit de nocte vel in festo tā solenni
q^z p^{ri}ciliū p^{ri}gregare nō potuit: vel erat
tūc infirm⁹: arbitrab^r bonus iudex.
Hosti. & Jo. an. Joh. v^o. de lig. i. tra-
ctatu de cēlura ecclⁱastica: dicit q^z p^{ri}-
dicti p^{ri}stēs p^{ri}uiles & hⁱ? i sunt excoīca-
ti non excoīcādi: nec ob. e. graue. vbi
d^r canon ferende sⁱnt: q^z ibi denūci-
ant^r excoīcati non excoīcādi. Vel q^z
non ē absurdū q^z excoīcati a iure ite-
rū excoīcent^r ab hoīe. Officiales v^o
non sūt excoīcati: nisi seruauerint il-
la statuta vel negligentes fuerit ad ea
delenda. Rectores ciuitatū qui nō ha-
bēt p^{ri}stē statuta tollendi sⁱm ea non

ligant^r hac sⁱntia: nisi sⁱm illa statuta in-
dicent: aut nisi possint opari vt illa d^r
leant & hoc negligant. Pe. de ancha.
querit de p^{ri}liary illoz loco: et po-
nit distinctionē Inno. qui sic ait. Si
tales p^{ri}liary in illis locis: vbi f^uant^r
statuta d^r ecclⁱasticam libertatem h^{nt}
p^{ri}stē destruendi & non faciunt: ex-
coīcati sⁱnt: si dedissent auxiliū & p^{ri}-
lium q^z destruant: non facit eos cui-
tare penā. Si nō h^{nt} p^{ri}stē nō incurrūt
excoīcationē. S^z si nesciūt p^{ri}stē statu-
ta ecclⁱ. Dicit Hosti. tunc ligari q^u sci-
unt & non velent cū p^{ri}nt. T^z p^{ri}s aut^r ad
hoc dabit^r arbitrio boni viri. i. iudicⁱ
s^z non videt^r se posse excusare allegā-
do facti ignorantiam: ex q^z ita publi-
ce p^{ri}mulgata sunt statuta: tū saluādo
dicta p^{ri}cedentia. dic q^z ignorantia p^{ri}di-
cta excusat ab excoīcatione: ad quaz
incurrēdā requirit^r dolus: s^z nō ab
alia pena. S^z quid si scierūt p^{ri}dicta
statuta & ignorauerunt ea esse contra
ecclⁱasticā libertatē: ibi dicit Inno.
q^z non incidunt: cū excoīcatio non li-
get nisi p^{ri}sumacē. ii. q. 3. certū Nec fer-
tur nisi p^{ri} magnis criminib⁹: fate^r tū
q^z possunt aliter puniri. Do. meus. i.
Jo. de ligna. putat eos non audien-
dos: quia est ignorantia iuris que nō
excusat: de regn. iur. ignorantia. Nec
Pe. de ancha. Nota etiā sⁱm quos-
daz: q^z siq^z statuerunt q^z nullus offer-
ret: nisi in magnis festiuitatibus: lⁱni
si tantum: vel q^z super mortuo nō sit
nisi talis pannus: vel tot cerei lⁱ huius
modi: hoc esset contra ecclⁱasticam
libertatem. Super ista decretali no-
nerit. Henricus boicns dicit: quod
statuentes vel statuta dictantes vel
scribentes ipsa: aut fieri consentientes

sunt seruari facientes statuta contra ecclesiasticam libertatem statim sunt excoīcati ipso iure. Nam tps duoz mensium qđ datur ad delendum ipsa statuta vt vitet hac penā cepit currere a tpe publicationis hui⁹ decreti. Et sic iam diu transiuit illud tps fm Ber. ⁊ Hosti. Quidam tñ exponunt h⁹i publicationem postq̃. s. in singulis locis fuerit publicata. Et hoc benigni⁹ fm Hosti. sed p̃mu⁹ vñs f3. Jo. an. Qui vō fm talia statuta p̃sūple rint iudicare: vel in formā publicam redigere iudicata statim tales sūt excoīcati fm Hosti. Secus autem si in priuata forma scriberentur. Nec Jo. an. Officiales vō ⁊ p̃siliarij tunc ligā tur si scientes ea esse contra ecclesiasticā libertatē p̃senserint delicto: vt qz ea seruauerunt vel dederunt consiliū qđ ea fuerit: vel qđ negligētes fuerunt ea de suis capitularib⁹ delere: vel officiū dimittere: q̃scito de eis certificati sciunt ⁊ cognoscunt ea eē contra libertatē ecclesie concessa: aliquo tñ medio intervallo ad arbitriū boni viri. alie vero p̃sone noīate in hac decretali: licet seruent h⁹i statuta: non sunt excoīcati fm Inno. ⁊ Johā. an. Nec ille. que qđc dicit de facientib⁹ libertatem ecclesie seu p̃uilegiū vniuersalis ecclesie.

Excoīcatio contra oēs dños phibentes subditis: ne faciant obsequia corporalia p̃sonis ecclesiasticis.

Cap. 19.

Es qđ tpale dñium obtinentes suis subditis: ne plat aut clericis seu personis ecclesiasticis qeqđ vendant aut emanent aliqd ab eisdem: neq; ipsis bladium molant

coquāt panē: aut alia obsega exhibē p̃sumāt iter dicūt aliqñ: cū talia i dō gationē libertatis ecclesiastice p̃sumantur: eo ipso excoīs sūie decernim⁹ subiacere: Bonifa. 8. inu. eccl. li. 6. Libertatis. l3. isti qđ ad vba viderent n̄ ifrīngē libertatē: n̄ infrīgebāt qđ ad mentē faciēdo fraudē de p̃sona ad p̃sonā de quo dicit vt. i4. q. 3. pleriq; Joh. an. Querit hic Dñicus de sancto Bem. Quid si ista phibitio fiat p̃ illum qui non h3 dñium: an hēat locū pena hic appositā. R̄ndet qđ non p̃ tex. hunc qđ dicit de dñis phibentib⁹ suis subditis: ⁊ exponit illud tpale pro seculari dñio. Et subdit: s3 pone qđ fiat statutū sicut in italia i multis ciuitatib⁹ ⁊ dñis is qđ phibeat negs vendat vel donet rē imobilē alicui non existēti de iure tuētū non subeūt onera cōiū vel dñoz: ⁊ irritat donationē vel vēditio nē ⁊ penā iponit: an p̃ talia statuta icludant⁹ donatōes vel venditiōes in ecclā. Et qđ nō icludant⁹ ⁊ qđ nō teneant talia statuta quo ad eas pbat p. c. ecclesia sancte Marie. de p̃sili. ⁊ p̃ plures rōes. Et p̃cludit qđ h⁹i statuentes hac pena nō sūt ligati: exqđ non sūt statutū exp̃ssū de ecclā: qz si hoc fuisset: tūc ligati eēnt: qđ statutū ē s3 libertatē ecclesiasticā. tenuit. n. illud statutū fm cōem sūiam doctorū quo ad laicos transferentes in laicos iurisdictionis aliene: sed si illud extenderent ad ecclesias: inciperent ligari. Nec ess3 absurdum dicere qđ iudex ecclesiastic⁹ posset illos ad quos p̃tiet cogere ad declarandū statutū: vt non respiceret p̃tractus fiendos cum ecclesijs: extra de hereti. li. 6. statutum. Refert enim Jo. an. in nouel. qđ Uin. ⁊ Abb. dicūt

¶ statuto laicorum scō p cōi vtilitate
q vadēs de nocte soluat tñ: clerici n̄
sunt sibiecti: s p suū iudicē s̄t arcēdi:
di. 96. bñ qdē. Sec⁹ dicūt de dāno in
pascēdis pecorib⁹: vel ad aquā ducē/
dis. tñ. c. n. tenēt pastores de dāno pp
mercedem quā accipiunt.

¶ Excoīcatio ē vsurpantes patrōa/
tum de nouo in locis p̄ijs: vñ vsurpā/
tes bona vacantium ecclesiarum.

Cap. 20.

Sancimus vniuersos et singu/
los regalia custodiam siue
guardiā aduocationis seu d̄/
fensionis titulū i ecclesijs mōasterijs
siue qbuslibz alijs p̄ijs locis de nouo
vsurpare conantes bōa eccl̄az: mo/
nasterioz aut locoꝝ ipsoꝝ vacātiuz
occupare p̄sumūt: quocūq; dignitatē
honore p̄fulgeant. Alios etiā eccl̄a/
rum: monachos monasterioꝝ: et pso/
nas ceteras locoꝝ eorundē q h̄ fieri
pcurant eo ipso siue excoīs sibiacerē:
Bonifa. et d̄ elec. gñali. li. 6. Uniuersos
et vniuersas. Nā appellōe figs et
figua p̄tinet. ff. de vbo. sig. li. 2. z. et f3
Bar. verbū masculinū platū a cano/
ne p̄hendit femininū: qd̄ pbat. iz. q.
4. si quis suadente. qd̄ vez nisi p ea/
dē vel alia. si iura excipiat̄ femina.
f. e. i demmitatibus. Jo. an. Ad Arch.
intelligit de canone puniente crimi/
na. Singulos. vt quādo psona vsur/
pat suo nomine. j. scripta. Uniuersos
vero dixit: puta quando aliqua vni/
uersitas sibi inscripta vsurpat de no/
uo. Archi. Regalia. dic regalia ea q
capit rex vacante ecclesia: vt patet in
regno francie et anglie. Nā illic vocā/
tur regalia iura regis in quibuscūq; ec/
clesijs vacantibus competentia qbus

de platīs ordinatis illa p̄cipiunt plati
et non rex. Archi. Guardia. qz dicunt
se debē custodire ecclesiā vacantem:
donec de plato fuerit ei p̄uiz vt p3
exemplum in ecclesia parisiensi: vbi ta/
les custodes laici et nobiles appellan/
tur vicedñi. p3 et exemplū in ecclesia
florentina: et sumit hoc verbum et p̄/
cedens. s. custodiā p eodē. Unde ex/
pone. siue. p. i. Et intelligunt quidam
hoc comprehendī sub hoc noīe inspa/
tronatus: qd̄ non credo. Sed intelli/
go simplr sicut sonat: q̄uis aliter no/
tet. j. de inrepa. Archi. Sed Jo. an.
sic dicit. Custodiā. et que sequunt̄ sic
expone fm Bar. i. inspatronatus: qd̄
fm diuersas regiones: diuersa sunt
vocabula. Et addit quocūq; nomie
censeantur: vsurpantes de nouo tale
ius in ecclesijs et alijs p̄ijs locis et bo/
na ipsoꝝ locoꝝ vacantium occupan/
tes excoīcati sunt ipso iure. Johā. an.
Alijs vt hospitalib⁹ et alijs quocūq;
noīe vocatis. De nouo. s. a q̄draginta
annis citra: fm Bar. s. de consuet. c.
vlti. Et hoc per litteram que sequitur
vel ex antiqua cōsuetudine: que. s. ha/
betur. j. in tex. hic non posito. Jo. an.
Bona. de quibus nulla est laicis at/
tributa facultas. Occupare. in mala
pte sumitur: et proprie mobilia dicun/
tur occupari: immobilia inuadi. Se/
pe tamen vnum sumitur pro reliquo
Procurant forte occasione discordie
inter eos suscitare. Et dicitur procu/
rare ope consilio persuasione et coo/
peratione. Jo. an. Nota qz cōmittē/
tes sacrilegiuz i auferēdo res sacras
vel non sacras de loco sacro: non sūt
de iure cōi excoīcati: nisi hoc facerēt
cum effractione vel incendio: vt extra

de sen. ex. h. questi. in glo. s. tales si p^o
monitione se non emendarēt s^t excoi
candi. Sic ē vel auferentes bona ec
clesiaz non sunt ipso iure excoicati:
nisi vacantiū vt in isto. c. g^oali. ex de
elec. li. 6. q^o aut d^r in decretis. z. q. 3.
canonica. z de violat. ecclesi. i. 7. q. 4.
oēs. de raptorib^o bonoz ecclesiaz: q^o
sunt excoicati. Intelligendum est fm
Ricard. in. 4. de violatione z raptu q^o
sunt cū effractione vel violentia pso
nali z huiusmōi.

Excoicatio 3° repellentes p^oatos et
p^osonas eccl^oasticas ad submittenduz
ecclesias vel ecclesiastica bona eis.

Cap. 21.

Licet v^o q^o prelatos vel capla
ecclesiaz: seu alias p^osonas ec
clesiasticas ad submissione
faciēdas h^oi hacten^o cōpulerunt: nisi
p^o cōpetentē admonitionē remissa s^t
missione quā p^o vim vel metu exege
rant ecclesias z bona ecclesiastica eis
s^tmissio taliter i sua libertate dimit
tant. Illi vero q^o decetero p^oatos aut
p^osonas easdē ad talia faciēda cōpule
runt: cuiuscūq^o sint p^oditionis aut stat^o
excois sint s^tia innodati. Ex h^octib^o p^o
terea sup^o p^omissis h^oi l^oia z p^oseu int^o
ueniētib^o hacten^o initis: aut q^os in fu
tuz iniri p^otingerit: seu occasiōe illoruz
laici vltra id q^o ex nā h^octū ipoz vl^o
adhibita i ipis lege p^omittit^o aliqd nō
vsurpēt. Qui v^o sec^o egerit nisi legiti
me mōiti ab h^oi vsparatōe d^ostiterit: re
stituēdo ēt q^o talr vsparāt eoipo s^tia
az excois incurrat. Hic. x^o ex de re. ec.
n. al. h. s^tultissimo. li. 6. Submissiōes
h^oi. i. de qb^o dixerat i p^on. vbi phibet
p^oatos z ecclesias sibi cōmissas: bona
imobilia seu iura ipsaz laic^o s^tmittē

absq^o capituli sui cōsensu z apostolice
sedis l^oia spali. s. p^ostituēdo vel recog
scēdo: seu p^ostituēdo ab eis ea tāq^o a su
priorib^o se tenē: seu ab ip^osis eade ad
uocādo vel ip^oso p^oonos vel aduo
catos ecclesiaz seu bonoz ipsaz p^ope
tuo vel ad t^ops non modicuz statuen
dū. Talis g^o submissio hic phibet nō
aut alienatio bonoz ecclesiasticoruz.
z nō q^o p^oprehēdunt^o ēt hic seie. s. reli
giose. Et q^o d^r aduocādo exponit tā
q^o ab aduocatis recognoscēdo. Et q^o
d^r ad t^ops nō modicuz: in trahit q^o ad
modicū t^ops p^ont vocari i p^oonos vel
desēsores. z d^r modicū t^ops i^ofra. i. o. an
nos: vel s^oz bar. relinq^o iudicis arbi
trio. Et q^o d^r p^opetentē monitionē: itel
lige trinā: nisi facti necessitas aliō sua
deret. Jo. an.

Excoicatio 3° concedentes rep^oes
alias z vtentes in clericos z bona cleri
corum.

Cap. 22.

Li qui rep^oes alias aduersus
personas ecclesiasticas: seu
bona ipsarum concedunt: vl^o
extendunt ad eas: nisi p^osūptionē h^oi
reuocauerit a p^ocessiōis vel extēsiōis
tpe infra menses: si p^osona singularis
fuerit s^tia: excois incurrat: si vnuer
sitas ecclesiastico subiaceat interdi
cto. Hic. x^o extra d^o iniuri. si pigno
ratōes. libro sexto. Ecclesiasticas. vt
clericos templarios hospitalarios:
conuersos z deo deuotos. i. q. i. dno
Johannes an. Extendunt. facit disse
rentiam inter extendere z concedere
quia ciuitas vel superior dicitur cō
cedere: sed ille cui conceduntur extē
dere: puta quia ciuitas bononiensis
dedit rep^oes alias cui suo contra flo
rentinos: q^os extendit ille ad clericos

Jo. an. Presumptione. i. secessione. vel
extensione reprefaliar: qd est contra
ecclesiasticā libertatē. Jo. an. Mensem
q si infra mensem istū pcessum fuit
ad actum: qz fuit ecclesiastica pōa. p
alia pignorata. i. repfalia facta ē eum
Nunquid hec pena habebit locum i
fra mensem. Dic fm Bar. q in statū
pstinū reuocandū erit infra mensem
et de sen. ex. li. 6. quicunq. Uel scdm
Huil. reuocatio integra fieri dz ante
qz pcedatur ad actum: alias locū ha
bet pena. Jo. an.

Excoicatio ē granantes psonas ec
clesiasticas in se vel suis ppter qd no
luerunt eligē eos d qbus rogati erāt.

Cap. 23.

Siant cūcti q clericos vel qf
libet alias psonas ecclesiasti
cas ad qs in aliqb mōasteri
is: aut alijs pjs loci spectat electio si
pro eo q rogati: seu alias inducti eū
p quo rogabantur siue inducebant
eligere noluerunt. Uel sanguineos
eoruz aut ipsas ecclesias monasteria
seu loca cetera beneficijs: seu alijs bo
nis suis p se vel p alios spoliādo seu
alias iniuste psequendo granare pre
sūperint: se ipso facto nouerint snia
excoicationis innodatos. Greg. x. et
de elec. li. 6. sciant cuncti. et eps. Eccla
sticas vt conuersos templarios: q lz
non sint clerici: sunt tñ ecclāstice pso
ne. Spectat. de iure cōi in collegiata
ecclesia: ad collegium spectat electio:
z si non ē collegiū spectat ad psonuz
nisi aliud inducat de vsuetudie. Si
āt non eēt ibi collegiū vel pson? p di
ocesanū hz ibi ordinari. io. q. i. regēda
Et hec vā q ad electionem prelati: de
inferiore non. s. c. si. cum ecclesia vul

terana. Jo. an. Rogati. Quando pre
ces inducunt simoniam: dic vt. s. q. i.
moyses. Inducti per pmissiones vel
alio mō. Jo. an. Alios. Sed nunquid
hec pena locum habebit in presentan
te psona: videt q non: qz de electioe
tñ loquitur z non de pntatioe: z hec
ē penalis z ideo restringenda. Dic q
si psonus ē clericus vel persōa ecclā
stica locū hēbit pstitutio: nec ē h odā
osum sed fauorabile ecclesiāz fauore
Si aut psonus est laicus pena locuz
non habebit: cuz constitutio dicat de
ricos vel ecclesiasticas personas. Jo.
an. Idē Huil. Bar. Archi. Jo. mo.
qui dicunt etiam idem in postulante
snia. Et fm Huil. epi bene poterunt
absoluere. Jo. an. Exquo cōditor ca
nonis huius absolutionem sibi papa
non reservat: extra de sen. ex. nuper.
Nota q Archi. hic monet questio
nem de mādatorio. i. de eo qui ex mā
dato alterius aliquid horum opatur
vtrum incidat in canonem. Allegat
p z contra dicentes: finaliter conclu
dit q dici pōt: q mandatarius talis
ligetur: z si non verbis hui? capli tñ
mēte: maxime cum picipet in crimi
ne: z sic actor mali.

Excoicatio contra impediētes p
sonas ne litigent in foro ecclesiastico
in causis quibus ex iure vel consuetu
dine vel ex impetratis a curia potest
in tali iudicio exigi.

Cap. 24.

Statuimus neqs ipetratores
lraz nraz vel alios ad nos:
vel alias ad forz ecclesiasticū
recurrentes sup cāis que ad idē forū
de iure: vel de antiqua consuetudine
pertinere noscuntur ad desistendum

Vel in foro seculari de qñib⁹ h'i li-
tigandum p eorundē iudiciū ecclesi-
asticorū ipetrantiū aut litigantiū seu
volentiū litigare: aut ppinquorū ipo-
rū seu rez illoz: aut eccl'az suaz ca-
ptiōem: modifue alijs qbuscunq; cō-
pellat seu compelli faciat: vel pcuret
nec p se vel alios impediāt: quomin⁹
coraz iudicib⁹ ecclesiasticis delegatis
seu ordinarijs querulantes de causis
que vt pmissū est ad cognitionem pti-
nent eorundē possint libere iusticiaz
obtinere: nec ad p'dicta faciendā det
auxiliū consiliū vel fauorem. Siquis
vō p'sūperit excōicationi se ipso fa-
cto nonerit subiacerē: a qua nisi tam
iudici cuius cognitio fuerit impedi-
ta: vel iurisdicō turpata: q; parti q
in persequēte turbata fuerit sui iu-
ris: de iniuria damnis ⁊ expensis ac
iteresse p'us p eundē fuerit integre sa-
tisfactū: nullaten⁹ absoluat. Bonifa.
extra de emu. ec. quoniam. li. 6. Mul-
latenus: id est nullo modo. Quid si an-
te satisfactionem tales fuerint absolu-
ti. Non credo q talis absolutio tene-
at: hoc ista specialiter prohibente lit-
tera. Archi. ⁊ Jo. an. dicit q tunc de-
mum facta satisfactio per ordinari-
os poterit absolui: quia papa non si-
bi retinuit.

Excōicatio contra dños ⁊ officia-
les dantes licentiā grauandi cleri-
cos vel suos consanguineos propter
sententias latas contra eos.

Capi. 25

Quicūq; p eo q in reges pñ-
cipes barones nobiles bali-
uos vel quoslibet ministros
eorū: aut quoscūq; alios excōis suspē-
siois: siue interdicti sūta fuerit promul-

gata lñiam alicui dederit: occidendū
capiendū: seu als in psonis aut bonis
suis vt suorū grauādi eos: q tales sñi-
as ptulerunt: siue quoz sē occasione
plate: vel eisdē sñas obseruātes: seu
talit excōicatis cōicare volētes: nisi li-
centiā ipsā reintegra reuocauerit: vel
si ad bonorū captiōē occasione ipsi⁹
lñie sit pcessum: nisi ipsa bona fuerit
infra .8. diez spaciū restituta: aut sa-
tisfactio p ipsis ipensā: eo ipso lñiam
excōis icurrant: eadēq; sint sñia ino-
dati. oēs q ausi fuerint p'dē lñia da-
ta vt: vel aliqd premissoz ad q com-
mittenda dare lñiam phibui⁹ alias
cōmittere suo motu. Qui aut in eadē
sñia pmanerit duorū mensiū spacio:
extunc ab eo non pnt: nisi p se. apo.
absolōis beneficiū obtinere. Reg. x.
et de sen. ex. li. 6. Reges. Est at ordi-
arius regis eps in cuius diocesi delin-
quit vel domiciliū hz: di. 96. si impa-
tor. Jo. an. Et dicit Archi. q non so-
lum regē: immo ⁊ impatore pōt eps
excōicare. ⁊. q. 7. §. item cū dicendū.
Ministros ad clericos pōt inferri: et
sic p'prie insequit verbū suspensiois
Jo. an. Lñiam. multo forti⁹ idē i vsu
vel mandato. Archiō. Dederit. dare
demonstrat hec littera q si aliquis cō-
tēplatione excōicati faciat ea que h i
lñia numerant ipse excōicatus nō dī-
et in culpa: nisi sbequēte p' sēm ra-
tū hēat Arch. Suoz. s. flagitiorū
vel familiaritū. Et sic nō casū in q pcu-
tiens ⁊ mādās pcuti laicū ē excōica-
t⁹: ad idē. s. de electi. sciant. li. 6. Job.
an. Grauandū. puta ne quis emat ab
eis vel eis vendat: ⁊ his similia. Job.
an. Reintgra. i. ante q ad occidendū
vel capiendū vel alias grauandū

eadē psonas in aliq̄ fuerit pcessum.
 Un̄ v̄r q̄ si reintegra fiat reuocatio
 mandati v̄l talis l̄iie locū non h̄z qđ
 hic sege. Si at̄ ad aliquē actū sit pro
 cessū p eū cui l̄iia ē pcessa: statiz l̄iia
 dantes sunt ligati vt hic pz: de hoc d̄
 pe. di. i. Sigs non dicā. sed videt̄. J. J.
 pri. ibi eim bona ipsa rē. Dic q̄ gra
 uior ē offensa p̄sone q̄ rez: de q̄ offe
 sa loqtur l̄ia: q̄ casu ipo fco statim li
 gant̄ vt dcm ē. L̄ia at̄ sequēs loqtur
 in offensione rez: ad q̄z restōne tmi
 n̄. 8. diez p̄ligit̄. vt. J. pz. Archi. Im
 pensa. s. cū res n̄ extat vel placet leso.
 Incurrant. Mō duplici funiculo sē
 ligati: qđ eē pōt. 3. q. 4. engeltrudam.
 Jo. an. Uti. Et sic mandans r māda
 tarij eadē pena puniunt̄. al. s. i. p̄ter
 aliquā l̄iiam. Jo. an. Obtinē. Sitr in
 cēdiarij eccl̄iaz q̄ exquo denunciati
 fuerint non possūt absolui ab alio q̄s
 a papa. s. e. tua. Et si papa hoc nō ex
 p̄sisset perpetuo potuisset ordinari
 us ipsum absoluerē. s. e. nuper. Johā
 nes an.

Excoicatio 3 facientes exigē r exi
 gentes pedagia r gabellas a clericis
 r religiosis r psonis ecclesiasticis.

Cap. 26.

Constōne felicitis recordatōis
 Alex. pape. 4. p̄de. n̄ri. Qui
 statuit ecclesias r p̄sōas ec
 clesiasticas ad pedagia r guidagia:
 penitus non teneri: nec ad exhibendū
 vel soluendū talia p reb̄ suis p̄p̄is
 q̄s non cā negociādi deferūt vel dfer
 ri faciūt seu trāsmittūt. Volētes p̄p̄
 multoz abusu pene adminiculo ad
 iuuare. Adijcim̄ districti inbibēdo
 3ria consuetudine quoruncunq; que
 dicenda est v̄ius corruptela non ob

stante: vt nec collegiū nec vniuersitas
 nec alia ēt singularis p̄sōa cuiuscunq;
 sit dignitatis p̄ditōis aut stat⁹ a p̄fat
 psonis: aut ecclesijs p p̄sōis ipsis aut
 reb̄ p̄dicti tallias exigat: vel extorq̄at
 p se p v̄l aliū suo noīe: l̄ alio aut eos
 ad h̄i p̄soluenda cōpellat: q̄ vero 3
 fecerint si p̄sone fuerint singulares
 Si aut̄ collegium vel vniuersitas ci
 uitatis castri seu loci alteri⁹ cuiuscun
 q; ipsa ciuitas castrū vel loc⁹ inter dēi
 fūiam ipso fco incurrat: nec ab excoi
 catione h̄i absoloz: vel inter dēi rela
 xationē obtineāt: donec exacta plena
 rie restituerint: de trāsgressione sa
 tisfecerint p̄petēter: eē de cēl. quanq;
 li. 6. Si vniuersitas vel singularis p̄
 sōa ecclesias vel ecclesiasticas p̄sōas
 p̄pulerit soluere pedagia vel guida
 gia vel exactiōes p reb̄ suis q̄s cau
 sa negociatōis non deferūt: vel p p̄s
 nis singularib̄ excoicatu sē r vniuer
 sitas iter dicta. Jo. an. in sū. Itē nō q̄
 res clericoz eodē p̄uilegio gaudent
 q̄ res eccl̄iaz q̄stū ad istud. Negociā
 di. Hoc verbū a multis plene n̄ intel
 ligit̄. v̄n̄ dic q̄ ille d̄r negociator: qui
 cōpat rē vt integrā r imutatā vendē
 do lucret̄. Sed q̄ rem cōpat vt mā
 sit sibi aliqd in opandi: puta ex ferro
 clauos: vel alia artificia ille non est
 negociator. Hanc autem negociatio
 nem clerici exercere non debent: vt.
 88. di. fornicari. Si autem deferant:
 seu deferri faciant clerici res causa
 mercimonie hac immunitate nō gau
 dent: r sic est argumentum contra
 emptores reddituum clericoruz: qui
 volunt in his gaudere immunitate il
 la qua r clerici: vt. s. non soluant pe
 dagia r guidagia de emptis a clericis

fran. de zab. qrit an qd hic dñ. de pe
dagijs: locū heat in gabellis z danijs
q leuant in ciuitatibz lobardie: z rñ/
det q Steph. dicit q sic: qz idē iuris
de ipsijs: ar. 14. q. 3. putat. z. c. pleriqz. z
d pui. qñto. z ex hoc dñ q tota italia
ē inter dēa z clerici irregulares hoc
non seruātes: hec ille. Sed hodie tali
ter excōicati non sē vitandi: nisi denū
cient: vt hēs de de. ex. mini. c. vlt. **Ar**
chi. Singulares. Generaliter loqtur
Uñ credo q cōprehendat et epos: si
obiiciatur. j. e. li. 6. de senten. ex. quia
periculosum. **Dic** q non loqtur in sē
tentia excōicationis vt hic: s; suspen
sionis z interdicti. **Archi.** Obtineant
cū papa sibi taliū absolutionē nō reti
neat alijs concessisse videt: de sen. ex.
imper. **Archi.** Restituunt. Hoc ver
bū demonstrat q absolutionē prece
dat restitutio: sic. z. q. 7. accusatio. vbi
de hoc in glo. **Excōicatos.** qd videt
z. r. 17. q. 4. pboz. in fi. **Ubi** plene de
hoc in glo. z. ii. q. 3. excommunicatos.
in glosa.

Excōicatio ē imponētes tallias et
exactiones clericis z ecclesiasticis p
sonis.

Cap. 27.

Aduersus rectores s; uiles ci
uitatuz: z alios iponentes tal
lias z collectas vel alias exa
ctiones: qui ecclesias z viros ecclesia
sticos tallijs seu collectis: z exactioni
b; alijs aggrauare nitunt: volēs emu
nitati ecclesie lateranense scilicet pui
dere: pñptōnē b; i s; anathematis di
strictōe phibuit transgressores z fau
tores eoz excōicatiōi sbiacere pcepit
donec satisfactiōē impēderint cōpe
tentē: z. j. circa fi. **Et** successores ipsi
nisi satisfecerint infra mensē manere

decernim? ecclesiastica censura s; clu
sū donec satisfecerint ppetenter. **Et** i
eadē post dicta supi? immediate sequē
ti. **Uex** siqñ forte eps simul cū cleri
cis tantā vtilitatē vel necessitatē ppe
rerunt: vt absq; vlla coactione ad re
leuādas vtilitates z necessitates cōes
vbi laicoz non suppetunt facultates
s; fidia p ecclesias duxerint conferen
da: predicti laici humiliter z deuote
recipiant cū grāz actione. **Propter** i
prudentiā tñ quorundā roman? pon
tifex prius consulatur. **Inno. 3.** ex de
immuni. ec. lateranense concilium. d
quo. s. c. non minus. vbi fertur talis
sententia excōicationis: cum ista tñ
additione seu conditione: si admoni
ti desistere noluerint. **Ubi** dicit glo.
Ber. q si se non correxerint post ad
monitionēz sunt ipso iure excommu
nicati. **Et** dicit Hostie. q sufficit vna
admonitio: maxime quia canon iste
inductus est in fauorem ecclesiarum
z odium tyrannoz: quozum aliqui
sunt adeo terribiles q nec facile est
eos tertio admonere: cū qñtuncq;
monent? appellant: nec audent prela
ti dare sententias timentes forsitan
plura perdere. **Providetur** g q suffi
cit vna admonitio cum competenti
dilatione. **Appellatio** vō excluditur:
qz a correctione canonis non appel
lat: nec plato ē iputandū: si a canone
sñia pferē. **Addit** et z ferē scēntia
excōicationis in predicta decretali.
Non minus contra euacuantes iuri
sdictionem z auctoritatem prelatozū
ita vt nihil potestatis in eis in suis vi
deatur hoib? remanuisse nisi admōiti
desiterint. **Ubi** dicit Jo. an. sup ver
bo iurisdictionē: et spūalem inter duz

Hic tñ loquit' d' tpali: qm̄ et rectores
hodie non solā dīminuē: s; et in totū
strabē moluunt. Et tales si moniti
non desistant sunt excoīcati ipso iure
z hac snia infiniti ligant: q non vitan-
tur vt dicit Hosti. qd̄ piculofissimū ē
Successorē ipsi? . s. in illa dignitate vl'
rectoria. Coniūnerūt. n. vniuersita-
tes z ciuitates sibi eligē rectores ānu-
ales: nec delictū pdecessoris pīdicat
successori: s; iā ē ppiū delictū: ex quo
ipsū non purgat: q; p̄sent vt dicit gl.
Ber. Intra mente. s. a tpe sui regimi-
nis cōputandū: z et interim si p̄sent
his ppter que fuit excoīcat' pdecessor
ei? : cū p id appareat q in crīe dā-
nato pīcipet: z sic ligatur eadē snia.
De hoc aut tpe quo ad sniam huius
canonis nihil minui pōt: tñ ordinari?
hunc terminū ex cā abrenuando snia
sua talē posset ligare. Jo. an. Includū
g ē canon late snie. Jo. an. Satisfice-
rint. Omne dānū emendandū eccl'ie
qd̄ ex ipsius exactione ipsi contingit.
S; z si p̄siliū dedit de collecta ipo-
nenda ad restōnē ipsi? tenet. Si vō
p̄siliū non dedisset forte non cogeret
ad emendationē collecte: s; al's inter-
eē qd̄ obuenit eccl'ie ex ipsius regimi-
ne emendabit: z forsītā spuale pīiaz
z et pecuniariā eū subire fm̄ q bon?
iudex arbitrabitur oportebit. Nec at
tñ locum hñt: cū quis succedit in re-
gimine illius qui ē excoīcat' ex predi-
ctis cāis: vel aliter q̄litercunq; ppter
libertatē eccl'iaz violatam: sec' si ex
alia cā eēt p̄as excoīcat': vel p̄siliarij
vel vniuersitas seu ciuitas interdicta
tunc. n. successor non eēt excoīcat' s;
Inno. cuius ē q̄si tota ista glo. Hoc i
telligas sic fm̄ Hostien. v; q mensis

iste siue p̄sumptio q̄ ex lapsu sumitur
ad alios casus non extendit. Illud at
certū ē q qd̄q; succedit excoīcato: z
fouet scm̄ dānatum. ppter qd̄ pdecessor
fuit excoīcat' eandē sniam incur-
rit. Jo. an. z addit q si nouus rector
opam dedit q̄tū potuit q hoc emen-
daret. S; cōitate vel vniuersitate re-
sistente qd̄ intendebat non potuit ob-
tinē: non ppterea excusat: nisi oīno
relinquat regimen. Jo. an. Necessita-
tē iusta z honestā. Inno. Quozundā
platoz q sine iusta cā dabant subsidī-
um z soluebant. Inno. L'ōsulat. Ad
hic q p Bonifa. in. 6. e. ti. z. c. clericis
fuit lata snia excoīs: a qua absolui nō
poterant citra sedem aplicam: in lai-
cos iponētes collectas z tallias cleri-
cis vel alias exactiones z p̄sonis ec-
clesiasticis: z talia dantes eis dē absq;
snia sedis apostolice. que quidē p̄stō
Bonifa. in de. e. ti. c. quoniaz. extat re-
uocata. Et qd̄ i istis duabus decreta-
libus. s. non nimis. z aduersus. circa
huiusmodi materiam dī: precipitur
obseruari. Queritur si ad clericū ali-
qua de cā iusta casamentum rusticis:
z possessiones pueniēt: z p mō illarū
z q̄titate soluebat rusticis in questis z
collectis: q cōiter fiebant in loco rōe
regis vel alia. Utrū ipse clericus tenea-
tur silt in predictis p mō z rata pos-
sessionū. Ommissis alijs allegatiōib' p
z cōtra: finaliter dici pōt q talis cle-
ricus liber debet eē a predictis: qd̄ p
batur p. c. quia nonnulli. de imu. ec. li
bro. 6.

Excommunicatio cōtra extorquē-
tes per vim vel metum a censuris ec-
clesiasticis absolutionem.

Capi. 28.

Absolūōis bñficiū ab excoīca-
tōis sūia: vel q̄cūq; reuoca-
tōne ipsius vel suspēctōis seu
ēt iterdicti p vim vel metu extortam
pñtis pñtōis aucte oīo virib; vacua-
m; ne at sine vidicta violētie crescat
audacia: eos q reuocationē seu abso-
lutionē hī vi vel metu extorquent ex
cōis sūie decernim; subiaccē. Greg. x.
et de his q vi me. ve cā. fi. li. 6. Absolū-
tionis hī decre. fuit dubitatio: qz re-
gularit; q p metū fiunt tenent seu va-
lent z obligat: qd dic vt nō. i. 5. q. 6. au-
ctoritate. Gallit tñ i casib; ibi notatis
ad q̄s addo istū: qz sicut iniusta ex-
cōicatio ligat: sic videbat de iniusta
absolūōe: de pe. di. i. verbum. Job. an.
Excoīs ēt iniustis. humilit. n. o. 3. pete-
re absolutiōne: non p metū cōpellē:
qz sūia pastoris sine iusta siue iniusta
i. 3. ii. q. 3. c. i. fm. Gra. z Bar. Renoca-
tionem. differētiā facit iter absoluti-
onē z r̄uocationē. Et pōt dici absolu-
tio solēnis q fit iuxta formā ecclesie.
Renocatio v̄balis sine solēnitatē: vel
vbi tenuit excoīcatio locū hēat abso-
lutio: vbi n̄ tenuit excoīcatio renoca-
tio. Vel referret renocatio ad abso-
lutionē ad cautelā. Jo. an. Sz iterdi-
ctū pprie dī relaxari. Archi. Sus-
pensionis. itelligo indistincte: vt log-
tur. i. siue ab officio siue a beneficio: si-
ue ab ingressu ecclesie: et de sc. ex. is
cui. Jo. an. Interdicti. Ista tria sunt
paria: que omnia sub ecclesiastica cē-
tura continentur: de ver. signi. querē-
ti. Et secum trahunt executionē. Un-
de sequens appellatio non suspendit
eaz effectū: et de appella. pastoralis.
z in scriptis fieri debet: extra de sent.
ex. cā. medicinalis. Jo. an. Uim. Uis

est maioris rei īpetus cui resisti non
pōtest. f. commodē. ff. e. li. Metus au-
tē est trepidatio mentis instantis: vel
futuri piculi cā. ff. e. li. Et exigitur q
pñs sit metus lz futurū piculū: z quis
met; excuset: nota. s. e. dilecti. Jo. an.
Et dicit metus quasi mentē tenens
vis tamen plus est q̄ metus. Omne
eniz qd vi fit p metū fit: sed non ecō-
uerso: sed cū met; infer t ei resisti pōt
lz cum periculo. Et cū multis modis
accipi possit metus: accipiat largē:
vt sonat ista littera: z hoc in odiū fa-
cientis. Nota tamen q licet aliqua s
ba dicat talis: que videantur incute-
re timorem. Illa tamen non semper
sufficiūt ad iustum timorem. Et ideo
hoc relinquo arbitrio boni viri. fm
quod dicitur in glo. In pluribus ali-
is: et. c. ti. cum dilectus. Archi. Et q̄-
uis in excoīcatione per vim vel me-
tum extorta idem videatur. f. q ipso
iure non valeat: qz par ius ligādi vel
soluendi esse voluit: de pe. di. i. verbū
dic contra scilicet q valet fm Grati.
ii. q. 3. quatuor. Jo. an. Ratio est. quia
vtr obiq; anime consulitur: quod est
in dubio faciendum. Potest tamen
per exemptionem elidē: vt notatur in
predicto. c. quatuor. Extorquet. ergo
si metum iulit z iudex absolvere no-
luit non habet locum hec pena: quia
verba zē. extra de clericis non residē-
ti. c. relatum. Aliter tamen punietur
Johan. an. Excommunicationis. No-
ta excommunicatus accipit excom-
municari: qd dic vt notatur. z. q. 4.
engeltrudam. Si autem non ipse ex-
communicatus: sed alius hunc metū
iferat: sic excommunicatus erit: z sic
non sumatur p̄dictum argumentū.

Si nūqd in hoc casu ipse excoīcat? Iterdēs vel suspēsus iurrit hāc penā Dic q sic: si mandauit vel eius noīe scīm ratū hūit: ex d elec. scriptū. Nec dicam istos penā euadē: l3 absolutor postea ratū hēat illd qd ab initio coact fecerat: q statim ab initio ligati fuerunt. Absolui tñ poterunt p suuz ordinariū: cū pditor canonis sibi nō retinuerit absolōem: ex de sen. ex. nu p. Et in hāc penā incidit q p penam amissionis rex ad hoc cōpellit ipsuz excoīcatorē. s. e. c. abbas. Jo. an. Subiacere. Quid si p pulit p vanū metuz de q timē non debeat. Nunquid tūc locum haberet pena. Dic q non fm Bar. q talis metus non inducit re-stitutionē nec pprie appellatur met? Jo. an.

Excoīcatio 3 cogentes diuina offi-
cia celebrari in loco iterdco: 7 3 ex-
coīcatos vel interdco euocantes ad
diuina: 7 contra admonitos non exe-
utes.

Presumptores q i locis int dco
suppositi quēq; d cetero diui-
na celebrare officia quēq; co-
gē: aut q mō pdco ad officia eadem
audiēda aliquos excoīs pfti vel iter-
dicti ligatos snia euocare: seu q ne ex-
coīcati publice: aut interdci d ecclijs
dū in ipsis missaz solēnia aguntur a
celebrantib? mōiti exeāt phibē: vel et
ipēdire: necnō excoīcatos publice et
iterdco q in ipsis ecclijs noīatiz a
celebrantib?: vt exeant mōiti remanē
psūperint excoīs snia a q p sedē dun-
taxat aplicā possint absolui sacro ap-
probante scilio inodam?: ex de sen.
ex. granis. in de. Presumptores. hec pe-
na non extendit nisi ad dños tpaes

excepto vltimo casu ibi: necnō excoī-
catos. dños aut intellige platos: qui
hnt tpaie dñuz in loco. Pan. Quol3
oēm modū p pulsiōis realē psonalez
directū 7 indirectū pprehēdit. Ut si
res eoz occupāt p sanguīneos granāt
in psonis vel rebus: facit de elec. sciāt
cuncti. e. ti. li. 6. Jo. an. Rogere psum-
pserint: qd sequitur 7 est primuz mo-
do predicto. s. voce preconis: de quo
s. dixerat. Vox preconis qñq; panis
innotescit: 7 hoc respectu fortior vide-
tur vocatio per campanam: sed quia
preco loquitur 7 edictum ponit ex p-
te mandantis: ideo maior est contēp-
tus. Jo. an. Euocare psumpserint: qd
sequitur. Et est secundū. Publice ex-
coīcatos. n. occulte non vitamus i pu-
blico. ii. q. 3. s. cū ergo. In alijs ergo
diuinis officijs non est loc? pene. Jo.
an. Moniti. Non dicit nominati vt i
proxi. vñ. per quod patet: q quo ad p-
hibentes sufficit generalis mōitiō: pu-
ta q monet q oēs excoīcati 7 inter-
dicti exeant: 7 ille precipit q non exe-
ant. Jo. an. Si autem preciperet vel
phibēt n sūditis: nō eet loc? pene fm
Pan. Prohibē psūperit qd legē: et
est tertiu. Moīatim. ex generali mo-
nitione nullus ligatur ex eo q rema-
net. soli ergo noīatiz moniti remanē-
tes ligabuntur. Jo. an. Remanere. in-
tellige etiam si ipsi domini tempora-
les non mandent hoc. Jo. an. Excoī-
tionis. Excoīcatus ergo itēp excoīca-
tur: de hoc. 3. q. 4. engeltrudam. Jo.
hannes an.

Excoīcatio contra facientes statu-
ta q vsure soluantur vel soluteno re-
stituuntur 7 indicantes fm ea.

Cap. 30.

Quicq; cōitātū ipsaz ptātes capitanci rectores p̄sules iudices p̄siliarij aut alij q̄cunq; officiales statuta h̄i decesso facē vel dictare: vel q̄ soluat v̄sire: vel q̄ cū solute petant non restituāt plene et libe sc̄ictē iudicare p̄sūperint sn̄iam excōis incurrāt: eandē et sn̄iam incur suri: nisi statuta h̄i bacten^o edita d̄ li bris cōitātū ipsoz: si sup hoc ptātem h̄uerint infra tres mēses non deleuerint. Aut si ipsa statuta siue p̄suetudines eoz effectum h̄ntes quoquo mō p̄sūperit obseruare. *De. 5°. de vsu. in cle. cōitātū.* Ipsa at cōitas nō incurrit hanc penā: de sē. ex. romana. li. 6. Cōsules. Quia sunt officialiū fm̄ varias locoz p̄suetudines: et quia oīa n̄ pōt especificare: submittitur clausula generalē: vt p̄bendat oēs quocūq; noīe censeant. *Pau.* Consiliarij ad talia dantes p̄siliū *Pau.* Officiales. q̄ figs talia statuta non vt officialis scribēt vel dictaret non ē excōicāt^o. Nō ob. ne de. vel mo. sn̄iam. qz ibi duo requirūt. s. q̄ scribat vel dicet: et q̄ homiciū postea sit secutū: qz tunc dat auxiliū vel fauorē p̄nuncianti: vt ibi nō *Inno.* et *Hosti.* Sed hic scribēdo faciendo vel dictādo m̄i incurrit penā ab sq; alia executione statuti. *Pau.* Statuta h̄i de gbus. s. dixerat. s. q̄ exigi et solui vsuras p̄cedunt: vel ad solvendū debitores cōpellunt. Vel grāua onera iponunt vsuras repetētib^o: sic si eēt statuti: q̄ vsuras repetentes in foro eccl̄astico p̄ ptātē cogāt vsurario mutare tāta pecuniā et tāto tpe q̄sto tenuit repetēs pecuniā vsurarij soluāt v̄sē i casu a iure n̄ p̄cesso: se c^o si in cāu p̄cesso: vt ex. e. ti. ci. et. c. la.

lubuit. *Pau.* Improprie tū d̄r vsura in p̄dcis. c. alk. *Lau.* Ut ḡ loc^o sit pene: necesse ē q̄ statuto caueat: q̄ vsure soluant. Unde non sufficēt si statuto caueret q̄ vltra duos vel tres denarios p̄ libra non soluant i mēse: qz. s. illā sūmā p̄hibendo: non videt p̄ h̄ vsq; ad illa p̄cedē. ar. de treu. et. pa. c. i. *Pau.* et *Jo. an.* De mentali at vsura hic non videt loqui hec l̄ra: qz l̄z creditor in iudicio p̄fiteat suā p̄nam in t̄ctionē: tū repeti non pōt vt vsura s; vt q̄si vsura et iniuste receptū: vt nō. *Do. e. ti.* p̄sultit. Ubi dic̄ q̄ vsura mē talis v̄z restitui. Idē ibi *Inno.* et *rai.* in sū. *Pau.* Repetant ab eo q̄ potest nec ob. c. qz frustra. e. ti. *Pau.* Restituant. qm̄ de eaz exactione stat i iudicio iudicare: et q̄ iudicata scrip̄sint si iudicet fm̄ p̄dcā statuta: de sē. ex. nouerint. in fi. vbi v̄o non iudicatur fm̄ statuta: tūc scribēs sn̄iaz n̄ incurrit penā: s; solū iudicās: nisi velit dicē q̄ hec p̄sto ēt i p̄. cāu p̄cāl n̄ extēdit ad p̄dās n̄ exp̄ssas: et videt v̄i^o. ar. d̄ re. in. in penis. li. 6. *Pau.* et *Jo. an.* dic̄ q̄ de scribentib^o iudicata n̄ exp̄mit hec p̄sto. Incurrāt. incōtincē sine t̄pis in ternallo: et sic faciēs dictātes et scribēs talia statuta: ac iudicātes v̄sas eē soluendas statim s̄t excōicati: v̄l n̄ repetendas vel repetitas n̄ soluēdas. Aliud in his q̄ statuta iā sc̄a debēt de lere: qz si h̄nt ptātē delc̄ai. s. de iure et de sc̄o: vt dicunt *Pau.* et *Jo. an.* si n̄ deleuerint post tres mēses: et ipsi sūt excōicati. Cōsuetudines hoc dicūt: qz qnq; n̄ statuūt talia s; assuescūt. i. p̄suetudinē ducunt. *Jo. an.* Obseruat officiales. s. exp̄ssi. si. n. n̄ exp̄ssi ea p̄nant: non s̄t excōicati. *Jo. an.* et *Pau.*

Excoicatio 3 portantes phibita sa-
racenis vel mittentes vel de portub⁹
exhi pmittentes.

Capi. 31.

Excoicamus et anathematiza-
mus illos falsos et ipios chri-
stianos qui 3 iesu christuz et
pplm christianu saracenis arma fer-
ru et lignamina deferunt galeaz: eos
et qui galeas eis vendunt vel naues
vel in piraticis saracenoz nauib⁹ cu-
ram gubernationis exercent aut ma-
chinis aut quibuscumq; alijs ipedunt eis
aliqd pfiliu et auxiliu in dispendiu
terres sce: ipsosq; rex suaz priuatione
mulctari: et captiuu seruos fore cese-
m⁹. Precipientes vt p oes vrbes mari-
timas in diebus diuicis et festiuis hi
sua publice innouet: et talib⁹ gremiu
non apiat ecclesie nisi totu qd ex com-
mercio ta danato pcepint: et tmd de
suo in subsidiu terre sce transmiserit
et. j. Et si forte soluendo non fuerint
sic alias reat: talia castigent: q i pe-
na ipsoz alijs interdicit audacia si-
milis pfumendi. Inno. In concilio ge-
nerali: ex de inde. et sara. ad libera da
Conciliu gñale de quo hic repetit la-
teranense conciliu: de quo. s. ita quorum
da. et addit pena iponenda tpe abso-
lutionis ibi talib⁹. Notandu q tales
excoicati non absoluunt ab exco: ni
si totu qd ex commercio danato pce-
perint: et tmd de suo in subsidiu ter-
re sce transmiserint. Si tñ absoluun-
tur non sca satisfactoe: absolutio t3: s3
reduci debent in pstinu excois suam
nisi hoc faciant fm Egidiu. Idem Jo.
an. et Pe. de ancha. Sed querit ex q
isti pñant bonis suis: et bona sua pfi-
scant quo vltra pena puniunt et tran-

smittit i subsidiu terre sce qd recepe-
runt ex commercio et. Et rñdct pdicti do-
ctores q an pficatione imponit hec
pena: vel soluit de bonis qñtis p co
pficatione: vel dicas q pena pficatione
nis iponit a iudice seculari: s3 pea re-
stons ei? qd pceptu e: et tmd de suo
imponit p ecclesiasticum iudice. Et
fm Pe. de ancha. pena pficationis oi-
um bonoz non iponitur ipso iure s3
p suam et p iudicez seculari. Sic als
reatus: q potuerit subijci verberib⁹
loco pene. Et nota q hec pena q idu-
cit p eccliam. i. dationis ei? qd pcepit
qs p tale commerciu: et tmdem d suo si
n transmittit in subsidiu terre sce: qz
i. nescit talis cui debeat dare: applica-
ri seu dari debet camere apostolice:
nec hanc penam relaxare pot nisi pa-
pa: vel his qui ab eo h3 sup hoc omis-
sione: vt e sumus pñari? vnde qui i
hunc canonem inciderunt pfueuerunt
se coponere sup tali penaru camera
aplica dando certam ptem ei: et de
residuo solz eis fieri remissio. Sic au-
diui a sapientib⁹ praticari in curia: et
hoc qñ talis soluere pot. Ma qñ non
pot sciendu e q in fine dr decreta. su-
pradicta. Quis aut debeat absolvere
a tali sñia: dicit glo. sup. c. qd olim. q
eps ex quo papa sibi non retinuit qd
locum habuit olim: nuc aut secus. vn-
de dicunt Jo. an. et Pe. de ancha. sup.
e. c. q hodie papa tpibus quib⁹ so-
let facere generales pcessus ter in an-
no tales excoicat: tñ a tali sñia so-
lus papa absoluit: hec ille. Sumus et
pñarius vider hñe pratē tales absol-
uendi. Et nota p ista decreta. qd oliz
progar. i. extendit predicta pena ex-
coicationis ad aliu casu qñ i illis duab⁹

decretalibus scz ita quorūdam. et ad
diberādā. cōtineatur: videlz quicūq;
ac quecūq; alia mercimonia: q̄ ibi
portantur durante guerra inter nos
et ipsos: etiam si fieret treuga: quia p
treugam non tollitur guerra sed in
termittitur. Item nota q̄ Nicolaus
4° in quadam extrauagante: que in
cipit olim. tam ī gñali statuit et inno
uat: q̄ nullus arma ferrum equos li
gnamīa victualia et alia quecūq; me
cimonia in Alexandria: vñ alia loca
sarracenoꝝ terre egypti deferre vel
mittere: seu de suis portub⁹ vt eisdeꝝ
deferant: ex hē vel ex hi pmittere: aut
eis alis auxiliū vñ fauorē p̄stare p̄su
mant: alis sūt excōicati ipso facto: nec
p̄nt absolui nisi tñ dō bonis suis ī di
cte terre s̄sidiū cōuertēdū exoluerit
q̄tū ad oīas partes tulerit aut mi
serint: aut deferri: vel dō ipsoꝝ portu
bus deferēdū eis extrahi permiserit:
et sicut statuit dō oib⁹ terris soldano s̄s
iectis. s̄. incurrant etiā predicti et alias
penas tpales: q̄ extrauagās inouata
ē p̄ Bonifa. post factū sextū. Et itē p̄
de. 5. q̄ absolutionē ab hī⁹ sententia
preterq̄ in articulo mortis pape re
seruauit: vt p̄z ī extrauagāte q̄ incipit
multa mentis. et huic hodie statut: qd̄
ēt patebit. s̄. ex ipso processu pape an
nuali qui fit in curia. Veneti autem
sup̄ h̄ habēt licētiā a papa Martino
5° q̄tū ad mercimonia et victualia p
plures annos: nō aut̄ quo ad arma et
lignamina habēt licētiā: vñ nō incur
rūt predictā penā: et idem dō alijs qui
haberēt etiā similit̄ licētiā: quo. s̄. ad
mercimonia: sec^o si portarēt seu por
tari facerēt arma vñ lignamīa: q̄ tūc
incurrerent.

Excoīcatio ē eūtes ad sepulchꝝ
dñi sine licētia pape reseruatur.

Ca. 32.

Nota ē q̄ accedentes ad se
pulchꝝ dñi cā deuotiōis si
ne licētia pape sūt excōicati
et eoꝝ absolutio pape vel sūmo peni
tentiario reseruatur: vt repperi ī libro
p̄narie summi p̄narj.

Excoīcatio ē piratas et expolian
tes eūtes ad curiā: et redeūtes: et nau
fragiū patiētes. et pape reseruatur
absolutio.

Ca. 33.

Excoīcatōi subdāt q̄ Roma
nos vñ alios ch̄stianos p̄ ne
gociatiōe: vel alias honestis
causis nauigio vectos: aut capē: aut
rebus suis spoliare presumūt. Illi ē
qui ch̄stianos naufragiū patientes
spoliant rebus suis: nisi ablata reddi
derint: excōicationi se nonerint sub
iacere: ex concilio lateranēsi: extra d̄
rappo. Prima pars huius capituli di
cit Hosti. q̄ ē canon late s̄nie: et ad
dit q̄ pirate ter in anno ab ore pape
excōicant solēniter. Scda pars dicit
q̄ ē canō ferēde sentētie. Inn. tñ Uī.
et Hosti. dicūt q̄ ista est scda pars la
te s̄nie. Jo. an. dicit sic: credo q̄ p̄ma
pars sit canon ferēde s̄nie: excepto
qd̄ dictū ē dō piratī qui sūt excōicati
a papa ter in anno. Scda pars ē ca
nō late s̄nie: ita tñ q̄ precedat admo
nitio: vt dicit gl. et probat hoc uis ver
boꝝ. ratio diuersitatis satis p̄z: et sic
pars pōt intelligi de quolibet nauī
gio. Idē Jo. d̄ ligna. dicens q̄ ista ē
cōis opinio: et q̄ p̄mū dictū itelligit
de quolibet nauigio: q̄uis Hosti. re
stringat ad maritimū. Quantū ad
scd̄z dicit si post mōitiōē n̄ restituūt

c

ablata statim sunt excoīcati. Si autē
restituāt nō sunt excoīcati. Idē De.
d̄ ancha. ⁊ addit: Qui autē pegrinos
⁊ mercatores nō nauigātes: s̄ alit̄ iti
nerātes: spoliāt excoīcari debēt: sed
n̄ sūt ipso iure excoīcati: ex̄ d̄ treu. ⁊
pa. c. i. hec ille. Hic tñ nō q̄ expolian-
tes romipetas: v̄l eūtes ad curiā: vel
redētes p̄ causis agēdis i curiā s̄t ex
coīcati excoīcatiōe papali: vt patebit
j. i. p̄cessu annuali pape.

Excoīcatio ē clericos spōte parti-
cipātes: ⁊ sciēt cū excoīcat] a papa
i diuinis: ⁊ ē papalis. **Ca. 4.**

Clericos q̄ spōte ⁊ sciēt par-
ticipauerūt cuz excoīcatis a
nobis: ⁊ ipos i officijs recepe-
rūt eadē excoīs s̄mā cū ipsis nō dubi-
tamus inuolui: quos etiā pro absolu-
tionis beneficio habendo ad nos vo-
lumus remitti. **Al. 3.** ex̄ d̄ sen. ex. si-
gnificauit. Circa expositionē hui⁹ de
cretalis est triplex opio solēnis. quar-
ta cōiter reprobat̄. Est ergo prima
hosti. que ēt ponit̄ i sūma cōfessorū
q̄ ista est noua excoīcationū species
ad quā incurrēdā qnq; reguntur.
Ista etiā sequit̄ opinio Jo. an. vt po-
nit̄ in textu. s. q̄ p̄mo cōicās cū excoī-
catis sit clericus. **2.** q̄ cōicet sciēt̄.
3. q̄ cōicet vel participet spōte. ⁊ dīc
Hoff. hic excludi coactionē absolutā
n̄ additionalē. **4.** q̄ cōicet i diuinis: ⁊
h̄ itelligēdū ē fm Hoff. d̄ omnib⁹ di-
uinis officijs: tā de his q̄ i ecclia dicū-
tur: q̄s d̄ his q̄ ex̄. s. h̄oris canonicis.
5. q̄ cōicet seu participet cū excoīca-
tis notatis a papa in h̄i diuinis talis
excoīcationē incurrit: absolūdus n̄
nisi per apostolicā sedē. Qui autē alis
excoīcatis a canone cōicat in diuinis

licet peccet nō tñ eandē s̄māz icurrit
⁊ hoc. j. an. c. de minori excoīcatione.
Scda ē De. d̄ ancha. q̄ dicit q̄ q̄ cōi-
cat cū excoīcato a papa spōte ⁊ sciēt
⁊ in diuinis ē excoīcatus eadē s̄mā: ⁊
istū dicit verū eē itellectū hui⁹ decre-
talis ita reperi ex recollect] ei⁹. Idēz
v̄l dīcē Guil. Spe. ⁊ Hoff. **Tertia ē**
Tan. s. q̄ qui participat cū excoīcat]
a papa eodē crīe p̄pt qd̄ ille ē excoī-
cat⁹ eadē s̄mā ligant̄: ⁊ sic sūt soluēdi
p̄ papā: ex̄. e. nup. Hāc opinionē dīc
gl. credo veriorē. Inn. et dicit sic pos-
se itelli. Jo. an. ⁊ Jo. d̄ lig. dīcūt q̄ v̄l
adherēdū huic vlūme expositioni.

Excoīcatio ē sepeliētes iterdictos
tpe iterdicti. Et ē sepeliētes excoīca-
tos a iure vel vsurarios manifestos.

Ca. 35.

Es q̄ pprie temeritatis au-
dacia defunctorū corpa non
sine contēptu clauū ecclēsie
in cimiterijs tēpore interdicti in cas-
bus non p̄cessis a iure excoīcatos pu-
blice vel nominatim interdictos vel
vsurarios manifestos scienter sepeli-
re presumunt: ipso facto excoīcatio-
nis s̄mā decernimus subiācere: a qua
nullaten⁹ absoluant̄: nisi prius ad ar-
bitriū diocesani ep̄i: eis qbus fuerit p̄-
missa iniuria irrogata satisfactiōez
exhibuerit p̄petentē: ex̄ d̄ sepul. i. de. c.
i. Los. Includit vtriusq; p̄fessiois p̄-
sonas laicos ⁊ ecclēstasticos ex̄ptos
⁊ n̄ ex̄ptos. Pau. Proprie temerita-
tis. scientiā nōr: q̄ si pprio ausu: ⁊ su-
mitur in mala parte: vbi autē n̄ facēt
temerē: puta prelatus dicit sepeliēdū
fuisse absolūtū: v̄l verisimiliter putat
sepulturā n̄ p̄hibitā illi rōne status:
⁊ sic erat in facto: non habz locū hec

pena. Pau. in cimiterijs. Idē si in ec-
clesia: secus si in campis vel locis pri-
uatis tempore interdicti: nam tunc i-
terdicta est sepultura. Ita cōcessis a
iure. hoc dicit propter clericos q ser-
uauerunt interdictum quibus conce-
ditur tempore iterdicti sepultura cū
silentio et absqz campanaz pullatiōe
vt in predicta decretali quod i te. Et
propter priuilegiatos circa pfratres
et in quatuor vero festiuitatibus in q
bus celebrari pōt eo tpe. s. interdicti
alta voce: non puto mortuos sepeliri
debē: vt de pūil. cū et plātare. Jo. an.
idē Pau. et zē. Excoīcatus ab homi-
ne vel a iure: et intelligas de maiōi ex-
coīcatione. I. enī excoīcati de minori
sic decedentes sepeliendi non sunt: vt
nōt Inno. e. ti. sacris. huic tamen pe-
ne locus nō est. Jo. an. publice. et hoc
quod dicit publice: dico q si eēt oc-
culte: dato q sepeliens sciret nō ē loc^o
huic pene: s. priuē sepultura: si de h
cōstare pōt: talis esset excoīcatus mi-
nori sūm Allan. et Ber. qd plz Pau.
vel notatim interdictos. Pau. a diui-
nis: et participatiōe sacramētoz tles
pūiunt sepulture pūatiōe: vt notat
Inno. et Ho. Secus si iterdicti ab ali-
quo tpali vel spūali exercitō iurisdic-
tiōis ministerij vel officij: qz tales nō
sūt pūati alijs diuinis: q nec sepultu-
ra: qz dicant notati iterdicti. Land.
dicit q nominatim iterdicti: siue in
denūciatione nominatiz: siue spūalit
siue expresse: vt nōt Inno. et quēit qd
iuris si notorium est o fautoribus q
occasionez dederunt interdicto per
epm lato: nō sunt nominati i ipsa sē-
tentia iterdicti que in scriptis ferēda
est: vt de sen. ex. cu3 medicinalis. li. 6.

Nunquid sepelientes hos fautores i
currerēt: licet interdicti sint in gene-
re: qz dictū ē i sūia interdicimus. Al.
cum fautoribus suis. Credit ipse q
non: qz tūcūqz sint notorij: ar. de cle.
ex. mi. proposuit. cum hec constitutio
sit penalis: et ideo restringenda: et ad-
uerte q per illum textum: qui probi-
bet nominatim interdictos in cimate-
rio sepeliri: videtur a contrario sen-
su q iterdicti nō nominatim sepeliri
possunt: quod tenet glo. vbi locus iter-
dictus non sit. Steph. dicit istaz opi-
nionē verā: nisi qñ p certo sciret eos
tale qd fecisse: vel cōmisisse ppter qd
erāt interdicti. Tales ei nō debēt se-
peliri in cimiterio: vbi vō nō sunt cer-
ti habet locū glo. sūm eūdē: p gl. tamē
facit qd dixi. s. post Lau. vi. s. nō suf-
ficiat facti notorium: nisi addit ista q
litas nominatim per modū: o quo. s.
manifestos. qui priuati sunt sepultu-
ra et factione testamenti: nisi satisfece-
rint et cauerint sūm formam illius de
cre. qz qz. eē de vsur. li. 6. Et si appa-
ruerunt in tali signa pñie: et p mortē
prestatio cautiōis sufficit ad vitādū
hanc penā: cū talis sepultura nō sit p-
bibita: s. si valet testm: qd ab initō est
nullū ex persona testantis. Idē etiaz
vī si p^o fecit testm: et postea efficiat
vsurari^o manifest^o: qz p sequens deli-
ctū ifurmat testm. Pau. Sciēt. Sec^o
si ignorauēit Pau. Sepelire. Ita so-
lū actualiter ponētes corpus: s. dicē-
tes diuinū officiū sup funus icurrūt
eā penā: imo fortī plus ptenūt. Idē
intelligas de sepelictibus de facto in
cimiterio: et absentibus clericis. Pau.
etiā sūm Jo. an. sup dicto verbo se-
pelire. sic dicit. hic occurrunt dubia

qui principis declaratione pl^o q^o glo
san. exposcunt. san. portantes ad sepul
turam qui tñ nō sepeliunt sint excoi
cati. Itē de comitantibus funus. Itē
de fodientibus vel aperientibus se
pulturam. Item de prelati clericū v^l
ministris ecclesiarum in quoz cimi
terijs sepeliuntur qui id non phibent
vel patiūtur. Itē de clericis portanti
bus crucem cereos et similia. Et post
quedam sic dicitur: cū hic puniat sepe
lientes nō admittentē interessentem
cooperantem. Sepelire autē ē mor
tuum humo vel tumulo condē. vi
det^r autē solos humo vel tumulo cor
pus imponentes ligatos esse: facit p
hoc equitas: ne ex vnius funere mul
titudine liger. Item constat q^o portan
tes comitantes vel fabricantes sepul
turā: si nō sequetur talis sepelitio ex
coicati non essent. In contrariū ē: q^o
esset hec pstitutio ludibrio: si vn^o sol^o
ribaldus vel seruic^{us} per quē poterit
id impleri v^l expediti ligari dicat^r reli
qs v^l sitat^r pōpōse et solēnit^r expedit^r.
Jo. an. Steph. vero non dubitat oēs
istos ligari. Ad q^o Jo. cal. i tractatu
quem fecit de ecclesiastico interdicto
circa finē mouet predictū dubiū siue
qōz sic ing^r: Mihi pculdubio v^l q^o
si nominatū iterdictus vel etiā nō no
minatū iterdict^{us}: s^z tpe iterdicti i cāu
nō permisso a iure: si cū diuino offō
est sepult^{us}. Oēs pdicti. s. aperientes se
pulchzū: v^l fabricātes: v^l fodientes ter
rā: vel ponentes in sepulchro: vel por
tantes cruces vel cereos: vel portantes
ad funus: vel associantes cā honoris:
vel amicitie: v^l clerici diuinū officiū
facientes vel nō phibentes: cū possunt
oēs pena excois ligant^r per istaz cle.

eos. Rō q^o h^o casu oēs sūt participes
criminis: siue cooperatores: ad hoc d^o
scē. ex. nup. et. ii. q. 3. precipue. Si vō si
ne officio clericoz defunctus talis se
pultus est: etiā in loco cimiteriato: s^z
sit tutius dicere omnes fore ligatos
excoicationis sentētia: d^o qua ista cle.
agit: nō s^z trepidus credo istos non li
gari dicta pena: s^z q^o vident^r ptenere
gñalē phibitionē poterūt arbitraria
pena puniri: etiā per iudicē ecclia
sticū. 3. q. 4. engeltrudā. Ad hoc dīcē
dum me mouet finis cle. ibi p q^o ver
ba vidētur remoueri priuilegia que
clericis vel ecclesiasticis psonis solēt
cōcedi: et nō laicis: vt ergo verba nō
videant^r superuacue apposita: d^o ma.
et obe. solite. oportet q^o intelligatur. d^o
his q^o talia priuilegia solent cōcedi
vt sic dēm intelligat^r: s^z m q^o clausula
adiūcta pōt adaptari. i. q. 2. sacerdos
s^z priuilegia exēptiois solent pcedi de
ricis et ecclesiasticis psonis. De illis er
go debet intelligi pncipale dictū ca
pituli. Item ecclesiastica sepultura p
prie respicit clericos ad quos id per
tinet. i. 6. q. i. placuit. Et cū funera ad
sepulturam deferuntur omnia offi
cia cantare. i. 3. q. 3. qui diuina. et sic cō
cludit ppositum. S^z si clerici dicūt
officiū sepulture sup fun^o: et postea d^o
ponētes fun^o in loco secreto: non po
nūt ipsū in sepulchro seu i cimiterio:
nūqd sūt excoicati. Certe s^z m opio
nē h^oriā eēt dicendū q^o non: q^o textus
dicit sepelire: q^o est humo vel certe
tumulo mortuū dēdere. Et sic p solaz
celebrationē officiū non esset delictū
psūmatū: q^o non inciderūt in penam.
S^z nō credo q^o aliqs hoc diceret. sic
enim semp fieret durante interdicto

et per consequens ista de facta esset lu-
dibrio. Nec omnia Jo. cal. Et quod
dictum est de interdictis idem intel-
ligendum est per oia. d. manifesti vsu-
rarij et publice excoicatis. Quicquid et
dñs Lau. d. rodulphus in tractatu que-
fecit de vsuris: quid dicendum d. asso-
ciatibus et portantibus feretru: tanq̃
ibi esset cadaver alicuius predictor
f. manifesti vsurarij nominatim iter-
dicti: vlt. publice excoicati: cum tamen
realiter ibi non sit. Rñd. et dicit idē
iudicandus: ac si ibi esset: ideo dicē-
dum: vt. s. Subiacere. Hanc penam
locū habere nō puto cum alijs casib⁹
in quibus denegatur sepultura: quos
habet. e. ti. ex parte. et de sta. mo. c. z.
Sed quid de illo qui sepelit manifestū
vsurariū publice excoicatum nomia-
tim interdictum: et tēpore interdicti:
nūquid vna vel quadruplici excoica-
tiōe ligabitur ex hoc facto: vide qđ d.
hoc plene scripti i. q. gualteri: siue ta-
men vna sola: siue pluribus sentētijs
ex his diuersis causis: quarū quolibz
per se sufficit qđ excoicatus dicat pla-
nū est qđ de omnibus debet satisfaccē
et ab omnibus absolui. Jo. an. E. is q.
bus. Sed qui sunt hi. Forte intellexit
de his quorū fauore fuerūt late sentē-
tie excoicationis vel interdicti in lo-
ca: vel personas: vel illis quibus debe-
bat fieri restitutio: quo ad vsurarios
Siqua etiam violentia in his fuisset
illata clericis vel ministris illis et fiet
satisfactō. Itē si illoz cōpora vlt. ossa
discerni possunt exhumanda sunt: et
hoc in tribus vltimis casibus. Sed qđ
de primo: dic qđ si ille fuit penitens: li-
cet non debuerit sepeliri. s. tempore i-
terdicti. tñ non exhumabitur saltem

post relaxatū interdictū. Notat etia
Hosti. et Inno. qđ penitēs qđ sepultus
nō fuit in cimiterio ppter interdictū
relaxato interdicto debet in cimitēio
sepeliri. Dicit etia qđ ex quo penitēs
fuit mortuaria licite ab eo accipi pnt
cū p ipso sit orādū. ii. q. 3. quicūq. Se-
cus si non fuisset penitens. 88. di. c. fi.
Jo. an. Qui et dicit qđ de funeralibus
que darentur cum funere defuncto
sepulto in tempore interdicti: nō putat
clericos licite recipere posse: qđ viderē-
tur participare in delicto. Itē nō qđ
Grā. d. 3ab. post Pau. sup vbo temēi-
tatis h⁹ de. dicit qđ temeritas sciētiāz
nōt quasi pprio ausu. Et ex hoc dicit
Land. qđ si ignorans factum: vel etiā
ius: dum tamen sit cui liceat ius igno-
rare: hoc faceret nō videtur re: nec
hāc penā incurrere. i. q. 4. §. notandū.
Et idē dicit in effectu glo. in. e. demē.
Et idem Pau. et zen. qđ videntur velle
qđ in hoc casu iuris error simpliciter
excuset: qđ iuris error excusat a dolo
ff. d. abig. l. i. d. ē vey. Nam iuris er-
ror excusat a pena: a qua cōmittēda
requiritur dolus. ff. d. in reg. iur.
ignorantia li. 6. Pro hoc qđ iuris er-
ror est lata culpa: nō dolus. ff. de his
qui no. inf. l. z. glo. super v. singulis.
Itē nō qđ dicit Jo. an. in nouella su-
per. c. vt animaz. d. pñti. li. 6. qđ igno-
rantia statuti synodalis excusat trās-
gressorem a culpa: nisi sit crassa et su-
pina: etia cū statutum punit aliquid
prohibitū lege diuina vel canonica.
Et h⁹ hoc terminetur hic qđ scripsit
Jo. de deo: vbi querit an sint excoica-
ti impuberes qui falsauerunt instru-
mentum: et monachus qui tulit falsū
testimoniū ignoranter constitutione

episcopi: qui tales excoīcati q̄qd ibi
dicar: satis potuit vterq; probabiliter
ignorasse: q̄ si ita est locus ē huic de
cretali: et licet pena iuris in eis locum
possit habere: cessabit tamen pena sta
tuti quod probabiliter ignorabat: licet
quidam restringant hoc dictū ad sta
tuta ex causa prohibētia de iure non
prohibita. Idem dicit extra de tēpo
ribus ordi. eos. li. 6. *De* equipollēt sci
entia et affectata ignorantia. Et dicit
affectata: ex quo scire potuit: sed no
luit: imo dissimulauit. *Itēz* Anto. de
but. dicit in lectura: q̄ mulieres et mo
nachi ab ignorantia iuris non excu
santur: vbi iuris omni anno fit publi
catio in locis vbi sunt: alias excusant
vt. l. cū dō debito. ff. d. pba. *Ad* dīc ve
rū Hosti. in monasterijs d̄ qbus mo
nachi nūq; exunt.

Excoīcatio d̄ contrahētes matrimo
niū sciēt i gradu phibitis: vt cum
monialib; et d̄ religiosos et moniales
p̄fessos vt ordinatos i sacris d̄bētes.

Ca. 36.

Es q̄ diuino timore postpo
sito i gradu cōsanguinitatis
vel affinitatē d̄stōe canonica
interdictis: aut cū monialib; cōtrahē
matrimoniu alis nō verēt: necnō re
ligiosos et moniales: ac clericos in sa
cris ordinibus constitutos: matrimo
nia cōtrahentes: ipsos excoīcatōis sc̄
tentie ipso facto decernimus subiaccē
De. 5. extra de consan. et affl. c. vno.
in de. eos. *Ad* q̄ in sex casibus h̄ ex
pressis tñ locum habet ista cōstitutō
et eius pena. Vñ si cōtraheret q̄s cūz
habēte maritū: vel cum iudea: vel pa
gana: vel cum cognata spiritualit vt
legeliter: vel contra impedimentum

publice honestatis: licet non teneant
matrimonia: tamen non est locus hu
ic pene: que in illis casibus et similib;
expressa non est. *Item* in his sex casi
bus tunc demum locus est pene: cūz
illicite contrahunt. Si enim licite vt
ex dispensatione pape: tunc cessat cul
pa: ergo et pena: d̄ consi. c. z. *De* qua
dispen. nota. d̄ resti. spo. litteras. Jo.
an. Sciētes. ignorantes ergo non li
gat cōstitutō: quod intelligo igno
rantia facti probaliliter et nō affecta
ta: scilicet quia ignorabant se esse con
sanguineos vel affines. Si vero igno
rabant ius nescientes gradum i quo
erant esse prohibitum: ex quo sciebāt
gradum ligat cōstitutio: de regu. iū.
Ignorantia. lib. 6. Si vero alter so
lus sciebat: ille solus ligatur: fac. 34.
q. z. in lectum. *Sed* quid si contra
xit ignoranter post tempora autem
sciuit cohabitauit cōsanguinee: vide
tur ligari: ar. i. q. i. eos. in fi. de simo.
sicut tuis. Contrarium credo cum
ista cōstitutio non puniat cohabita
tionem vel incestum sed cōtractū: vt
ita dicaz. Probatur hec solutio ex eo
q̄ sine iudicio ecclesie ab illa diuētē
non posset. Fateor tamē q̄ peccat co
gnoscedo. Jo. an. *Pau.* vero dicit q̄
si cohabitauit ei talis affectu maritali i
currit hanc penam: cūz videat ex no
uo consensu cūz ea contrahere. Si ve
rs ex primo non incurrit. *Sz* quid si
contraxit cū ea qm̄ credebatur sangui
neb affine vel moniale: et in veritate
non erat. Solue p̄ notata de sen. ex.
si vero. z. r. c. in audientia. Jo. and.
ex illis casibus trahi pōt responsio. s.
q̄ talis nō est excoīcatus. *Sed* quid
si ipe dīmetū qd̄ erat tempore cōtracti

matrimonij fuit postea r̄motū: extra
de consan. 2. affi. quia circa. Respō-
sio. Si remouet p dispensationē pa-
pe verba sunt inspicienda: vt videat
an tollat impedimētū: etiam quo ad
penaz preteritam an nō: vt faciat tñ
valere matrimoniū: primo casu alia
absolutō non est necessaria: secundo
sic. Si vero remouet impedimentū
per constitutionez reuocatoriā: tunc
dic vt. s. d. immu. ecclē. quoniaz. li. 6.
Pau. super predicto. c. idez. Pau. sic
dicit: q si r̄uocatoriā vltima vult 2 di-
cit constitutionem quā reuocat ful-
minatoriā excoīcatoriis p infecta ha-
berit: tunc ligati per illas non egēt ab-
solutione. Si autem tantum reuocat
tunc sic ligati egent absolutōe. Gra-
dibus. f. 4. vel citēiori canonica forti-
us diuina: de re. spo. litteras. **M**atri-
monialiter. per hanc litteraz videtur
q coactus ad cōtrahēdū nō icurrat
hanc penaz. 2 de absoluta coactione
certum est. de conditionali vero licz
talī q cadere debuerat in constantem
virum videtur ligari per decretales
sacris. extra de his que vi. me. ve cā.
fi. Sed cum non sit matrimoniz de
ficiente consensu: d equitate videtur
talis non ligari: facit de sen. ex. si
gnificauit. Jo. an. Idem Pau. Con-
trahere: Secus si sponsalia tantū cō-
trahat nisi sequatur copula: que cum
inducat presumptam volūtaez ma-
trimonij: de spon. c. is qui. indicet etiā
penam. Ratio predicti est: quia istud
cum sit penale est restringēduz: vt sic
verba non extendantur: maxime ad
minus delictum: de re. in. in penis. li.
6. Et negari non potest: q aliud est
matrimonium: aliud spōsalia. Pau.

2 Jo. an. Religiosos. per professionē
tacitam: vel expressam religioni ap-
probate obligatos in genere vel i spe-
cie: extra de regula. non solum lib. 6.
Jo. an. 2 Pau. Et moniales. Sed nō
ne de monialibus satis intelligeba-
tur: scilicet vbi ponit penam cum eis
contrahentibus: cum ex participa-
tione ipe ligentur eadem pena: de se-
ten. excom. nuper. **R**espondeo licet
monialis cum ex participatione essz
excommunicata: cum cōtraheret cuz
sciente: non tamen quando contrabe-
ret cum ignorante: quia ille non liga-
retur: vt ergo monialis nullo casu
euīet penam hoc addit. vt dic q tñc
participans cum criminoso est excō-
municatus: cum participat post la-
tam sententiam: vt in. c. si concubine.
de senten. excom. Sed hec non par-
ticipat post: sed in actu pro quo liga-
tur: ergo 2. Uel dic q licet partici-
pans in crimine criminoso sit excō-
municatus: non tamen participans
in actu illo pro quo alter ligatur: als
superflue adderetur hec littera: quo-
niam non distinguit: an monialis cō-
trahat cum sciente vel ignorante: cuz
ex parte eius non possit pretēdi igno-
rantia. Facit de senten. excom. con-
tingit primo. Ubi participās in actu
pro quo alter excommunicatus est:
excommunicari mandatur Pau. et
de hoc vltimo puncto habes. s. in ex-
communicatione prima. Sacris: scī
licet subdiaconatu. 2. s. Pau. Contra-
hentes. non repetit scienter quia i ta-
li proprio facto non cadit probabilis
ignorantia in illis religiosis vel de-
ricis. vbi vero esset ignorantia pro-
babilis: vt i ordiato i sacris i amētia

vel dormitione: vel .j. pubertate: puto
q̄ nō esset locus huic pene. Jo. an. et
idē dicit q̄ a tali snia excōis p epum
pōt absolui: addēs q̄ n̄ sufficit satisfactio
i h̄: nisi ēt sequat̄ absolutio.

Cōtra cōicātes cū excōicat̄ noia
n̄ sciēt̄ i crīe crīoso. **Ca. 27.**

Qui noiatim excōicato sciēt
cōicat in crimine criminoso
ei p̄siliū impendēdo auxiliū
vel fauorē cum ratione dānati crimi
nis videatur in eū delinquere: q̄ dā
nauit ab eo: vel eius superiore: mēto
delicti erit absolutio regreda. Et ita
j. q̄suis enī: tūc nō iudicis: sed iur̄.
snia excōicato cōicās sit ligatus: quia
tū cōditor canonis eius absolutionez
sibi sp̄aliter nō reānuīt: eo ipso videt̄
cōcessisse facultatē alijs relaxādi. z. j.
Ulex si difficile sit ex aliqua iusta cā
q̄ ad ipsum excōicatorez absoluē
dus accedat concedimus indulgenti
am: vt prestita iuxta formam ecclesie
cautione: q̄ excōicationis mandato
parebit a suo absoluator ep̄o vel sa
cerdote p̄prio. Inno. 2. d. sen. ex. nup.
Consilium nō tenet quis d. consilio:
nisi ille aliter non fuisset facturus: vl̄
nisi fuisset consiliū fraudulētū. Glo.
s. Pe. d. ancha. dicit q̄ cōclusio ē do
ctoꝝ q̄ impendens consilium delin
quenti in crimine pro quo est excōi
catus incurrit excōicationem: siue ef
fet factur̄ al̄s: siue nō: q̄ participat i
crīe. Abb. dicit h̄ certū: si p̄siliū datū
est directe ad crimen qd̄ excōicatōez
inducit: puta ad clericū verberādū n̄
sic si daret cōsiliū in facto p̄ quo ex
cōicatio nō erat: vel auxiliū contra
offendēte. Inno. Auxiliū. Intelligit̄
de directa participatione: secus d. in

directa: vt si quis excōmunicatus est
quia fecit guerram contra ecclesiam
vl̄ clericum: postea ego illi guerram
facio: tu contra me inuas illum: auxi
lium illi impēdens: quia per hoc me
h̄us guerram faciet excōmunicatus
tu non es excōmunicatus: quia nō h̄
intendis. Sateatur etiam Hosti. q̄ do
min⁹ auxiliū vasalli excōmunicati in
uocare potest propter fidelitatis de
bitum quod remanet. Innocen. eti
am dicebat q̄ liceret tibi contra ini
micum tuum inuocare auxiliū ex
cōmunicati propter guerram: ita q̄
sibi etiam in sua guerra auxiliū pre
stes: quod tamen Hostiē. reprehēdit
Jo. an. Fauorem in laudatione facti
Abbas dicit fauorem impēdi facit.
Absolutio. Dicit hic glo. Talis liga
tur sententia hominis non canonis.
Sed Pe. d. ancha. dicit q̄ dicunt do
ctores q̄ ista est sententia iuris: que
tamen trahit executionem a senten
tia iudicis: scilicet cum quis partici
pat in crimine criminoso propt̄ qd̄
excōmunicatus est ille ab homie. Est
tamen verum q̄ vbi ep̄us absoluit a
sententia iuris: non ab ista absoluet
vl̄ littera dicit: sed absoluet ab excōi
catorē: vñ remanet 2. q̄ participās i
crīe criminoso incurrit excōicatiōez
siue ex̄ territorij excōicātis siue itra
siue sint subditi siue n̄: q̄ iuris aucto
ritate ligantur: etiam si promulgans
communicaret: quia non sua: s̄ iur̄
auctoritate ligatur. glo. Obiecta faci
le tollunt: q̄ totū operatur dispositō
quia sentētia hominis extenditur ad
alios: hoc ex re collectis. Sub eo. idē
dicunt Inno. z. Jo. and. scz q̄ est snia
ista canonis. Cōcessisse videt̄ **Alias**

¶

istud habeas pro regula in omni sententia excoicationis lata a canone: qz potest ordinarius absolueri nisi per papaz fuerit absolutio rferuata. In alijs autem sententijs secus. Et per h inferas q si potest a qualibet sctetia canonis generalit lata potius potest absolutio a sententia excoicationis lata p constitutione synodale spalem: vñ si subditi epi bononiensis incurrunt sententia per constitutione Mutini. epi nuncius veniens bononiā poterit absolui ab excoicatione ab epo Bononi. Jo. d lig. Excipit tñ Pe. de ancha. ab hac regula. s. dictu casu. Si difficile. R. s. p nimia distantia vl periculum mortis. Jo. an. r Pe. d anch. Rautoe iuramenti. Jo. an.

Excocatio facientes aliquē iterfici p assassinos vel mādātes.

Ca. 38.

Statimur: vt qcuqz pnceps plat: seu quis alia psona ecclesiastica vl secular quēpiā christiaoz p pdcos assassinos interfecit: vl mādauit qz ex h forsitā n sequat: aut eos receptauerit: vl defē sauerit: vel occultauerit excōis sūiaz r depositionis a dignitate ordine honore officio r beneficio incurrāt ipo fco. Inno. 4. ex d homi. p hūani. li. 6. Prelatus. et eps. decretalis ei qz periculofu. d sen. ex. li. 6. nō eximit eos a sen. excōica. Jo. an. Assassinos. hoc est pessimum genus hominum: r pnt dici a scido scindis: qz abscondūt aīaz d corpore iuxta velle r mādatur dñi sui cuiusqz christiā: r cū d his simplr expmat: ad alios homicidas n exten det: qd isto caplo pñet i his penis di. 25. Qualis. Archi. Mādauit. Si

mādauit. g cogitatio stetit i finibz fu is: r iō n mix si pñt. als sec d pe. di. i. cogitatiois. r puto q et si reuocauerit mādatur reintegra: q nihilominz icurrat penā cū ex solo mādato iā p us ligat: cētr ad h facit qd statū seg tur. Jo. an. Receptauerit: patēter vt differat a sequenti. f. Occultauerit: r isti receptatores tāqz aggressores te nēt. C. d his q latro. occul. li. 1. r. z. Archi. Excocatiois. occultado ipz celando vl occitē rceptado. Archi. excōis exq papa sibi n refuat absolōem credo q ordiari possit absolue: ex d sē. ex. nup. Jo. an. r nō q i sū. pñs. sic dī assassini fuerūt: r forte adhuc sūt qdaz ifideles q ex qbusdā falsis opionibus qb fuerūt enutriti d facili mittebāt ad occidēdū quēcuqz christiaoz nō curātes si ob h occidēdi eēt isti d q rñ pestē statuit In. 4. istā decretalez Excocatio pcurātes q rseruatores n se itromittāt d alijs qz d manifestis iniurijs sciēter.

Ca. 39.

Decernimus vt si cōsuatores d alijs qz d manifesti iurijs r violentijs scient se itromiserint: seu ad alia q iuridicalē indagine exigit suā extēderit ptaez: eoipo p vnū annuz ab officio sint suspensi. Pars vero que hoc fieri pcurauerit sūiaz excōis incurrat: a q n possit absolui: nisi ei quē sic fatigauit idebite p: satisfaciāt integralit d expē: ex de offi. dele. hac cōstōe. li. 6. Sciēter. Si ignorātia eēt iuris vel crassa: vl affectata: idē eēt ifra d re iu. ignorantia. li. 6. Jo. an. Indaginē. Inquisitionem officio r a beneficio: quod est eius se quela. 32. di. Preter hec. Suspensi.

Ecce q̄tum speciale in conseruatore
qđ nō est in delegato: qz dato qđ de /
legatus introuitat se de eo qđ nō ē
sue iurisdictionis: nō propter hoc lo /
cū habet pena: qz nō inuenit expres /
sa in eo. **Jo. an.** De expensis: ad idēz
đ imuni. ec. qm̄. in fi. li. 6. **Dicit** De. đ
ancha. qđ conseruator ē iudex dat^o ad
tuendū aliquos đ manifestas iniuri /
as omnes vel certas: iudiciali nō vti^o
indagine. **Et dicit Jo. an.** qđ solus pa /
pa pōt dare hos cōseruatores. **Ipōz**
aut cōseruatorz iurisdicō z p̄as de /
pēdet a forma litteraz: z latior ē for /
ma adiūcta post cōstitutionem statui /
m^o đ off. z po. iu. dele. li. 6. et cōstitut^o.
fi. **Attenda^t** ergo tenor litteraz sicut
p̄uilegioz. **Itē** fm̄ De. đ ancha. ta /
les p̄nt excōicare p̄ huiusmodi noto /
rijs. **Itē** nō qđ cōseruatores eē nō pos /
sūt: nisi sint epi z eoz superiores: ab /
bates: vel qđ in cathedralibus ecclesijs
vel collegiatis obtinēt personatus vl^o
dignitates. **Nec** alijs pōt eē cōserua /
tor sui cōseruatoris: nec alijs pōt habe /
re cōseruatorē eū qđ ē sub ei^o iurisdicō
nis dñio: vel astrictu eccl^oastico vl^o tē
porali: excepti regib^o z reginis: eē de
officio delegati. hac cōstōe. li. 6. **Itēz**
cōseruatores nō p̄nt cōmittere vices su /
as exceptis citatiōib^o z sūiaz denūcia /
tiōib^o: nisi alīs eis p̄f̄as cōmittētur: z
tūc cōmittē p̄nt. j. loca i quibus fuerit
deputati: z p̄sonis superi^o dicti. **Itē** nō
p̄nt p̄cedere đ aliquos eē ciuitates: vl^o
dioc^o. qbus fuerunt deputati: nec p̄nt
aliqđ citāe vltra vnā dietā a fine illa
rū dioc^o. extra de officio dele. hac cō
stitutione. li. 6. **Item** si conseruatores
introuittunt se de alijs qđ de iniurijs
manifestis: non solū incurrunt penas

suspensionis: vt dictū ē: s; etiā ipi pro
cessus hō valēt: qz excedunt fines mā
dati: eē đ rescri. cuz dilecta. **Et** si cita /
uit aliquē iniuriatorē tanq̄ p̄ notōia
offēlar: z cū ob cōtumaciam excōica /
uit. **Si** cōstat l; iniuria sit facta non
fuisse manifestā: nō est excōicatus s; **Itē**
Itē expirat offm̄ cōseruator^o mor /
te concedentis qđ ad negocia incepta
z hoc nisi ad aliud exprimeretur in
litteris eius: vt in. d. c. i. **Itēz** sciēdum
fm̄ **Inno.** qđ l; conseruatores non ha /
bent iudicialē indaginem in notorijs
tñ bñ possūt: qz oīa illa sine qbus eoz
iurisdicō nō posset explicari intelli /
gūtur eis esse cōcessa. vñ p̄nt citare z
cōtumaces punire: eē de offi. dele. de
causis. **Itē** si maleficiū est notorium
alijs nō idiget qđ super hoc q̄rat p̄ba /
tiones z cogat testes. z. q. i. in p̄mis.
Itē qđ i notorijs alijs ordo ē necessa /
rius. **Itēz** si reus cōfite^r factū z dicat
qđ vltus est iure suo: z hoc casu admit /
tet p̄bationē: aliter enim nō poss; iple /
re iurisdictionē sibi cōmissā. similiter
oz qđ procedat ad iquisitionē qñ scē
ē notoriū: s; nescit qđ fecerit. **Itēz** ad
repellēdū iniuriā pōt inuocare bra /
chium seculare sicut alijs iudices. **Itē**
si reus qui fuerat cōdēnatus cōpare /
at. j. annum: z dicat se velle satisfacē:
cognoscat conseruator de quantita /
te damni. **Hec** **Inno.** **Item** si re^o ne /
gat maleficiū: z actor velit proba /
re esse notoriū: conseruator cognos /
cet: alias inutile esset suū offm̄: qz glī
bet posset negare. Similiter si re^o fa /
tet maleficiū: sed dicit noni esse noto /
rium: qz per eius confessionē factum
fuit notoriū: eē de cohabita. cleri. et
mul. vestra.

Excoīcatō s̄ doctores ⁊ magistros docentes: aut in suis scholis ad docē dū retinētes leges vel physicā reli-
giosos habitu dimisso.

Ca. 40.

Doctores siue magistri qui re-
ligiosos habitu suo dimisso
leges vel physicā audientes
scienter docere: aut in scholis suis p̄-
sūperint retinere simili coīpso sint
sententia excoīmunicationis innoda-
ti: extra ne cle. vel mo. statutum li. 6.
Dimisso. Quid si non dimiserint ha-
bitum: dicitur q̄ tunc non sunt excoī-
municati doctores: q̄ hec pena nō ē
amplianda: extra d̄ re. iū. in penis. li. 6.
Dic contra: quia cōmunicat i cri-
mine: ⁊ si eadem: ⁊ non minori excoī-
communicatione ligatur: extra. eo. si
concupine. ⁊ in hoc potest dici veni-
re potius ad declarationem veteris
iuris q̄ noui: casum pōit Jo. an. Sci-
enter. vbi incederet in habitu non ha-
beret locum ignorantia. Sed vbi in-
cederet sine habitu: tunc probabiliter
potēit ignorare. Jo. an. Retinē. No-
ta officium doctoris: scholarem de
scholis expellere posse. ⁊ per id qd̄ di-
cit retinere: dicas q̄ licet doctor sci-
at monachum habentem domuz iu-
xta scholas lectoris: in domo propria
audire excoīmunicatus nō est: quod
dixi d̄ re. iū. locupletari. li. 6. Quid si
mōachus talis nō vult exire scholas
videt̄ p̄ hāc litterā q̄ licite idem pōt
expelli: ad hoc ex̄ d̄ sen. ex. c. veniens.
Et hoc maxime si vera esset opio: q̄
excoīcātus nō gaudet priuilegio ca-
nonis. qd̄ nō ē verū fm̄ Jo. ⁊ Ber. q̄
notāt. i. 7. q. 4. si quis deiceps. Quid si
non potest expelli: exeat doctor scho-

las ad instar eius qd̄ dicim⁹ cū excoī-
catus intrat ecclesiā: vt no. ii. q. 3. sicut
apostoli. Jo. an. similiter qui cōmū-
nicauit in crimine: vt dixi. Et quia cō-
ditor canonis sibi non reseruat abso-
lutionē: alijs indulgisse videtur: ⁊ fa-
cit ad hoc qd̄ notatur. s̄. e. super spec.
Jo. an.

Excoīmunicatio contra magistros
⁊ scholares ciuitat̄ bononie: q̄ super
cōducēdis alioz hospitij in lesione
vt in p̄iudiciū habitatiū audēt ho-
spitem cōuenire añ tps conductionis
elapsū.

Ca. 41.

Constitutionē factam ab ep̄o
portuensi apostolice sedis le-
gato: ⁊ a p̄dicto tusculano
postmodum cōfirmatam: videlicet vt
nullus magistrorū: siue scholarium sup̄
cōducēdis alioz hospitij i lesionem
⁊ i p̄iudiciū habitatiū audeat hospi-
tē cōuenire: nisi prius constiterit tps
cōductionis elapsū: vel inquilini: in hoc
suū fauorē prestauerint ⁊ cōsensū cū
idē portuensis sub excoīcātiōe h̄ phi-
buerit: ⁊ alī s̄b pena anathemat̄ idē
decreuerit obseruādum: ratam esse
decernimus: ⁊ auctoritate apostolica
cōfirmamus: Statuentes: vt a te frat̄
ep̄e: ⁊ tuo quolibet successorē: hec sin-
gulis annis in cōmuni audientia ma-
gistroz ac scholarium recitetur.
De. 3. extra d̄ lo. ⁊ cōdū. ex̄ scripto
Constitutionē. Et sic nō q̄ legatus
in sua prouincia potest facere consti-
tutionē: etiam sub perpetuo anathe-
mate: supra de offi. dele. c. vltimo. Cō-
firmatam: idest approbatam ⁊ inno-
uatam: quia solus superior confir-
mat: vt extra de offi. le. studiuisti.

Scholarium: soli g̃ m̃gr̃i ⁊ scholares prohibetur cōducere hospitium scho-
larium propter potēiores ista cōsti-
tutio emanauit. Et per hanc litteraz
videtur q̃ scriptores qui non sūt scho-
lares: sed vxorati non ligātur hac cō-
stitutione: cum de illis nō fiat mētio.
Lan. dixit hāc penam extēdi ad eos
q̃ gaudent priuilegio scholastico: lar-
ge sumpto scholarium vocabulo ⁊ gra-
tia scholarium ibi sunt: vñ modo ibi
non sint meretrices. nec obijcias q̃ pe-
na non debet extendi: quia ⁊ pene ho-
die quoq; ampliantur: ar. ad h̃ extra
de verb. sig. cum in partibus. Laur. ⁊
cum eo concōdat Inno. Sed nō cre-
do q̃ ad scriptores vxoratos extēda-
tur hec constitutio: licet sint propter
scholares: eadem ratione extenderē-
tur ad chartarios ⁊ rasoires chartaz.
Ber. Lōnenire. i. alioq; vñ de habita-
tione tractari glo. Interl. Sub excōi-
catione iam lata. glo. interl. Et nō q̃
Inn. Hoff. Alb. ⁊ Pe. d̃ pusio dicūt
q̃ ista cōstitutio ⁊ excōicatio est loca-
lis: ⁊ h̃z locū solū bononie: ⁊ h̃ ē ma-
gis placet Jo. an. Sed Hosti. dicit eē
gñalē: nā q̃ fauorabilis ē dicit eā ex-
tēdēdā: s̃z cōiter n̄ tenet opinio eius.
Excoicatio 3 mittentes nunciū vel
scripturā cardinali alicui: vel secreto
loquētes eis: dñ. s. sūt in cōclau. p. ele-
ctione pape.

Ca. 42.

Nulli fas sit ipsis cardinalib⁹
vel illoz alicui nunciū mittē
vel scripturā: q̃ vñ fecerit
scripturā vel nūciū mittendo: aut cū
aliquo ipoz secrete loquendo: ipso fa-
cto sūiaz excōis incurrat: extra d̃ ele.
vbi periculum. li. 6. Cardinalibus: sc̃z
inclusis in conclau. p. electione fieda

summi pōtificis. Secrete loquēdo ni-
si qui de voluntate omniū cardinali-
um inibi pñtium pro his tñi: que ad
electionis instantiam negocium per-
tinēt vocaretur: vt dicitur. s. in textu
sicut puta aduocati vñ iurisperiti: vel
religiosi: vel tabellioēs icurrat. canō
iste est late sūie: sed ordinarius absol-
uere poterit ex quo papa sibi non re-
seruauit. Jo. an.

Excoicatio 3 dños ⁊ rectores ciui-
tatis vbi sit electio pape: si n̄ seruant
ea q̃ debēt s̃z pñtōz illā vbi periculū
circa ipsā electione.

Ca. 43.

Posterea adijciēdo sancim⁹
vt dñs alijs rectores ⁊ offi-
ciales ciuitatis illius: in qua
romani pontificis electio fuerit cele-
branda auctoritate nostra ⁊ eiusdem
approbatione cōcilij ptāte sibi tradi-
ta: pmissa omnia ⁊ singula plene ac
inviolabiliter sine fraude ⁊ dolo aliq̃
faciat obseruari: nec cardiales. vltra
q̃s premitit aggrauare psumāt. Su-
per his autē taliter obseruandis statū
audito sūmi pōtificis obitu: corā cle-
ro ⁊ populo vniuerso ciuitatis ipsi⁹:
ad hoc spāliter pñcādis prester cor-
poralit iuramētū: q̃ si pmissa dilige-
ter nō seruauerint: aut fraudez i eis:
vel circa ea cōmiserint: cuiuscūq; sint
preeminentie ⁊ status: omni cessante
priuilegio: eo ipso sūiam excōis incur-
rāt ⁊ perpetuo sint ifames: eē d̃ ele.
vbi periculū. li. 6. Celebranda. fm̄ di-
stinctionē superi⁹ factā. Jo. an. Presu-
mant. quia tunc essent excōicati: sicut
in se defendendo modūz excēdēs: qd̄
dic vt supra de resti. spolia. olim Et
nota casus in quo laicus auctoritate

canonis potestate hz in clericis extra
illud. 96. di. bñ qdē. Jo. an. commis
sa. s. que dicta sunt supra de inclusioe
cardinalium fienda in cōclau: z ad
mistratōe necessarioz cū certa regu
la z mō: q pōit i textu ipsi? capituli.
Excoicatio 3 assumētes offm̄ sēna
tor] seu regiminis vrbis Rome sine
licētia pape: z pape referuat ablo.

La. 44.

Nullus imperator seu rex
romanozum: aut alius im
perator: vel rex: princeps
marchio: dux: comes: aut baro: vel
quicunq; alterius nobilis preeminē
tie: potentie: seu potestatis z excellē
tie: seu dignitatis existat. Frater fili
us vel nepos eoz ad tempus: vel in
perpetuū: seu quis alius vltra annu
ale spacium: quouis modo colore vl
causa per se vel per aliam personam
quomodolibet submittendam in se
natozem capitaneum patricium aut
rectorem: vel ad eiusdem vrbis regi
men seu officium noietur eligat seu
aliter etiam assumatur absq; licētia
sedis apostolice spāli p ipsi? sedis lit
teras concessionem licentie b? spālī
exprimētes. Quod si secus factuz fue
rit: nominatione z assūptionē electioz
hi? decernimus esse nullas. Vlex eti
am nominati electi z assumpti: si bi?
electioi: noiatioi seu assūptioi cōsen
serint: aut de ipsis quolibet intromi
serint intendentes z obediētes eisde
z in hoc dantes ipsis noiatoribus ele
ctoribus assūptorib?: aut noiatis ele
cti vl assūptis auxiliū consiliū vel fa
uorez publice vel occulte cuiuscunq;
aditionis extiterint: eo ipso sentētia
excois incurrāt. Et cōceptores quoq;

seu violatores p̄dictoz ab hi? snia ex
cois: p̄terq; i mort] articlo absolui n̄
p̄t: nisi p rōanū pōtificē: vl d ei? pe
tita z obiecta licētia spāli: n̄ obstātib?
aligb? p̄uilegijs: ex d̄ elec. fundamēta

Excoicatio 3 ipediētes visitatōez
monialiū fiēdā p suos superiores: p?
monitōez tñ.

La. 45.

Ipsa visitatores ipsos moni
aliū i p̄missis ipedire p̄su
pserit: seu aliq p̄missoz: nisi
admoniti desistāt ipso facto sniaz ex
cōmunicationis se nouerint incurfu
ros: p̄uilegijs z statut] consuetudi
nibus quibuscunq; in cōtrariū n̄ va
litoris. zc. extra de sta. mo. attenden
tes. in de. visitatores. de visitatoribus
loquitur monialium: qui debent sin
gulis annis visitare monasteria: ita
q ordinarij debent visitare monaste
ria non exēpta z exēpta: etiam illa q
nō recognoscūt superiōrē nisi papā.
Monasteria vō exēpta. q. s. ff. ordinū
exēptoz: vt camaldulēsiū: cisterciēsi
um medicatiū habēt visitare prelati
eoz: q i visitatiōe huiusmodi debēt
inquirere z videre d̄ vestitu: ne sit va
nitas in eis: de clausura: d̄ continētia
d̄ ceteris nō fiendis z hi?: z cōpellere
eas ad religionē seruandā remedijs
opportunis. Qd totū p̄t trahi ex ipo
textu decre. ipos ordinarios visitare
auctoritate aplice vl p̄pa: vl superio
res ipsoz mōasterioz. Jo. an. ipedi
re: p hāc l̄raz puto q necē sit ipedi
mētū p̄cedē z admonitōz seq: ad h̄ vt
locus sit pene huic: hoc dico qa vidi
quādoq; prelatos scribentes monia
libus q parent se certa die ad recipi
endū visitationē eoz: z in eisde l̄ris
faciunt mentionem q nullus ipediat

Talis enī admonitio fieri dicitur ut desit
stat ab illato impedimento: ut loc^{us} sit
huic pene: facit qd scripsi de conce.
pbe. cū nostris. glo. z. Sed nunquid
illato impedimento fiet monitio no
minatim: an sufficit generalis p eo. p
z contra facit: ex de vita z ho. cle. c. i.
Jo. an. Ipso scō. Est ergo iste casus
q sufficit monitio z absoluet ordina
ri^{us} ex q papa sibi n̄ reservat. Jo. an.
Excoīcatō 3 fungētes fraudulēter
casū p quē index ad aliquā mulierez
p testimonio mittat vel vadat.

Ca. 46.

Qui fingit fraudulē aliquē
casū p quē aligs index mit
tat ad aliquā mulierez p testi
monio: vl' ipe index fraudulē vadē
excoīcat^{us} ē: ex d̄ indi. mulieres. li. 6°.

Ca. 47.

Excoīcatio 3 igerentes se ad ha
bēdū curā alicui^{us} ppli alteri^{us} ligue si
ne līa diocesani illius populi.

Quādoq; vna ciuitas vl' oio
celis h3 populos diuersarū
linguarū habētes s̄b vna fide
varios ritus vel modos: tūc pōtifer
loci si vrgens necessitas fuēit presulē
natōib^{us} illis pformē q dīuina illis offi
cia celebret z ecclīastica sacramenta
ministret istruēdo eos parit^{er} z exem
plo sibi vicariū cōstitūē p̄t i p̄dict^{is}: q
sibi p oīa sit obediēs z subiect^{us}. Sigs
aut alit^{er} se igēit ipso iure ē excoīcat^{us}
d̄ offi. iu. oz. qm̄ i plerisq;

Excoīcatio 3 eum q se gēit p papa
cū n̄ ē elect^{us} a duab^{us} partib^{us} cardina
liū z sequaces ei^{us}.

Ca. 48.

Satim^{us} vt si forte inimico
hoīe superfemināte zizaniāz
iter cardinales z substituen

do summo pontifice non poterit esse
plena concordia: z duab^{us} partibus cō
cordantibus tertia pars concordare
noluerit: aut sibi alium presumpserit
nominare: ille absq; vlla exceptione
ab vniūsaliecclesia pontifex habea
tur romanus: qui a duabus partibus
electus fuit z receptus. Siquis autē
de tertiē partis denominatione con
fus^{us}: qz de ratione non potest esse si
bi nomen epi vsurpauerit: tam ipe q
qui eū receperint excoīcationi subia
ceant: z. j. p. preterea si a pauciorib^{us} q
a duabus partibus aliquis elect^{us} fue
rit ad aplatus officium: nisi maior con
cordia itercesserit: nullaten^{us} assumat^{us}
z p̄dicte pene subiaceat si humiliter
noluerit abstine^{re}: ex d̄ ele. l. 3. Exceptioē
z sic nulla exceptio pōt sibi oppōi: ni
si d̄ heresi. 40. di. si papa. Alias enī
q̄tūcumq; p̄cise ipse papa scribat: le
gitima exceptio est admittēda: extra
de officio dele. ex parte. z. s. d̄ rescrip.
siq̄. Ber. Inno. z Hosti. dixerūt q
papa de heresi accusari possit: z n̄ ex
cipi. z hoc tenet Archi. e. ti. c. vbi. li. 6.
Partibus. Nūquid ille qui eligē cō
putabitur inter duas partes. videtur
q sic extra de elect. cum in iure. z. c.
cumana. Tamen cum dicitur in de
cretali d̄ duabus partibus aliquādo
observant cardinales: aliquādo n̄ p
specialia eoz statuta. Ber in alijs ele
ctionibus valet: qd sit a maiori parte
capituli: dum tamē seruet vna d̄ for
mis: ex. e. q. ppter. Item nota q n̄ est
ius papatus ei acquisitum in h^{uius} re
ceptioē: siue sit ad osculuz: siue sit ad
obedientiā: siue ad incathedrationēz
nam eo ipso q electus est ex sua au
ctoritate papatum recipere potest.

Lan. Dum ei eligit scilicet a duab⁹ partibus confirmat: et statim habet liberam et plenam administrationem. 23. di. In nomine domini. hec Ber.

Excoicatio est assumptio statuti seu vitæ beghinarum et bizochorum non probatur et plures fontes tale statum.

Ca. 49.

Sacra Romana ac venerabilis ecclesia cui fauente domino laus imeriti presidemus: sicut religiosa et pia vota beguino fauore persequimur sic supersticiosos conatus insolentium hominum detestatur: videlicet ne sub ouina pelle gregem dominicum truculentia lupi rapaces inuadant: sub pietatis imagine virtus heretice prauitatis obrepatur: et sub pretextu conuersionis angelice incauti mentibus malignus spiritus illudet: cuius rei gratia sacris canonibus est interdictum ne aliquis nouum ordinem aut religionem innuat: vel habitum noue religionis assumat. Sed quicumque ad religionem venire voluerit ingrediatur viam de religionibus approbatis. Nonnulli tamen prophane multitudinis viri qui vulgariter fraticelli seu fratres de paupere vita: aut bizochi siue beghini: vel alijs nominibus nuncupantur in partibus Italie: necnon insule Sicilie comitatu prouincie narbonensis: et tholosane ciuitatibus et prouincijs alijsque diuersis citraque marinis: et ultra marinis partibus contra dictos canones habitum noue religionis assumere: congregaciones et conuenticula facere: et superiores sibi ipsos eligere: quos ministros seu custodes siue guardias: aut nominibus alijs appellat: plurimos ad eorum sectam recipere: loca et de nouo con-

struere: seu constructa recipere in quibus habitant in communi publice medicantes quasi eorum secta ecclesia foret: et vna de religionibus approbatis per se temeritate danabili presumerunt: et presumunt etiam incessant. Et ut ipsorum error veritas: et impietas religio reputetur: plurimi eorum regulam fratrum minorum et ordinem quem sanctus Franciscus instituit se profiteri: et ad litteram se conseruare communi fungunt: quod in obedientia generalis vel prouincialis ministrorum ipsius ordinis non morantur. Pretendentes se a sancte memorie Celestino papa 5. predecessores nostro habere status seu vite privilegium habuisse: quod tamen etiam si ostenderetur non valeret cum bone memorie Bonifacio papa 8. predecessores ex certis causis rationabilibus omnia ab ipso Celestino predecessores cessant: que per ipsum Bonifacium non continenter approbari viribus penitus euacuauerunt: dictumque privilegium vite non inueniat per eundem Bonifacium approbatum. Quidam autem eorum dictum habitum et viuendi ritum a quibusdam episcopis seu eorum superioribus: vel alijs ecclesiarum prelatibus concedere licuit contra formam concilii generalis. Nonnulli etiam ex ipsis asserentes se esse de tercio ordine beati Francisci prius cum voto: predictum statum et ritum eorum sub velamine talis nominis satagunt palliare: cum tamen in regula ipsius tercij ordinis talis viuendi ritus nullatenus sit concessus. Et quia in eorum baratrum facilliter ruunt: qui conceptus proprios patrum definitionibus anteposunt: ipsorumque quod plurimi sicut fide digna relatione percepinus a veritate catholice fidei deuiantes ecclesiastica sacra despiciunt et errores alios studet multipliciter fectare

Cū itaq; talium dānāda temeritas i
eiusdem fidei detrimentum fidelium
scandaluz: p̄fati minoz et alioz ordi
nū obprobriū: et i suaz: et i aliaz mul
taz animarū perniciem redundare
noscuntur. Nos sectaz ritum et statū
huiusmodi nō obstantibus premis
sioz excusationibus quas friuolas re
putamus: et quicquid per eos cōter
vel diuissim sub religionis conuentus
collegij: seu cōgregationis nomie vel
colore attēctatum existit vel extitit: de
fratrū nostroz consilio auctoritate
apostolica nullius fuisse vel esse de
cernimus firmitatis. Et quatenus de
facto processerunt: de cōsilio et aucto
ritate premissa reuocamus oīno ac p
petue prohibitioni subijcimus: et ab
ecclesia dei peni^ā abolemus eisdē per
sonis: et alijs qbuscūq; sub p̄ca excois
q̄ in eas: si secus fecerint incurrere
volumus ipso facto. In iūgētes exp̄s
se ne statū assūptuz siue sectaz et ritū
h^o i ab ipsis sectent^r vlt^rius vlt^r ipsuz
d nouo assumere q̄quo mō p̄sumāt.
Ep̄os quoq; et eoz superiores: et etiā
alios prelatos quoscūq; q̄ p̄dict^r p̄so
nis vlt^r alijs ritū vinēdi: et habitū sup̄
dictū p̄ter sp̄alis aplice sedis auctōi
tate p̄cesserit p̄dē excois iur^r decer
nim⁹ subiaccē. Dignū ē ei adulterinas
plātatiōes q̄s nō p̄r celestis plantauit
s; humane auctoritatis audacia plā
tat aplici culminis censura dinellat:
nec patiat^r i agro dñico p̄uēse cōgre
gatiōis vepes excrescē: cui p̄pūm est
diuina opitulātē ḡra virtutes serere
ac vicia radicit⁹ extirpare: illi ḡ zc.
Datum Ruinioni. 3° cal. Ianuarij.
Anno. 2° Jo. 22. Fran. de 3a. in de.
cū d qbusdā. d. reli. do. allegat istam

extrauagantem: et etiam Pau. dicen
tes q̄ h̄ reprobat^r status quorūdam
qui vulgāiter appellāt^r fraticelli seu
fratres d paupere vita: aut Bizochi
aut beghini: seu alijs noib⁹ assumen
tiū noue religionis habitū superiōes
sibi eligentiū: cōgregatiōes et conuent
cula facientiū: nō obstante q̄ ordinē
seu institutionē ordinis a certis dicāt
ep̄is habuisse: cū talis vinēdi modus
nullatenus sit cōcessus. Per hoc dic
Pau. q̄ ibi ē reprobat^r status beghi
nalis: q̄ videt^r qdā noua religio pre
ter auctoritatē sedis aplice instituta.
Ex hoc infert^r q̄ etiā si renunciarēt
p̄p̄ijs: nō ex hoc erūt approbate nec
religiose: ex quo nō habēt reglāz a se
de aplice approbatā d voto. c. i. li. 6.
Dicit. n. idē Fran. q̄ i domo sua p̄nt
mulieres agētes p̄nīaz vti quo habi
tu voluerint. Per h. n. q̄ vtunt^r habi
tu et fili ad beghinās: nō sūt beghine:
ex q̄ nō cōgregāt^r cū eis. Unō nō ē peri
culū aliquod i hoc casu.

Excoicatio d̄ eos q̄ absoluti p̄pter
aliquē casū mortis ab eo q̄ alias non
poterat: si cessante ipedimēto nō se p̄
tēt ei q̄ legitime poterat absolvere.

Ca. 50.

Es qui a snia canonis vel
hois: cū ad illuz a quo alias
de iure fuerant absoluendi
nequeunt p̄pter iminētē mortis arti
culū: aut aliud ipedimētū legitimū
p̄ absolutionis bñificio habere recur
sū ab alio absoluāt^r: si cessāte postea
periculo vlt^r ipedimēto huiusmodi se
illi a q̄ his cessantib⁹ absolui debebāt
q̄cito cōmode poterūt cōtempserint
p̄ntare mādātū ipsius s̄m quo illi p̄
qb⁹ excoicati erāt humiliu. . . cepturi

z satisfacturi put iusticia suadebit: d
cernim? eā de sniam reincidente ipso in
re: eē d sen. ex. eos. li. 6. Idē statuim?
de his quib? cū a sede aplicā: vel a le
gatis ipsi? absolōis bñficiū a quib? uis
snij? psequunt? iniūgit? vt ordinario/
rū suoz: vel alioz quozumlibet susce
pturi pñiam ab eisde se p̄spectui rep̄
sentēt z passis iniuriā: sen his quibus
pp hoc obligati existūt satisfacionez
exhibeat cōpetētē si hō cū p̄mū pmo
de poterūt n̄ curauerit adimplē: vbi
s. Canonis. Hic Jo. an. dinumerat. 32.
casus excōis: quos trahit ex li. 6. qui
oēs sup̄positi sūt: exceptis duob?:
q. j. ponunt. Et excepti q̄tuor. s. snia z
sen excōicationē illā que ē s̄ Federi
cū impatorē: eē de sen. z re iudi. apli
ce. z illa q̄ est de reli. do. c. i. z duas q̄
ponunt in. c. i. de scismaticis. Et sunt
s̄ Jaco. z Pe. de colūna cardinales
z p̄tra tenentes eos p̄ cardinalibus:
z fontes scisma inductuz per eos.
¶ Que q̄tuor snie iō hic non sunt posi
te: q̄ non videbat? expediēs vel vtile:
Pe de anch. sup̄ hoc. c. eos. plura no
tabilia ponit: z omisso p̄mo s̄dit. **¶**
nota q̄ q̄nq; q̄s non pōt absolui ab
eo: a quo de iure fuerat absoluedus.
Sed quis est ille cui hoc de iure com
petit. Dic q̄ a sententia canonis ille
absoluit cui canon seruauit. Alias
i. si nemini seruauit absoluit ordina
ri? Si vero ē snia hois ille qui ptulit
debet absolvere. Sed in eius defectu
vel negligētia si ē delegatus adit? de
legans: si est ordinarius aditur supe
rior: hoc pbatur de offi. dele. pruden
tiam. z de offi. iudi. ordi. ad reprimen
dam. **¶** 3. nota q̄ p̄pter iustuz impe
dimentū pōt quis absolui ab alio q̄

ab eo a quo de iure fuerat absoluen
dus. Imminens aut̄ piculum mortis
d̄r iustū impedimentū ē si imineat ali
ter q̄ p̄pter infirmitatez: puta timet
hostē capitalem: vel ē obsessus vel in
manib? p̄donis vel tyranni vel nau
gaturus ē nauigia piculosa: vel patit̄
naufragium: vel itur? est p̄ loca picu
losa. ff. de do. cā. mor. l. 3. Istos z alios
casus: vide eē. e. qd de his. Nec Pet.
Inno. vero sup̄ decretali. q̄nq; de se
ten. excom. declarat quosdā casus in
q̄bus absoluedus p̄ sedem aplicā re
gulariter p̄ violenta manuū iniectionē
absolui pōt in p̄dictis casibus citra se
dē aplicā. taliter aut̄ absolutus tenet̄
cessante dicto casu se p̄tare sedi apo
stolice. **¶** Prim? ē si incidit in infirmita
tez: ē ex qua non iminet piculū mor
tis vt podagra vel quartana febris.
¶ 2. est inimicitia que timet in via. **¶** 3.
ē inopia: vt si ita paup̄ est q̄ non pos
sit h̄re expensas itineris. nā non ē si
bi p̄cipiendum vt mendicet. **¶** Quarta
senilis etas seu membrorū destitutio
bus impedit? Si eim senescit l3 fort
videat? ad subeundū laborē: tñ q̄ pe
riculosū ē absoluetur. **¶** Item si tenere
tur in viculis. Ray. et in sum. dicit q̄
de his qui magne potentie sunt: z ita
delicati z debilitati q̄ laborem eundi
ad curiā nequeunt sustinere: papa est
s̄sulendus intimatis sibi circumstan
tijs facti z p̄sonē: z iuxta ipsius s̄siliū
ē agendum. Dicit ibi glo. q̄ hoc ē in
telligendum: q̄n nequeūt ire de facili
qd ad arbitriuz boni viri ē referēdū.
Si autem oīno non p̄nt papa irre
quisito possunt absolui: sicut notauit
Athanus in. c. mulieres. Et querit hic
Pau. de ancho. **¶** Utrum ista solutio
d

que potest fieri propter iustum impe-
dimentum ab alio q̄ ab eo qui debz
hēat locū in excōicatis alia rōne q̄ p
injectionē manūū: z Inno. quidē dīc
q̄ hz locū solū in excōicatis p̄p̄ ma-
nuū injectionē: sed si al̄s sit excōicat⁹
a iudice vel a iure: z absolui possit in
mortis articulo: ar. s. e. a nobis. ij. Tñ
in casibus q̄ ponunt. s. c. q̄uis. d̄ qui
bus dictū ē: non hz locum s̄ tñ ab ex-
cōicatore vel alio ad quē spectat ab-
soluendi sunt. Et ita notat z ipsū alle-
gat Jo. an. in nouella. in. c. q̄uis. Sed
hic dicit idem Jo. q̄ iste tex. facit cō-
tra istam opinionem dum dicit. Ab
alio absoluat. z. s. in prin. c. hui⁹ gñā-
liter dicit ab hoīe vel a iure: z sic de
alia excōicatiōe q̄ illa que p manūū
injectionē infligitur. Locum hēt ista
absolutio ab alio p̄pter iustū impe-
dimentū pueniens ex multis causis:
vt. c. ea nōcīf. z. c. q̄uis. z. c. q̄ de his
4. nota q̄ absolutus ab excōicatiōe
ex cā ab alio q̄ ab eo a quo debuissz
cessante cā illa tenet facere id q̄ pri-
mo tenebat. s. p̄parē coram suo indi-
ce. Et aduerte ad quē finē d̄z cōpere
ad hunc. s. vt mandatū suscipiat non
vt ampli⁹ absoluat. z nota q̄ ille qui
absoluit ab excōicatiōe d̄z satisfacē:
q̄ intelligit iuxta p̄p̄as facultates
Et p hoc inferit Archi. facultates ec-
clesie quas ad vsuz hz ad hoc non te-
neri. i. 6. q. 6. §. vlti. Pro hoc facit cle.
nolentes. de hereti. / 5. nota q̄ hic di-
citur cum cōmode pōt ire ad eum: a
quo fuerat absoluendus: qualiter su-
mi debeat hoc verbum cōmode: vid̄
q̄ notatur in cle. si quis suadente. de
pe. glo. antepenult. ibi. Jo. an. super
verbo cōmode poterit. dicit idem de

sen. ex. decetero. Dicit ibi decretalis
q̄cūq̄ oportunitatez habuerit. Ad
exponit ibi Hosti. i. cessante impedi-
mento z aliquo modico tpe indulto
quo sibi de necessarijs valeat p̄uidē
Et p hoc p̄z q̄ nō creditur circa hoc
absolute: sed iudex hēbit hoc arbitra-
ria: alias ipse absolut⁹ a friuolis excu-
sationib⁹ frigoris caloris z his s̄ilib⁹
constitutionem eluderet: facit de do.
et contu. cum olim. Nec obstat q̄ de
occulta re z anime periculo querit⁹
et sit sibi credēdum: de homici. signi-
ficasti. z. fateor id veruz in foro p̄na
li: de sponsa. tua. z. quo ad vinculu⁹
occulto p̄hendum. Unde ex quo s̄ntia
hz de moza: scire se debet excōicatu⁹.
Iudex tñ eū non denunciabit nisi p̄-
us eo vocato p coniecturas viderit
illum morosum cognitione sup. hoc
p̄missa sūmaria. i. e. p in fi. Nec Jo.
an. Archi. vero sup. c. cupientes. d̄ elec.
li. 6. tractans hoc verbum. Cōmode
dicit inter cetera q̄ iudex inspecta q̄-
litate p̄sonaz viarz z tpoz arbitra-
bitur quō commode possit fieri z die-
tas maiores vel minores. ff. de verb.
oblig. continuus. §. z. Considerando
dietas vulgares quas homīes facere
p̄sueuerunt fm id q̄ dictum ē. s. e. li.
de rescrip. statutum. Si autem diete
vulgares non appareant ipse iudex
referat se ad legales: videlz cōputan-
do. zo. miliaria p̄ dieta. Et si s̄ca vna
cōputatione supsit tñ unuz miliare
p̄ illo dabit vnam integrā dietam: vt
notatur. z. q. 6. propter. in glo. Et si
fuerit longa viarz distantia: equum ē
in septimana vnum diem pro quiete
dari. Nam mensis datur ad paran-
dū se. zo. vero dies ad expectandum

Et hoc pbat lra ista Comode. Non enim possz commode venire per. 20. vel. 30. dietas pñue absqz alia intermedia quiete: ad hoc. 63. di. cum long. Debet iudex arbitrari benigne tepus itineris: ad hoc eñ d. offi. dele. cōsult. Et cōputabuntur diete a loco a quo iter arripuit sine fraude. Sufficit enim fm hanc lram qz non sit i negligētia vel fraude. 6. nota in. 5. idē ibi: quibusuis alijs snijs. qd papa et legatus absolunt a quibuscūqz snijs excoicationis: qd Jo. mo. intelligit d. sententijs iuris non hois. Nam vt dicit papa et legatus non solum absolunt ab illis de stilo curie: sed et mittunt: nisi in casu quo delegatus non posset absolvere vel mortuū esset: nec alius successit in delegatione. Idem putat quādo successor bene succedit in delegatione: sed non ē spes de festina puisione. Putat etiā Jo. mo. in p. dictis casibz delegatoz: si absolutus non peat non reincident ipso iure: nisi in eo qz appareat viciata. hec oīa cessant si late recipias lram vt verbum sonat hic: et in prin. huius capituli: qd et loquitur generaliter de vtrifqz ex pmit. Et hoc t3 Jo. an. s. qz in quibuscūqz snijs iuris et hois locum habet: at qd hic dicitur qz reincident ipso iure nisi pareat et cōpareat post absolutionē: vt hic dicitur. Itē nota qz Archi. exponens verbū Cōtēpserit. dicit qz continere dicitur hoc ipso: qz iusta cā cessante se non presentat illi a q fuerat absolūcūsus: vt nota. 2. q. 7. metropolitanum. Idem Jo. an. Itēz ponit Pe. de ancha. cum quis teneatur se personaliter presentare semp pro absolutione obtinenda cessante impe

diemento. Accessus ad absolutorem vtrū tale absolutionez quis pōt petē p pcuratozē. et Hosti. dicit qz non: s3 Inno. dicit qz si iusta cā subest: pōt peti absolutio p pcuratozē etiam i absentia. Archi. etiam in isto. c. mittit ad notata per spe. in ti. de pcur. 5. i. Et ibi dicitur qz pcuratoz constituitur specialiter p petenda absolutione sufficit: ita seruat curia vt ibi dicit. Ad hoc facit qz quis se repñtariat i pso na ppaia aut p pcuratozē idoneū di. is. eps. Et dicit Pe. de ancha. qz a snia interdicti et suspensionis pōt peti absolutio p pcuratozē: qz nec solenitate forme nec absolutionē desiderat et in hoc oēs concordant. Item dicit Archi. et Pe. de pal. qd patet ex prin cipio huius capituli qz p mortis periculum: vel aliud impedimentū qd cū qz ab alio qz ab eo ad quē de iure ab solutio ptinet excoicatus absolui non debet: si haberi potest ad illuz recur sus: vel ipsius copia. Idem dicitur in directorio iuris li. 3. ti. 4. scilicet d. ab solutione ab excoicatione iuris. Et s3 dicitur ibi qz qñ aliquid istoꝝ non potest fieri: tunc absolui debet et potest: et semper eps est requirendus si pōt haberi: aliter sufficit simplex sacerdos: vt notauit Inno. extra. eo. c. nuper. Et est iniungendum ei qz cessante impedimento teporali se illi qui sit p hoc pōt representabit: sed vbi est ppetuum impedimentū non est hoc il li iniungendum fm Archi. Gallit b. in casibus in quibz nullus absolvere potest nisi in mortis articulo: vt i falsarijs lrarum pape: et in sequentibus hostiliter cardinalem: et iniuriose vel temere episcopū vel bannientē: et in

religiosis vel clericis secularib⁹ inducentibus ad vouendum eligere sepulchram etc. Ponuntur in eodem libro quidam alij casus in quibus soluz in articulo mortis sicuti et expresse hoc habes in sententijs processus annuallis qui fit in curia per papam: vt b⁹s. j.

Excoicatio 3 clericos locantes domos manifestis usurarijs alienigenis fenus exercetibus.

Ca. si.

Clerici q manifestis usurarijs alienigenis aut alijs n^o ordinatis de terris ipsoz ad exercendu fenus: vel fenus exercere volentib⁹ domos locat vel alio titulo quocunq³ cedunt sunt excoicati: nisi sint patriarche archiepi vel epi: qui prelati no excoicationem sed suspensionem ipso facto incurrunt. Et si per mensem hoc sustinuerint terre ipsoz quam diu in eis ijdem usurarij morantur: ex tunc ecclesiastico subiacent interdico: etc. de usur. usurarum. li. 6. Ubi dicit Jo. an. i. gl. q manifesti usurarij dicuntur illi d⁹ bus notorium est de iure. Ut qz confessi vel condemnati vel de facto: vt qz habent opis euidentiam: que nulla possit tergiversatione celare: vt qz tenet altare suum paratu. Item fm Pe. de perusio sunt manifesti usurarij qui p iudicis publicatione vel clara pbatione: vel quoz pbatio est in euidenti et manifeste: vt qz et si no exerceant palam et notorie vsuras: tñ per modicam cause examinatione erunt manifesti: vt qz apparent libri suaz ratio: vt notat Archi. in. c. qz qz. eo. ti. vel cu coram sacerdote et testibus publice fatetur se esse usurarios manifestos et ostendit libros rationum: fama et cu ad miniculis in hoc sufficeret: ita tenet

Sede. de senis in filiis suis. Item fm Jo. an. et Lapuz ex vnico actu potest dici usurarius manifestus: si ille pot pbare. Item pot eps statuere modum quo quis censetur usurarius manifestus: cu possit ius coe fortificare per penam: vt notat Inno. Item si testator mandat in testamento restitui omnes vsuras p eum extortas non expsis psonis quib⁹ extorsit: nec expresse quantum extorsit: ex hoc no d^r usurarius: qz confessio illa nil operatur ex quo qtitas non exprimitur. Item an fuerit manifestum pot recipi pbatio p morte usurarij. Nec Pe. de perusio. Item dicit Jo. an. in glo. q si locans ignorat ipsum esse usurarium: pbabilis ignorantia excusat eum. Ex quo aut scit debet eum expellere. glo. super v. titulu. puta pignoris commodati et huiusmodi. Et idem si sine villo titulo illud ibi esse permittit. Sed si vedit vel donat non videtur locum habere constitutione h⁹ Buil. dicit idem e⁹ i hoc cau.

Excoicatio 3 impediens sequestrationem factam p ordinariu super aliquo beneficio: ex eo q vna s⁹ia diffinitiva est lata contra possessorem apud sedem apostolicam.

Cap. 52.

Diffinitimus vt si vna contra possessorem diffinitiva sententia super beneficio apud sedem duntaxat apostolicam in petitorio vel possessorio promulgata: beneficium ipsum a possessore hui⁹ modi: dum tamen triennio pacifice antea possessum ab eo non fuerit p loci ordinarium apud aliquam idoneam personam sequestratum etc. Sigs aut sequestrationem hui⁹ impedire: vel fructus sequestratos quod psuperit occupare: excoicationis

finiam incurrat ipso facto a qua nisi
 impedimento prius amoto et occupa-
 tis per eum fructibus restitutis nullate-
 nus absoluitur: nihilominus si fuerit
 de litigantibus cadit a iure suo: nec
 obstat si de nullitate finis oppoatur:
 et de sequestra. c. i. in clem. Una so-
 la. multo fortius si plures Jo. an. Co-
 tra possessorem. Si ergo et petitores per
 possessorem fertur finis non fit seque-
 stratio. Item si inter duos vel plures
 petitores fertur finis per uno et reliquos
 vel reliquos non fit sequestratio. Item
 si fertur et possessorem: non tamen per peti-
 torem qui forsan ad privationem agebat
 non est locus sequestrationi. Jo. an. Dis-
 finitina. In interlocutoria non habet locum
 constitutio. Est autem interlocutoria
 que inter principium et finem cause fertur su-
 per his que incidunt et emergunt. Disfi-
 nitiva vero principaliter questionem dis-
 finit: de quo satis in spe. de finis plati-
 one. Jo. an. Super beneficio ecclesiasti-
 co. Si ergo inter petitorum beneficij et pos-
 sessorem est questio aliqua personalis vel
 realis diffinitiva non est locus per peti-
 torem constitutioni. Jo. an. Promulgata.
 per auditores curie a quorum sententiis
 appellatur. Joh. an. beneficium. Nota quod
 non fructus tamen sed est beneficium seque-
 stratur. Jo. an. et si illud beneficium
 sit dignitas vel personalis: vel curaz ha-
 bet aiaz: ut dicitur in ipsa de. Trien-
 nio. Ista duo requirunt ne fiat seque-
 stratio. scilicet quod pacifice sit possessus et trien-
 nio non inchoato: sed consummato trien-
 nio. Jo. an. Ordinarium non distin-
 guit an ad illud spectet institutio. Nec
 ne restitutis. Non sufficit cautio de re-
 stituendo: et si fructus non extant ipo-
 rum estimationem. Jo. an. Nullatenus

per istud videtur quod absolutio et hec non
 teneat: cui concordat et de sepult. c. i. In-
 terium videtur cum hec forma sit a iu-
 re data non ab homine: facit quod scripsi
 per Bos. de restit. spo. c. ult. Vide quid
 dicat. J. de iurepa. c. i. Ibi videtur dicere
 quod talis absolutio: licet sit puniendus
 qui sic absolvit. Remittit etiam ad no-
 tata: de sen. ex. venerabilibus. §. ubi se-
 li. 6. Et ibi dicitur quod tenet iusta absolu-
 tio: dummodo habeat super hoc iurisdictio-
 nem. Sicut etiam tenet iniusta excoica-
 tio. z. q. 3. c. i. quia par ius voluit esse
 dominus solvendi et ligandi: de pe-
 dii. verbum.

Excoicatio contra clericos et reli-
 giosos qui inducunt aliquos ad iura-
 dum vel vouendum vel permittendum ut
 sepulturam eligant apud ecclesias eo-
 rum: vel electam non mutant pape res-
 uatur.

Cap. 53

An tamen violatores
 constitutionis illius que religi-
 osis vel clericis secularibus per-
 hibet: ne aliquos ad vouendum iuran-
 dum: vel fide interposita: seu alias pro-
 mittendum inducat ut sepulturas apud
 eorum ecclesias eligant: vel iam electam
 ulterius non imutet: si eam finiam pena
 in dicta constitutione contenta in suo per-
 durante robore incurrere volumus ip-
 so facto a qua ab alio quam a sede apli-
 ca: preter quam in mortis articulo nulla-
 tenus absolventur. Nullis privilegiis
 aut statutis cuiuscunque tenoris existant
 in contrarium super his valituris: et de
 pe. cupientes. in de. Constitutionis.
 Nec istud habet de sepul. c. i. li. 6. Senten-
 tiam. scilicet excoicationis: de qua dixit ultio
 et illa. §. vocant finiaz relique sunt pene
 contenta. Punit illa constitutio eli-

d 3

gentes sic sepulturā ex voto iuramēto et hi: vt quo ad sepulturā itestati decedant. Itē punit allicientes p̄dictis mōis. s. p̄ votū vel iuramētū et hi: q̄ si eos sepelierint restituē tenent cor pora si petunt: et oīa que pueniūt ad eos rōne sepulture infra .io. dies: alīs ip̄oz ecclē vbi sepulte fuerūt: et eoz ciuitēria sūt interdēa Jo. an. Absoluēdos. Hic respicit hunc vltimū casum tñ sic sepātū ab alijs. nā ab excōicati onib⁹ alijs q̄ ponunt i p̄dca cle. absol uūt ordinarij: ab hoc autē papa. Nota tñ q̄ ex hoc non tollit qn aliquis p̄prio motu possit vouere: vt iurare in aliquo loco eligē sepulturā. Et q̄ fecerit debeat obsequare: dūmō n̄ idu cat ad hoc p̄dcos et mōis p̄dictis. Itē si cleric⁹ vel religiosus consilio vel suasiōe inducat aliquē ad eligendū sepulturā in ecclā suā: non tñ ad vo uendū vel iurādū vel alias p̄mitten dū: s̄ non videt q̄ incidat i canones cū sic dicat text⁹.

Excoicatio s̄ religiosos exeuntes claustrū ad audiendū leges vel phy sicā: et s̄ habentes dignitatē: et s̄ oīes sacerdotes.

Cap. 54.

Onter religiosas p̄sonas ex eūtes ad audiendū leges: vel phy sicā Alex. p̄d. n̄r oliz sta tuūt i consilio turonensi: vt nisi infra du oz mēsiū spaciū redierit ad claustrū sint excōicati et ab oīb⁹ enitēt: et i nlla cā si p̄ociniū p̄stare voluerit audiā tur. Reuerſi at i choro mēsa caplo et cetis vltimi s̄m existāt: et nisi forte ex misericordia sedis aplice: toti⁹ sp̄e p̄motionis amittant. Uex q̄ nōnul li ex talib⁹ p̄p̄ quorūdā opiones di versas excusatiōes aliq̄s assumebant

Hos volētes vt decetero ip̄so facto s̄miam excōis incurrat: d̄strictē p̄cipi endo mādam⁹: q̄tenus tā a diocelais et capitulis ip̄soz q̄ a ceteris ep̄is in quoz diocelib⁹ et hi⁹ student: tales ex cōicati: et p̄dictis penis obnoxij publi ce nuncientur: q̄ vero theologie stu dium cupim⁹ ampliari ēē. Ad archi diaconos decanos plebanos p̄posi tos cantores et alios clericos p̄sonat⁹ h̄ntes necnon p̄sbyteros: nisi ab his infra spaciū p̄scriptū destiterit hoc extendi volumus: et appellone post posita firmit⁹ obsequari. Hono. 3. ex ne cle. vel mo. sup. spe. p̄c. de perusio su p̄ ista decretali sup. spe. sic ait. Scien dū q̄ ē triplex p̄hibitio p̄sonaz quo ad audiendum leges vel physicam. Quidā. n. p̄hibent rōne p̄fessiois: q̄ dā rōne ordinis: q̄dā rōne beneficij. Quātū ad p̄mos. i. de p̄fessis exp̄sse vel tacite: p̄z q̄ non p̄nt exire claustr⁹ ad legendū vel audiendum leges vt physicam: vt hic et ex. e. non magno. Contrafaciens si monit⁹ non redijt infra duos mēses ad claustrū excōi cat⁹ ip̄so iure vt hic. S̄z dubitatur a quo tpe incipiat hoc tps duoz mēsi um. Glo. dicit q̄ a die publicationis p̄stōnis. Alij dicit q̄ a die ex q̄ exijt claustrū. Et hec ē opinio Inno. Bos. et Vincen. et addit Vin. q̄ cōputatur istud tps ab exitu monasterij. s. hac d̄ cā. Tertij dicunt q̄ a die a quo icipit audire legē vel physicā: qd̄ est veri⁹. Hosti. et Arch. dicit q̄ ē si audiat se mel infra duos mēses ē excōicatus s̄z Bos. et Vin. dixerūt expectādū ēē sine duoz mēsiū anq̄s icurrāt penā Et Jo. an. credit hāc opionē ēē vāz Et etiam doctor talī religioso scient

principās. si docēdo est excoīcat⁹: et si ipse religiosus bitū n̄ dimittat: et hoc quo ad leges vel physicā: et et si de licentia sui prelati leges vlt̄ physicā audiāt f3; Archi. et Lapū: qz decretales non magno. et super specula. disticte loquunt. Quo ad scōdos. i. rōne ordiis phibent audire leges et physicā sacerdotes tñ: vt. c. sup̄ specula. Cōstituti at̄ i alijs ordinib⁹ ab hi⁹: vt. c. cuz ex eo. de elec. li. 6. Quo ad tertios. i. rōne bñficij phibetur audire hi⁹ scientias cōstituti in dignitate curata vlt̄ non curata vt hic. Si aut̄ hēat ecclesiam pochialē: et non ē sacerdos: non phibetur audire hi⁹ scientias: nisi talis ecclesia sub se hēat capellas. Itē religiosus egrediens monasteriū ad audiendum scias non phibitas: vt theologiam et ius canonicū: si hoc facit sine lñia sui prelati excoīcationē incurrit. Idē si cū lñia vadit: sed bitū non portat: et doctor q sciēter hi⁹ picipat talem docēdo vel retinendo i scholis pari lñia ligat fñm Lapū. Abbas at̄ nō exemptus si vult ire ad studia cōcessa eps illi⁹ diocesis hēbit cōsiliū illi⁹ monasterij seu puenit. Et si visū fuerit expedire possit lñiaz dare: tñ si sine lñia epi vadit n̄ videt ligari pēa excoīcationis fñm Archi. Exeuntes. s. de claustris suis statuit. s. eo. tit. non magnope. Mēsiū a tpe sūe h⁹ cōstōnis siue publicationis cōnumerande: et nisi destiterint ipso facto sūiam excoīcationis incurrūt. Et verba ista q hic ponunt vsq; ad verum. qz sūt cōclij turonēsis. s. eo. non magnopere. Ber. Audiantur. tanq; ipso iure excoīcati: alias etiam monachi et canōici regulares ab aduocatiōe repellūt

i. 6. q. i. alia ē. Nisi p vtilitate ecclesie sue abbate nihilomin⁹ impāte. Ber. Admittant. Nota q abbates vlt̄ epi cū talibus dispēsare nō pñt. Ar. 3. ex de sen. ex. cum illoz in fi. Sed hoc ad terrorem alioz et cantelam statutum fuit: vel quo ad dignitates intelligit hoc illud quo ad honores. Ber. Penis. s. q. pmoneri non pñt sine dispēsatione apostolice sedis et alijs supius positus. Prescriptū duoz mensium cōputandū a tpe publicationis hui⁹ cōstōnis: qz aū publicationē non tene tur. ar. s. de cōsti. c. z. Ex quo enim cōstitutio publice pmulgata ē et publicata quilibet tenetur ad eius obseruantiam post duos menses. In autē. vt facte noue constitutōnes circa pñcipium: colla. s. i. 6. di. qd dicitis. s. nō ante. 3. q. 4. dixit sara. Sed cū ista constitutio iam promulgata publicata sit iādiu: nullus habet excusationem. Sed nunquid episcopi possint tales absolvere. Credo q sic: quia cōditor istius constitutionis non retinuit sibi absolutionem quo. s. ad excommunicationem. Ber. Extendi scā licet predictas penas de quibus superius facta est mentio. s. q sunt excommunicati etc. Et ita videtur q isti spē promotionis amittant: nisi cum eis p sedem apostolicam fuerit dispensatum: sicut dicitur. s. de monachis. Inducit quasdam allegationes in contrarium: et tandem concludit dicens. Tutius est dicere q incurrant omnes predictas penas: cum littera hoc expresse dicat: dum dicit hoc extendi etc. et supra vbi dicit. Predictis pēis obnoxij etc. Ber. Nota q dicit Archidiaconus super isto capi. q tales

audientes fm Inno. ⁊ Hoff. habent
duos menses anteq̃ ligent̃ per id qđ
hēt̃ur in precedētī. c. super. in fi. ⁊ ista
etiam fuit ibi sententia Vincē. qui di
cit qđ isti duo menses inciperent ī exi
tu ipsius monasterij. Sed Hoffi. eti
am dicit qđ si semel audiat ligatur.
Et littera sequens multum fauet snie
Hoffi. Et rīde ad illā lram. Nisi ab
his rē. qđ ibi non respicit religiosos: s̃
sc̃lares tñ clericos psonatus hñtes.

- Et nota fm Hoffi. qđ solus papa dis
pensat cū irregularib⁹ exeuntib⁹ ad
audiendum leges vel physicam vt p
moneantur. Hoc etiā pbatur in spe.
de le. §. nunc dicendū. Huil. ⁊ Hof.
Item nota qđ dicit Inno. qđ si ī clau
stris audiant sine legant monachi n̄
ligantur ipsa constitutione. Sed dic
cum Hoffi. esse verum istud quo ad
verba ipsius: mens tamen eius refragatur
oīo: vñ non sine mysterio pōit
hec littera indistincte. Docere intelli
gō vbiq̃q̃. Nā effectus videt̃ fuis
se cā repulsiua p̃dicte cōstitutionis fi
nalis. Nota qđ tales sc̃ie religiosi n̄
agruunt cū eis exercitium earum ī
terdicat. Et hec cā nunq̃ cessare pōt
g̃ nec eius effect⁹: et de pe. ⁊ remi. cū
infirmis. Archi. Idem De. de pe
rusio qui ⁊ scribit. Dicebat Jo. sup
decretali. Non magnope. qđ si religi
osus exijt claustrum sibiūpsi legens
vel studens in legib⁹ ligatur hac pe
na. Sed ⁊ p̃fessus accedēs ad p̃ncipi
um: vel repetitionē socij īncipētis in
legib⁹ cā honoris: dicit Jo. idē qđ liga
tur quo ad verba: qđ cōstō hec phi
bet auditū ex mēte n̄ ligat̃. Nota et
qđ istud qđ inter d̃ clerici. §. notatis
in p̃dicta decretali sup specula. in fi.

Audire. s̃ leges vel phisicam dclara
tur per Bonifaciu⁹ non extendi ad
eos qui obtinent parochiales ecclesi
as rōne h⁹ modi ecclesiāz: nisi eedem
ecclesie fuerint plebanie sub se capel
las habentes in qbus instituant̃ cleri
ci p̃petuo nequeñtes ab ipsis absq̃ cā
rōnabili amoueri: et ne cleri. vel mo.
statutum. li. 6. Ubi dicit Jo. an. qđ iō
dicitur rōne ecclesiāz: qđ si haberent
dispensatiue vel alio modo persona
tum cum illis ecclesijs bene tenentur
constitutione: vnde si essent presbyte
ri tenent̃: non rōne ecclē sed ordinis
vt. §. dixi. Itē qđ dicit Capellas. Idē
videtur tenendum: ⁊ tutius si vnica
habet capellam: non obstat ar. a ver
bis. s̃. pluralis numeri: quia non dic
hic: nisi fuerit plebania habens capel
las: sed dicit in plurali plebanias ha
bentes capellas: ⁊ pluralitatem ca
pellarum ad pluralitatem plebani
arum referam: ar. §. de p̃uile. vt p̃ui
legia. Et qđ dicit ab ipsis intellige ple
banis vel capellis. Et melius Johan
nes an.

Excommunicatio contra religio
sos p̃fessos si dimittūt habitum te
merarie: vel si accedunt ad studia lit
terarum sine licentia suorum prela
torum.

Ca. 55.
I Abibemus ne decetero ali
quis quancūq̃ religionem
tacite vel expresse p̃fessus
in scholis vel alibi temere habituz re
ligionis sue dimittat: nec accedat ad
quenis studia l̃rarum nisi a suo pre
lato: vel cū consilio sui conventus vt
maioris p̃tis eiusdem sibi eundi ad
studiū l̃ria p̃mit̃ c̃cessa. Sigs horuz
temerarius violator extiterit excois

incurrat sūam ipso facto: et ne de-
mo. vt piculosa. li. 6. Religionē quan-
cumq; dū tū approbatā. s. de voto. c.
i. li. 6. Jo. an. Expresse. In casu isto nō
ē differentia inter tacitā et expresse
Jo. an. Professus. Nota pfectū non
posse redire ad scīm: qd̄ dic vt de re
gu. consulti. Jo. an. Remē. ex cā eim
l3 habitum transformare si iusta sit;
puta timor vt. s. de vi. et hone. de. cle.
rici. Jo. an. Habitū supiorē. Jo. an. in
nouel. vnde et idē et de re. i. li. 6. sup
regula vltima ī nouel. dicit q̄ hec re-
gula. sc̄ certum est et. facit ad questio-
nē disputatā hic p dīm Guido. d̄ pe-
tralata: de monacho q̄ bene fert hitū
monachalē sed cooptū habitu clīca-
li q̄ sit apostata: qd̄ videt̄ hodie ap-
probatū p de. de vi. et hone. de. qm̄ in
p̄mo. 2. cū iste religiosus iustā cām
transformationis sui habitus non al-
leget: indubitanter dico ipsū esse apo-
statat. Dimittat. Adeo habitus ē an-
nexus ossib⁹ monachoz q̄ in quocū-
q; loco p̄sistentes: siue ī lecto quiesce-
tes p̄stanter eo vti debent: vt hē. 20.
q. i. vidua. et. 23. di. sanctimonialis. vbi
dicitur q̄ eo habitu semp vti debet.
Sed non videt̄ q̄ illud semp sit ita
amare intelligendū vt p̄sona p̄ma fa-
cie sonare videt̄. 21. q. 4. sine ornatu.
ibi. Extra domos et. Dic q̄ illud lo-
quit̄ de clericis secularib⁹: q̄ non ita
sunt astricti vt monachi. Et si ī scho-
lis vel alibi dimiserint sine cā mona-
chi habitū suū: licet postea ad male
dimissum habitum reuertant: etiā si
postea sint: vel efficiantur bone fame
non poterunt eligi in abbates: ar. i. q.
2. si quis omnem. Et huiusmodi snie
fuit Lan. et Jac. de al. et Pe. qui dixē

runt q̄ non solū talis ē eligibilis sed
electus desiceretur. Archi. Non pu-
to q̄ monachus in cella sua dimittēs
habitum: vel dum balneum intrat in
occulto: vel iacens sine habitu liget̄
hac p̄stōne. Alias pauci inuenirent
non ligati: sed qm̄ exhibet se p̄spectib⁹
hominum sine habitu in habitu laica-
li vel clerici seculari sine iusta cā tūc
ligatur Jo. an. in nouel. Quauis vt
dictum est deberet semper ex hone-
state religionis deferre habitum: nō
tamen videtur q̄ icurrat excommu-
nicationem in stando sine eo ex ali-
qua causa rationabili. Puta vt dor-
miendo melius quiescat: vt inducdo
sacras vestes non appareat gibb⁹: vt
querat pulices vt se balneet: et aptius
scindat aliquod lignum: et huiusmodi:
quia sic non videtur temerarie dimit-
tere. Tamen etiam in huiusmodi cō-
uenientius esset non dimittere. Si au-
tem dimittat vel habitum transformet
vt faciat aliquod malum: vt sc̄licet
fornicetur et huiusmodi: non est du-
bium q̄ est excommunicatus secun-
dum Pet. de pal. in. 4. Si etiam di-
mitteret volens transire ad aliam re-
ligionem: vt sic citius reciperetur eti-
am incideret in sententiam. Dic eti-
am Petrus de pal. in. 4. q̄ qui io-
cosa leuitate ad horam vt currat: vel
lapidem proiciat: deponit habitum
non incidit in sententiam. Non est
verisimile papam in minutis ta-
men laqueum posuisse: hec ille. Que-
uis. Hoc dicit vt comprehendat eti-
am studium theologie: siue iuris ca-
nonici et huiusmodi. Ratio esse po-
test: quia monachus debet suo clau-
stro esse cōtentus: vt. i. 6. q. i. qui vere.

Et ei a canone p̄cipit̄ vt itra claustr̄
moret̄ vt. e. q. i. u. f. Itā mortu⁹ d̄r esse
mundo. Dicit tñ Jo. an. q. theologia
z decre. legē p̄st̄: q. s̄ scie pietatis. 37
di. figs grāmaticā. Archidi. P̄elato
i. abbati vel alio q. t̄z vicem abbatis: q.
pp̄ie d̄r suus p̄lat⁹. s̄z nunqd poterit
eps dare talē l̄iam. s̄. cūdi ad scholas
Itō credo nisi interueniat p̄sc̄us ab
batis: vt hic ar. iz. q. i. non dicatis. It̄
nunqd extendat̄ pena ista ad abba
tē. Multa inducit Archi. ad p̄bādū
q. cadat in penā: tādem dic̄ q. in l̄ia
abbat̄ obtinēda noīe plati videt̄ ep̄s
p̄uineri. Et tunc si abbas voluerit ire
ad studia l̄raz ex suū monasteriū
hēbit p̄siliū ouent⁹ illi⁹ mōasterij: z si
visū fuerit poterit l̄iam ip̄tiri. Sed
obstare videt̄ illud relatiū suū qd se
gē: qd videt̄ respicē immediate platū
ipsi⁹ mōasterij z sic non ep̄m: z s̄z h⁹
pōt̄ dici q. q̄uis abbas male faciat si
vadat p̄ter l̄iam ep̄i ad quīs studia
l̄raz: non tñ videt̄ ligari hac p̄ca cō
stōnis cū sit penā z restrigi p̄sueuit
magis q̄ laxari. Archi. z qd i. si. d̄r o
l̄ia ep̄i: videt̄ h̄re locū i monasterio
nō exēpto ab ei⁹ iurisdicōe l̄ia: z tē
pōt̄ oīa sine qb⁹ i studio cōmode esse
n̄ pōt̄: qd dic̄ vt nota. z. q. cū pasto
ris. Jo. an. z s̄dit archi. q. si mutuz
p̄bit tenebit mōasteriū vsq; ad p̄ba
bilē mōz: nisi actū fuiss̄ q. ali⁹ p mo
nacho sūp̄t̄ iuenir̄z vt pp̄iqu⁹ vel ali
us. Si at obligaret liberos l̄ res alias
p̄ scholari vel alio nō v̄z obligatō: qz
monach⁹ vnus ē mōasterij: di. 54. ml̄
tos. Idem si fideiussit̄ p aliq: qz. s̄. nō
teneat Archidi. Doz. qz. s̄. apostatāuit
dimittendo hitum: vel qz accedit ad
studia sine l̄ia. Jo. an. p̄po s̄co. Spe

cialē ē in religioso apostata: qz al̄s n̄
esset apostata ex cōicac⁹: sed ex cōican
d⁹ s̄m q. notat Jo. an. z Ber. z. di.
figs ex cl̄icis. Jo. an.

Ex cōicatio⁹ religiosos oēs q. sine
l̄ia parochiāis dāt sacramenta eu
charistie. Ca. 56.

Religiosi q. clericis aut laicis
sacramentū vñctionis extre
me vel eucharistie ministra
re: matrimoniū solennizare: non h̄ita
sup̄ his pochiālis p̄sibi l̄ia speciali:
aut q. ex cōicacū a canōe: p̄ter q̄s a ca
sibus in iure exp̄ssis: vel p̄ p̄uilegia se
dis apostolice p̄cessa eis dē: vel a s̄iis
per statuta synodalia: vel p̄uincialia
p̄mulgatis: seu vt verbis eorum vta
mur a pena z a culpa absolue quēq;
p̄sumpserint ex cōicationis s̄iam
incurrant ipso facto: a qua duntaxat
a sede ap̄lica absoluendi. Et paulop̄
Nullis religiosis eis dē sup̄ hoc exēp
tionis vel alio p̄uilegio suffragante.
Et in fi. Sane illis religiosis qbus est
ab ap̄lica sede concessum: vt familia
rib⁹ suis domesticis aut paupib⁹ in
hospitālib⁹ suis degentibus sacra pos
sint ecclesiastica ministrare. Nullus
volum⁹ ex p̄missis p̄iudiciū quo
ad hoc ḡitari: ex de p̄uileg. in cl̄m̄.
religiosi. Pau. Religiosi in sex casib⁹
sunt ex cōicati. Et cū hic loquatur ge
neraliter oēs religiosos cōphendit et
p̄p̄lin h̄ites. Clericos aut̄ seculares
n̄ p̄prehēdit: et si in his excederēt. Eu
charistie. pau. Non dic̄ viatici: vñ p̄z
q. loc⁹ ē pene sine deē in morte sine
in vita deē. Non ob. 50. di. penitētes.
in fi. qd̄ intelligo: vt i morte oib⁹ deē
viaticū per illos q. s̄. hoc p̄st̄. p̄nia aut̄
tpe necessitatis a quolibz sumi potest

Querit an hec de. beat locū in qbus
cūq; religioſis. Soluit Lau. q; ſic; dū
mō ſint religioſis approbate. Idē La.
als. n. nō ſē religioſi; ne i agro. i de.
de ſta. mo. r. ca. re. Grā. de 3a. Itē p.
bendit iſtud vocabulū Religioſi et
nouitios ſm Lap. vtrū pphēdant h
religioſi pueri vel moniales. Sūt oi
uerſe opiones p r. 3. r. vtraq; pōt ſu
ſtineri. Lau. r. De. d. anch. d. mōialib.
tenēt q; non. Lau. q; ſic Grā. de 3ab.
Itē dicit Lap. q; religioſi miſtrātes
ſacrā non ſolū clēicis ſclārib; ſ; etiam
regularib; ſine līia; r. pēpue altī^o re
ligioſis icidūt in hāc penā: r. hoc. ē tu
ti^o q. s. f. rīū. Solēnizaf. Jo. an. r. pau.
i. ſolēniter bñdicē: r. de hac bñdictōe
hē. 3o. q. 5. c. i. r. 4. ſe. Et dīc zen. q; i d.
bo. ſolēnizare pphēdit oīs ſolēnitas
q; obſeruat iux ritū regiois: de ſpō. c.
i. ſine fiat ſolēnis benedictio ſine dica
tur miſſa ſpalis p pphētib; . Itē hīta
Jo. an. ſ; nūqd credet religioſus po
chiano dicēt ſe hēre talē līiam. videt
q; ſic p id qd nō. de pe. di. 6. placuit.
q; non ē pſumēdus imemor ſue ſalu
tis. i. q. 7. ſancim^o. Et pōit ibi ipſe Jo.
duas obſtātias: r. ipe ſoluit. Parochi
alis Job. an. Per hoc q; ad ſeculares
mercenarios: r. his ſilib; intelligo pſ
byterz i cui^o pochia inbitāt: ſa. qd no
raſ de pe. di. 6. placuit. De hoc ſcrip
ſi de pe. r. re. c. oēs. ſup ver. Sacerdo
tes. r. Noſti. tractat i ſū. d. po. 6. vlt. 8.
Quis intelligat pochian^o. ſm Grā. de
3a. dīc q; ſtatī cū q; vadit ad hītādū
i certa pochia: itell^r ibi ſēs pochia
n^o: niſi acceſſerit cā recreatōis: vel ob
aliā cām tpālē ſtatī reuerſur^o ad pp
am pochia: q; tūc ſec^o de ſepult. is q.
li. 6. Preſbyteri. Jo. an. Puto ſufficē

līiam pochiani q; adhuc pſbz non ē:
puta q; ē infra annū: vel diſpēlatū ē
cū ipſo ſm formā decre. cūz ex eo. d.
elc. li. 6. vel ex pochiali collegiato. e.
ti. ſtatui^o. Videt r. ſufficē līia vica
rij gerētis curā p modū decretalis p
dē. cūz ex eo. Puto et p^o ſm a pēis
excusari illū q; hoc ſec^o de anctē dioce
ſaniſ: ſcit de pe. r. re. c. z. li. 6. nā dīo
ceſis ē pochial^o et: r. hoc forti^o qū va
cat pochialis ecclīa: ſ; qū non vacat
ante ſm pſulo abſtinē: r. ex līia epī l^r
archiepſbri ciuitatis hoc non fieri licz
ab alijs recipi poſſint. Pau. et dīc q;
lz hec vā ſint. ſ. q; ſufficiat līia p dēo
rū tuti^o ē a līa n̄ recedē: r. addit pau.
hanc pſdoem n̄ hēre locū i illis q; p dēa
ſacrā recipiunt a certa pſona rōe cō
ſuetudis pūilegio: vel alio quīs mō.
ſ. de re. do. q. 2. ſtingit. i. ſi. exēplū. et d
ſta. mo. r. ca. re. ne i agro. 6. ſane. i de.
Dec. pcedunt ſm Grā. de 3a. niſi ali
ud hēret pſuetudo. Itē vt dicit Pau.
ſi certa eēt pſuetudo a qb^o recipiē
hec ſacrā non ē loc^o huic pene: de re.
do. q. 2. contingit. in de. Que pceſſio ſa
cramētoz tūc non ppetit rōe pochie
cui^o fauore hoc videt ſtatutū. Spali
Sufficit q; pochiano det līia facta
ſpecificatione ſacri: puta de eucharī
ſtia vel alio lz non expmāſ nomē re
ligioſi. Item ſufficit q; det religioſo
licentia facta ſpecificatione ſacroz
lz pochiani nō expmāſ: ar. de tē. oz.
c. i. Jo. an. et dīc q; credit p talē ſpeci
ficationem factam euitetur pena. Et
addit q; de ſacramento baptīſmi et
penitentie non intelligitur predicta
pena: quia hīc non expmāſ. Idē
Pau. Al. canone. Johan. an. **Quoti**
enſcūq; archiepſcopus vel ſacerdos

possit absolue d sen. ex. nuper. De ex
coicatis a canone an pcedat quo ad
oēs. Soluit Lau. q sic siue sit religi
osus eiusdē ordinis siue alterius siue
sint cīci siue laici siue mīeres. Frā.
de zaba. Et intelligūt Laur. et Lap.
de excoicatione maiozi non de mino
ri. Absoluentes excoicatos p statuta
legatorum. zen. tenet q incidunt. Si
aut religiosi absoluāt a sīia hoīs : q
non pīt non hz locū pena: cū istud n̄
expmā. Idē Pau. et zen. et Lau. et ex
hoc inferē q in excoicatis p sīiaz pa
pe non ē locus huic cle. qd ē Laurē.
qz si voluisset de hoc itelligi expressi
set Fran. de zab. Sūijs. Joh. an. puto
q oēm sīiaz excois includat suspēsi
onis vel interdicti cui? necessaria sit
absolutio. Quenqz. Jo. an. et religio
sū vel pociū. nihil. n. excipit qui dicit
qdcunqz de ma. et obe. solite. in fi. In
current. Querit hic Joh. an. et Pau.
qd iuris de recipiētib? talē absoluti
onē vl? talia sacramenta: an sint liga
ti eadē sīia rōe picipatōis. Et Pau.
quidē remittit ad id qd dicit de pīa.
et affi. eos. in cle. Ibi aut sic dicit in q
dam fili casu: tunc picipans in crie
crīoso est excoicatus: cū picipat p la
tā sīiam: vt in. c. si p cubine. Sed hic n̄
picipat post s i actu p q ligat. glo.
vel dic q lz participans in crie crimi
noso sit excoicatus: non tñ participās
in actu illo p quo alter ligatur. Nec
ibi. Jo. an. mittit ad id qd dixit de sē
tentia ex. Contingit primo. Idē Frā.
de zab. s. q illud de participatione i
crie hēt locum qñ participat p? actū
damnatum non in ipso actu. Querit
idem Fran. de zaba. Utrum religio
sus ignorans penam: de q hic. Et alē

homo sancte vite si ministrat eucha
ristiam sine licentia parochialis pres
byteri: non tamen in contemptum ip
sius incidat in penam. Et videtur q
sic quia ignorantia iuris non excusat
regula Ignorantia. li. 6. Contrariuz
consului. Dicit idem Fran. per hanc
litteram in verbo presumpserint: que
notat dolum et temeritatez ministrā
tis. Sicut enim miles armate milicie
excusatur ab ignorantia iuris. C. de
iur et fac. igno. li. i. Ita et hunc possu
mus excusare: et hoc precipue in foro
penitentiali in quo credendum est af
ferenti hoc ignorasse. Quia tñ in hoc
forte aliqui contradicerent: q eo ipo
est presumptio q fecit cōtra hāc cle.
Tutius est q petatur absolutō. Uta
mur. Jo. an. Pau. concoz. de hereti.
accusatus. s. ille. li. 6. papa tamen om
nem delicti penam vere cōtriti dimit
tere potest: facit de conse. di. 4. baptis
mi vicem. et hanc concedit crucefi
gnatis in voto vltam arino: vt notat
Hostien. de iudeis et sarrace. ad libe
randam. et in anno centenario: vt pa
tet etiam in extranaganti Bonif. Li
cet antiquorum. Concessum. Idē vi
detur si consuetudine hoc obtineat:
ar. extra de re. do. quia contingit. Et
Johan. an. dicit pro hoc videtur esse
idem: scilicet de consuetudine: et vide
tur declinare ad aliam partem vl? sal
tem dubiam relinquere. Apostolica
generali priuilegio circa hoc: scilicet
totum orbem respiciens solus papa
concedit. Speciale tamen quo ad
suam diocesim concederet episcopus
per ex causa qd dicit de religiosis
domib? Dicit etiam Laurentius: vt
allegat Petr? de ancha. q presbyter

parochialis quincunq; simplex cura sit ei commissa in adiutorium ipsi us cure poterit assumere sibi ad ipsa prebium religiosum: vel alium sine cuiusq; superioris licentia qui ipsum in net forsitan in quadragesima: ad audiendū subditos suos in confessione et dandū eucharistiā in pascha vel missis celebrandis seu alias: ut hic. Nec ille. Et dato. q; mendicantes non debeant audire sine licentia prelatorum suorum: tñ si audirent et ministraret sacramenta: cum licentia horum illi essent absoluti: nec ipsi incurrerent excoicationē: sed peccaret ex articulo necessitatis.

Contra religiosos qui dicunt aliquid retrahant homines a solutione decimarum.

Illos et religiosos qui aliqua ut audientes a decimarum ecclesiis debitorum solvere retrahant in finibus suis vel alibi perferre presumunt excoicationis sibi subiace decernim? ipso feco de pe. cupientes. in cle. Illos religiosos qui in finibus suis vel alibi perferunt aliquid ut retrahant a solutione decimarum excoicat Jo. an. et Pau. Medicantes et non medicantes claudit: clericos autem seculares non apprehendit: nec laicos artat hec pena: et cordat ex de sentē. ex. c. i. Retrahant. Pau. ut heat locū pena d. q; sequit? duo regunt. Primus q; talia dicant ut aliquos retrahant a solutione decimarum debitorum ecclesiarum: quasi sec? si diceret alia intentio: vel si ubi te non eent ecclesiis sed alijs quicunq; modo. Scdm ē q; audictes sint obligati ad solutōz decimarum: vñ si talia perferret audictib? non obligatis: cessat pena constitutionis.

Excoicatio religiosos oēs non servantes interdictum a papa positum vel ordinarijs qui sciunt misericordiam ecclesiam illud servare.

Cap. 58.

Religiosi oēs tamen excepti qui non excepti cuiuscunq; ordinis et additionis existant: cum viderint et sciuerint cathedralem vel matricē: seu parochialem loci ecclesiam suare interdictum quocunq; positum auctoritate apostolice vel ordinariorū debet et ipsi suare non obstantibus quibuscunq; appellonibus antea et ad eandē sedē vel alium: vel alios interdictis et alijs obiectis quibuscunq; aliqui non fuantes excoicationem incurrunt ipso feco: idē et interdictis et cessantibus a divinis iudiciis per provinciale conciliorum statuta vel ipsorum auctoritate volum? observare. idē in generalibus celebrationibus a divinis civitatum terrarum et aliorum locorum quos aliqui ex consuetudine: vel alias capitula collegia vel conventus secularium vel regularium sibi vdicant ecclesiarum. Idē intelligim? observandū non obstantibus privilegijs processibus eis conventibus statutis et consuetudinibus quibuscunq; quod premissa religionis ipsis in nullo volum? suffragari: ex de sen. ex. ex frequentibus. in cle. Ordinarijs. Lraz adverte Pau. q; ut sit locus huic pene regit? q; interdum sit positum auctoritate pape. Ad intelligo ē si fiet per eius delegatum: de pben. si aplice. li. 6. Vel q; sit positum a iure cōi vel per ordinariū vel concilium provinciale. Vel q; per ipsum vel alium ad quem spectat fiat cessatio a divinis: per quod videt? q; hoc non heat locū in interdicto posito a singulari persona: que hoc posset ex speciali consuetudine: cum talis non faciat auctoritate apostolica: nec sit ordinari?

Idem videtur in interdicto posito p^o de
legatū ordinarij: q^o non videt tūc po
sitū p^o ordinariū Religiosi. q^oq^o Jo.
an. Mendicantes vel non: p^o hoc p^o
q^o clericos seculares non seruantes in
terdictū vel cessationem quā seruat
matrix ecclesia nō ligat hec p^ostitutio
Matricē. Pau. i. baptisimalem vel lo
ci maiorē: que ideo d^or matrix: q^o re
generat p^o baptisimū: et sic cathedralis
in ciuitate et matrix in alio loco: que
ad hoc equiparant^r et merito: q^o alias
hec pena non haberet locum: nisi in
interdicto ciuitatis. Nec curo vtrum
matrix ecclesia sit religiosis subiecta
quo ad reliqua temporalia vel spua
lia vel non sit subiecta. **E**t si in loco
non sit cathedralis v^ol matrix aliqua
ecclesia: quis forte est in alio loco: vel
ibi sūt plures equaliter suis parochi
anis baptisima et alia sacramēta mini
strantes. Distinguendum q^o si oēs il
le seruāt: loc^o est huic pene. Si v^o ali
que seruāt aliq^o non: tūc non ē loc^o pe
ne sicut facēt si in tali loco non ē ec
clesia religiosorū. Dicitur aut^o hec ec
clesia cathedralis vel matrix ecclesia
muroz ambitu p^oprehēsa: ex quo si in
ecclesia celebrat^r p^otinue ianuīs aptis
et. siue p^o prelatū siue p^o capitulū totū
vel p^otem: siue p^o alios clericos eccle
sie: non ē loc^o huic pene. Idē Jo. an.
et addit Pau. Puto tū q^o si in matri
ce ecclesia celebratur ab aliquib^o ex
traneis inuitis p^olat^o et capitulis: q^o ni
hilomin^o sit locus ibi pene. Idem ē
dicit q^o interdicta metropolitana ec
clesia non intelligit^r interdicta matrix
ecclesia. Idē si interdicta puicia: vel
vna diocesis in aliqb^o ciuitatibus vel
castris matrix ecclesia seruat iter dēz

in aliqb^o non. Dicedū q^o i locis qbus
seruat loc^o ē pene i alijs non. Scie
runt. Jo. an. alio sensu q^o p^o visu d^o quo
p^omisit. p^obab^o g^o ignozates talē ob
uantia nō ligat ad penā. Vidēt. Pau.
f. videndo i cathedrali et matrix ec
clesia celebrari ianuīs clausis et voce
submissa excoicatis et interdictis exclu
sis. Obseruare. Jo. an. ar. a p^orio sēsu
cessat ibi illius argumentū p^orium re
p^oitur in iure: vt scripsi de elec. publi
cato sup^o vltima glo. Item p^orioz nō
ē eadem disciplina: vbi mens et verba
resistunt: de ver. signi. c. fi. Excessus g^o
clericorum matrix ecclesie non da
bit religiosis materiam delinquendi
intelligo autem illos seruare q^o ab
stinent animo obseruandi. Appellati
onibus. Jo. an. **N**ō dicit q^o p^ocedēs
appellatio non viciet interdictum
ne corrigat: de appel. ad hec. Sed vi
cit q^o q^ouis interdictum sit nullū p^o
pter p^ocedētem appellationē vel ali
am cām: ex quo tamen matrix eccle
sia illud seruat. Religiosi. violantes
sunt excommunicati. Subiacere. Jo.
an. et Pau. Si snia interdicti vereli
gat: et matrix ecclesia non illam f^ouat
Religiosi non seruantes non ligant^r
hac pena: sed alijs que h^ontur d^o excel
sibus prelatoz. c. vlti. et de puile. au
ctoitate. li. 6.

Excoicatio p^otra religiosos qui cū
omiserint p^oscientiam facere sibi p^ontē
tibus de decimis soluēdis predicant
postea.

Capi. 59.
Religiosi q^o scienter postposita
erunt p^onitentibus p^osciam fa
cere de decimis soluēdis ab
officio p^odicatōis tā diū maneat ipso
fco suspensū: donec p^onitentibus ipsis.

Si hoc ipsum sibi dicēdi mode fa-
cultatē huerint sciam fecerint exin
de excoicationis incurfuri lñiam ipo-
fco si predicare pſuperint pdicta ne-
gligētia: vt pmittit non purgata: ad
religiosos tñ monasterioꝝ vel ecclā
rū decimas pcipientiū volum⁹ hoc
extendi: et d. pe. cupientes. i. de. Scie-
ter. Pau. Sec⁹ si ignorant seu p obli-
uione. et hoc intellige si ipsi pſeffores
a prelatis ecclīaz fuerint regſiti ſup
hoc vt faciant pſciam ſibi pſtentib⁹
de decimis dandis. Pau. et Pe. d. an-
cha. Suspendi. Jo. an. Nota nouam
ſpem ſuſpenſionis: et ibi ponit d. mul-
tiplici ſpe ſuſpenſionis. L. comōd. Pau.
g. in comōditas excuſat a pcepto: con-
cor. et. c. i. c. i. ad idem. zz. q. z. faciat.
Adino: tñ hic comōditas excuſat: vñ
non tenet eos ſequi q non ſunt in lo-
co. Uel ſi ſunt et hi non pñt ſine ma-
gna vagatione vel ſine alia in comō-
ditate: durante g. comōditate durat
ſuſpenſio: donec de ſoluēdis decimis
pſciam fecerint: qua facta vel incom-
moditate ſupueniente ceſſat ſuſpenſio
Negligētia. Pau. Ad hoc caſū q ve-
niens d. ſuſpenſionē a certo officio ē
excoicatus non aut irregularis: ſed ſi
poſtea celebrat: ſic: de cleri. ex. poſtu-
laſtis. Percipientiū. Jo. an. Soli enīz
non pcipientes ſolēt in his delinquē
Dicendi. Jo. an. Nota tria pſtrarijs
purgari: de here. c. z. li. 6. Peccatum
ergo tacendi: dicēdo purgat. 43. di.
ſit rector.

Contra mōachos et canonicos re-
gulares qui non habētes administra-
tionem curias principum intrant: vt
damniſicent monaſterium vel prela-
tium eoz.

Cap. 60.

De edicto ppetuo phibem⁹
ne monachi aut regulares
canonici admiſtrationē ali-
quā non hñtes ad curias principū abſ-
q. ſpali prelatoꝝ ſuoꝝ lñia ſe pferāt
q ſi ſe pferre pſuperint: vt dānū ali-
qō inferāt ſuis platis aut mōaſterio
excoicationis lñiam eos icurrē volu-
m⁹ ipſo facto: prelati eozūz diſtrictē
nihilomin⁹ iniungētes vt ipſos a pre-
dictaz curiaz acceſſu et alijs qbuſz
vagationibus et diſcurſu diligēter cō-
peſcere: aut ſup hoc non pcentes eiſ-
dē ſeuere corrigē non omittāt: et de
ſta. mo. ne in agro. in de. canōici. De
hac g. pte non dubitam⁹ qn liget mo-
nachos et non nigros Jo. an. Ad hñ-
tes. Illos. n. qui hñt admiſtrationem
qñq. p ipſaz admiſtrationū cāis il-
luc ire oꝝ: q. pſequi pñt l. z non ſunt p-
petui: de iudi. cū deputati. Jo. an. Lu-
rias principū. Hic notat Jo. an. Et po-
nit duodecim abuſiōes clauſtri f. z. Hu.
Et duodecim abuſiōes ſeculi f. z. Ly-
prianū: ibi vide ſi vis. Spali g. gñalis
puta q poſſit ſe quo voluerit abſcēta
re non ſufficit Jo. an. Ipſo facto. Ad
hanc excoicationē pbandam duo ne-
ceſſaria vident. i. q intrauerit curiaz
et q cā damniſicandi monaſteriū vt
prelatum lñiam habere vel non hñe
non puto ponderandū: cum hoc nō
reputatur. Hinc ē et q d. licentia pre-
lati intrans curiam: ſi ad hoc intrat
excoicat⁹ eſt. Ex ſolo ergo exitu clau-
ſtri ob hanc cām non ligatur. Item
ex quo intrauit ob hanc cauſam: licet
dammum non intulerit: ſine quia nō
potuit: ſiue quia penituit ligatus. ſi-
mile de homici. pro humani. libro ſex-
to Iohannes an.

Excoicatio ptra monachos tenen
tes arma infra septa monasterij sine
licetia abbatis.

Cap. 61.

P Refate quoq; snie mōachos
infra septa monasterij sine li
centia abbatum suoz arma
tenentes dēcernim? subiacē: eē de sta.
mo. ne in agro. in cle. Monachos nō
repetit z canonicos regulares. vñ vi
det q; lz snia. s. excoicationis: de qua
s. dixerat arcenē in casu pcedenti nō
tū in isto. Sed cū loquit gñaliter vi
det includē oēs monachos albos et
nigros: eē si vocē iuxta vulgare fra
tres: ar. de pac. cū pidez. vbi vocant
monachi z fratres. Pau. septa. i. clau
sura dicta a sepio sepis: vt ē claustrū
refectorium vel dormitorium z cete
re officine ad vsu monachoz depu
tate. iz. q. i. necessaria. idem videt de
atrio. iz. q. i. nlla. z b. horto z area po
sitis iuxta ecclesiam: de cēsi. c. i. Pau.
infra p intra. Et pz per hoc q; extra
tenens scilicet arma non icurrit hāc
penam. Arma in communi significa
tione cōprehēduntur tela. Sed dictū
tur arma stricte quibus defendimur
tela qbus impugnamus. l. cornelia. b.
homi. si pfodiens. Sed vt ibi notat
armorum appellatione: z fustes z la
pides comprehendit: z omne qd ar
cu vel manu mittitur. Non tamen
puto auctorem sic latissime intellexit
se Jo. an. Pau. vera dicit q; armozū
appellatio significat non solum scu
tos gladios z galeas: s; fustes z lapi
des z telū: quod appellatur id qd ab
arcu mittitur vel manu: z sic vide
tur istud intelligi de armis militari
bus: non clericorum que sunt lachry
me. z. q. vlti. c. i. z addit. Sed nūquid

appellatō armorum ita late sumitur
hic: puto q; sic si teneantur ad vsu
pugne. Alias si i camera vel infra se
pta monachus habeat lapides ad ali
um vsu: vel gladium antiquatū ad
coquinam vel ad aliud simile. Non
credo q; sit de mente talia phibere:
alias sic. Quid enim si iuxta fenestrā
super iannam habet acerruz lapidū
ad impugnandum vel offendendum
venientes certe tunc includunt. Idē
dico de arcu ferro ligno z similibus
vñ oportet videri si ex forma mō z
alijs circumstantijs ea tenent vt arma
offensibilia: seu defendibilia aut alia
vtensibilia: tales pecture non sunt ne
cessarie in notis z maioribus armis:
vt lācis gladijs loriceis scutis balistis
z huiusmodi. Pau. Tenentes. veniēs
de foris ad claustruz cum armis nō
aio tenendi: nec tenet ex delectatione
non videtur ligari: q; verbū Tenetel
intelligitur cū effectu. Jo. z Pau. Siñ
lñia. Intellego petita z obtēta. Pau.
Excoicatio s; mendicantes qui sñ
licentia pape recipiunt noua loca ad
bitandū vel mutant vel alienant iam
recepta.

Cap. 62.

T Rāsgregiores pñōnis: q; reli
giosis mendicantib? domos
ad habitandum de nouo vel
loca quecunq; recipere: seu recepta
hucusq; mutare: vel ea transferre in
alios cuiusuis alicatōis titulo: z quo
modocunq; excommunicationis sen
tentie decernimus subiacere. Consti
tutiōis. Jo. an. Constitōnis Boni. que
habetur de excessibus prelatoz in. c.
vno. li. 6. Ibi dicit idem Jo. in prima
glo. Talis constitutio. hoc dicit q; mē
dicantes non pñt acquirē noua loca

ad habitanduz: vel antiqua alienare
 ⁊ mutare absqꝫ spēali licētia pape: q̄
 d̄ hac phibitione faciat mētionem in
 acquirentibꝫ tñ loca p̄ eremitica vita
 duccēda cessat phibitio. Idē ī secūda
 q̄ incipit. Mendicātes. Hi dicūt mē
 dicātes qbus victū tribuit incēta mē
 dicitas. Et q̄ redditus aut possessio
 nes ex regula vel constitutionibꝫ ha
 bere non possunt extra eo. li. 6. de re
 li. do. c. vno. Quo ad casum videtur
 in omnibus mendicantibus idē ius
 Dicit Pau. q̄ si domus corruat cuiꝫ
 tamen solum continue remanet ī do
 minio ipsoꝝ mendicantium: lꝫ d̄ no
 uo reedificetur non incurrit excōi
 cationem. Secus autem si locus etiā
 nō diruptus desierit esse de ipsoꝝ
 dñio ⁊ habitatione: ⁊ postea nouo in
 re illud acgrāt: qꝫ tñ icurrūt. Et nō
 qꝫ ecclias oratoria ⁊ alia edificia fra
 tres predicatoris vsibus suis pñt cō
 struē ⁊ edificare ī loc. s. eis ꝓcessis: ⁊
 qꝫ prelati d̄ edificātes ⁊ construentes
 suāz excōicationis iſerre n̄ pñt. Alex.
 Itē nulli d̄ ordinibus paupertatis lꝫ
 oratoriū vꝫ ecclīā cōstruē: seu con
 structā recipē iuxta ecclīas p̄dica
 toꝝ: ⁊ oratoria eoꝝ. j. spaciū centum
 quadragīta canaz: ⁊ si secus factuz
 fuerit dirimatur. Clemēs. Quia ple
 riqꝫ. Itē fratres p̄dicatoris ī mutatio
 nibꝫ locoꝝ pñt secū deferre oēz edifi
 cioꝝ mām: exceptis ecclīis dedica
 tis: libros calices paramenta: ⁊ alia
 hōa nostra: ⁊ edificia relicta cū solo:
 ⁊ alijs preter ecclīas v̄dere. Et pre
 ciū in eoꝝ vtilitatē auertere: n̄ obstā
 te quorūcūqꝫ prelatōꝝ d̄dictione. Bo
 ni. Virtute.

Excōicatio cōtra religiosos fo uē

tes beghinos ⁊ beghinas ī illo statu.

Capitulū. 63.

Secro approbāte ꝓcilio ppe
 tuo phibedum duximus: ⁊ a
 dei ecclīa penitus abolēdū
 eisde ⁊ alijs mulieribꝫ qbuscūqꝫ sub
 pena excōmunicationis: quam in cō
 trarium facientes incurere volu
 mꝫ ipo facto iniungentes expresse ne
 statum huiusmodi dudum forte ab
 ipsis assumptū quoquo modo sectē
 tur vltius: vel ipsum aliquatenꝫ de
 nouo assumant. Predictis vero reli
 giosis per quos eedem mulieres ī hu
 iusmodi statu fouere biginali ad ipꝫ
 suscipiendum induti dicuntur sub si
 mili excōicationis pena quā eo ipso
 si secus egerint se nouerint incurfu
 ros. Districtius inhibemus ne mulie
 res aliquas predictum statum vt pre
 mittitur dudum assumptum sectan
 tes: vel ipsum de nouo assumentes q̄
 quo modo admittant prebentes sup
 hoc auxiliū cōsiliū vꝫ fauorez: extra
 d̄ re. do. c. i. in de. **V**ides q̄ hec con
 stitutio sorores minoꝝ q̄ dicūt tertij
 ordinis nō includat: cū ille ꝓmittant
 obediētā: ⁊ habeāt regulā: nō ꝓprie
 q̄ ad tria substātia: lꝫ quēdam mo
 dū viuēdi p̄ sedē apostolicā appro
 batū: qd̄ mihi ꝓstat: ⁊ facit eē d̄ sc̄. ex.
 Cū ex eo. Secundus ordo. s. minoꝝ ⁊
 sororum sancte clare que profitentur
 substātia: lꝫ differūt a ꝓrio: qꝫ ha
 bēt ꝓprium ī cōi: qd̄ nō hꝫ ordo fratꝫ
 minoꝝ. Jo. an. **H**e autē beghine que
 h̄ reprobātur: nec obediētā ꝓmittūt
 nec regulā aliquā approbatā ꝓfident
 ⁊ opiniones catholice fidei cōtrarias
 introducūt vt d̄. s. in textu huius de.
 Sz nec ēt sorores de ꝓiā beati dñici

includit hec constitutio. Cū ille pmissat obedientiam et regulam habeat a sede apostolica approbatam quod mihi constat. Item hic non prohibetur mulieres fideles que pmissa continentia: vel non pmissa prius agere volunt et in humilitatis spiritu domino seruire: ut dicitur in secundum huiusmodi. Et secundum de zaboris in lectura super illa clementina querit in quodlibet. eorum quod habent numerant: videlicet an valeat pmissio obediencie vel renunciatio propriorum aut professio regule approbate sufficiat ad hoc ut begine non tenerentur. Et dicitur quod non quantum ad prima duo: sed si religiosi: nisi profiteatur regulam a sede apostolica approbatam: de voto. c. vni. col. ii. 6. Si tamen haberet regulam vel vitam per papam approbatam: hoc sufficeret etiam sine renuntiatione proprii: ut de foris tertii ordinis minorum dicit glossa. quia hic habes. s. Et idem Paulus qui allegat eam uagantem. Jo. 22. Sancta romana. Et hanc habes. j. Et dicit idem quod religiosi participantes cum talibus beginis etiam non in crimine sunt excommunicati secundum Paulum. secundum Laudem. et 32. et Mattheum. intelligunt hoc de participantibus in crimine et criminosis. id est de fomentibus eas in beginatur: vel inducibus ad hoc suscipiendum: et quis huic excommunicationi esset locus per c. nuper. Etiam si hoc non exprimeretur: tamen ideo hoc expressit de excommunicatione: quia solet plus timeri. 22. di. q. q. Vel seruando priorem intellectum dic quod littera dicit. Ullo modo etiam si fauor non prestatur directe sed indirecte: adhuc locus est huic pene: quod secus esset in c. nuper. Et si dicemus quod coispe quod religiosi easdem admittunt ad aliquam rationem tolerandam eas in hoc statu dicunt fauere tamen non dant fauorem

directe: sic incidit in excoicationē
Laici vō participātes cū talib⁹ in cri
mine criminosis nō est dubium q̄ i
cidit per. c. nuper. Sed participātes
alio modo vel fauētes indirecte non
incidit p. ar. a. 210: q. 1. le. loq. d. re
ligiosis. Lau. 7 zen. 7 idē dicit zen. de
epo.

Excoꝛcacio ꝑ fratres minores ad
mittentes illos de tertio habitu bea-
ti Francisci ad diuina tpe iterdicti.

¶ La. 64.

Distinctus habemus fratribus
minozib⁹: vt de cetero aliquā
vel aliquē ex fratribus: vel
sorozib⁹ d⁹ tertio ordine quem beatus
Franciscus instituit: t⁹ cū si super hoc
hī vel illi priuilegijs qbuscūq; muni
ti extiterint ad diuina ī suis ecclesijs
tēpore interdicti quoquo mō admit
tant q⁹ si fecerint eo ipso se nouerint
subiacē excois sūie: ex de sen. ex. cum
ex eo. in cle. minozibus. Alios non li
gat hec cōstitutio. Jo. an. hī vel illi
dī fratres minozes: vllī: scz fratres
z sorozes tertij ordinis. Et est mirabi
le: q⁹ eo cāu ī alijs ecclesijs recipi pnt
si priuilegiū ē generale. Jo. and. suis
ecclesijs. Per hoc verbū qd etia; su
pra premisit. Dico q⁹ si in alienis ec
clesijs h⁹: facerēt cessat hec pena. pos
set tñ hic locū habē alia pena excoi
sationis. Jo. an. Admittant: nisi inq̄
tum illis z alijs permittit⁹ fm decre
talē vltimā. c. n. li. 6. Jo. an. Subiace
re. Ab hac sūia nō possūt absolui nī
si p romanū pōtificē: vel satisfactio
nemissa p locoꝝ epōs vt dī in fi. b⁹
cle. Querit⁹ a doctozib⁹ vtrum isti de
tertio ordine beati Frāncisci gaudeāt
pūilegio clēicali psonaliz q. 17. q. 4.

incipit: Excommunicamus. Item in li
bro q dicit directoriū iuris allegat
et ponit. Excoīcam? huiusmodi ex
uagātis. Anto. d. but. ea allegat et di
cit eaz durare. Sz Jo. d. lig. i. lectura
sup. d. c. nemo. de simo. dicit fm Jo.
cardi. fuisse hāc exuagātē. Pe. d. pal.
in. 4. dicit q dicitur fuisse istam ex
uagātem. Boni. renocataz p. Ale. 5.
Quid aut hoz verius sit: nescio.

Excoīcatio ē exenterantes et scin
dentes corpus defuncti p ossib? eius
trāsserēdis: et ē papalis.

Ca. 66.

M Andat? ut nullus cuiuscūq;
defuncti corporis exentera
re: vel in frustra scidere: seu
decoquere vel incidere: aut ossa d. car
nib? euellē psumat: ut ossa ei? ad par
tes alias deferat: qstūcūq; defunct?
ibi eligeret sepulturā. Si aut simplr
aut ad tēpus ibi decesserit: vel illi vi
cino loco ecclesie sepulture tradatur
ita q demū incinerato corpore: tūc ad
loca vbi sepulturā elegerit deportet?
et sepeliet? in eis. Sigs autem etiaz si
pontificali dignitate prefulgeat ptra
fecerit: ipso facto est excoīcat? cuius
absolutio reservat? papenisi i mortl
articulo. Hoc in quadam decretali
Bonifa. 2. que incipit. Detestanduz
Audini a peritis q sigs incidēt cor
pus defuncti ad superstitionē faciē
dā q̄uis grauius peccaret q̄ si face
ret h? ad trāsserēdū pp? sepulturā n̄
tū i cideret i sniam: qz pene non sunt
extēdēde vltra p̄prios casus. d. pe. di.
i. 6. pene.

Excoīcatio ē ordinatos simonia
ce et ordinātes.

Ca. 67.

Multe ē simoniacam prau
tate abolite sūt p̄stōes quib?
morbus ille nō potuit extir
pari: volentes decetero vt possumus
puidere: sacro approbante concilio
declaramus q ordiati simoniace ab
executione suoz ordinū sint eo ipso
suspēsi. Electiones aut postulatiōes
cōfirmationes: et quēis p̄uisiones si
moniace ecclesiaz monastēioz et di
gnitatū personatū officioz et bñfi
cioz quozūcūq; deinceps facte: nulle
sint ipso iure. Nullum per illas ius
cuiq; acquirat: nec p̄moti cōfirma
ti: ac p̄uisi faciunt suos fruct?: sed ad
illoz restitutionē tāq; inique teneat?
ablatoz percipiētes. Statuim? isup
q dantes et recipiētes ipso facto sen
tētiā excoīs incurrāt etiā si p̄tifica
li aut cardinalat? p̄fulgeat dignitate
Martinus. 5. in concilio constā.

Excoīcatio ē oēs simoniacos et pa
pe reservat? absolutio.

Ca. 68.

Inouamus ac d. nono p̄fir
mamus oēs excoīs suspēsi
onis ac p̄uatiōis et iterdicti sē
tētiā: et alias penas et cēsuras dudū
a sumis p̄tificibus i simoniacos la
tas et promulgatas: quas ipso facto
incurrere volumus omnē occultum
vl' manifestū simōiacū vbiq; simo
niā cōmisit cuiuscūq; stat? cōditiōis
gradus preeminentie: vel dignitatis
existat: etiam si cardinalis ep̄ali: vel
alia quavis ecclesiastica vel tēporali
etiā maxime prefulgeat dignitate: di
ctarūq; sniaz excoīs suspēsiōis p̄u
giōis et iterdicti aliarūq; cēsurarū
et penaz absolutiōē siue relaxatiōē

nobis et successoribus nostris preter quod in articulo mortis specialiter reservamus. **N**on obstantibus quibuslibet commissionibus indultis et facultatibus absolventi de casibus nobis et successoribus nostris reservatis specialiter cuiuslibet et cuiuslibet gradus status conditionis vel dignitatis existat: quicunque eorum generalitate vel specialitate facti aut faciedis concessis vel in posterum concedendis: quod commissio nes et facultates huiusmodi: quantum ad detestabile crimen simonie: et penas inde sequentes revocamus: cassasque haberi volumus: nisi specialiter absolute oner: et a peccato simonie et commissio nibus et facultatibus predictis expressa faciamus mentionem. **M**artinus. 5. in extrauaganti: que incipit. **D**amnabile scelus facta Mantue pontificatus sui anno secundo.

Excommunicatio contra non reuelantes simoniam quam nouerunt et est papalis.

Ca. 69.

Statuiimus et precipimus ut omnes cuiuslibet status ordinis conditionis preeminentie vel dignitatis existat qui sciuerit aliquam per hac commisisse simoniam infra duos dies naturales postquam ad sui noticiam deductum fuerit teneatur si presens fuerit in romana curia nobis vel aplice sedis camerario: aut sua vice gerenti: et tunc in vniuersum vel duorum testium presentia reuelare sub eiusdem excois suspensiois alijsque censuris et penis quibus ut preter ipsum actorem simoniace esse volumus inodatum: quod dictus non reuelas ut predictum seu tegit simoniam tanquam eiusdem fautor sceleris incurrat ipso facto: cuius absolute nobis et successoribus nostris specialiter

reservamus: Decernentes exnunc irritum et inane: si secus super his a quod quis auctoritate scienter: vel ignoranter contigerit attentari. **M**artinus. 5. in extrauaganti predicta quod vacat.

Excoicatio contra recipientes aliquod temporale: vel dantes pro ingressu monasteriorum: et pape seruatur absolutio.

Cap. 70.

In uersis et singulis abbatibus et prioribus et decanis prepositis: et magistris: necnon abbatissis priorissis: et alijs prelatibus quouis nomine nuncupentur et eorum officialibus inhibemus: ut a personis tam maribus quam mulieribus religionem ingredi volentibus: eorum ecclesiarum monasteria prioratus domos seu loca in earundem personarum receptionem: aut ante vel post: nulla quod cumque pastus prandia: siue cenas pecunias localia: aut res alias etiam ad ecclesiasticum: quousque sum pium deputata seu deputanda decetero di recte vel indirecte petere aut erigere quouis modo presumant: sed eas potius cum omnimoda charitate recipiant: ac in victu et vestitu sicut alias personas ecclesiarum suarum monasteriorum prioratum domorum aliorumque locorum sincera charitate pertractent. Illa duntaxat que ipse persone ingredientibus pure ac sponte et plena libertate omni que pactio cessante dare vel offerre ecclesijs prioratibus monasterijs domibus et locis huiusmodi voluerint: cuius gratiarum actione licite reputari. Nos enim eos qui secegerint si singulares persone sint: et azdantes quod recipientes huiusmodi excois

vinculo inmodamus. Si vō capitula
siue cōuentus fuerint: suspēſionis ſē
tentis eo facto decernim⁹ ſubiacere
a gb⁹ preterq̃ i mortl articlo absol
ui nequeāt absq̃ ſedis aplice līia ſpe
ciali. Urban⁹. 5. in extrauagāti que
incipit ſane. ſeu ne in vinea. Aludini
a fidedignis q̃ iſte Martinus. 5. ha
buit dicere q̃ nolebat q̃ incurrerēt
moniales pro huiusmodi datis que
ſiunt pro ingreſſu monaſterioꝝ cen
ſuram aliquam eccleſiaſticam: ⁊ p̃ci
pue excōicationem.

Excoīcatio contra impugnantes
litteras electi in papam ante ſuā co
ronationem ⁊ canonice electi.

Ca. 71.

Quicūq; impugnant litteras
electi in papā: aut etiāz añq̃
coronet: cū p̃ ipſā electionez
canonice factam ſibi ius ſit acqſituz
papatus: et ex ipſa electione canoni
ca confirmatus ſit: ⁊ exercere poſſit
officiū ſuum ante coronationez: vt
23. di. in nomine dñi. talis ipſo fa
cto eſt excōicatus: vt in extrauagan
ti benedicti. ij. que icipit. **Itē** q̃ non
nulli.

Contra gloſantes ſeu exponentes
clementinam illam: exiui de paradi
ſo in ſcholis ſuis.

Ca. 72.

Gloſantes ſeu exponētes in
ſcholis aliter q̃ littera dicat
de illam. exiui de paradiſo
vbi exponitur regula beati Frāciſci
ſūt excōmunicati p̃ quandā extraua
uagamtem Nicolai: vnde illa clemē.
ſola reperit ingloſata. Sed illa exina
gans fuit ſuſpenſa quo ad aliaz excō
municationez p̃ aliam extrauagātez

Jo. 22. cuius exemplar vidi. Et h⁹ ē
dicit Fran. 6. 3ab.

Excoīcatio 3 ingrediētes mōaſte
ſteria monialiū ordinis predicatorū.

Ca. 73.

Intrantes monaſteria monia
lium ordinis predicatorum
ſiue ſeculares: ſiue p̃ſone ec
cleſiaſtiche ſint in caſu non conſeſſo
a cōſtitutionibus earum: ṽl ſine licē
tia magiſtri ordinis: aut alterius ab
ipſo magiſtro habētis ſuper hoc po
teſtatem: ſunt ipſo facto excōmunica
ti a qua non poſſunt abſolui p̃terq̃
in articulo mortis: niſi a papa ṽl ma
giſtro ordinis: vel ab alio habente ſu
per hoc auctoritatez ſpecialē ab ali
quo predictorum: ⁊ iſta ſententia ē la
ta per papam in bulla ordinis quam
vidi.

Contra ingredientes monaſteria
monialiū oz. minor.

Ca. 74.

Intrantes monaſteria ſācte
clare: ſeu monialiū ordinis
minor in caſibus n̄ cōceſſis
in regula ipſaz: vel ſine licentia eoz
qui dare poſſunt: ſūt ipſo facto excōi
cati: ⁊ pape abſolutō reſeruatur: ſiue
gñali ipſius ordinis. **Itē** tamē q̃ in
locis vbi tales ſentētie nūq̃: ṽl quaſi
nuper ſunt p̃mulgate: ſiquis intraret
talia monaſteria neſciens talez ſmāz
⁊ n̄ cā male faciendi: puto q̃ non in
cideret in talez ſmām: cuz ignorantia
quaſi inuincibili labore. Et h⁹ poteſt
trahi ex dictis Aſto. de bu. ſup vbo
excōicamus. et dictis Tho. Sed ſi
intrat laicus: vel alia perſona ad ma
le faciendi: tūc q̃uis ignoraret ſmāz
⁊ ēt haberet iuſtā cauſā ignorantie n̄

excusat' fin' de. o. pal.

Excoicatio contra facientes libel
los famosos: vel cantilenas: vl' rithi-
mos in detractioe ordinis predica-
toz: r minorz: r est papalis.

Ca. 75.

Quicunq; libellos famosos in
vulgari vel litterali sermone
pecno cantilenas: vel rithi-
mos edere vel dictare aut publicare
prespserint in infamia r detractoez
status ordinis fratru predicatoruz r
minorz sunt excocati: a qua excocia-
tione non possunt absolui: nisi perso-
nalit sedi apostolice se pntent. *Alex.*
in privilegio: ex alto. Et in alio: no si-
ne multa.

Contra predicantes docetes r dese-
dentes q; predicatorz r minores no
sunt in statu perfectionis.

Quicunq; predicare docere vl'
defensare presumut q; predi-
catores r minores no sunt in
statu perfectiois: r q; no liceat eis de
elemosynis vinere: r q; non liceat eis
predicare: vel cofessiones audire o li-
cencia summi pontificis r alioz platoz
iferioz r rectorz ecclesiaz aut sacer-
dotu parochialium cōsensu minime
rquisito sut excocati: a qua sentetia
no possunt absolui: nisi psonalit sedi
apostolice se presentet. *Alex.* vi. s. Et
in alio. non sine multa.

Quicunq; presumunt in locis pre-
dicatoz violentiam danabile ex-
ercere sunt excocati.

Quicunq; presumut i loci nris
violencia danabilem exercere
co ipso excocatione icurrut
a qua sentetia absolui nequeut: nisi

p sede apostolica: vel p cōseruatores
nostro ordini deputatos. cle. in gbus
dam locis. Et *Alex.*

Excoimunicatio contra retinētes
apostata predicatorz in monasterij
suis nisi eos.

Quicunq; in monasterijs vel
ecclesijs suis detinent apostata
o: dinis predicatorz: nisi
eos eiecerint postq; eis p fratres no-
stros ne eos detineant fuerit denun-
ciatum sunt excocimunicati. Boni. in
prin. Virtute.

Ite frēs minores q; psumut recipē
fratres ordinis nostri pffesos sine li-
centia summi pōtificis faciente expssa
o idulto huiusmodi mētionē: vl' nisi
prius poz suoz licetia petita fuerit r
obtentā sut excocati. cle. ad minores
quos vos. De eremitanis.

Idem de eremitanis. *Alex.* ad ere-
mitas. vestram. **I**tem magistri re-
ctores artistarz r icholares studij pa-
risiensis q; excludē molitē publice vl'
occulte frēs pdicatores vl' minores a
psortio vniuersalis studij parisiensis
sunt ipso facto excocati a qua excocia-
tione absolui nequeut: nisi psonalit
sedi aplice se pntent. *Alex.* ex alto.

Excoicatio i fauorem mendicanti-
um de transferendis fratribus: r est
papalis.

Nullus religiosus de ordini-
bus mendicantiu quoru cuq;
cuiuscunq; status conditiois
vel religionis existat: quocunq; r qlit
cuq; possit vl' debeat virtute cuiuscunq;
q; licentie ac indulti aplici seu peni-
tentiarie pape legatoz r nunciozum
sedis predice curam gerent' vl' alia
quouis auctoritate: hacten' etia; per

bullas apostolicas facultatū quorū-
uis tam legatorū et nuncioꝝ sedis p-
fate: nec non et pñarie huiusmodi p
tempore curam gerentis q̄ aliorum
quorūcūq; sub quauis auctoritate
aut potestate maxie d̄ transferendis
fratribus: aut aliqb⁹ p̄sertim ordinū
mendicantiū p̄fessoribus in genere
vel i specie ab ordinib⁹ huiusmodi mē-
dicantiū ad monasticos ordines vñ
s̄b quacūq; verborū p̄ceptiōe appare-
ant admitti: aut recepti p̄ aliq̄s etiā
superiores ordinis seu mōasterij aut
loci monastici: seu alis in monachū
vel fratrē alicuius ex ordinibus mo-
nasticis: tam sancti Benedicti q̄ ci-
sterciensis Camaldulensis valisum-
brose canonicorū regularium sancti
Augustini: vel alijs expressis vel nō
exp̄ssis: ordine chartusienſiū dñtaxat
excepto sub pena excoīcatiōis: i quā
tam recipientes q̄ recepti ipso facto
incurrant: et a tali excoīcatione non
possint absolui citra sedē apostolicā
p̄ter q̄ in mortl articulo: et nihilomi-
nus aliter facta non tenent et nullius
existent efficacie vñ momenti. Ex cō-
cilio constantiensis sub Martino. 5.

Excoīcationes plures que cōtinē-
tur in processu qui sit annuatim i cu-
ria in cena domini: et pape referuat
absolutio.

Ca. 74.

Martinus eps servus seruorū
dei: ad perpetuā rei memo-
riā excoīcam⁹ et anathemati-
zam⁹ ex parte dei oīpotēt̄ p̄f̄is: et filij
i spūs sancti: Auctoritate quoq; bea-
torū Petri et Pauli apostolorū eius
ac nostra omnes hereticos gazaros

Patarios pauperes de lugduno
Arnoldistas Sponistas passagios
Uideistas Uistas Fraticellos: et q̄
libet alios hereticos quocūq; nomi-
ne censeantur: ac omnes fautores re-
ceptatores et defensores eorūdem.

Et excoīcamus et anathe-
matizamus omnes qui in terris suis
noua pedagia imponunt. **E**t excoī-
camus et anathematizam⁹ oēs
falsarios bulle seu litterarū apostoli-
carū supplicationem gratiam et iusti-
ciam continentū: per summū ponti-
ficem: vel vicecancellarium: seu gerē-
tes vices vel officium vicecancellarij
sancte Romane ecclesie d̄ mandato
eiusdē summi pontificis: aut gerent
officium predictorū signantes sup-
plicationes easdem. **E**t excoīmu-
nicamus et anathematizam⁹ piratas
et latrunculos marinos: et receptato-
res eorū: et illos qui equos arma fer-
rū lignamina et alia prohibita defe-
runt sarracenis: quibus christianos i
pugnāt. **E**t excoīmicam⁹ et ana-
thematisamus impediētes: seu ina-
dentes victualia seu alia ad vsū Ro-
mane curie necessaria adducētes: vñ
ne ad curiam ipsam adducantur: vñ
deferant i pēdientes: seu perturban-
tes: et qui talia defendunt vel faciunt
cuiuscūq; fuerint ordinis preeminen-
tie p̄ditōis vñ status: etiā si p̄difica-
li regali reginali: aut quīs alia eccle-
siastica vel mūdāna fulgeāt dignita-
te. **E**t excoīcam⁹ et anathematiza-
mus oēs illos q̄ ad sedē ap̄licā veniē-
tes et recedētes ab eadē: necnō illos q̄
iurisdictionē ordiariā vel delegatā
aliquā n̄ habētes in eadez curia mo-
rātes temeritate p̄pria capiūt spoliāt

z detinent: aut ex proposito delibera-
to verberare mutilare: vel interfice-
re presumunt: z qui talia fieri faciunt:
seu mandant. Item excommunicamus
z anathematizam^{us} omnes z sin-
gulos cuiuscunq; status gradus pre-
eminentie aut conditionis existat: eti-
a3 si pontificali regali reginali: aut q-
uis alia ecclesiastica vel mundana p-
fulgeant dignitate contra formaz et
effectum sententie generalis constan-
tientes concilij: per quam dñate me-
morie Petrus de luna qui olim Be-
nedictus tertius a nonnullis in eius
obediencia dicebat^{ur} iudicatus scisma-
ticus: z heticus: z ab ecclesia dei pci-
sus: omniq; iure qd i papatu habere
pcedebat: oiq; dignitate z honore ec-
clesiastico priuatus fuit: ac post z cō-
tra inhibitionē eiusdē scilij z huius-
modi sniaz ar decti Petri obitu i isti
delitiae z errore ipsius Petri nē pfi-
scēdo: aut als qñolz credētes: aut fa-
uētes publice vl' occulte: ac ēt scisma-
ticis: z diuturnū i eodē cōcilio z apd
vniuersalē ecclīā: z p ratihabitōe gñā-
lis scilij dicte snie z ptiuatōe pcessu
am desup habitoz sublatū z extinctū
pstinuare conātes: necnō oēs z singu-
los i viciū eiusdē pē. succedentes: eo-
rūq; receptores vl' receptatores z fa-
utores cuiuscunq; stat nobilitat^{is} excel-
lētie: vl' pditionis existat: ēt si pontifica-
li regali reginali: aut alia quīs eccle-
siastica vl' seculari sint pdiri dignita-
te: ac pntientes z pñates eisdē i pre-
misso errore quocunq; z qlitercunq;
auxiliū z pñiliū vl' fauorē: ēt eos qui
scient^{er} p oīa terras z loca eoz diti
subiecta pñat^{ur} scismatici: z precipue i
castro panischole z tireseñ. dioc^{es}.

existētib^{us}. Illos ēt q ipsi videsit^{is} z
vñst^{is} qñq; victualia aut pñidia pu-
blice vel occulte p se vel p suos subdi-
tos afferri faciāt vl' pñittāt pñib^{us} ex-
cōis z anathemat^{is} viculis inodam^{us}:
ipsoq; oēs z singlos declaram^{us} pñi-
atores vl' fautores scismatic^{os} z hēfisi-
at qñ oī bñficio dignitate z honore eccle-
siastico ac mūdano denūciam^{us} fuisse
z ēt pñatos. Item excōicam^{us} z anathe-
matizam^{us} oēs illos q p se vl' p alium
seu alias quascunq; pñas ecclesiasticas
vel seculares ad romanaz curiā sup-
eaz causis z negocijs recurrentes: il-
lasq; in eadem curiā psequentes: aut
pcuratiōis negocioz gestores aduo-
catos vel pñmotores ipsoz: vel etiam
auditores seu iudices sup dict^{is} caus^{is}
seu negocijs deputatos occasione cā-
rū seu negocioz huiusmodi vberāt
mutilant vel occidunt: aut bonis spo-
liāt cuiuscunq; preeminētie dignitatis
ordinis pditionis: aut status fuerit: ēt
si pontificali regali reginali: vl' qua-
uis alia pñfulgeāt dignitate. Item
excommunicamus z anathematiza-
mus omnes mutilantes vulnerantes
z interficientes: seu capientes z deti-
nentes: seu depredantes romipetas z
peregrinos ad Hierusalem causa pe-
regrinatiōis z deuotionis accedētes
z in ea morantes z recedentes ab ipa
Et in his dantes consilium auxiliū
vel fauorem: eozunq; bona confisca-
mus. Item excōicamus z anathe-
matizam^{us} omnes illos qui per se vel
per alium: seu alios directe vel indi-
recte sub quocunq; titulo: vel colore
occupant detinent vel hostiliter di-
scurrunt seu innadunt: aut occupare
detinere vl' discurre hostilit^{er} pñumāt

in totum seu in partem Animam vrbem Regna Sicilie Trinacie. insulas Sardinie: cōfice: terras circa Sarum: Patrimoniu beati petri i Aulscia: Ducatum Spoletanum: Comitatum Venetianum: Sabine: Marchie: Anconon: Massetrabarie: Romadi ole: atq; maritime provincie: ac terras specialis commissionis: et Arnulfoz: ciuitates quoq; nostras: Bononiensem: Ferrariensem: Bimuntanam: Perusinam: Alunionem: Ciuitatem castelli: Audertinam: et alias ciuitates terras et loca: vel iura ad ipsam ecclesiam spectantia et pertinetia: et adherentes et fautores: et defensores eorum: seu in his dantes eisde auxiliium consilium vel fauore: non obstantibus quibuscunq; priuilegijs et indulgentijs: ac lris aplicis generalibus vel spcalibz eis vel eoz alicui alteri vel aligbz cuiuscunq; ordinis cōditionis dignitatis et peminēcie fuerit: et si vt pmittit pōtificiali regali regali seu quicūq; alia ecclīastica: vl' mūdāna pfulgeat dignitate a predicta sede sūb quouis forma vl' tenore pcessus: q; ex cōicari anathematizari nō possint p lras aplicas non facientes plenam et expressā: ac dō verbo ad verbum dō idul to huiusmodi: ac ordinibus locis nominibus ppijs cognominibus et dignitatibus eorū dē mentionē: necnon cōsuetudinibz obseruātijs scriptis et nō scriptis: ac alijs cōtrarijs quibuscunq; p qd huiusmodi nros pcessus ac snias quomin' includant in eis se inuare valeāt et tueri: et qd quo ad h' proius tollim' et oīno renocam': dō qd qdem scētētis nullus p aliū qd p romanū pōtifice: nisi dūtaxat i mortl articulo

cōstitur' absolui possit. Nec etiā tūc nisi de stando sancte matris ecclesie mandatis satisfactio: vel sufficiēti cautione prestita. Illos autem cuiuscunq; fuerit preeminentie dignitatis ordinis conditionis aut status: etiā si pontificali vel alia quouis dignitate pedito: qui contra tenorem pfectum talibus vel eorum alicui seu ali quibus beneficium absolutionis impēdere de facto presumpserint: ex cōmunicationis et anathematis sententia inodamus: eisq; p dicationis lectionis administrationis sacramentoz et audiendi cōfessiones officia interdiciamus: Predicātes apertis trāsgressoribus et contēptoribus suprascriptis nos grauius contra eos ipūaliē aut temporaliter prout expedire cognouerimus pcessur ad. Ut aū huiusmodi nostri pcessus ad communem oīum noticiāz deducātur chartas siue mēbranas processus cōtinentes: eosdem basilice sancti Petri de vrbē: necnon sacri palacij apostolicā: vbi i pntia: moram trahimus valuis seu hostijs ac liminibus faciemus affigi: seu appendi: que pcessus ipsos suo quasi sonoro preconio et patulo iudicio publicabunt: vt bi q pcessus huiusmodi contingant qd ad ipsos puenierit: nulla possint excusatione pretendere: vl' ignorantiam allegare: cum nō sit vērū simile quo ad ipsos remanere incognitum quod tā patienter publicat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre ex cōmunicationis: anathematis: declarationis: cassationis: irritationis: annulla tōis: euacuatiois: iterdicti et pōtōis infringē: vl' ei ausu temerario cōtraire.

Sigs autē attētare presūperit indi-
gnationem omnipotentis dei: et bea-
torum Petri et Pauli apostolorum
eius se nouerit incursum. Datum
Rome ꝛc.

¶ Quid sit dignitas psonatus et
officiū et eoz differentiam.

¶ Via in isto et alijs preceden-
tibus capitulis fit mentio d'
dignitate: vel personatu: vel
officio: ideo ad declarationem horz
vocabuloz put sumunt a canonistis
nō qd dicit Archi. super. c. i. in. 6. de
psuetu. sic: Dignitas ecclesiastica co-
gnoscutur pluribus modis. **¶** Primus
est cum quis habeat administratōez
rerum ecclesie cum iurisdictione. di.
89. volumus. et c. diaconum. **¶** Secū-
dus modus est qñ habet nomen di-
gnitatis et prelationem sine preroga-
tiua in ecclesia sua tam in choro qñ
in capitulo: sed habet administratio-
nem rez vñ iurisdictionem sicut i ar-
chidiaconatu parmensi. **¶** Tertius mo-
dus est qñ ex psuetudine ecclesie ha-
betur aliquis in dignitate: quia si cō-
suetudo in ecclesia est pro dignitate
debet haberi di. iz. cōsuetudo. **¶** Perso-
natus vero cognoscitur qñ quis ha-
bet prerogatiuā in choro i capitulo
i operatiōibus i pcessionibus i voca-
dandis et sil'ibus plus qñ alij canoni-
ci sui ordinis: et nō tñ qñ illi q sūt i
dignitatib' cōstituti q i predictis pre-
rogatiuis pferūt eisdē: pñt h colligi
ex predictis decretis. d. elec. vñduz et
d. pñc. de multa. **¶** Officiū autē aliqñ
ponit p dignitate et psonatu: sicut pz
ex eo qd habet d. pñc. ad hec. **¶** Sic illi
q habet pñtē seclare dicūt habē of-
ficiū. **¶** Sic hi q b' omīssa ē dispensatio.

¶ Sic tabellioat? **¶** Sic ministeriū et ob-
sequiū. **¶** Sic act' corrigēt et alijs mlti
modis. Cognoscit et offm qñ qs hz
on' annexū sine honore et prerogatiua
honoris sic iudici. pcuratores castal-
di et his sil'ib' habet. i. q. 3. saluator.
vicedñs q hz epatuz disponē: dicitur
habē offm. Si autē hz iurisdictionē cū
administratiōe sat pōt dici q sit di-
gnitas vt camerari' pape. **¶** 3. cogno-
scit' officiū p consuetudine ecclie sic
dictū est de dignitate: vñ qñ illi d ec-
clesia habēt illud d cōsuetudine pro
officio simplici: et nō p dignitate vel
psonatu. Dico tñ q qñq hz digni-
tate hz personatū: sed nō cōuertit. p-
sonat' dō dñ curat' alicui' ecclesie pa-
rochialis: et tales non sunt in digni-
tate aliqua. i. q. 3. quesitū. secus autē i
archip'sbyter' ppositis decanis paro-
chialiū ecclesiaz: d. qd' habet. 50. di.
in capite. **¶** Nā illos dico i dignitatib'
cōstitutos: et istud nomē personat' est
sz vulgare Anglie: in puincia dicūt
porei: in terra laboris abbates. Nec
Archi. Quia nimis et si bonum sit.
De. de anch. sup. de. si dignitatem de
preben. sic dicit: quid sit dignitas
Guil. dicit q ē qdā peminentia quo
ad forz cōtentiosū in ecclesia gradu
tenēs: q qñz personat' ab honorificē-
tia i q pōit psonā: qñq offm ab ipo
officio qd exercet denotat: et d. offi.
cū accessissent. **¶** Nñq assumūt sua p-
pria et specialia noia: vt hoc nomē cu-
stodia: succentoriz: decanatus: pre-
positura et similia. **¶** Et noie autē nō de-
bem' ista iudicare: sed ex effectu qui
colligit' ex actib' et exercitio in qbus
versat' et ex talibus iudicat' vñ sit
dignitas: vñ ne: extra de verbo. signi.

Intelligentia cū ibi notatis: et suffic
ad hoc q̄ sit censenda dignitas etia
si in modicis causis iurisdictionem
habeat: sicut habet i pictauchi ecclia
archiepiscopi bytēi. Nam excoīcat suspē
dunt et absoluunt. Et sic ppter talem
gradum dicuntur habere dignitatē:
et sic sunt exclusi a pena capituli: licz
canon. de elec. c. statumimus. lib. 6. Si
autem nullam iurisdictionem habet
sed tantum visitant: et postea ipsi re
ferunt episcopo sicut testes synoda
les: de quibus. 35. q. 6. episcop. Tunc
censentur habere simplex officiu et
non dignitatem fm̄ Buil. et Lau.
Sciendum q̄ his diebus reuocata a
quibusdam diuulgata fuit quedam
exurgans que dicit emanasse a Jo.
22. in qua erat lata sententia excoīs
in mulieres capillos alienos deferē
tes: cuius absolutio pape seruaba
tur: q̄ quesita in registro inueniri nō
potuit: rsi reperta fuisset: puto ipsaz
non ligasse: quia habuerant mulie
res iustaz causaz ignorantie: cum no
tificata huic generationi non fuerit:
Fluxerunt autē cētū anni: vlt̄ circa a
tpe p̄dicti Jo. nec huiusmodi quoq;
positiua docē nō p̄t rō nālis. Sz etiā
Eugenius quartus q̄ nūc regit eccle
siā voluit et declarauit n̄ tenē illā sen
tentiam: et bene qz hoc esset laqueum
in iūcē nō puidere saluti animaz que
in periculum eaz verteret fm̄ Jo. et
Tho. 22. q. i. Viduas.

**De causa materiali excommuni
cationis.**

Ca. 75.

Quia de singulis excommu
nicationibus que habentur i
iure hucusq; tractatus est sa

tis prolixie respectu operis. Ideo re
siduū h̄ materie. s. d̄ excoīcatōe: bre
uissime expediā: et qz p̄dicta pertinet
ad causā q̄si materialē excoīs: iō ad
ipsā q̄si causā malē p̄tinetia ponam.
Et exinde d̄ cā formalis: et d̄ efficienti
et finalis: et cū his d̄ qbusdā ad p̄dicta
sequētibz. **Ad q̄ excoīcatio maior**
fici n̄ d̄ ab hoīe nisi p̄ p̄cto mortali
sz Tho. et Pe. i. 4. di. 19. Et qz i dāni
ficādo aliq̄ et corporalit̄: siue i re
bus tpalibz aliq̄ mortalit̄ peccat. Jo
p̄ dāno tpali et pōt qz excoīcari: sz
qz excoīcatō ē grauissima penaz: iō
n̄ d̄ iūgi et p̄ mortali: nisi cū fuerit cō
tumax: Tho. Hec autē contumacia fm̄
Rai. triplex inuenit. **Pr̄ia** i n̄ venien
do ad iudiciū postq̄ fuerit vocat̄ vlt̄
admoīr̄ p̄ iudicē tribz edict̄: vel vno
p̄ oibz: qz d̄tēnit: vel veniendo sz ma
liciose se occultādo: vel ipediēdo: ne
possit ad eū citatio puenire: et vt li
t̄ nō p̄tes. q̄si. **Secūda** ē q̄n citat̄ ad
iudiciū venit: sz n̄ vult stare iuri: vel
als̄ an̄ finitā causē examiatōz p̄tūci
ter et illūiat̄ recedit. z. q. 3. certū. **Ter
tia** ē q̄n offēsa ei? ē manifesta: vt ius
sus a iudice n̄ vult emēdare: et d̄ vlt̄
fig. ex parte. Idē Hoff. Et nō q̄ Pe.
d̄ par. in. 4. di. 18. q̄ cū excoīcatio nō
sit infligenda: nisi pro mortali: ga il
le solus iudicio ecclesie est p̄ceden
dus qui iudicio dei credit̄ p̄cisus
cum sententia iuris non sit iniusta:
potest homo formare conscientiam
suam q̄ vbi nō peccat mortaliter: nū
q̄ incurrit sententiam iuris. Et quia
iniuria dicitur esse quod nō iure fit
Ideo non debet vbi iura nascuntur
inde nasci iniurie occasio. C. Un
de vi. l. meminerint.

Unde cū sit iniuriōsa excoīcatio q̄ fertur sine mortali: nō est sīia iuris vbi nō est mortale. Excoīcari potest quis pro inuasiōe: vel retentione rerum ecclesiasticarū: d̄ resti. spo. pisa. nis. iuxta notata ibi per Inno. Excoīmunicari potest prelatus pro iniuria sibi facta. 23. q. 4. Guilifarius. Excoīcare potest ordinarius p̄ defēsa fratris sui: de sen. ex. dilecto lib. 6. Excoīmunicari quis potest propter negligētiā: de consecra. di. i. nemo. Jo. de ligna. Excoīmunicari pōt dominus propter contumaciā serui vlt̄ procuratoris: vlt̄ lite non conte. c. i. r̄ d̄ dolo r̄ contr. c. z. r̄ cum modificatiōe ibi nō. Jo. de lig. Excoīmunicatiō facta in genere valet causa expressa: r̄ propter contumaciā capituli excoīmunicātur singuli de capitulo culpabiles. de sen. excoī. romana. lib. 6. Excoīcationsis sententia tribus modis d̄ iniusta. s. ex cā. ex aīo. r̄ ex ordine. Ex cā quidē vel quia nulla pretenditur i sīia: vlt̄ si pretēdit̄ vera non est. vel si vera sit non est sufficiens: r̄ ratiōnabilis: vt ex eo. sacro. 2. dicitur iniusta ex aīo: qñ. s. r̄ si cā expmatur v̄ea r̄ rōnabilis: nō tñ ex zelo iusticie sed indignationis inuidie vlt̄ odij ab excoīcatore pmulgat̄. ij. q. 3. illa. Et extra de sen. ex. cu3 medicinalis. li. 6. Ideo tutū cōsiliū est q̄ figs offēdit̄ n̄ p se s̄ p aliū q̄ charitative moneatur sīiaz pmulget̄. Vel si p se vult facere hoc ad minus nō faciat hoc dñz mouet̄. Si permittat motū forte clericū aliq̄stulū residere. Ex ordine dicit̄ iniusta: qñ r̄ si vera cā r̄ rōnabilis pretēdat̄: r̄ pferens charitative moueat̄: attame n̄ precessit admoni-

tio cōpetens: vel non fuit facta corā personis idoneis: extra. eo. sacro. Admonitionez cōpetentē intelligas ad arbitrium iudicis: siue trīna: siue vnam p omnibus: maxime in notorijis. De. r̄ Rai. Modus autem r̄ forma que debet seruari hodie in inferendo excoīcationem habes in se. c. Quāvis aut̄ pferēs sīiaz excoīcationsis iniustā q̄cūq; predictoz modoz. grauiter peccet: r̄ diuersimode puniatur in iure: talis sententia tenet r̄ ligat q̄tum ad ecclesiā militantem nisi sit lata a iudice: qui nō habebat super illo canonicam iurisdictionez vel alia de causa esset nulla s̄ Rai. vii. quādo nulla sit talis sententia vide in se. §. Excoīcationsis sententia ipso iure nulla est in nouem casibus. Primus ē si ille q̄ tulit eā n̄ habebat d̄ hoc potestātē: vt q̄ nō erat ei iurisdictionis. 2. Uel erat excoīcatus r̄ huiusmodi. 3. q. i. audiui mus. Similiter r̄ fm Rai. Intrusus r̄ suspēsus r̄ a iurisdictione alienus excoīcare non potest. iz. q. 2. alienationes. Si tamen crimen talium esset occultum toleranda esset eoz s̄tēntia licet nulla: q̄diu crimen eozum ē occultum: r̄ ab ecclesia tolerantur illi ar. 8. q. 4. nonne. Dicitur autēz intrusus qui nō fuit electus a maiori parte eligentiū. De suspēso aut̄ dicit beatus Thomas. i. 4. esse v̄ez: qñ ē suspēsus a iurisdictione: vel ab ordine r̄ iurisdictione: secus si ab ordine tñ. Est quādo est lata sīia p̄ appellationē legitimā filr̄ et si prelatus dicat: excoīco te si appellas: vel preparaueris te ad appellā dñ. Talis sententia nō t̄z cū q̄z oppressus possit appellare s̄z hosti.

Si autē dicat iudex: excoīco te si ha-
bes res furtivas tū excoīcatō si habe-
res res illas nec suspenditur per ap-
pellationem. Si tū occultū est furtū:
ecclesia non te vitabit: qz nō indicat
d' occultis. 32. di. erubescāt. **Tertio**
est qñ continet intolerabile errorem
extra. c. per tuas. 7 in hoc 7 in prece-
denti casu ille qui eos proponit: etiā
si nō petat absolutionem debet audi-
ri: vt in. d. c. per tuas. Sz si ad caute-
lā petat absolutionē non debet vene-
gari: quāuis aduersarius vlt' excoīca-
tor se opponat: nisi dicat eū excoīca-
tum pro manifesta offensa: quia tūc
dabitur sic dicenti terminus. 8. diez
7 si probauerit nī absoluetur nisi pre-
stet emēdam: vel det cautionē d' pa-
rendo iuri. Si offensa dubia ppona-
tur: sed tū pendente probatione pma-
silius qui sic fuerit excoīcatus debz
enitari i illis omnibus: que vt actor i
iudicijs attētauit: extra iudiciū vō i
officijs postulationib' electionib' 7 alijs
legitimis actib' d' admitti: ex. eo. l. 3. li.
6. q. si appellationē sup b' nī fuerit p-
secut' vt debuit. j. tps statutuz a iure
vlt' a iudice 7 ipe fuerit excoīcat' nō i-
tā 7 expse elapso dco tpe d' denūcia-
ri: 7 tā i iudicialib' qz ex iudicialibus
actib' remoueri: donec ipi' sūne docu-
erit nullitatē: ex. e. l. 3. li. 6. **Quart'**
casus est quando aliquis excoīcatus
caret illos q excoīcatis participaret
nō in crīe: sz in locutōe: 7 alijs casib'
qbus incurrit minor excoīcatō. Itā
talī sūta nō valet: nisi premissa trina
admonitiōe: vel vna p tribus: vlt' nisi
expmānt notati ipi' admonendi: ex.
eo. statutu. 7. c. cōstitutionē. lib. 6.

Quintus ē qñ prelati iterdicerent su-

is sūdit: ne exponāt suis superiorib'
aut legat' se. ap. aut inq'sitorib' statu:
ecclesiaz suaz: siue mōasterioz: 7 d'
b' ferrent sūam excoīs: ex d' offi. in.
oz. qz pleriqz. li. 6. 7 nō qñt ad tertiū
casū q' itolerabilis error ē fm Rai.
cū sic dic' iudex: excoīco te: qz credis
i deū: vlt' qz nī fornicar': vlt' qz obedis
platis tuis 7 b' 7. q. 3. si is q pceet
Idē Pe. Hoff. 7 Ho. i sū. g addūt et
q' itolerabilis error dici pt qōbz pec-
catū mortale. Idēz cū expse s' ius p-
nūciat: vt. z. q. 6. s. diffinitina. Idē
tū Hoffi. in glo. sup. c. p tuas. dicit q'
sūia nihilominus tū pñūciat ptra-
ius: nisi ille error in sūia expmat' vlt'
nī fuerit appellatiōe suspēsa. Sz si er-
ror ē i fco: vt cū dicit: excoīco te p p-
tale peccatū cōmissū: qz tū sūia. Huil.
et dicit q' si plat' dicat excoīco te: q'
fecisti furtū: cū tū nī feceris: tū sūia: vt
z. q. 3. c. i. qz nī ē error itolerabilis ex-
pressus: nam talis cā si falsa sit: est tū
possibilis. 7 qñis quo ad deum non
sit ligatus: sz quo ad ecclesiā: peccat
mortalit' si cōtēneret: ex. eo. per tuas
Et iō cōsulēdū ē tali sz Rai. vt susti-
neat excoīcationē patietē humilit':
7 deuote. s. se nō ingerendo diuinis:
aut cōioni fidelit': offerēs se ad cano-
nicā satisfactiōē: si i aliquo offēde-
rit: 7 instāter petat absolutionē. Idē
Tho. Imo. 7 Ber. Item dicit Pe.
d' perusio q' si superior pcpit mibi
aliquid iniustū: non tū mortale: puta
q' dem sibi libzū meuz non teneor il-
li parere. Si tamē excoīmunicet ligō
cōsulēs tamen mibi vt illius iniusto
mandato nō pareā: nō ligatur: quia
nō participat in crimine. Jo. an. ex
de sen. ex. presenti li. 6. super verbo.

ad cautelā. pōit oēs p̄dictos casus
 ⁊ addit etiā istos quatuor. **P**rim⁹ cū
 q̄s excoīcat a delegato ⁊ delegantis
 intētiōe. d̄ p̄be. c. vi. **S**ecundus si
 ferat a violatē interdictū hoīs: ex d̄
 ex. pre. tanta. **T**ertius vbiq̄q; platus
 subditū suū excoīcat ⁊ tenorem priuī
 legi sui d̄ priuī. cū capella. **Q**uartus
 si ferat a delegato impetrato ab ex
 coīcato ī casu nō permisso. li. 6. d̄ of
 fi. iu. or. pleriq;. Isti tñ cāus additi vi
 dent̄ p̄p̄hēdi sub p̄mo. **D**icit etiā
Pe. d̄ pal. in. 4. q̄ qñ sapientibus no
 tū ē sniam esse nullā: q̄uis apud vul
 gus nesciat: pōt hō non seruare eam
 in occulto s; in publico. **D**eber ēt ser
 uāe quousq; scādālū rōnabilē seda
 uerit: vt sicut aliq; publice excoīcat
 ⁊ publice denūciatur: ita ex aduerso
 ipe publicz causā q̄re snia n̄ valz: pu
 ta appellationē: vlt alias iustā causāz
 q̄ facto amplius n̄ ē scādālū pusil
 loz s; p̄hāseoz: ⁊ ideo ē p̄tēnduz.

De cā formali: siue d̄ mō faciēdi
 excoīcationem.

Pa. 76. **P**rima aut̄ excoīs: seu mod⁹
 q̄s sit tenēdus. Si d̄ snia car
 nonis querit hic. fm̄ Hosti.
 hec p̄fert eo ipso q̄ aliq; in factum
 dānatū p̄ canones sub p̄ca excoīs īci
 dit. **D**e snia excoīs q̄ p̄fert ab hoīe
 in sūma cōfessoz. li. 3. e. ti. q. 68. d̄r q̄
 cōsuevit fieri sic snia excoīs: **P**rop̄
 talē vel talē causā excoīco te: vlt talē
 vlt excoīcam⁹ ī scripti huiusmodi: ḡ
 istis v̄bis vlt egpollēb⁹ d̄z vti excoī
 cās: ar. ad h̄. z. q. 6. d̄. diffinitina. **U**n̄
Rai. dicit n̄ approbo sniaz quozūdā
 simpliciū sacer dotū dicentū: **D**enū
 ciamus talē excoīcatū: ⁊ tamē nō q̄s

excoīcauerunt eum: ⁊ licet talis cui/
 tandos sit ab illis quibus sit denun/
 ciatio: quia ipsorum non est iudiciē
 vtruz sit excoīmunicatus: nec ne. **T**a
 men si d̄ hoc agatur extra formā iu
 dicij nō reputabit̄ excoīcatus p̄ h̄
 v̄ba: nisi alias p̄bet̄ excoīcat⁹. **E**t hoc
 satis tradit̄: ex d̄ sen. ex. cū medicina
 lis li. 6. **N**ō q̄ est alius modus ex
 coīcatis: qñ. s. persona ignoratur q̄
 furtū vel aliud maleficiū fecit: ⁊ tūc
 fit excoīcatō ī gñali sub hac forma
Quicūq; fecerit furtū nisi restituat:
 vlt q̄ aliquid scit nisi reuelat. **E**t talem
 terminū p̄ p̄mo z⁹ ⁊ 3⁹ edicto dat̄.
 ipso facto fit excoīcatus: vlt aliquid
 simile: extra. e. a nobis. **E**t nota q̄ q̄
 aliquid scit de materia p̄pter quam
 lata est snia excoīs modo p̄dicto fm̄
 Hosti. n̄ tenet reuelare dānū passo
 s; prelato ecclesie. 35. q. 6. ep̄us in sy/
 nodo. **S**ed nec ipsi prelato debet re/
 uelare publice si solus reuelator scit
 ⁊ probare n̄ pōt. z. q. 7. plerūq;. **S**ed
 secrete cum prelatus habeat corrigere
 re criminosos. ar. 22. q. 5. hoc videt̄.
Primo igitur sciendum q̄ cum sen/
 tentia excoīcationis aliquādo sit la/
 ta a iure: aliqñ a iudice: siue ab hoīe
 vt dictuz est supra. **D**icit **G**uil. sniaz
 esse vel fieri a iure cuz ab eo qui pōt
 p̄stitutionē facē: vlt gñalē: vt papa: vlt
 particularē: vt legat⁹ archieps ep̄s vlt
 cōciliū puinciale aīo iuris statuendi
 constituitur aliquid in perpetuū: ⁊
 generaliter in omnes subditos suos
 ⁊ statutum illud roboratur per sen/
 tentiā excoīcatis ī futuros t̄s gres/
 sores illius statuti. s. verbi gratia: **E**x
 coīcamus oēs hereticos: ⁊ q̄ exerce/
 būt vsuras: vel tale aliquid cōmittēt

Sententia vō iudicis vel hoīs dī eē
q̄ pferē p cōtumacia vīl' offēsa p̄e-
terita vīl' futura nō tñ itētiōe p̄stituti-
onis faciēde gīālis aut p̄petue. Sed
vt alicui particulari persone: vel per-
sonis ad vītaē eorū: vel vt alicui ne-
gocio consulatur ad tempus: sicut si
dicatur: Excōmunicamus omnes il-
los qui vsq; ad hoc: vel vsq; ad illud
tempus cōicabunt: vel facient guer-
ram: vel illos qui interpellabūt tales
moniales d' turpitudine z huiusmōi
Et nota q' debet p̄mitti excōmuni-
cationi trina admonitio vel vna pro-
tribus: al's iniusta est: z iudex suspen-
sus est ab ingressu ecclesie: extra. eo.
Sacro. Et debet habere tempoz cō-
uenientia interualla: nisi facti necessi-
tas aliter suaserit. Et debet fieri ī scri-
ptis p̄tinentib' causā excōicationis. Et
excōicator exēplum scripture huius-
modi tenet excōicato tradē .j. mēse
si sup hoc fuerit regit' : al's excōica-
tor ē suspēsus: ēt a diuinis p mēsez: q̄
qdē si exequat' irregularis efficitur
nec nisi p papā cū eo poterit dispēsa-
ri: ex. e. Lū medicinalis. lib. 6. Sz be-
pene nō tīgūt epōs: cū nō fiat spēalis
mentio d' eis sic opōtēt. Nihilomin'
tñ z si illa nō seruēt excōicatio ligat
Jo. tñ de lignano in tractatu de cen-
sura ecclesiastica dicit q' ē attēdēdū
q' l' contumacia sit cā imediata ppter
quā fert' maior excōicatio ab homi-
ne. Ipsa tñ contumacia aliqñ h' ortum
a crimine. i. a spēali inhibitiōe crimi-
nis facta ab hoīe. Et tūc nō ē op' mo-
nitione sup emēdationē criminis iāz
cōmissi vt incidat: imo statiz incidit
vt cū monet superior aliqū vt nō for-
nice' cū talis al's ipsū excōicat si con-

trafaciat excōicatus est. Et excōicari
pōt sine alia admonitione sup emen-
datione criminis. Et ratio. nam iste
vere contumax est. aliquando contu-
macia habet ortum a crimine iāz cō-
missio: vt cum cōmisit quis crimē su-
per quo erat admonitus ne cōmitte-
ret: z sic nec lata nec cōminata sentē-
tia est in contrafacientem: z tunc est
opus monitione si contingat: z si con-
tumax fuerit poterit excōmunicari.
Nota q' vbi dicitur sub pena ex-
cōmunicationis non habet vim scē-
tie sed cōminationis: vt. L. cōmina-
tiones vel eplās. l. vnica. z nō. extra d'
fagi. artem. Sed Guido dicit q' si
iudex dicat p̄cipio tibi sub ītermina-
tiōe excōis: vel sub pena excōis ne or-
dines furtiue suscipias: non es excō-
icatus faciens huius sz excōicandus.
Sz si fert sūiam sub p̄ditiōe: vt excōi-
camus omnes q' furtiue ordines su-
scipiūt: tunc es excōicatus. Ugo dic'
q' si aliqd mandat sub īterminatiōe
anathematis: tunc est cōminatio. Si
mādat' sub pena excōis: vīl' dīstrictio
ne excōicationis: tūc si ē mādatū hoīs
statim ligat si hoc intendit: cū ī hoc
credendū est fm Ug. z Hosti. q' est
sūia lata. Si ē mandatū iuris: tūc cō-
trafaciens non statim ligatur. 30. dī.
Per totū. Et hoc ideo quia mīti' agi-
tur cum lege q̄ cum ministro legis.
ff. d' arbi. Si cū dies. Hosti. dicit q' si
iudex facit canonē late sūie dicens:
Quicūq; furtū fecerit sit excōicat': z
postea dicit sub anathemate phibeo
ne q's furtū faciat: tunc contrafaciēs
est excōicatus: ex d' loca. c. i. alias hoc
verbū sub anathemate vīl' simile p̄mi-
natoriū ē. ff. cōminatiōes ul' epistolās
ī r. z ī m. nisi h' vba ip̄es itēdēt p̄fer'

ſuaz q̄ p circumſtias intentionē ſuā
exp̄ſſit p̄bari pōt. Nec Hoſtiē. ex de
conſan. c. i. vñ iudices qñ volunt ferre
ſuam ſic ſcribūt: Precipimus ſub pe
na excōis vobis exnūc quā put extūc
z extūc quā put exnūc in vos feri
mus. Nota etiam q̄ cum iudex dicit
excōico vel ſimile ſemper itelligitur
de maiori excōicatione: ex. c. ſiquem.
Sola autem p̄ſuetudo abſq̄ ſuia vel
p̄ſone non reddit aliquē excōicatu
z: ille non eſt modus inferendi ſuiaz
excōis ſm Guil. Item ſi iudex vel p̄
latus dicat: habeo te p̄ excōicato ſi in
tendat p̄ hoc p̄ferens excōicare tenz
excōicatio: q̄ verba intentioni deſer
uiunt: z non econuerſo. zz. q. 5. huma
ne. z ſermo rei non ſermōi res eſt ſb
lecta: extra de verbo. ſigni. intelligen
tia. Non. n. in talibus q̄uis verba exi
gantur ē p̄ſcripta certa forma verbo
rum: ſicut in ſacramento baptiſmi et
eucharistiē. concor Hoſti. dicēs in ſū.
Non facio vim vtruz dicat iudex ex
cōico te: vel ſcias te excōicatum: vel
te excōicatum cognoſce: vel hēas te
p̄ excōicato: vel reputes te excōicatu
vel alia quecunq̄: dñ nñ voluntatem
z p̄ſenſū iudicis de p̄iū exp̄māt: ſicut
alias ſimiliter dicitur: ex de ſponſa. ſi
inter virū. Sed voluntas iudicis ſpū
alis oīno p̄ lege ſeruanda eſt. ii. q. 3.
audi. q̄uis iniuſte. Et hoc vbi ille in
tendat p̄ talia verba excōicare: vt di
ctum eſt. Et ſi dubitat de intentione
in dubio eligenda eſt via tutior: vt re
putet ſe excōicatum eſſe ſm Hoſti. et
Guil. z ſic querat abſolutionem. Si
iudex dicat excōico vnum de iſtis du
obus: credit Guil. illum eē excōicatu
de quo iudex intellexerit. Si autē ſci

ri non poteſt: aut ſi vaga fuerit eius
intentio: neuter eſt vitandus vt excōi
cat? Itē dic q̄ ſi iudex dicat excōico
te z abſoluo te: ſi ſimul vtrumq̄ volu
it nihil egit: ſi autem vnum poſt alte
ruz vtrūq̄ egit. Itē et cū ſuia excōis
lata ē ſub p̄ditiōe nō ligat anteq̄ extat
p̄ditiō ſz Hoſti. ex. c. a nobis. Et ſi pē
dente p̄ditiōe appelletur t̄z appella
tio. Sz ſi pure ferē ſuia non releuat
p̄ appellationē: tranſfert nñ cognitio
cauſe in ſupiorē: ex de ſen. ex. p. tuas.
Et ſi pendente p̄ditiōe deſinat eē ei
ſubditus t̄z ſuia niſi appellet: ex d. ſo.
compe. c. penult. ſm Hoſti. z Inno.
Item ſi iudex precipiat alicui debi
tori q̄ ſoluat infra certum terminuz
alioquin ſit excōicat? dicūt Hoſtiē. z
Inno. q̄ creditor non pōt terminū p̄
longare q̄ſtum ad ſuam excōis. ſ. em
tanda: niſi et iudex p̄ſentiat p̄logatōi
Et tunc ſi adueniēte z termino non
ſoluerit iterum ē excōicatus: q̄ t̄mi
n⁹ videt̄ plonat̄ cū accēſſorijs: ſi nñ
pe in p̄mo termino reputat ſibi vt ſa
tiſfactū: ceſſat tota excōicatio. Itē nō
q̄ ſi is q̄ ſuam gñalem p̄mulgauit
excōis moriat̄: vel a p̄latione amoue
atur: ille qui facit poſtea h̄ talez ſuiaz
non ē excōicatus niſi diſſiniendo illō
ſtatuerit. ſi. de offi. p. l. i. Vel niſi a ſuc
ceſſore exp̄ſſe p̄firmet̄: ex d. loca. c.
i. ſm Hoſti. Excōicari pōt quis etiā
p̄ litteras excōicato ignorante ſi hoc
exp̄ſſit excōicans ſed non puniē in
termedio tpe ſi ſe ingerat cōiōni fide
lium. Jo. de lig. Sufficit q̄ ſuia excōi
tionis vel iterdicti ſit lata publice ad
hoc vt teneatur quis ad obſeruantiā
eius: extra de cler. ex. mi. illud Excōi
catio dicitur perpetua: quia nullum

ipsa p̄tinet diffinituz intelligitur tñ do
nec expiret.

De cā efficiēti siue d̄ eo q̄ pōt vel
non pōt excoicare. **Cap. 79.**

Excoicationis cā efficiens est
qui pōt excoicare. Sciendū
iḡ q̄ excoicationē ferre pūt
in alios: non solū ep̄i ⁊ supiores sed et
plati p̄ncipales collegiatz eccl̄arū
inferiores ep̄is: vt abbates etiā n̄ Be
nedicti dūmō fuerint p̄firmati: ex̄ d̄
fimo. sicut tuis. Et priores possūt ex
coicare singulos de collegio: alienos
etiā si in eos aliquo iure sp̄ali hēant
iurisdictionē: de offi. ordi. cum ab ec
clesiaz. ⁊ ex̄ de maio. ⁊ obe. cum i ec
clesijs. Archidiaconus et videtur q̄
possit excoicare. I3 non sit p̄or: ar. 25.
di. perlectis. nisi consuetudo sit in cō
trarium. Sacerdotes vero parochia
les excoicare non pūt nisi aliquo sp̄a
li iure iurisdictione eis p̄petat. ⁊. q. 1. ne
mo. Vel nisi vbi esset p̄suetudo que
dat iurisdictionē. 9. q. 3. conquestus.
Tho. Alb. Hof. Jo. de lig. qui Jo. in
tractatu de censura ecclesiastica dicit
sic: Potestas excoicandi p̄cedens ex
potestate clauū siue fori p̄nialis cō
petit sacerdoti non alio: ⁊ potestates
exercet semp cū p̄posuē est cure: nisi
sit contraria consuetudo vel supioris
inhibitio. Facultas aut̄ excoicandi p̄
cedens ex iurisdictione sp̄ali cōpetit
platis habentib⁹ ordinariā iurisdic
tionem a iure cōi vel p̄uilegio v̄l cō
suetudine sp̄ali: vt dicit Inno. Ad h̄
aut̄ q̄ talis facultas cōpetat requiri
tur q̄ sit clericus vel religiosus ⁊ ele
ctus p̄ vniuersitatē ecclesiasticā ⁊ q̄
ad dignitatē p̄ncipalē: alias non h̄
ordinariā: nisi consuetudo vel p̄u

uilegium concedat. Competit et hoc
h̄m iurisdictionē sp̄ualē a plato eccle
siastico vt delegato. Cōpetit etiā h̄m
ti ordinariā non p̄ncipaliter: vt vica
rio ordinarij: bec ille. Solus ep̄s. i. nō
inferior excoicat cū solemnitate d̄ qua
habetur. ii. q. 3. debent. Excoicare pōt
metropolitan⁹ suffraganeum suum
cū sit ei⁹ ordiari⁹: di. iz. de his. Jo. de
lig. Excoicare pōt ⁊ suspendē p̄pter
p̄sumaciā ortā ep̄s i iudicio sui p̄sen
su capli: d̄ offi. dele. ex lris. Perpetuo
aut̄ p̄pter crimē suspendere non pōt
sine p̄sensu capli: nisi aliud sibi cōpe
tat aliquo iure sp̄ali. is. q. 7. ep̄s nul
lus. Jo. de lig. Excoicare pōt capitu
lum vel p̄or sede vacāte cū succedat
cum iurisdictionalib⁹: d̄ maio. ⁊ obe.
cum olim. Jo. de lig. Excoicare non
potest quis seipsū. ⁊. q. 3. si is qui. Ex
coicare non pōt fm̄ hosti. qui viola
uit interdictum. Excoicare non po
test mulier prelata cum careat clau
bus: de pe. ⁊ re. noua quedam. Excoi
catio lata p̄ delegatum extra sibi cō
missa non valet. ⁊. q. 3. ci. Jo. de lign.

Et nota fm̄ Ric. in 4. q̄ si iudex de
legatus post reuocationē cōmissionis
sibi facte excoicat aliquē anteq̄ reuo
catio cōmissionis potuerit ad eum p̄
uenire tenet sn̄ia: q̄ adhuc remanet
penes eū ptās sibi commissā: ex̄ de p̄
cura. auditis. in glo. Aliqui tamen p̄
babiliter dicētes distinguūt sic. Quia
aut ille qui reuocat commissionem i
tendit ⁊ exprimit q̄ sit irritū ⁊ inane
q̄cquid extunc p̄ delegatū fuerit aten
tatum aut non. Si p̄mo mō non te
net sn̄ia lata postea a delegato. Si nō
remanebit sententia: bec ille. Excoi
municationis sententia ab alieno ep̄o

lata ratificari non pōt p ppiū epm
qz ab initio nulla fuit fm Innocē. et
Bar. **B**u. Excoīcare non pōt laicus
z suspende nisi ex delegatōe pape. tē
enim pōt di. z. s. verū Excoīcare nō
pōt eps ēē suam diocl. z alij prelati
extra territorium sue iurisdictionis
fm Hosti. qz cū non sit quis excoīcā
dus sine causē cognitione. ii. q. 3. nēo.
Et p psequens loc⁹ requirit vbi pos
sit sedere p tribunali. **E**piscopus au
tem existens i aliena diocesi non pōt
sedere p tribunali nec disponere ali
quid cōtentiose iurisdictionis. 9. q. 2.
epm. nisi de consensu illius ad cuius
territorium se transtulit. **E**pi tñ expl⁹
si possunt exercere iurisdictionē in ali
qua diocesi. s. circa subditos suos qui
sic possunt absolvere z excoīcare: vt
de fo. compe. q̄. i. in de. zi. di. deni
q. 3. Quidāz tamen dicunt qz extra su
am diocl. etiā pōt ep excoīcare: ar. 9
q. 2. archieps. forte quod concedi po
test de notorijs: qz nec illa requirunt
causē examinationem. 9. q. 3. s. si. i. sū.
confessorum. li. 3. ti. 33. q. 53. Excoīcare
non potest prelatus eos in quibus hz
iurisdictionem temporalem tñ fm
Hosti. extra de offi. ordi. dilectus. Et
hoc nisi habeat istud ex p̄uilegio spe
ciali: vel ex consuetudine que etiā
dat iurisdictionē. Excoīcatio lata p
eum qui cōi opinione non credebat
excoīcat⁹ tñ erat non t. 3. q. 7. s. tria.
in glo. **N**az neqz excoīcat⁹ nec scisma
tic⁹ neqz intrusus neqz suspensus a iu
risdictione: secus si solū ab officio nec
violans interdicitum excoīcare pōt:
vt dictum est. s.

Quis non pōt excoīcari.

Nota qz excoīcari non pōt mortu⁹.

Nam mortuus non est homo de sū.
tri. z. si. ca. c. i. Excoīcari. n. a canone nō
potest: qz huiusmodi excoīcatio non
fertur nisi propter crimen. **E**t mortu
us delinquere non potest: a iudice
etiā excommunicari non potest. **N**ā
talis sententia requirit monitionem
precedentem. mortuus enim moneri
non potest nec contumax constitui.
In quibusdam tamen casibus speci
alibus mortuus excoīcatur: z hoc ad
terrorē: z potius rōne pcedentis vin
culi q̄ p̄ntis: ppter qd fit negatio se
pulture cōionis ofonis z h⁹: vt in d
cedente in crimine heresis z in noto
rio crimine. **I**o. de lig. Excoīcari nō
potest iudeus vel paganus: qz nullus
pōt p̄dere qd nō hz nec re nec spe. qd
verum est de cōione intrinseca sacra
mentorum: extra quam sunt iudei et
pagani: circa quam de his qui foris
sunt nihil ad nos. z. q. i. multi. **S**ed d
cōione extrinseca fidelium inq̄tum
aīalia ciuilia z socialia: vtpote in cō
mercij z alijs actib⁹ humanis: q̄uis
directe a tali cōione excludi non pos
sint: ita qz exclusio terminetur in eos
qz non sunt subditi p indirectum tñ
possunt. s. interdicendo fidelibus cōi
onem talium. **I**o. de lig. Excoīcatio
nē incurrere non potest papa nisi p
heresim: de qua iudicari pōt z depo
ni: di. 40. si papa. **A**lias excoīcari nō
potest: nec ab homine cum sit superi
or omnibus: di. zi. inferior. **N**ec a ca
none quia solutus est a canone q̄uis
fm canones debeat viuere: nec etiāz
minori p̄cipando cum excoīcatio:
extra de sen. exc. nulli. in glo. **S**ed ex
coīcatioē que sepat a deo p̄p̄t morta
le bene pōt excoīcari: immo quia sū
f z

excoꝑatione creat^r est maior: sine excoꝑatione a deo longius sepat. Jo. de lig. Excoꝑis sūia lata p̄ statutū epi non ligat nec ipse nec metropolitanus ei⁹ faciēdo intra territorij sui suffraganeis: Lau. et Jo. an. et Jo. de cal. et Pau. et Hosti. qui in sū. sua dicit certe certius ē tenendū: nec supiorē nec pferēte sūiam fulminatoriā ligari. z. di. inferior. Idē Tho. in 4° Contra rium t3 Hug. et Archi. et Pe. de bel. Jo. vero de lig. circa hoc sic dicit in tractatu d̄ censura ecclesiastica. Ego consideravi circa concordia hāz optionū et pondero largam differentiam hāc scilicet an eps vt eps et archieps vt archieps incidat in statutū fulminatorium An epi et archiepi vt priuati et an quilibet incidat in ipsius. In pmo cāu credere nemine ligari: in 2° cāu vtrūq; ligari. Subijcio exempla. Disponit statutū q̄ quilbet exercens iurisdictionē in tali loco vel tpe sit excoꝑatus: vel quilbet celebrans sit excoꝑatus. Eps vt eps et archieps vt archieps iurisdictionem exercens non sunt ligati: vel eps vt eps pōtūficaliter celebrat vel archieps in prefato loco phibito non sunt excoꝑati. Exemplum 2° disponit statutū q̄ quilbet furtum committens: vel ad azardum ludens: vel qd simile faciens sit excoꝑatus: eps committit furtum vel ludit: et archiepi scopus idē cum hoc faciant vt priuati ligantur: et sic posset haberi opinio num concordia. Sed qz plures doc. solemniores tenent simpliciter p̄maz opinionem: ipsa videtur magis tenenda: di. 19. in canonicis. Excoꝑari non pōt subditus existens extra territorium sui superioris ab eo ratioe domi

cilij vel delicti velactus fm̄ Anno. de fo. compe. c. si. et Hosti. et Pau. de le. aza. Jo. vero in. c. si eps. ii. q. 3. in p̄ma glo. tenet priuilegium p. c. si eps. et c. si quis presbyter. 50. di. Idem Jo. de lig. dicit q̄ iudex citare potest subditū extra territorium citatione artatina: de offi. ordi. romana. li. 6. ergo et contra max constituit: et sic excoꝑari. Excoꝑationis sūia lata per statutū epi vel alterius ordinarij non ligat subditū alterius prelati venientem contra ipsū statutū et territorij iurisdictionis ipsius: sed si verba statuti dicerent q̄ quicunq; facit tale quid i territorio: vel extra territorium sit excoꝑatus. Sic t3 Jo. d̄ ligna. allegans ad hoc. c. vi. aia rum. de offi. li. 6. Nec obstat illa additio et extra territorium: qz ius dī et territorij qd non l3 Excoꝑari non possunt nec suspendi nec interdicti fratres ordinis p̄dicatoz ab epis vel aliis prelati ecclesie: nisi sup hoc b̄rent spalem lūiam et auctoritatem pape: q̄ faceret mentionem de ipso ordine: et si ferret sententias contra eos irritas sūt et inanes: et hoc ex priuilegio concessio ordini qd incipit meritis: qd est Alexandri. Et in priuilegio: Minimis inique. Item cogi non p̄nt dicti fratres vt eoz constitutionibus subijciantur. i. epoz ex priuilegio Bonifa. Virtute. Excoꝑari non ē subdit⁹ facies 3 statutū infringens excoꝑationes in loco exempto intra territorij ipsius statuentis. Jo. de lig. qui remittit ad dicta in precedenti. 8. et allegat et. c. luminoso. 18. q. 2. vbi dicitur p̄ textum. Greg. q̄ eps non debet exercere aliquid potestatis in monasterio: et glo. ibide dicit q̄ loquit^r de exceptis. hanc optionē

tenent Jo. an. et Jo. cal. et Jo. card. q
oēs disputando dicunt q subdit^o de
linquēs intra diocē. sed in loco exēp-
to non ligatur statuto epī infligentis
excoicationē: puta ep̄s statuit q igre-
diens monasteriū sue diocē. sit excoi-
catus: intrat q monasteriū moniali-
um exēptaz: nō icidit talis vigore di-
cti statuti. Archi. et Se. de senis dispu-
tando tenent triūm. Pe. de ancha. in
lectura sup sexto: de consti. vt aīaruz
li. 6. recitat vtranz opinionem: et sic
concludit. Ego plene istoz dñozum
rōnes refero in. c. postulasti. de fo. cō-
pe. et reduco eos ad p̄cordiā sic. Aut
platus loci exēpti ex forma p̄uilegiū
exēptionis hz in iurisdictionē ep̄alem ī
loco suo exempto. Et sic vā ē opinio
Johā. cal. et sequaciū. Aut non hz iurisdictionē ep̄alē: et sic vera est op̄io.
Archi. et alias rōez hī ibi videre po-
tes. Ad ēt fm Laud. q subditū religi-
osi ēt septa loci in quo degunt: et ex
eoz clausurā suoz p̄latoz sūiū ligā-
tur: et eis obedire tenentur. Tot^o enīz
mundus ē eis p territorio: qz vbiūm
qz est p̄sōa subiecta vel potius religa-
ta: illic se extendit p̄tās eoz fm Vin.
Excois sūia ferenda non est: vbi mlti-
tudo est in crimine: et piculū timerz
scismatis vel scandali: di. 50. vt consti-
tueret. 23. q. 4. ipsa pietas. Veritas tñ
iusticie ppter scandalum postponen-
da non est: qd sane intellige vt. f. def
iniqua sūia. Jo. de lig. Excoicari non
pōt collegium vel cōitas. c. romana.
de senten. ex. li. 6. Et si fiat licet qdaz
dicant q tenet. Alij tamen dicunt et
melius fm Ricar. in. 4. q non tenet
Et bene possunt excoicari singuli de
collegio fm Hosti. puta sub his vbis

Excoico prepositus decanum et oēs
alios de tali collegio: nec debet excoi-
cari vnus p peccato alteri? 24. q. 3. si
habes. Si tñ fieret tenet. 2. q. 3. sūia.

Quis possit excoicari.

Excoicari pōt impator vel p̄nceps
ab ep̄o suo. 2. q. 7. c. iij. balaā. Excoi-
cantur regulariter post monitionez
impator: et rex solū p notorijs: di. 63.
valentinianus. Jo. de lig. Excoicari
pōt ignorans et absens: et si monatur
anteqz scīuerit liber est quo ad deū
q̄tum. f. ad sūiam: absolui tñ p^o mor-
tem debz si apparuerit it signa p̄ritio-
nis illius ppter qd est excoicatus. 2.
q. 3. nemo. Jo. de lig. Excoicari potest
similiter archieps a subdito delegato
si est potestas sibi a supioze concessa
2. q. 6. si ep̄s. d. de non resi. ex tue. Jo.
de lig. Excoicari pōt raptor sūi mōi-
tione p̄missa si rapina est manife-
sta: et si p̄sens est: et statim non resi-
tuat: si absens infra tempus p̄fixuz
ex de sen. ex. romana. li. 6. Excoicā di
etiam sunt post mortem quoz scrip-
ta continent heresim. Qd intellige nī
si ipsa ex se submisissent correctioni et
determinationi ecclesie: vt fecit abbas
Joachim: ex de sum. tri. et fi. ca. dam-
namus. et etiāz qui hereticos herēds
instituit. 24. q. 2. sane. Mali tanqz car-
nes putride sunt a cōione fidelīūz re-
secandi. 24. q. 3. resecande. qd intelli-
gendum est de peccatis manifestis. 2
q. i. multi. Et nisi post monitionem se
correxerint. 45. di. sed illud. Excoicā
di sunt qui iussa apostolice sedis non
custodiunt et p̄cipue ex p̄ceptu: di. 18.
nulli. Dicunt. n. violatores canonūz
blasphematores sp̄s scī. 25. q. i. viola-
tores. Excoicari potest quis pluries:

2 per eandē causam fm Jo. an. Sa-
ciens contra canonem fulminatorū
excoicationis ex ignorātia ipsius pu-
ta exigit quis pedagia a clericis igno-
rans excoicationē super h^oi: nō excu-
satur quin ligetur sententia: ex de re
iudi. ignorantia li. 6. Qd est verū d ca-
none vniuersalis ecclesie. Sententijs
aut p statuta ordinariozū lat^o nō ligat^o
ignorantes: nisi ignorātia, fuerit cras-
sa aut supina: extra de constit. vt ani-
marum. li. 6. Et dicit Pe. de ancha. su-
per dictum. c. q. crassa 7 supina igno-
rantia est quando quis ignorat qd
publice factum est i ciuitate: vt di. 38.
in gn. Vel non intelligere qd omnes
intelligunt. hec enim est lata culpa:
hec ille. Et hoc intelligi nisi fuerit i
peditus non possit scire: puta q^o i fir-
mus vel incarceratus: 7 hoc non ab
alijs audiuit.

**De cā finali excoicationis 7 de effe-
ctibus siue de nocumentis excoicati-
onis.** **Cap. 80.**

Causa finalis excoicōis ē: vt ex-
coicat^o delictū suū recogno-
scat 7 ad deū redeat. Imita-
tur enim in h^oi iūta ecclesia dei iudi-
ciū fm Aho. in. 4. di. 18. Qui pecca-
tores per diuersa flagella castigat: vt
eos ad bonū trahat: 7 ipsos sibi relin-
quit: vt auxilijs subtrahis quibus ad
mala prepediebantur suam infirmi-
tatem recognoscant 7 humiles ad de-
um redeant: sed ecclesia excoicat ali-
quos sepando eos a cōione fidelium
vt erubescat: 7 suffragijs 7 alijs spua-
lib^o priuati p humilitatē seipfos reco-
gnoscentes ad pñiam redeāt. Un^o ex-
coicatio medicinalis d^r: ex de sen. ex.
cum medicinalis. li. 6. Est enim que-

dam non pena culpa. Pene aut sunt
medicines fm philosophum. Et dicit
Aug. q^o nulla est maior pena in eccle-
sia excoicatione. 24. q. 3. corripiantur
Ex hac autem excoicatione psequū-
tur multa vana spiritualia 7 tpalia.

Primo quidē puatur excoicatus
sacramentis ecclesie. non. n. ē suscepti-
bilis alicui^o sacramēti sic ligat^o. 3. q. 4.
engeltrudam. 2. puatur suffragijs
ecclesie. ppter qd incurrit triplex in-
cōmodū fm tria que qs psequit^o ex
suffragijs ecclesie fm magr^om sūia.
in 4. di. 10. 7 Aho. ibidem. **V**alēt
n. suffragia ecclesie ad augmentū gra-
tie eis qui hnt vel ad merēdū eis qui
non hnt: 7 qñtum ad hoc: dicit magr^o
sūia 7 q^o grā dei p excoicatōz subtra-
hit. **V**alēt 2. ad ptectione dei hñ
dā: qñtum ad h dicit magr^o q^o p excoi-
cationē pteccio dei ei subtrahit 7 si
bi ipsi reliquit: nō tñ ita q^o oio a pui-
dentia dei excludat^o: sed ab illa pte-
ctione q^o filios ecclesie spaliōzi modo
custodit. **V**alēt 3. ad defendendū
ab hostib^o: 7 qñtum ad hoc dicit magr^o
q^o diabolo maior prās seuendi dat^o
in ipsū corporāl^o 7 spual^o: de hoc ē
ii. q. 3. nihil. sicut dicit Aug. Nihil sic
d^r formidare christianus hō q^o sepa-
ri a corpore christi. Si. n. separatur a
corpore christi non ē mēbrū christi: si
non est membrum eius non vegetat^o
spu eius. Si tamē quis iniuste excoi-
cat^o 7 humiliter seruat excoicationē
humilitatis meritū recōpēlat excoicōis
dānū f3 Aho. ibidē. Ricar. aut in. 4.
dicit q^o excoicat^o ex iniusta cā non ex-
cludit ppter hoc a suffragijs ecclesie
q^o nec ecclesia hoc intendit. 2. q. 3. 7 si
ē excoicatus p iusta cā si penitet

et diligentissime procurat absolōem paratus facere quod in se est extunc valēt sibi orōnes ecclesie: dū non stat obstinatus in sua excoicatione: quū ali quo modo profint ei orōnes ecclesie longe tū minus q̄ alijs non excoīcat. In p̄mitina ecclesia qū oportebat p̄ signa ad fidem homines inuitare: per excoīcationem sequebat ali^o effectū. I. manifesta vexatio corporalis diaboli: vt in prima ad corinthios. 5°. Nūc autē inuisibiliter et spūalr sathane tradit modo predicto. Unde Aug. 2. q. 3. Dis christian^o dilectissimi q̄ excoīcat a sacerdotib^{us} sathane tradit dicit: quōd. s. q̄ ex ecclesia est diabolus sicut in ecclesia ē christ^{us}: ac p̄ hoc q̄ si diabolo tradit dicit: qui ab vnione ecclesie remouet. vñ illos quos apls tunc sathane esse traditos p̄dicat excoīcatos a se esse demonstrat. 3° excoīcat^{us} non potest cum alijs interesse diuinis: vel cū alijs in ecclesia orare: alias mortaliter peccat: nec ē licet circa ecclesiam extra sic ppe stare q̄ audiatur diuina: de peni. et remis. qd in te. Non tū phibet ab ingressu ecclesie dūmodo ibi non audiat diuina: vt cū alijs oret ibi. Jo. de lig. Potest et int^{us} esse predicationi. S; et alias ad officium dicendum. i. horas canonicas: ad q̄s ē obligatus tenet^{ur} nihilomin^{us} dicē s; sol^{us} et sine dñs vobiscū. 4° excoīcatio iusta excludit a regno celoz. 2. 4. q. i. quisquis. Sed iniuste lata si cōterminatur a regno excludit. 2. q. 3. ne mo. vbi Chrysost. sic ait. Nē cōtēnat vincula ecclesiastica: q̄ non est hō qui ligat: s; christ^{us} qui p̄tēz hāc dedit et dignos fecit homines tāti honoris. Itaq; talis mortaliter peccat s;

doc. 5° excoīcat^{us} excludit a p̄icipatione cū alijs fidelibus in loquēdo salutando comedendo et h^{ic}. 2. q. 3. sic Exciipiuntur tū quedam p̄sone cum qbus p̄icipare potest vt dicit. j. tit. se. 6° si excoīcat^{us} ingerat se officijs ali cui^{us} ordinis vtens sciēter. Si cleric^{us} efficitur irregularis: extra de clericis excommuni. mini. apostolice. nec potest dispensari nisi per papam: extra de sen. et re iudi. decetero. Si tamen baptizaret in causa necessitatis vt vetula et sine sollemnitate non est irregularis s; m̄ Huil. Pet. de pal. in. 4°. di. 18. plenius et p̄fectius ponit hoc q̄ dicit q̄ excoīcat^{us} si celebrat vel ordines recipit sit irregularis. et hoc verū est: nisi p̄babilis ignorantia excuset: de cleri. ex. mini. apostolice. Et hoc siue suscipiat ordinem sacrū siue non sacrum: q̄ non distinguuntur: ex. e. cū illorū. Et licet ibi non distinguat inter erroz iuris et facti quo ad incursum irregularitatis. Si tū error facti ēēt p̄babilis excusaret: cū grauius sit celebrare excoīcatū q̄ ordinari: vnde p̄babilis ignorantia p̄seruat ab irregularitate celebratē pari rōne ordiatū. Si autē est ignorantia non p̄babil^{is} abbas dispensat: si talis. s. est claustralis. Si vero secularis solus papa vt ibidē. Et quū aliqui restringant illū casum ad excoīcatū ppter iniectiones tū quacunq; de cā sit q̄s excoīcat^{us}: videt eadē rōne q̄ abbas possit dispensare. Si vero existens excoīcat^{us} celebrat: sed in suo officio exequens se ingerit diuinis efficit^{ur} irregular^{is} ita q̄ non nisi per papaz dispensat. 2. q. 3. c. penulti. Unde sacerdos solennit^{er} baptizans: aut etiam in foro scientie

absoluendo: siue palā siue occulte vlt
quodcumq; 3bit irregularitatē: sec^o si
baptizaret in necessitate vt vetla. Et
similiter excoīcat^o si puate dicat epi
stolam: vel etiam solenniter siue ma
nipulo: tñ vbi est consuetudo q^o fiat p
ñ ordinatū. Item si actū minoz ordi
nū etiam solenniter exerceat: cuz hoc
ē p non ordinatū licite fieri possit n̄
incurrit. Si autē sacerdos solenniter
officiaret ecclesiā in matutinis vespil
vel alijs horis icurreret. Sec^o si psal
modiando cū alijs: qd etiam faciunt
laici. Itē si eps tulit sniam excoīs i ce
lebrantez in aliq capella sine lūia sua
celebrans in prima vice non efficitur
irregularis sed excoīcat^o: scda at vi
ce ibi vel alibi celebrādo efficit irre
gularis. S3 si capella ēē simpliciter
interdicta: tūc ibi celebrans pma vice
efficit irregularis. Ille vō q publice
excoīcatū admittit ad diuina ē ei iter
dict^o ecclesie ingressus. i. ad celebra
dum vel ēē officandū: non est irregu
laris: nisi postq; admittit talē ad diui
na se ingerat diuinis ante purgationē
hⁱ excessus: de quo extra de sen. exc.
is qui li. 6. hec. Pet. Et nota qd dicit
Ricard. in. 4° di. 18. circa eandem ma
teriā. Et si ille q ordinat in excoīcati
one scit se esse excoīcatū propter inie
ctionē manū in clericū siue inieccio
fit enormis siue non: siue hoc sit an
te ingressū religionis siue post: super
tali irregularitate p platū suū dispen
sari non pōt: in ordine tñ pdicatorz 2
mīoz p priuilegiū. Virtute spiciuos
pnt ordinatos in excoīcatōe vel in su
spensione vel iterdco plati eoz super
tali irregularitate dispensare: etiā si
3pissent an ingressū religionis: nisi ca

sus excoīcationis fuisset enormis: ita
q^o esset absolutio pape reseruata. Itē
qd dicitur de ignorantia: dicit Ricard.
q^o in foro conscientie credit cuilibet
dicenti se habuisse iur^o vel facti igno
rantiam in h^o modi qñ fuit ordinat^o
sed in foro contentioso secus. Septio
excoīcatus non potest recipi ad re
ligionem: nisi pri^o absoluat. 33 Ricard.
Si tamen fuerit receptus tenet rece
ptio: similiter etiam pfectio excoīcati
tenet. Tres autē predatores ex spali
priuilegio possūt absolue seculares i
gredi volentes ipsū ordinem nisi essz
casus pape reseruati. Octauo excoī
cat^o eligere non pōt nec eligi: vt nō.
ē de appel. constitut^o. Et si sec^o scm
fuerit talis electio ipso iure nulla est
extra de consue. cū dilectus. 2. 9. q. i.
nos in hoīe. vbi ē dicit glo. q^o si qui
eligunt cū excoīcato viciatū electio.
Item q^o dicit regula iuris li. 6. Infa
mib^o non pateant porte dignitatū: 33
cū excoīcati maiori sint ifames: vt p3
6. q. i. infames. vbi dicit in tex. Excoī
catus ergo ēē. qd ēē tenet Bal. Et in
telligit de excoīcatōe notoria. Et vi
cit De. de pal. hoc esse verū non solū
de dignitate ecclesiastica regulari vlt
seculari: sed etiā laicali. vnde in regez
vel imperatozē non pōt eligi: de elec
per venerabilem. filr non pōt pferre.
beneficiū: de excel. plat. tanta. Non
excoīcat^o nullū beneficiū ecclesiasti
cū acgrē pōt: ē de cle. ex. mi. postula
tis. 2 de beneficijs iā hitis dū est in
mora petendi absolutionē nil pcepit
ē de ap. pastoralis. Sec^o si non ē in
mora: de conces. pre. qz diuersitatem.
Jo. de lig. Et dicit Pet. de pal. in 4°
q^o sigs est iniuste excoīcatus vel faē

posse suū de ipetrando absolutiones
ab iniusta excoīcatōe ī foro p̄scie fac
fructus suos: et ī foro exteriori d̄z cū eo
dispensari: p̄ simplici dispensatōe
secū sciam. Et in tpe ī quo ī mora erat
pōt fructus p̄cipē: sed at si tpe electōis
vel p̄firmatōis vel collatōis erat ex
coīcat: q̄z tē nullū ius fuerat acq̄sitū
p̄pter qd̄ non sufficit dispensatio s̄z
regreū noua collatio: vñ si ē benefici
um p̄ncēs ad collōne ep̄i vel simpli
citer vel p̄ tūc rōe delicti: q̄z p̄tulit ex
coīcatō non sufficit ei dispensatio: sed
dispensatio pape: vel alteri q̄ pōt p̄fer
re ex certa sc̄ia facta sufficit et h̄et p̄
noua collōne absolōis. absoluit autē
non ex hoc facit fructus suos medio
tpe p̄ceptos: nisi cū eo fuerit sp̄alr di
spensatū: vel iniuste fuisset excoīcat:
vel non fuisset in mora petēdi: hec il
le. **D**ecimo excoīcat⁹ est ab officio et
b̄nficio suspensus. vñ nec ligare pōt:
nec absolue. 24. q. 1. audiuimus. Nec
pōt b̄nficiū p̄ferre eī de excoī. plato.
tāta. Quādiu tolerat valet qd̄ sit ab
eo: vt si p̄uideret alicui ecclesie: vñ cō
firmaret alicui electionē: ar. 8. q. 4.
nonne. nisi forte esset notoriū. Dicit
Ricard. in 4. di. 18. q̄ si omnes actus
legitimi quos aliqui exercent: dū eo
rum excoīcatō latet essent irriti et in
anes iudicandi postq̄ eoz excoīcatō
esset detecta: multi de statu suo essēt
incerti: q̄z aliqui sunt prelati habētes
plura b̄nficia ecclesiastica qui a latē
ter excoīcatō fuerunt absoluit: et sic
dura videretur hec sententia. Et ideo
aliorum sententia mitior et rationabi
lior: qui dicunt q̄ in tali casu eorum
absolutiones et beneficiorum collatio
nes tenent: q̄uis eoz excoīcatō p̄ca

fuerit detecta: extra de excep. excepti
onem. in glo. ar. de iure patro. consul
tionibus. **U**ndecimus excommu
nicato est interdictus omnis actus
legitimus. Unde nec iudicare potest
nec accusare nec testificari. 2. q. 3. ad
mensam. §. euidenter. Et si vnus d̄ in
dicibus ferentibus sententiam sit ex
communicatus non valet sententia: si
simul cū excoīcato pronunciant. Jo.
de lig. Et dicit Pet. de pal. in 4. hoc
esse verum: si est excoīcatus publice:
de sententi. et re iudi. ad probandum.
quia facta et iudicata per occulte ex
coīcatum valent. Unde et in spiriua
libus non valz qd̄ sit ab excoīmunica
to: de appella. constitutus. Et tamen
q̄diu tolerantur prelati: et sunt occul
te excoīcati valet qd̄ sit ab eis. 8. q. 4.
nonne. vñ de si contulit beneficiū vel
confirmauerit electōem t̄z: et similiter
si absoluit in foro p̄scie: hec ille: cum
quo concor. Ricard. vt in. §. p̄cedēti
Constitutiones etiā et s̄nie facte vñ la
te ab eo: vel de mandato ei⁹ irritē s̄t
ipso iure: et nunq̄ valebunt: extra de
imuni. ec. aduersus. Jo. de lig. tñ dic
q̄ valet iudiciū coram iudice excoī
cato habitū: nisi sit publice excoīcat⁹.
Duodecimus excoīcat⁹ non pōt con
stitui procurator: extra de pba. post
cessiōz. nec et pōt p̄stituē pcuratorem
gnimo siq̄ cōitas aliquē pcuratores
p̄stituit et ipse excoīcat⁹ int̄ p̄stitūtes
fuit et rector vel p̄ncipalis et exp̄ssus
vel ei⁹ ante sc̄s ē pcurator: vñ si ipsa
cōitas sciēdo ipsū talē vna cū eo pcur
atorē fecisset nō v̄z: et de pcur. c. si.
Si tñ excoīcat⁹ sit re⁹ bñ pōt in iudi
cio se defendere: et ad hoc pcuratorē
constituere: extra de iudi. intellexim⁹.

Sec^o aut^m si sit rector vel si re^o iueni
at: vel reco^oueniat: ex de pba. post ces
sione. ¶ Tertiusdecimus exco^oicatio
absoluit a iuramento fidelitatis. is. q.
6. nos sanctoz. z. c. iuratos. Jo. d. lig.
Unde si quis d^oz alicui in certo termi
no z interim ipse creditor exco^oicat^r
fm Bar. Ba. z Jo. de lig. non d^oz de
bitoz ei solueret: d^oz p^oseuerat in exco^oi
catione. Sed vt dicit Jo. an. deponat
debitu in ede sacra vt postea credito
ri absoluto detur. Jo. an. z Hugo di
cunt p^otrarium. s. q. debet solu^o. ¶ Quar
tusdecimus exco^oicatus matrimoniu
h^ore non pot^o h^octum tñ tenet. Jo. de
lig. Si tñ h^obit t^oz. l^oz peccet mortaliter
reddere et debitū d^oz: exigere et non
puto esse mortale. ¶ Sic exco^oicatus nō
pot^o ordinare nec ordiari quo ad exe
cutionem: et si ignoret: vñ ordinari ab
epo exco^oicato et ignorat^r indig^ont
dispensatione q^o ad executionē ordinis
de eo qui renun. c. vlt. Siml^r qui ex
co^oicatur publice siue ignoret ins siue
factum ordinat^r non suscipit executi
onē: de sen. ex. cum illoz. Hec Pe. de
pal. in 4.º dicit etiam idēz Pe. q^o eps
occulte exco^oicat^r non min^o p^ofert or
dinādo q^o publicus: q^o vtrobiq^o cha
racterē non executionē: l^oz in alfo ca
su dispenset^r faciliter p^opter pbabilē
ignorantiā. Non sic aut^m in sacro p^ontē
q^o s. occulte exco^oicatus absoluit z t^oz
absolutio. Et rō diuersitatis fm eum
ē: quia causa vniuoca co^oicat formam
suā fm modū quē h^oz. z q^o in conferē
dis ordinibus se h^oz eps vt cā quodā
modo vniuoca non potest conferre
executionem qñ eā non h^oz: sed in col
latione p^ontē se h^oz sacerdos vt equivo
cū instim in p^oferendo grām et si non

habet: z ideo valet absolutio zc. Qui
tusdecimus exco^oicatus non pot^o ad
ministrare spūalia vel tpalia: valet tñ
h^octus fact^r per eum noīe ecclesie vel
noīe pprio. Jo. de lig. Subditi tenē
tur ei obedire donec p^o ecclesiam sit
toleratū. 8. q. 4. nonne. alij 5. Jo. de
lig. Sextusdecimus non valet l^ore ipe
trate p^o exco^oicatū: nec astrigi pot^o q^o
pacto tacito vel exp^oresso co^oicare ex
co^oicato nisi in calib^o a iure p^omissis:
nec post absolutionē vñ pot^o l^oris pen
dēte exco^oicatione ipetratis post lit.
conte. Opponi pot^o exceptio exco^ois
repulso exco^oicato ab agendo: currit
h^octum p^oscriptio si ē in mora petēdi
absolutionē: nec dabit^r restitutio ex
co^oicato si p^oscriptū sit. Jo. de lig. ¶ De
cimussseptimus exco^oicat^r sic decedēs
non debet in ecclesia vñ loco sacro se
peliri: nec potest p^o eo oblatio suscipi
nec publica oratio pro eo fieri sicut
nec pro ipso viuio: nisi apparuerint i
eo ante mortem signa contritionis:
quia tunc absoluetur post mortem:
z omnia p^odicta poterunt fieri p^o eo
z 4. q. 2. sane. Secreta tñ oratione ora
ri pot^o p^o exco^oicatis fm Pe. de peru
sio. ¶ Decimus octauus cadauer exco^oi
cati non facit locū religiosū: vt cada
uer fidelis non exco^oicati fm Job. de
lig. Sepult^r in cimiterio si discerni
pot^oz: d^oz exhumari. Concludat^r g^o cum
exco^oicatō i^oferat tot dāna merito dic^o
Aug. Nihil sic d^oz formidare christia
n^o sic separi a corpore christi: siq^o at
in eā icidit q^ocin^o q^orat absolōez d^o q^o
mō agendū.

¶ De absolōne a maiori exco^oicatōe
quō fieri debet z a quo.

¶ Capi. 81.

Absoluē pōt ab excoīcatione maiorī lata a iure regularit̃ ep̃s suos subditos: et exēpti p̃ latū sibi s̃bditos: nisi papa sibi reſuas ſet absolōz ei: ex de ſen. ex. nup. vl' capitulū ſeu ille ad quez ep̃alis iurisdic̃tio p̃tinet ſede vacāte: ex de maio. 2 obe. c. z. li. 6. Et idē de ſiſia iuris de ſc̃tētia vō hoīs n̄ pōt absolui q̃s: niſi a ferente ipſā vel ſucceſſore ei? vbi ille eēt mortu? vel amot? .z. q. 3. ſi ep̃s. Ul' a ſupioze eius ſi tñ h̄ret oēm iurisdic̃tionē et plenā p̃tātē ſup ipſū excoīcatū ſicut et ipſe q̃ tulit: ſicut ſi ſacerdoſ poſchialis ex c̃ſuetudie loci excoīcat poſchianū ſuū: q̃uis non deceat ep̃m absoluerē illū ſacerdote irregſito: tñ pōt: et ſi absoluit abſolutus eſt. Et ſi ſi absoluit p̃uincialis ordinis mendicantiū: quē ligauit p̃or p̃uentualis: ſec? at ſi absoluet archieps quē excoīcavit ſuffragane? ei? non. n. h̄ pōt: niſi i caſu: vt ſi fuerit appellatū ad euz et tē pōt vocatis tñ p̃ib? et cognito v̄ appellōe: alſ non v̄z absolō: ex de ap. pel. romana. li. 6. vel in articulo mortis. tūc. n. q̃l3 a q̃l3 ſacerdote pōt absolui a q̃cūq; ſiſia excoīs ēt reſeruata pape: cū modificatōe tñ quā h̄es .s. i. i. c. h? op̃is. Ep̃s ex ſuā diocl. absolue non pōt ab his q̃ regrūt cāe cognitiōe: q̃z nec ibi pōt ſedē p̃ tribunali. 9. q. 2. ep̃m. Nec ēt legat? ex terminos ſue legatiōis. Ep̃i tñ expulſi p̃nt exercere ſuā iurisdic̃tionē in aliena dioceſi. Si papa mandat alicui q̃ aliquez excoīcet cōmittēdo ei cāe cognitiōe poterit et illū absolue: di. zi. inferior. S̄z ſi mādat ei tñ q̃ excoīcet cū ip̃e diſſimierit negociū non poterit. Cum p̃ papā c̃firmat aliq̃ ſiſia excoīs lata

p̃ inferiorē: ſi hoc ſimplr̃ fit: et ſi cāe cognitiōe poterit ipſe iſerior qui tulit ſiſiam absolue: ſi vō fuiſſet c̃firmata ex certa ſcia: et q̃ ſi cū cāe cognitiōe n̄ poterit absolui ſine mādato pape niſi ſi eēt certū p̃ falſi ſuggeſtione fuiſſe ipetratā: ex de ſir. vii. vel inuti. c. z. Absolutio ab excoīcatōe ex falſa cā ſm Inno. et Ho. non tñ q̃z iudex non intēdit ſic absolue: puta ſi absoluen d? dicat ſe ſatifeſciſſe vel iniuriā remiſſā: cū non ſit vez: alias absolō ſiū iuſta ſiue iniuſta t3 quo ad eccl̃az militantem: ar. extra de regu. iur. oīs. et di. 50. pōderet. Absolui q̃s poteſt ab ep̃iſcopo illius dioceſis in qua moratur a ſententia canonis quam incurrit in alia dioceſi: ſiue canon ſit de iure cōi ſiue de iure ſynodali niſi pape reſeruetur caſus. Sed a ſententia hominis non poteſt absolui niſi ab excoīcatore vel eius ſucceſſore i officio vel ſuperiore. Ricar. i. quarto. Et hoc niſi in articulo mortis: vel ſi ſit iuſto impedimento detentus: ne poſſit in breui accedere ad excommunicatōe tunc enim poteſt absolui cum iniunctione vt ſe preſentet q̃ſcitius commode poterit ei qui debet absoluerē ſub lato impedimento: vide d̄ hoc ſupra c. 52. Absolui poteſt quis inuitus ab excommunicatione: ſicut et inuitus excoīcatur: immo manente cōtumacia poteſt quis diſtrictē remittere excoīcationem iuſte latam ſi videat ſalutē eius expedire. Tho. in. 4. di. 18. Sed Ricar. in. 4. di. c. concedit hoc de ſententia hominis: ſed de ſententia iuris dicit q̃ absolui non poteſt inuitus: al legat. 24. q. 2. nec quiſquam argu. ad hoc extra de offi. delega. cum p̃tigat

Abfolui d3 excoīcatus q offert se ad iusticiā non obstante appellone ptis aduerse: d3 tñ recipi ante absolutiōez sufficiens cautio ab eo q iuri parebit: ex de appel. qua fronte. Si excoīcatus dicat cām excoīcationis fuisse dubiā vel nullā vel falsā: r petit absolui ad cautelā absoluet cuz iuratoria cautione: nisi excoīcator vel is p quo lata est sñia infra .8. dies pbauerit de cā: ex. e. d. sen. ex. solet. li. 6. Excoīcator cognoscens errorem sue excoīs d3 reuocare siue absolue non obstante appellatione aduersarij. S3 si dubitat de errore pōt absoluiere recepta cautione q iuri pareat: ex de se. ex. sacro Ligatus pluribus sñijs vel vna ex diuersis causis si vere vult absolui d3 ex primē omnem sñiam r cām: r sic vna absolutio sufficiet ad plures excoīcationes tollendas: al3 non t3 absolutō q: p surreptionē eēt obtenta: ex de se ten. ex. officij. Cū quis dubitet se esse excoīcatum: si sup hoc h3 pscia3 scrupulosā nimis: deponat eā ad pñiliuz boni viri: quā si nolit vel non possit eā deponere: vel hēat ad hoc pbabilē opinionē: faciat se absolui ad cautelā: extra de sen. ex. inquisitioni. Absolutio aut ab excommunicatione fm Guil. est duplex. Una pñcēs ad for3 pñciosū: r hec committi potest clericis n̄ sacerdotibus: imo et f3 Hug. r laicis ex delegatione pape tñ. Alia est que pertinet ad forum pñiale: que fit cum ofone r psalmo: extra de se. excom. a nobis in fi. Et hec nec debet nec potest committi nisi sacerdotib3: nisi forte a papa hoc fiat. Sed De. d. perusio r Jo. videtur perfectius circa hoc d. cere. Dicunt enim super di

cta decretali q quilibet superior etiā non sacerdos qui habet potestatem excoīcandi: hab3 r potestatem absolue di: q̄tum ad restituenduz cōioni hominum: r reddendū illum habilē ad actus legitimis. Sed q̄tum ad tollē dū culpam criminis: vel contumacie contracte: requiritur absolutio sacerdotis: hec predicti. ¶ In absoloe aut ipsa a maiori excoīcatōe q̄tuo3 obseruanda sunt fm Host. in sum. Primū est vt excoīcatus in omni casu anteq3 absoluitur iuret stare mandatis ecclesie: r q̄uis Hostien. dixerit hoc esse de sba absolutionis: p̄trariū tamen tenet. vnde si omittat qd fieri non debet: valet nihilominus absolutō extra eo. cum desideres. Goffred. Ber. r Guil. et idem etiam si iuret predict3 parere mandato ipsius qui suscipit iuramentum. De pueris autē an de debeant iurare reliquit arbitrio epi Et dicit Ricar. in. 4. q aliqui dicūt q pro leui iniectione non debet exigi iuramentum propter periculum p iurij. Alij q hoc est obseruandum i absolutione cuiuscumq3: qui incidit i canonem. Hec Ricar. Sed Hug. dicit q debet exigi pro horrendis criminibus: vt incendiarijs fractoribus r h3. Non tamen pro quibuscumq3 aliis mortalibus 3 que lata ē sñia: r istud videt satis equū. Scd3 est vt si excoīcat3 ē p notoria offēsa in aliquē n̄ absoluat: nisi pñs sufficiēt emēda pñter p̄tūcia at r p offēsa dubia sufficiet iuratoria cautio: ex de v. sign. ex pte. s. vbi nulle expēse petunt: 3 vbi expēse vel satisfactio dāni peterēt non d3 absolui: nisi pñs satisfaciāt si pōt. Si aut emendam prestare non pōt: d3

absolui recepta ab eo idonea cautōe
q̄ satisfaciāt si ad pinguiorē fortunā
puenerit: et dñ idonea pignoratitia al'
fideiussoziaz: ex de solu. odoard'. Et il
lā si p̄stare non pōt saltē prestet iura
tonā. Absolutio autē neganda non ē.
26. q. 6. si p̄sbyter. Talis quoq; ad
petitionē aduersarij tenet cedere bo
nis: vt dicit Guil. vez. et si istō 2^m nō
seruetur t3 tñ absolutio: s3 peccat qui
sic absoluit fm Guil. Tertius quod
seruari d3 ē vt absoluator p eū q tu
lit suāam vel supiorē suā vel aliū cui
cōmiserit cū psalmo ofone et vberib'
ps. f. Miserere. vel alio p̄niali s3 guil.
ofone: v3. Deus cui p̄pziū ē misereri
ē. Et vbi in ipsa ofone dici cōsuevit:
Quē delictoz catena cōstringit. lo
co h'i dicitur. Et hunc quem catena
excōicationis cōstringit. Premittitur
aut post psalmuz cū Gloria. lyriel.
xp̄el. lyriel. Pater n̄r. v. Et ne. v. S3
libera. v. Saluum fac. v. Nihil pfici.
v. Esto. e. v. Domine exaudi. Dñs vo.
ē. Post autem ipsā ofonē predictaz
Deus cui p̄pziū. dicenduz est: Au
ctoitate oīpotentis dei et beatorum
apostolorum Petri et Pauli et ecclē
sue sancte et n̄ra v' mibi cōmissa absol
uo te a tali snia: vel ab excōicatione
quā incurristi ppter talem et talē cāz
et restituo te cōioni et p̄ticipationi ec
clesie: et oīuz fideiū et ecclesiasticis sa
cramentis: ex. e. a nobis. Uerberabit
autē absoluens excōicatum v̄gis vel
corrigis nudas br̄tem scapulas: duz
dicit oīa predicta ista fient. Ista tñ s̄t
ab bene esse et non de sba absolōnis.
Quartū ē vt postmodū absolūcs fa
ciat illa mandata iusta et rōnabilia
alias appellare posset: ex de pac. c. fi.

Erit at mandatū rōnabile ei scūm si
ipso excōicato iniungit p̄nciplr q̄ d
illū canonē nunq; veniat: vt in cēdia
rio q̄ non incēdat: percutientē c'icū
q̄ non pcutiat et silia. 23. q. vlti. pelli
mā. Aliqñ ēt requirit' cautio q̄ dce
tero talia nunq; faciat: ex de sen. exc.
grauē. Si at apparet snia iusta nul
lū mādaturū facit absoluto. Et nō q̄
ppter violentā manuū iniectionē i
clericū religiosū solet fieri satisfactio
pecuniaria q̄ applicat mōasterio si
pcussus ē religiosus: s3 si ē clic' secla
ris sibi applicaret: nisi i crumeliā ec
clesie ēct pcussus: q̄ tūc ecclē cū ipsa
possit agē actiōe iniuriar' fm q' gos.
et hosti. dicit' Defūctus at excōicat'
et sepult' in loco sacro cū absoluit n̄
exhumat: s3 sepulchrū ei' vberat: vt
sit circa viros: ex de sen. exc. a nobis.
Regularis at cū vberat regularē: vt
als incidit in sniam excōis a iure p
latā: nec apo. se. reseruata absoluetur
a suo plato si tñ pcussisset regularē
alteri' religiosi: tunc abbas vel plat'
pcussi vberabit ipsū absoluedum qd
erit loco satisfactionis: s3 iuramentū re
cipiet et absoluet p̄pzi' abbas: cōcū
enti' tñ sit totū p vnum ex cōmissione
alteri': ex de offi. or. c. fi. Si at pcussit
clericū secularē absoluet p ep̄m: ex d
sen. ex. religioso. li. 6. in casu at q' rla
ris excōicat' non h̄ret platū q̄ ēct sa
cerdos: vel si ēct defunctus ipse plat'
vel excōicat' ad diocesanū ē recurrē
dū fm hosti. qd guil. intelligit tā d ex
ēptis q̄ d n̄ exēpti. Et nō q̄ quis ab
solō ab excōicatione rlarit' debeat fie
ri cū p̄dicto mō declarato in supiori
s. qñ commodē pōt: tñ et si non ser
uetur predicta forma etiā sine causa

rōnabili ipsā dimitte dō simplici mō
nudo verbo pōt fieri ipsa absolutio.
vt si dicat solū. Absoluo te ab excōi
catione: vel rebenedico te: vel qd cū
q; aliud tale intendens p illud absol
uē: et de re iur. l. ōnis res. di. 50. pōde
ret. Et hoc fm Rai. Huil. Jo. z fere
oēs doc. l. 3. Hosti. dicat contrariū: vn
de z beatus Tho. in tractatu de for
ma absolutionis: dicit q absolutō ab
excōicatione non ē sacramētalis sed
magis pōis iudiciariam iurisdicciōz
Et ideo ipsa verba hūt efficaciam ab
intentione dicentis. vñ non refert q
buscūq; vbis vtatur ad expmēdum
suā intentionē. Siml'r z Ricar. in 4.
dicit q sufficiūt verba quecūq; signi
ficantia remotionē excōis. Idem in
sba dicunt Anto. de butri. z Pet. de
pufio. Et addunt q cū excōicatio fe
ratur p peccato mortali: ideo talis i
diget absolutione sacerdotali z sacra
mentali rōne peccati. quīz. n. tenetur
cōfiteri de omni mortali s; ante hanc
absolutionē sacramentalē sacramenta
lē admittit ad picipationē fidelium
s; non eucharistie: nisi cōfessus de illo
peccato mortali. Itē nota q si de fco
qs absoluit aliquē ab excōicatione de
qua non pōt: cū postea aduertit debz
si pōt certificare eū de errore suo. s. o
clarando quō eum non potuit absol
uere z cōsulere q impetrat absolutio
nē: z interim habere se ad illū: ac si n̄
absoluisset. Huil. Itēz nota q si eps
cōmittit alicui absolutionē ab omni
excōicatione: non ppter hoc poterit
absoluē illū excōicatū ab eo cui? ab
solutionē non cōmississet in speciali:
forte q; erat excōicat? ppter dānum
illatum epo: vel aliquid h? extra de

re. in. in gñali li. 6. Itē nō q absolō
non debet fieri sub cōditione: puta si
satisfecit. nā taliter absolut? non esset
simpliciter absolut?: et de re. in. act?
li. 6. Magister ordinis predicatorū
z pūnciales z conuentuales z eorū
vicarij in pūncijs conuentibus z lo
cis sibi cōmissis predictis fratrib? cō
stitutis ibidē: necnon z alijs fratrib?
eiusdem ordinis: interdum ad eos o
clinantibus vndecūq; absolutione
indigentibus: siue prius q; intrauerint
ordinem siue post in casibus excessē
rint quibus sententiam excōicationis
incurrerint absolutōis bñficiū va
leant impartiri: nisi adeo esset enor
mis excessus: q merito esset apostoli
ca sedes consulenda. Alex. z Greg. z
Bonifa. in pñilegio. Virtute cons
picuos: quod dicitur mare magnū
Predicti prelati possunt a suis cōfēs
soribus illas absolutiones ab excōi
catione z dispensatione super irregu
laritatibus recipere quas ipsi possūt
suis subditis impartiri. Bonifa. in p
dicto pñilegio Virtute. Item ma
gister ordinis z prouincialis priores
z conuentuales z eorū vicarij eos q or
dinē nrm ingredi volunt absoluere
possunt fm formam canonicā a sentē
tia excōicationis interdicti z suspen
sionis a iure vel a iudice gñaliter p
mulgatis: z sic eos recipere in fratres
Si etiam post susceptum habitū re
coluerint se fuisse talibus sententijs i
nodatos possunt eis absolutionis be
neficiū impartiri: nisi adeo enormis
esset excessus eorum zc. Bonifacius
Virtute.

De minori excōicatione. Titu. 2.

Cap. 8z.

Secunda spes excōis dī mi-
nor excōicatio. Nec autē incur-
ritur picipando cū excōica-
tis maiori in casu non concessio. Unde
Sabianus papa. Sicut aplī statue-
runt dicentes: cū excōicatis cōicādū
non ēē. ii. q. 3. gl. Paulus statuit cū
vz dicit. i. corinth. 5. Siquis frat. i. frō-
lis nōiat auarus ēē. i. per sūiam ppter
aliqđ vicium excōicat. Excōicationē
enim appellauit nōiationē: vt expōit
Aug. 2. q. 1. multi. Et subdit apls ibi.
cum hoc. s. excōicato nec cibuz fume-
re. s. debetis. Io. etiam euangelista di-
cit in secunda canonica. c. vnico. Si-
quis non asserit hanc doctrinam. s. si
dei recte nolite eum recipere in do-
mo: nec ei dixeritis aue ēē. Et loquitur
de hereticis qui sunt excōicati: qđ et
ipse ostendit exemplo: vt patet. 2. 4. q.
i. omnis. Ad idem Isidorus ait. Quz
excōicato neq; orare neq; loq nisi q
ad eandē excōicationēz pertinent ne-
q; vsci licet. Siquis palam aut ab-
sconse cum eo fuerit locutus cōionē
cum eo statim excōis pstrahet penam
ii. q. 3. cum excōicato. glo. statim ē er-
go canon late sūie. s. q incurrat mino-
rem excōicationē talis: et sic est ibi si-
militudo seu cōitas i genere. Ad idē
facit precedens et se. c. Pro horuz ma-
iori declaratione est sciendū q qua-
drupliciter quis pōt picipare cū ex-
cōicatis. Primo qđ ē i eos crimie p-
pter qđ qs ē excōicat. s. dādo ei auxi-
lium piliū vel sanorem: et p talem
picipationem incidit in eandē sūiaz
vt declaratum est. s. 2. in crīe mor-
tali participando: sed non illo ppter
qđ est excōicatus: et pp tādē picipati-
onē mortalit peccat: sed non incurrat

maiozem excōicationem sed minore
Tertio participat cum excōicato in
diuinis et per talem participationem
peccat mortaliter: quando scienter h
agit: et si ius ignoret: et precipue si est
talis conditionis q scire potuit et de-
buit huiusmodi participationis pro-
hibitionem: non tamen est excōica-
tus maiori sed minori: nec est irregu-
laris: de senten. excō. is qui. li. 6. sed vi-
cinus irregularitati. Nam ei est iter-
dictus ingressus eccle si videlz admit-
tit ad diuina officia publice excōica-
tos seu ecclastica sacramenta aut ad
sepulturā: donec d transgressioe h
i satisfecerit cōpetēt: ad arbitriū ei? cu
i? sūiaz: pceptis ex d pui. epoz. li. 6. Et
si postq; eis est interdictus ingressus
ecclesie ingerat se diuinis in suo offi-
cio: sicut prius irregularis efficitur.
Et sic videtur intelligendū de cleri-
cis secularibus et regularibus. Sed et
si sepeliret et publice excōicatum esset
excōicatus: vt. s. dictum est. Si autēz
talis participatio fieret per metum:
vt quia tyrannus cogit per metum
mortis sacerdotem celebrare. Et si cō-
pa attenuetur per talem metum: non
tamen simpliciter excusat: sed Hosti-
en. Guil. et Hugo. Metus qui cadit i
constantem virum excusaret tamen
in huiusmodi. Quarto participatio
fit cum excommunicatis non in cri-
mine sed in alijs actibus humane cō-
uersationis: vt loquendo comedēdo
salutando: et huiusmodi in casu non
cōcesso: et per hoc efficitur excommu-
nicatus minori: et si pertinaciter et s
prohibitionem superioris communi-
cari in predictis minori est excommu-
nicat? et posset excommunicari maiori.

Nō tñ q̄ dicta s̄m̄a. s̄. excōis maioris
lata s̄ p̄cipantes cum excōicatis in
loquela ⁊ b̄i non teneret: nisi premis
la esset trina admonitio vel vna p̄ tri
bus. Et nisi exp̄mantur ipsi admonē
di noiati: ex. e. statutuz. li. 6. **N**ō
tñ q̄ ppter dictam p̄cipationē l̄z q̄
dam vt Rai. dixerit incurri peccatū
mortale: tñ Tho. in 4.º di. 18. dicit q̄
p̄babilis est qđ alij dicunt. s̄. non ēē
mortales: nisi in 4. casibus. Primo. s̄ p
ticipando in crimine. 2.º p̄cipando i
diuinis. 3.º in contemptum ecclesiastice
discipline. 4.º s̄ phibitionem p̄cepto
riam superioris. Idem Pe. Abb. ⁊ Ar
chi. ⁊. q. i. sicut. et sic intelligitur illud
c. sicut apostoli. scilz cum quis p̄ p̄cep
tum p̄cipat: tñc pōt excōicari: quia
tunc peccat mortaliter. Idem Job.
an. ⁊ Jo. de lig. ⁊ Ricar. in 4.º Qui ḡ
p̄cipat cum excommunicato in ma
iori diuinis. s̄. cum eo dicendo officiū
vel ministrando ei sacramēta: vel au
diendo missam cum eo ⁊ omes pec
cat mortaliter: vt dicitur in quodam
scripto super 4.º qđ verum est s̄m̄ ea
que sunt in corpore iuris. Sed hodie
secus p̄ ex̄uagantem Martini. 5. quā
habes. s̄. c. vlt. de maiori excōicatione
ibi vide. **N**ō q̄ p̄cipans cum excōi
cato minori non incurrit aliquā excōi
cationē vel peccatū. Et hoc ē qđ cōit̄
d̄ q̄ excōicatio. s̄. maior non transit
in tertiam p̄sonaz. ⁊. q. 3. qm̄ multos.
In quo quidem. c. Greg. subtrahit a
maiori excōicatione qđ plures d̄rias
p̄sonaz cōicantes excōicatis maiori
que tñ oēs p̄prehēdunt in isto vsu. s̄.
Utile lex humile res ignorata neces
se. Nec anathema faciunt ne possit
obesse. Utile. i. ppter vtilitatē: vel ēē

participantis. Lex. i. legem matrimo
nij. Humile. i. ppter subiectionē natu
ralē vel aliqua seruitutem: vt in filijs
⁊ suis ⁊ b̄i. Res ignorata. i. qm̄ nesci
tur quis est excōicatus: ignorantia
s̄. facti. Necesse. i. ppter necessitatem
excōicati vel p̄cipantis. Vide tamē
clarins de quolibet eorum in sequen
tibus. 5.º. Primo qđez excusat p̄cipā
tem cum excōicatis: vt non incurrat
minor excōicatio: vtilitas que potest
ēē duplex. Una quidem ipsius excōi
cati: vt cum qs loquit̄ ei de his que
p̄tinent ad absolutionem. pcurandā
vel ēē alis ad salutem aīe: ⁊ alia etiā
incidenter interponat: vt magis pro
ficiat: vñ ⁊ ad predicationem admit
tatur: ex. e. rñso. Et p̄ hunc etiam mo
dū p̄dicatores: q̄ apud excōicatos in
p̄dicationib⁹ ⁊ p̄fessionibus q̄si gerūt
cās eoz qui ab ipsis excōicatis spoli
ati fuerunt p̄nt elemosynas licite ac
cipere ab ipsis excōicatis: prefertiz si
in locis illis non valent sustentationē
habere: extra. e. cum voluntate. ⁊ eti
am s̄m̄ Hostien. extra casum necessi
tatis: dū sperant p̄babiliter de p̄fici
endo eis. Secunda vtilitas pōt ēē ex
pte participantis in tpalibus vel spu
alibus. Et in tpalibus quidē: vt cū pe
tit ab excōicato qđ ei debet dare: vt i
dicto. c. si vere. vnde si nolit dare po
test in iudicio conueniri: alias ex deli
cto suo commodum reportaret: ex. d̄
iudi. intelleximus. In sp̄itualib⁹ au
tem licite potest loqui de salute aīe
sue petendo consilium si est necessita
tis: ⁊ non posset h̄re recursum ad ali
um ⁊ Guil. Secūdo excusat lex ma
trimoni in b̄i p̄cipatione euz disti
ctione tñ. nam aut excōicatio est lata

etiā i alterā ppt matrimonii illicite
cōtractū: tūc neuter pōt cuz altero
participare: aut excōicatio ē lata ppt
aliud delictū: tūc i participatione q
ad redditionez debui vterq; excusat
In alijs vero excusat mulier partici
pādo cū viro excōicato: s; n excusat
vir participādo cuz vxore excōicata
ex eo q cū sit caput ei' o; eaz cogē vt
se faciat absoluerē: ar. 7. q. i. sicut. Dec
Rai. 7. Hoff. Si autem vir vocar; ex
cōicatum ad mēsam: credit Huil. q
non possit vxor comedere cum viro
suo ad illam mensam: s; bene in eadē
domo in alia mēsa ita remota q pos
sit dici q non comedant simul. Et de
bonis quidem cōibus: aut de his que
daret nomine mariti sui excōicati nō
debz accipi elemosynaliter nisi scz in
necessitate: sed de bonis pprijs si dat:
vel si ei concessum fuiss; a marito ex
cōicato: vt d' bonis cōibus dēt potest
accipi. Idēz de familia excōicati quo
ad elemosynas dandas. 3. excusat hu
militas subiectōis vel seruitutis. Et p
mo quidem filij qui sūt in patria po
testate: vel etiā emācipati qui sunt cō
mensales patris: ab eo recipiunt ne
cessaria excusant participādo cū p're
excōicato: dūmō nō in crimine. Alij
aut filij nō excusant s'm Huil. 7. 2.
excusant monachi participādo cuz
abbate excōicato s'm Huil. q s' quasi
de familia eius. 3. excusantur cle
rici participādo cū suo epō excōica
to: illi. s. q sunt ei' officio pductiue de
putati: sicut 7 alij seruītes. alij vō cle
rici n. 93. di. mirat. s'm Hosti. 4. ex
cusat serui 7 ancille. s. seruī pductōis.
5. excusant rustici seruītes: 7 alij
subiecti qui nō sunt adeo curiales: vt

eorz cōsilio scelera perpetrent. 2. q. 3.
qm multos. cum distinctione tñ s'm
Huil. quia si tales persone añ excōi
cationem dñi seu patroni obligane
runt se seruituti: 7 seruitium intraue
runt: postea sciunt de excōicatione nō
tenentur discedere. Si aut post excōi
cationem intrauerunt seruitiū: si tūc
ignorauerunt excōicationem non te
nentur discedere: sed si scierunt te
nentur discedere: nisi necessitas eos
cōpulsisset q fierent de familia eius.
Et quod dicitur de rusticis: intellige
qui colunt terras dñoz suorum. Et
hoc etiam extenditur s'm Huil. ad il
los qui dicuntur mediatorij: qui pro
pter culturā recipiūt certā portionez
fructuum: naz eis possunt cōicare q;
tūm oporteret propter culturā 7 hu
iusmodi rationem. Idem intelligē
dum est de nutricibus 7 similibus q
si a dño recederēt nō haberent vnde
viverent: ar. ex. e. si vere. Ibi etiam in
predicta decretali excusant: q cuz ex
cōicatis nautis cōueniūt d' tñsferēdo
cōtra saracenos. 6. excusantur pa
tres 7 dñi participādo cuz suis filijs:
aut seruīs excōicatis: nō qdē simplr. s; 3
Tho. in. 4. di. 18. s; in his in quib; s'
obligati: quia sicut inferiores obligā
tur ad obsequiū superiorz: ita superi
ores ad pudentiam inferiorz. Rai. tñ
7 Huil. 7 Hoff. 7 Hosti. dicūt q tuti
est tenere q nō excusatur tales: quia
tenebātur eos corrigere. 27. q. i. de fi
lia. qd' videt' verū quando ex defectu
ipsoz: qz. s. nō correxerunt inciderunt
in siliam: vl' permanent in ea. S; ybi
per eos nō stetit: 7 instant vt querant
absolutiōz: h; locū qd' dicit Tho. 7.
s'm Hosti. seruīs mercenarijs possūt

communicare conductores eorum: ubi
sine magno incommodo eos vitare non
possunt. Et idem de socijs habentib?
aliquid cōe: alii autem non possunt
cōmunicare. Concordat Ber. 8. ar.
miger vel serviens militi h? Guil. ex
cusat cōicando ei: nō aut cōmunicā
do cū excōicatis cū qb? dñs suus cōi
cat. 9. vassalli cū teneantur reddē tri
buta pēfides suis dñis excōicat? nō pec
cat cū eis cōicādo: l? soluat i ppa per
sona h? Guil. Adūit tñ Hu. d h? i va
sallis q cū sint absoluti ab obsequio si
delitatis: qdū eorum dominus ē ex
cōicatus debent ab eo abstinere. is. q.
6. nos sanctor. 4. excusat huiusmo
di participationem res ignorata: vt
dicit v. i. ignorantia facti probabilis
fm Guil. extra de cle. ex. mini. aposto
lice. Sed ignorantia iuris non excu
sat: nisi illos quibus ius licz ignorare
vt sunt pueri nondum doli capaces
Dicitur autem ignorare quis factuz
vt quia non constat ei: q ille fecit tale
quid: puta q clericum verberauerit
q: nec ipse vidit: nec ē fama ita publi
ca q oīno debeat credi. 11. az si ab ad
uersario audiuit vel leui fama: nō de
bet sibi de hoc formare conscientiam
ii. q. 3. non solum. Si vero est publica
fama: vel auditur a fidedignis q ali
quis sit publice excōicatus: vel q: no
torie aliquid fecit ppter qd incidit in
excōicationez dz euitare z inquirere
veritate si nō plene scit: z interim euz
vitare: z in occulto z in publico: do
nec fuerit certificatus fm Rai. Item
si audini aliquē excōicatu publicari
parisiis quez postea iuenio bononie
l? qdā dixerint q dz euitari vbicūq;
m fm Guil. pōt benignius dici. s. q si

possunt facere probare excōicationē
puta per testem vel instrumenta te
neor vitare alii non: nisi in illa dioce
si. Item si audini aliquem excōicu
nicari: vel vidi incidere in factuz dā
natum per excōicationem: z exinde
non vidi eum nisi post annū h? Guil.
si ille est talis homo q creditur ē ti
moratus: z qui tunc seruabat excōica
tionem non modo seruat: possum vi
dere eū absolutū. Si vero non ē talis
debeo euitare: si occultuz est occulte
6. q. 2. si tñ. z. c. se. Si manifestum pu
blice: nisi mihi constet de absolutiōe
Itē si prelat? vel sacerdos dicat mihi
q vidit parochianū suuz aliqd faciē
tē ppter qd incidit i excōicatōz: nō est
autē istud publicū: siue credā: siue nō
credam illud non teneor euitare illuz
Euitare. s. qdū ad euitatiōz minor
excōis. Et multo minus vitare: nō te
neor si dicat mihi alius fm Guil. Si
tñ prelat? vel eps diceret mihi: vel ali
us de suo subdito q esset excōicatus
denunciādo mihi sūiaz: z casus ē tal
de quo solet fieri excōmunicatio: de
beo credē z illuz vitare. Si autē dicat
oī locutiōe nō teneor. Itē si audini ab
epo excōicato de sua excōicatōe: z h
in pfeffiōe h? Guil. nō teneor vitare.
Item Hosti. Si vero ex pfeffiōe h?
oēs doc. debeo eum vitare: sed in oc
culto solum: nisi sit publice excōica
tus. Item si scio habitu aliquem esse
excōicatu: actu autē hoc non aduerto
z sic ei cōico subito fm Guil. nō incido
in excōicationē nec pecco. Itē si dubi
tat d excōicatiōe aliquoz: z dubita
tio talis pcedit sūiam iudicij: puta qz
nondū est declarata p iudiciū pensus
non sunt vitandi. si post concordem

iudiciū determinationē adhuc am-
biguū sit: standū ē magis sūne iudi-
cū: et illi sunt vitandi s; Tho. i. quol; **Q**uanto excusat necessitas taz excōi-
cati q; participātis: vñ peregrini via-
tores et similes in necessitate constitu-
tilicite pñt recipere ab excōicat; s; **I**nno. et Hosti. ii. q. 3. qñ multos. Si-
militer excōicatis pōt aliquid dari
cā humanitatis s; Hui. i. sustentati-
one. qñ. i. indigent: nec est expectāda
ultima necessitas. Et si excōicat; pe-
tat hospitiiū nō tenet expectāe q; sit
ab omnibus alijs repulsus: intelligit
tñ q; ad necessaria vite: sec; si peteret
alia vñ filia: vt fossorū vñ securiz: et
h. i. Itē si quis vocatur a iudicib; ex-
cōicatis sub quor; iurisdictione ē: vt
stet iuri: videt esse casus necessitatis
Et similiter si coram eis conueniunt
iniuriatores suos: s; Hui.

In qbus casib; cōicādo cū excōi-
catis incurrat minor excōicatio.

R. a. 83.

Etra predictos casus phibe-
tur in iure. ii. q. 3. cū excōica-
to. et c. sequētib; participā-
re cū excōicatis i his que i isto vsu cō-
tinentur. Os. ozare. vale. cōio. mensa
negat. als. minori excōicatio icurrit
Primo quidē non d; participare cū
excōicatis maiori i locutiōe. vbi nō
s; Hui. q; familiaritas: vñ pudor vñ
scandali timor non excusat partici-
pantē cū talibus in locutione: vñ als
i casu nō cōcesso. Item nō l; lras ex-
cōicati recipere: vñ ei mittē nūcios: vel
lras: nisi in casu in quo liceret ei loq;
s; Hui. et Du. Itē sigs munus rece-
pit ab eo scienter: qñuis non debnēt

recipere: tñ nō tenet reddere: sed de-
bet ex consilio pauperibus erogare:
vel excōicato remittat ad sui ruborē
s; Hui. **E**t non debet quis partici-
pare in salutādo: alias qui salutat ex-
cōicationē minorem incurrit. idem
si resalutat salutantem: et si assurgat
vel reuerentiā exhibeat q; excōicato
aut inclinet se salutanti: aut moueat
labia quasi resalutanti: cū tñ nil dicat
s; Hui. nō incurrit excōicationē: cū
pene restringende sint: de pe. di. i. 8.
pene. Itē cū ei scribit nō ē salutādus
s; loco salutationis dicēdā spm; cō-
li; sanioris. Si aut salutat; pōt rñdē:
Deus emendet vos et huiusmōi. **S**
phibet ozare cū excōicatis: vñ si ex-
cōicat; intrat ecclesiā et ibi se firmat:
ali; tenētur exire vñ pcurare q; exeat
si manifestū ē eū esse excōicatum s; Hui.
Rai. ii. q. 3. sicut apostoli. Si vero ē
occultum: tunc illi qui sciunt exhibēt
secrete et caute: ita q; nō sequat ma-
nifestatio eius si pñt: alias nō exhibunt
6. q. 2. si tñ. Occulte excōicatus oc-
culte debet moneri vt exeat. Si aut
excōicatus est in ecclesia nō cā ozandī
s; p alio negōcō: nō video qre i eadē
ecclesia ozare nō possim: vt ait Hui.
Circa officiū vero misse nō s; Rai.
q; si excōicatus intrat ecclesiā iā mis-
sa incepta: si occulta ē ei excōicatio nō
d; sacerdos dimittere missam. et q. i.
nihil. Si vero est manifesta moneat
eū publice vt exeat. Si vero nō vult
exire nec cōmode pōt facere expelli:
et sacerdos nōdū inchoauit canonez
deb; dimittere: ar. et q. i. omnes qui.
Si vō pñt; ille ecclesiā itret: vñ pñt;
sacerdos eum videret iam canonem
inchoauit debet sacerdos pcedere in

g z

officio simul cū eo qui assistit ei tñ .
alij. n. omnes debent exire si excom-
unicatus non erit ipse de quo cōit sci-
unt: ita tamen q̄ finito conone ⁊ sum-
pto sacramēto anteq̄ dicat post cōio
moneat illum q̄ exeat: d̄ conse. di. 2.
relatum. Concor. Hosti. ⁊ Hosti. q̄ si
non vult exire potest sacerdos eum
eijcere: etiam si clericus sit: ⁊ si nō po-
test eijci in sacristia rediens dicat ora-
tionem ⁊ post cōionem que restabāt
Item f3 Abo. in 4. di. 18. Pro excoi-
catis orari potest: quous non inter ora-
tiones que pro mēbris ecclesie fiunt:
⁊ tamen fructum non percipiunt q̄
diu in excommunicatione manent: sed
oratur vt detur spiritus pñie eis: vel
ab excoicatione absoluant. **4.** pbi-
bet participare cū excoicato i mēsa:
sed si hospitatus suz in domo aliqua
ad mensā: ⁊ superueniat ⁊ ingerat se
excoicat⁹ f3 Huil. si est publice excoi-
catus surgere teneor n̄ obstāte cuius
cūq; scādalo. Si vō ē excoicat⁹ occul-
te ⁊ nō possū sine ei⁹ nō: n̄ teneor sur-
gere. Itē superueniēte publice excoi-
cato nō teneor exire d̄ domo: imo ē
⁊ si scirem aliquem publice excoica-
tū receptū esse i aliqua domo possū
ibi hospitari: si tāte capacitatē sit loc⁹
q̄ possū eius cōionē vitare: nā licet
mibi cū excoicato i eadē camera co-
medere: f3 n̄ i eadez mēsa: similiter nec
in eodē lecto iacere. qd̄ si veniā inui-
tatus ad aliq̄ festū vel cōmuniū: ⁊ in-
uenio ibi aliquē publice excoicatū te-
neor recedere: nec debeo ibi epulari
l3 sedeat ad aliā mensā: q̄ oēs tales
cōueniētes ad festū: vel cōmuniū simp-
l̄ inuicē cōicare dicēdi sūt f3 Huil. Itē
figs amico suo excoicato veniēti co-

medere ad domum suam dimittit ei
domū ⁊ clauēs ⁊ permittat eum co-
medere separatim in domo sua: si h̄
faciat in fraudē: vt sic eū nō offendat
sed fauorem eius acquirat i currit mi-
norē excoicationē. Si autem facit q̄
timet ne forte ille vim inferat: non in-
currit. **I**tem si facit hoc causā huma-
nitatis: quia si putat eum indigē ho-
spitio vel alimento: ⁊ de hoc facit pro-
testationem non incurrit. Huil. 5. p
hibetur cū excoicatus haberi cōio. si
alijs etiam actibus humane conuer-
sationis: ⁊ precipue actib⁹ legitimis
vnde nō debet quis facere aliquem
d̄ctum cū excoicatus: tenet tñ ⁊ tract⁹
initus cū talibus: si ipse cōtrahens n̄
obligat se ad cōicandū cū excoicatus
vt figs vendat ⁊ tradat rē excoicato
⁊ statim preciū recipiat. Si vō obligat
se ad cōicandū cū excoicato in casu n̄
concesso: nō tenet cōtractus: vt si pro-
mittat: vel etiā iurat q̄ vendat ei ali-
quid vel locabit: ⁊ hoc fm̄ Rai. S3
Inno. dicit q̄ omnes contractus ini-
ti cū excoicato etiā scienter ⁊ durāte
excoicatione tenent: ⁊ ex ipsis agit
⁊ excoicatus. Sed ipse excoicatus agē
nō poterit pro tali cōtractu: nisi post
absolutionē: qd̄ veri⁹ v̄. Idem Huil.
Ite cū qs iurat soluere alicui i certo
termino: ⁊ interim ille excoicatur f3
Rai. nō deberet sibi solui: dum stat i
excoicatione: f3 deponi illud debuit
i ede sacra. Inno. tñ dicit. Cōsulim⁹
tali q̄ detnā ⁊ firmiens tenetur ser-
uire excoimunicato vt p̄misit. ii. q. 3.
quoniā multos. ⁊ hoc videt⁹ verius.
Item si quis recipiat mutuum ab ex-
coicato: vel conducit aliquid ab eo p
precio reddendo tēpore excoicationis

ipsū precium vel mutuū quo ad ciuilem obligationem ex qua actio nascitur: et potest peti non redditur nisi p^o eius absolutionem: obligatur tamē ei quo ad naturalem obligationem. **Do** si. Item si p^{re}byter locauit operas suas alicui domino dum ipse dñs eēt excoīcatus: non valuit locatio. **Sec^o** si ante: sed non poterit ei seruire iⁿ diuinis iⁿ excoīcatione permanēti. **Do**. **I**te si q^uis vēdat vel emat a seruiente excoīcato noīe excoīcati nō ē hēdū cuz eo sic nec cū excoīcato. **Quil.** **Ad** q^u ille q^u incidit iⁿ excoīcatōz q^uis p^o fuerit cū aduersario vel satissēcēt de iuria: et si vadat p^o absolutione: vel ēt si nōdū sit denūciat^{us} cū tñ manifestū sit d^e eius excoīcatōe d^ez emitari q^u usq^{ue} sit absolutus: extra. e. cuz desideres. **fm** **R**ai. imo etiā si iurass^{et} stare mādato epī aī absolutōz: tā episcop^{us} q^u alij ei cōicantes incurrunt minorē excoīcationem: etiam si fuit ab ipso epō excoīcat^{us}. **N**on enim potest ipe cōicare tali: nec dare licentiam alicui cōicandi quin icadat iⁿ minorē excoīcationē: ex. e. nup. xi. q. iij. excoīcatos. **P**er hoc autē q^u papa salutat aliquē vel participat nō itelligit^{ur} absolvere vt iⁿ cle. d^e sc. ex. si sūmus. **E**xcoīcatō autē minor^{is} et a iure et ab hoīe ferr^{et}. a iur^{is} p^{ri}mo qdē p^{ro}p^{ri}e participatiōz cū excoīcatis maiorē vt dictū ē. **2°** p^{ro} sacri legio. xvij. q. iij. minor^{is}. **3°** p^{ro} notōia fornicatiōe p^{ri}ncipue derid^{et}: ex^{co} d^e cohābita de. et mu. v^{er}a. **4°** p^{ro} simonia etiam occulta in ordine suscepto: ex^{co} d^e simo. tanta. s^{ed} hodie iⁿcūrrit maior excoīcatio t^{em} pape referuat^{ur} absolutio: vt habes. s. **5°** cum quis recipit eccl^{esi}az d^e manu laici et sic eam tenet. xvi. q. vij.

figs deiceps. **6°** fm quosdam cum in bello iusto exercz artē balistarum d^e christianos: ex^{co} d^e sagit. artē. **7°** iⁿ diffidētib^{us} pauperū op^{er}ib^{us} manifestis raptorib^{us} public^{is} vsurarijs: et meretricib^{us}: q^u large dicūt^{ur} excoīcati inq^u tū oblatiōes eoz ad altare nō recipiūt^{ur}. **8°** in illis quib^{us} negat^{ur} eccl^{esi}astica sepultura: et q^u mouit iⁿ tomeamēto q^u p^{ri}uat^{ur} eccl^{esi}e. sepultura ēt si penituerit. **E**t idē pōt dici d^e eo q^u nō confitetur semel in anno: vt d^e ex^{co} d^e pe. et re. ois. **9°** in quolibet notorio peccatore di. 64. illud. et d^e p^{ro}secra. di. z. p^{ro} dilectione. **A**l^{ius} b^{ea}t^{us} hoīe autē fieri pōt minor excoīcatio: vt epō et q^ulib^{et} inferiori iudice eccl^{esi}astico: ex^{co} de offi. or. cū ab eccl^{esi}a: s^{ed} h^{ab}et sine p^{ro}ptumacia. 5. q. z. p^{ri}nti. siue p^{ro} alijs culpis. **I**te siue simplicit^{er} vt d^e pe. di. i. in actione. siue ad tēpus di. 86. c. tanta.

De effectu excoīcatōis minoris. **E**st autem effectus principalis excoīcationis minoris quia talis remouetur a participatione sacramentorum: et si se imisceat peccat mortaliter: non tñ incurrit irregularitatem: etiam si celebrat peccat: etiaz conferendo sacramēta seu ab eo collata non carent virtutis effectu: nec phibetur eligere: nec ea que rōne iurisdictionis sibi op^{er}at^{ur} exercē: si talis tñ sciēter elect^{us} fuerit ei^{us} electio erit irrita: ex^{co} d^e cle. ex. mi. sic celebrat. **T**al^{is} ēt fm **S**ui. ē separat^{us} ab osculo pacis q^u d^eat^{ur} iⁿ missa q^u ē quasi loco cōio: nis: nō aut^{em} hor^{um} d^eicēdis cū alijs. **I**ñ. **3°** q^u excoīcat^{us} minor iⁿ sacramēta cōfērēdo peccat: s^{ed} subdⁱst^{inct}ū phibēt^{ur} a cōfēptiōe iⁿ ipe cōfērēdo se maculet. **H**oī. dicit q^u cōfērēdo nō participat q^u

nō cōfert ad suā vtilitatē sed aliorū
dī ei participare partē capere: et sic
vī pphēdi vtilitas ipī participantis.
3o. d. li. vī tenē i plurib⁹ loci q̄ excōi-
catio mīor separet a p̄cipatōe passi-
ua tñ sacroz. s. q̄ talis n̄ pōt sc̄ipere
sacra an̄ absolutionē. cū eo. 2cor. 12.
d. pal. in. 4. d. is. Dicit ei q̄ minor ex-
cōicatio excludit a participatiōe sa-
cramētoz: n̄ a participatiōe diuinorū.
vī q̄gd alij dicāt licite p̄t missā audi-
re et osculū pacis accipere: et ecclīaz offi-
ciare: dum tñ nullū sacm̄ percipiat
nec matrimoniū nec aliud nisi prius
absolut⁹: et qd̄ Guil. dīc̄ d̄ osculo pa-
cis. R. q̄ iō osculatio pacis et panis
b̄ndicti datio successerūt loco cōiōis
vt indigni n̄ admitterent ad ista.

De absolutione a minori excom-
municatione.

Absolutio aut̄ ab ipsa excōi-
catōe minori fieri p̄t a p̄po
sacerdote: ex. e. nup. Et dicit
p̄p̄r sacerdos q̄ illū pōt absolvere a
peccatis q̄cūq̄ sit. Ab alieno aut̄ q̄ il-
lū. s. n̄ p̄t audire n̄ p̄t absolui f3 Hos.
et Tho. et alios. si ēt ip̄e sacerdos p̄p̄-
us ēt excōicat⁹ excōicatōe minori p̄t
nihilomin⁹ absolue talē: ex. e. duobus
Excōicat⁹ aut̄ maiori si se igerat cōi-
oni aliorū peccat fm̄ Rai. et si i cōtē-
ptū h̄ faceret mortaliter: d3 q̄q̄ et ali-
os excōicatos vitare fm̄ Ho. nec per-
stōez p̄stātie factā d̄ q̄ habet. j. tolli-
tur qn̄ ip̄e excōicat⁹ d̄beat se s̄trahē
a cōiōne fidelīū i diuinis et ex. Et nō
f3 De. d̄ peru. et d̄ sc̄. ex. sup. c. ingfiti-
onis. q̄ si plat⁹ p̄cipit subdito q̄ cele-
bret excōicato p̄te quē subditus scit
excōicatus: prelat⁹ vō mādās: et alij si
d̄ ei⁹ excōicatione ignorant. s. subdit⁹

i hoc ip̄e parebit plato et sic celebra-
bit: p̄stari d3 tñ celebrās illi quē ex-
cōicatus scit q̄ n̄ itēdit cū illo celebra-
re f3 cū alijs excōicatis. Idē dīc̄ q̄ cū
scio aliquē excōicatus quē vitare tene-
or ēt i publico n̄ teneor illi cōicare ēt
ad mādātū ecclesie: f3 pot⁹ debeo pa-
ti excōicatōz. Si vō p̄ certo nescio: f3
p̄babilit̄ credo: in tali casu p̄ me solū
illi nō cōicabo: f3 ad petitiōz alteri⁹ vi-
tare n̄ teneor. Ad diligēt̄ q̄ f3 iu-
ra cōia excōicati etiā nō denūciati de-
berēt euitari vt dictū ē: tñ p̄stitutio
nē factā constantie istud extat modi-
ficatus: et in concilio basilienfī anteq̄
scissuz foret renouata fuit: v3 q̄ fide-
les nō teneant tales euitare i diuinis
et ex nisi fuerint publicati vel denun-
ciati: excepto casu d̄ iniectiōe manūz
i per sōas ecclīasticas notoria. Et idēz
d̄ alijs censuris ecclīasticis. Tenor
ipsius constitutionis est iste.

Constitutio Martini. 5. super non
euitandis excōicatis: nisi publice de-
nunciatis.

In sup̄ ad euitanduz scādala
et multa pericula q̄ p̄scientijs
simoratis cōtingere possunt
oib⁹ christi fidelib⁹: tenore p̄ntiū mise-
ricordit̄ idulgem⁹: q̄ nemo deinceps
a cōiōne alicuius sacroz administra-
tione vel receptione: aut alijs quib⁹-
cūq̄ diuinis intus vel ex: pretextu cu-
iuscūq̄ s̄nie vl̄ cēsure ecclīastice a iu-
re vl̄ ab hoīe ḡialit̄ pmulgata tenea-
tur abstīnē vl̄ aliqūē vitare: aut iter-
dictū ecclīasticū obfuarē: nisi cēsure
vl̄ s̄nia h̄i fuerit i vel d̄ p̄onā: vl̄ col-
legiū vnīuersitatem ecclesie cōitatem
vel locū certum vel certam a iudice

publicata vel denunciata specialiter
 et expressa constitutionibus apostoli-
 cis et alijs in contrarium facientibus
 non obstantibus quibuscumque: saluo
 siquidem pro sacrilega manu inie-
 ctione in clericum suam latam a ca-
 none: adeo notorie confiterit incidit
 se: quod factum non possit aliqua ter-
 giversatione celari: nec aliquo suffra-
 gio excusari. nam a canone illius licet
 denunciatus non fuerit volumus absti-
 neri iuxta canonicas sanctiones: in co-
 cilio constanti sub Martino. 5. q. decre-
 tum ut deinde fuit approbatum itez in co-
 cilio basilicensi: et per eugenium tunc papam
 ut asseruit mihi dominus Julianus qui ibi de-
 legatus fuit: et alii. Potest dubitari utrum
 papa possit dispensare et litteras dare quod
 pars participet cum excoicatis maioribus et di-
 uinis et ex: et utrum non: ut contra dicitur non potest
 dispensare papa in doctrina apostolorum.
 et ratio est: quia hec doctrina ut patet ad ius
 diuinum: quod si oes papa dispensare non
 potest. Hoc autem est de doctrina apostolorum. scilicet non
 coiccare cum excoicatis: ut. ii. q. 3. sicut. et
 pars in prima ad cor. 5. et Jo. in secunda ca.
 e. unico. 5. 22. In huius est quod ecclesia in
 hoc ordinatioibus quod pertinet ad salutem animarum
 non errare non potest: cum regatur a spiritu sancto
 ut habet di. 8. q. 2. septima. sed ecclesia per
 se. dicitur decretum in super excessu talis litterarum
 et papa est frequenter dat hoc litterarum ad
 tollenda secularia quod multum debet canoni
 ut di. 50. ut constitueret. 5. per: et sic contra
 tenet. Ad ar. respondet secundum Thoma. i. 4. q.
 non omnia que sunt in doctrina apostolorum: seu
 epistolis eorum: pertinent ad ius diuinum
 prout proprie et stricte sumitur: sed per his que
 pertinent ad fidem et istas sacrorum et mora-
 lia ad salutem necessaria in quibus papa di-
 spensare non potest: sed solus deus: sed quod sunt in

epistolis apostolorum pertinentia ad ri-
 tualia et decetia christiane religionis: que sunt
 pure ordinatioes apostolorum non dei seu diuini
 iuris: et hoc in ecclesia non habeat illa
 potestate quam tenet: quia papa succedit Petro
 qui prefuit in hoc omnibus apostolis. Jo. potest
 tollere vel suspendere ordinatioes cum videat
 expedire sicut et dispensat cum bigamo
 ut. 3. 4. di. lector. quod est in textu apostoli
 i. ad thimo. 3. ubi dicit bigamum non per-
 mouendum. Et non quod quidam dicebant istas
 ordines fuisse in concilio propositas: sed non
 acceptatas precipue ab italica natione
 Illi dicebant fuisse tpales. scilicet per quicun-
 quam vel quod ad concilium sequens quod senis
 fuit celebratum: sed nullum horum est verum. nam
 duo venerabiles viri famosi in vita et
 scientia: quorum unus doctor in theologia
 alter in iure: et eps. scilicet dominus Nicolaus de
 tinchelsal: et dominus Andreas qui fuerunt
 presentes in concilio constanti: ubi facta fuit
 dicta constitutio. Et per hoc fuit unum de electo-
 ribus papae: retulerunt ipsam constitutionem
 fuisse acceptatam et unam de concordatis
 Magistrum et de vniuersitate parisiensem di-
 xerunt se eam velle recipere: quod pars ex te-
 more eius: quia ibi dicitur omnibus christi fidelibus
 bus: sed et dicit dominus Andreas episcopus
 bosniensis provincie polonie post ce-
 lebratum concilium senis: ubi et interfuit
 vadens ad curiam ad visitandum papam
 Martinum. 5. cum ipse putaret quod ipsa constitutio
 fuisset tpalis. scilicet per quicunquam: et sic iam ex-
 pirasset loquens cum papa petiuit ab eo
 ut recederet sibi ex gratia uti tali sententia
 siue dispensatione quam continebat illa
 constitutio. Respondit papa vos scitis il-
 la esse unam de concordatis. Et cum ille
 episcopus diceret quod quicunq. dixit
 papa: Ego volo quod semper duret: dominus
 et Julianus auditor: came apostolice

iure peritus et famosus in vita salutis
super hoc dixit tale idultu datus non solum
germanicis: sed et omnibus christianis: et
de iure esse perpetua: quia ista est non con-
stitutionis nisi reuocet: non fuit autem
reuocata sed confirmata: ut patet. s.

ExPLICIT titulus secundus de exco-
municacionibus minoribus.

Incipit titulus tertius de interdicto eccle-
siastico.

Ca. 84.

Quia interdictum ecclesiasticum
habet similitudinem aliquam cum
exco[m]municacione. Est ei ipsum
interdictum separatio a cer-
tis sacramentis et omnibus diuinis of-
ficiis et ecclesiastica sepultura: ut ha-
beri potest ex decretalibus: extra de
spon. non est vobis. et de pe. et re. quod in
te. Ideo post tractatum de exco[m]muni-
catione nunc agitur de ipso interdicto:
et precipue secundum ea que nouit Jo. cal.
in tractatu quem fecit de ecclesiasti-
co interdicto: ubi multa ponunt non
tata per Hosti. et Inno. que non habentur
in summis. Conclusio est seu determi-
nationes tamen ponendo: et opiniones con-
trarias et rationes: ac multas allega-
tiones circa huiusmodi ibi positas
omittendo causa breuitatis. **P**rimo
igitur sciendum quod sub nomine censu-
re ecclesiastice: ista tria comprehenduntur: ex-
co[m]municatio: suspensio et interdictum: ex
de vbi. sig. querenti. Et exco[m]municatio quod est inter-
dictum ad laicos et clericos potest extendi:
sed suspensio tamen clericos respicit contra
et ideo postea de ipsa tractabit suspen-
sione: et deinde de irregularitate. **S**ecundo
ueniunt autem predicta tria secundum Hosti. in
pluribus. **P**rimo quia sicut exco[m]municatio debet
fieri in scriptis continetibus causa ipsius
ita et sententia suspensiois et interdicti: ut ha-

betur ex. e. cum medicinalis. li. 6. **2.** quia
exco[m]municatio sententia suspensiois et interdicti non re-
leuantur per sequentem appellacionem sed per prece-
dentes. **3.** quia ligati aliquid sententia debet predictum: nec
eligere nec eligi possunt. **4.** quia nullus liga-
tus aliquid predictarum sententiarum debet celebrare
diuina: aliter efficitur irregularis. **5.** quia
tales sententias debet precedere monitio. i. cum
ferretur ab homine. **6.** quia quilibet eorum iurat an-
tequam absoluat non amplius contrahere:
et in omnibus potest fieri relaxatio ad cau-
telam: nisi esset interdictum generale promul-
gatum: quia tunc non habet locum relaxatio ad
cautelam: ex. e. p. i. lib. 6. **7.** quia habet
sententia debet obseruari per superiores. **8.**
quia nullus eorum durat sententia potest testificari
ex de testi. veniens. **9.** quia superior non
debet ipsas sententias reuocare vel pronuntiare
nullas: vel de ipsis aliquid disponere
nisi vocatis partibus. **10.** quia illi qui per
uilegium sunt recepti in proprios et spaciales
romane ecclesie: vel apostolice sedis fili-
os: per hoc non habent effectum excepti: tamen sic excepti
nec exco[m]municari: sic nec interdicti: nec suspensio-
di possunt ab alio quam a romano pontifice:
vel legato de late: ex de vbi. sig. c. i. li. 6.
Idem Jo. cal. excepto primo que non possunt
differunt autem ista tria in his. **P**ri-
mo quidem quia exco[m]municatio et suspensio
per se feruntur in singulares personas. Et
exco[m]municatio quidem in clericos et laicos
suspensio vero in clericos tantum. **I**nterdictum
autem fertur in loca propria: vel contra vniuersi-
tates et collegia. **I**nterdictum tamen etiam
in singularem personam fertur: et si non
ita proprie. **2.** quia cum suspensio et interdictum
participari possunt in alijs omnibus: exceptis
sacramentis certis et diuinis officiis: non
autem cum exco[m]municato: ut dictum est. s. in tra-
ctatu de exco[m]municatione. **3.** quia effectus
sententie exco[m]municacionis late non potest suspensio: sed effectus

aliarū sic. **4.** quia episcopi non incurrunt aliq̃s s̃niam excois: vel interdicti prolatam ab homine ṽl iure: nisi specificē expr̃mantur: extra d̃ sen. ex. quia periculosum. li. 6. quod p̃uilegiū non habēt q̃stuz ad excoicatioz
5. q̃ iter dictū g̃niale loci nō pōt ad cautelā relaxari: s̃z bñ ab excoicatioe et suspēsiōe ad cautelā quis potest absolui. **6.** q̃ iter dictū g̃niale in locū p̃ferri nō pōt sine s̃niam pape sp̃ali p debito pecuniario: s̃z bñ excoicatō et suspēsiō: et de appel. preterea. hec Jo. cal. De ipso q̃ quatuor videnda sunt. Primo a quo feratur. **2.** contra quem feratur. **3.** quis sit eius effectus. **4.** quomodo ferat: et quō poſtea tollatur: vel relaxetur.

De interdicto generali.

Ca. 85.

Sciendum ergo primo q̃ interdictum fertur a iure et ab homine et ab utroq̃: et q̃q̃s. interdictum est generale: q̃q̃s speciale et q̃q̃s etiam singulare. et generale quidem dicitur quod fertur d̃ regnum p̃uinciā ciuitatē cast̃z vel villaz vniuersitatē vel collegiū et huiusmodi. Generale interdictū fert̃ a iure i his casib⁹ et huiusmodi. Primo si collegiū vel vniuersitas ciuitatis vel loci cogit ecclesias vel ecclesiasticas personas soluere g̃nidagia vel pedagia: vel ab ipsis ecclesijs: vel ecclesiasticis p̃sonis exigat vel extorqueat pro p̃p̃ijs rebus quas non cā negociatiois deferūt h̃ ipso sunt interdicti: de censibus. q̃s. li. 6. Jo. cal. et addit tñ iste casus n̄ est receptus nec seruat: s̃z postea sancitū fuerit predictas penas et alias d̃ n̄

parcētes debere p̃ dioc̃l publicari in cle. c. ti. present̃. sed cōter ista opinio non tenetur: quia et si d̃ lege dicat q̃ confirmatur cum more vtentium approbatur: et p̃pter cōtrariā consuetudinem abrogatur: di. 4. §. leges. Non sic d̃ s̃niam excoicatiois que subito trahit secum suū effectū. ibi etiam dicit̃ in illo. c. q̃s. vbi fertur talis sentētia contraria consuetudine non obstante. **Secundo** vniuersitas que domos locauerit vel conductas habere permiserit alienigenis vsurarijs in terra sua ad exercendū fenus: d̃ vsur. cā. lib. 6. **Tercio** vniuersitas que re presalias contra personas ecclesiasticas concedit ṽl concessas ad illas extendit: nisi id reuocauerit. j. mensem a tēpore concessionis vel extensionis d̃ iniur. et dā. dā. et si pignorationes li. 6. **Quarto** est ciuitas interdicta q̃n̄ officiales talis ciuitatis i qua debz romani pontificis electio celebrari vel representantes ipsam ciuitatem non seruauerint ea ad que tenentur p̃ decretalem. vbi periculum. de elec. li. 6. vel fraudem in eis: vel circa ea commiserint. **Quinto** interdicta est ciuitas quēnis preter urbem que consentit dando consilium vel fauorem occidentibus vel percutientibus cardinales sancte romane ecclesie: vel q̃ infra mensem delinquentes in huiusmodi prout enormitas facientis exegerit: et ei facultas affuerit non puniri: de pen. felicis. in fi. libro. 6. **Sexto** interdicta est ciuitas que episcopum propriū iniuriōse vel temere percusserit vel ceperit: ṽl banniuerit: vel hoc fieri mandauerit: vel consilium in his dederit: vel fauorem.

vel hoc facientē defensauerit scienter
vt in cle. de pe. si quis suadente, casus
alius decre. clericis. de emunitate ec
clesia. monat. c. p. de. quoniam. c. ti. Jo.
cal.

De interdicto speciali.

Ca. 86.

Specialē interdictū ē cū inter
dicitur aliqua ecclesia: ac ē
cū interdicuntur oēs ecclesie
vnius ciuitatis vel puincie: qz z si nō
in illis ecclesijs: tamen in alijs locis il
lius ciuitatis extra ecclesias possēt ce
lebrare diuina z audiri ab hominib?
loci ipsius. Et h? interdictū spēale. s. q
aliquā ecclesiā reperit in iure in his
casibus. **Primus** ppter iniuriosū ho
micidium in eo perpetrātū: vel iniu
riosum sanguine alias effusum in eo.
Secūds cū ppter effusionē humani
seminis studiose pcuratā est polluta.
In his ei duobus casibus ecclesia est
ita interdicta q ante recōciliatōz nō
debent in ea diuina officia celebrari:
de conse. di. i. si motum. z. c. ecclesijs.

Tertius qñ ppter discordiā patronoz
ēps claudit ostia ecclesie: z tollit in
de reliqas: z precipit vt nullus in ea
aliqō sacz ministeriū celebz: donec
ad concordiā redeāt d iure pa. c. i. z
z. **Quart** si proferens sentētiā interdicti
si ecclesia fuit simoniace con
secrata non debet in ea celebrari.

Quintus si pncipaliter p questu non
p diuino cultu fuit cōsecrata: d pse.
di. i. si quis basilicā. **Sextus** nō debet
in ea celebrari. i. q. 4. ecclesia. si ecclē
sia est consecrata sine licētia epi dio
cesani: d conse. di. i. precepta. **Septi**
mus si sine reliquijs v? in loco des
to z nunq̄s habitato fuit dedicata: de

pse. di. i. placuit. In oibus tñ his casu
bus: qñ in tali ecclesia d iure cele
brari nō debeat: tñ p trariū faciētes. i.
celebrantes nō sunt irregulares: qz nō
est expressū in iure: vt de sen. ex. is q.
li. 6. Sz si eps p aliqz causā d pdictis
spalit ecclesiā iterdixit tē celebrās in
ea bñ ē irregularis. Jo. cal.

De interdicto singulari.

Ca. 87.

Interdictū singulare est cū
interdicūt alicui pōne singu
lari diuina officia z ecclesia
stica sacramēta: vel vniuersalit v? par
ticlarit q ad aliq ipoz sacramētoz
vel officioz: vt de offi. dele. ex litteris
z d pui. c. i. z. c. epoz. li. 6. z d tpe. oz. v?
non ē. z. c. litteras. z di. 50. placuit. z d
coz. vicia. significauit. z istud pōt etiā
dici suspensio: vbi primo nō q inter
dictus ab aliquo actu respiciente di
uina itelligit interdictus ē ab omni
alio q includit in illo: vel q sine illo i
terdicto exercēi nō pōt: ē de appel.
solicitudine. vñ interdictus ab officio
sacerdotali non d3 exercere officia: q
pprie ppetūt sacerdoti. **Sec** si soluz
altaris ministeriū sit ei interdictuz
z interdictus a sacerdotali officio nō
potest exercere pontificale: qz ponti
ficale sine sacerdotali exerceri nō po
test: de excess. prela. ex litteris. Et ea
dem ratione interdictus ne promo
ueat ad inferiores ordines nō potest
pmoueri ad maiores: vel iterdict? i.
suspēsus ab exercitio inferioris ordi
nī p t exercere actū superioris: qd sine
exercitio illius iferioris exerceri nō p t
secus si sine illo exerceri p t: sic ē in
terdict? vel phibitus a maiori nō itel
ligitur phibitus a minori: quia i illo

maiori n̄ includit. h̄ pbat. 95. di. illud
 2. 13. q. 2. quæsta. 2. nota q̄ ep̄s suspē
 sus vel interdictus a p̄ntificalibus: si
 exercet offm̄ sacerdotis etiā a ponti
 ficalibus n̄ ē irregularis: s̄ si exercet
 aliqd̄ qd̄ p se spectet ad offm̄ ep̄ale re
 spectu cōsecrationis ep̄alis: siue cū mis
 sa: vt cōsecrare ordinare: vel sine mis
 sa: sicut confirmare in fronte est irre
 gularis. 3. nō q̄ sacerdos cui interdi
 cta sunt sacerdotalia: si cōficiat corp̄
 chisti sine missa est irregularis: d̄ cle.
 ex. mi. c. i. excoīcatus tamen minori ce
 lebrās sciēter: s̄ peccet mortaliter nō
 tñ incurrat irregularitatem. Itēz nō q̄
 a iure interdictur ingressus ecclesie
 i casibus d̄ sen. ex. sacro. 2. e. ti. c. i. lib.
 6. 2. e. li. d̄ censi. exigit. 2. 17. q. 4. si quis
 deinceps. fm̄ cōmunem opinionem.
 Itē q̄ celebrāt sciēter: seu alias parti
 cipāt i diuinis p̄ntibus publice excoī
 catis vel interdictis: vel illos admittūt
 ad ecclesiasticā sepulturā: eis iterdictū
 tur ingressus ecclesie: donec satisfice
 rit ad arbitriū ei⁹ cui⁹ sn̄ia cōtēplerūt
 d̄ pui. ep̄oz. li. 6. Alrchi. tñ sup̄ isto. c.
 dicit q̄ intell̄r de excoīcatis ab hoīe
 vel interdictis: qd̄ pbat p̄ tex. illum q̄
 dicit: donec satisfecerit ad arbitrium
 ei⁹ cui⁹ sn̄ia cōtēpsit. Sed admittentes
 ad ecclesiasticā sepulturā sciēter sūt ex
 coīcati p̄ decre. eos. d̄ qua habes. s̄. d̄
 excoīcatione. Si aut̄ talis cui est iter
 dictus ingressus ecclesie ab hoīe vl' a
 iure igerat se diuinis i ecclesia agens
 i offō suo sicut p̄us: est irregularis d̄
 sen. ex. is. q. li. 6. S̄ si ex ecclesiā: pu
 ta sb̄ diuino vel sub tentorio: vel in do
 mo p̄pria ingerat se diuinis non ē ir
 regularis vt ibi d̄r in glo. 2. ratio ē q̄
 dictū limitatū fm̄ suā limitationē d̄z

intelligi. 43. di. sit rector. Limitat̄ au
 tem hec pena cum. s̄. celebratur in ec
 clesia: ergo non habet locū si extra ce
 lebratur: ar. de pe. di. 1. 8. pene. Si aut̄
 talis celebrat in oratorio qd̄ astrui n̄
 potest sine dioecani licentia: d̄ p̄uile.
 auctoritate. li. 6. Si stricte ē oratoriu⁹
 ita q̄ non ecclesia non est irregularis
 Sed si celebrat in ecclesia non conse
 crata que proprie dicitur basilica est
 irregularis. satis est ei q̄ auctoritate
 pontificis sit dedicata: de conse. di. i.
 nemo. Itēz p̄sbytero celebrāte mis
 saz in ecclesia: si subdiaconus cui ē in
 terdict⁹ ingressus ecclesie dicit episto
 lā ex ecclesiā in illa missa: vel diacon⁹
 euāgelii: sic iterdictos tales. s̄. sb̄dia
 conū 2. diaconū puto irregulares fore
 q̄ vnū ē offm̄ qd̄ tñ in ecclesia princi
 palit̄ celebrat̄ cui cooperat̄ i actu si
 bi phibito. di. 50. sigs viduā. P̄sbyter⁹
 vō si celebrās i ecclesia admittit sciēter
 dictū subdiaconū: vel diaconū ad le
 ctionē epistolę: vel euāgelij: et ex ec
 clesia ē irregularis q̄ participat i cri
 mine crioso: d̄ sen. ex. nup. 2. c. sic cōcu
 bine. imo v̄r tale p̄icipiū factū i eccle
 sia p̄ p̄ime dēa. s̄. ecōuerso: si sb̄dia
 conus cui ē iterdictus ingressus eccle
 sie dicit epistolā i ecclesia i missa quā
 sacerdos celebrat ex ecclesiā irregu
 laris ē: q̄ i ecclesia vere 2. de facto id
 fecit: 2. sic i loco phibito: d̄ se. ex. is. q.
 li. 6. Et idē ducedz est de diacono in
 tali casu dicēte euāgelii. P̄sbyterū
 aut̄ talē celebrāte ex ecclesiā n̄ audeo
 dicere irregulārē: q̄ lz videat̄ parti
 cipare i culpa cū ministris: tñ n̄ ē di
 gnū q̄ p̄ncipale vl' dignū trahat̄ ad
 accessoriū: vel min⁹ dignū: 2. satis ē q̄
 i hoc dubio hoc nō ē expressū i iure.

Ite talis cui ē iter dicti? ingressus eccle-
tie: q̄uis sit p̄hibet p̄ h̄ a celebratōe z
ē ab auditōe diuinorū i ea s̄z Jo. an.
p̄t tñ n̄ solū p̄ ecclesiā trāfire p̄ factis
iuis s̄m Inno. s̄z ē potest in ecclesia
orare i tpe i q̄ diuina n̄ celebrant in
ecclesia. i. q. i. g. studēt i fi. Jo. cal.

De interdicto qd̄ sit ab homine.

Ca. 88.

Item ab homine potest fieri
interdictum z generale z spe-
ciale z singulare z per dele-
gatum z subdelegatum: de offi. dele-
gate. quod ē planū si in litteris dele-
gat est clausula consueta. s̄z dictōes
p̄ cefurā eccl̄asticā cōpescendo: de v.
signi. querēt. Item si simplr dat est
sine dicta clausula: tunc enim maxie
vbi hoc ē exp̄ssū in iure hanc penaz
poterit īponere: d̄ offi. dele. d̄ causis.

Ite p̄ferē p̄ ordinarium. ep̄m s̄ eos
q̄ sunt sue iurisdictionis: tñ nō d̄z suspē-
dē seu iterdicē clericos vl̄ eorū eccle-
sias perpetuo vel ad longū tps nisi
d̄ p̄sensu capituli: z hoc maxie qñ p̄ce-
dit ex offi. suo: s̄z regulariter z d̄ iure
z d̄ consuetudine s̄ia pastoris solius
tenēda est z timēda. z. q. 3. c. i. Item
elect cōfirmat liz n̄ p̄secrat iterdicē
pōt qz hoc ē iurisdictionis: ex de elec.
trāmissā. Itē z īferior platus habēs
iurisdictionē ordinariā iterdicere p̄t
sibi subditos: ex d̄ p̄sensu. cū iter vos. z
d̄ offi. ordi. cū ab ecclesiāz. vbi nō ē q̄
z qñ īferiores ab ep̄is habeāt ordina-
riā iurisdictionē. Itē sede vacante ca-
pitulū pōt iterdicere: extra d̄ maio. z
obe. c. h̄is q̄. Itē p̄ mulierē etiā prela-
tā nō pōt p̄ferri iterdictū: vt p̄uissaz
abbatissā: qz hoc p̄tinet ad potestates

clauium: de pe. z re. noua.

Contra q̄s possit ferri s̄ia iterdicti.

Ca. 89.

Quantū ad z^m p̄ncipale. s̄z
quē ferat iterdictū. Sciēdū
qz p̄mulgat z p̄mulgari p̄t s̄
mares z feminas: clericos: laicos: re-
ligiosos p̄uatos p̄latos: z rectores: no-
biles z plebeios: cuiuscūqz sit etas: s̄z
qz s̄t capaces penaz: cōtra ē collegia
z vniuersitates: s̄z ecclesias villas ca-
stra ciuitates z regna. z dicit Jo. cal.
qz p̄ferēs s̄ia iterdicti z superior ei?
si violat s̄ia ipsā credit ec̄ irregulari-
res: qz hac irregularitate ligatur a ca-
none: d̄ sen. ex. h̄is q̄ li. 6. de consti. c. i.
z vlt. Itē si p̄ferēs s̄iam nō seruat in-
terdictū: forte nō male diceret qz alij
nō tenentur seruare: ar. decre. petistis.
de p̄ui. s̄z illa decretalis loquitur cū is
p̄ q̄. i. ad cui? q̄relā: z i cuius fauorez
latū ē id nō seruat. qd̄ non ē ad casūz
aliū extēdēdū: cū videat p̄ modū p̄i-
uilegij licet corpore iuris clausi ema-
nasse. Q̄ aut iuris p̄uilegia casus
suos non excedant p̄z de p̄ui. sane. et
si sint corpore iuris clausa. Et ibi nō ē
hosti. Ex q̄bus sequitur qz p̄ferēs iter-
dictūz celebrans in ecclesia ab eo iter-
dicta est irregularis: z p̄cōsequēs alij
non excusantur. s̄z ei mala superiorū
trahuntur frequenter a subditis i ex-
emplum: de no. ope. nun. cum ex iū-
cto. non tamen per huiusmodi subdi-
ti excusantur a pena iuris. xvi. q. i. c. i. ca-
nonibus. Item si p̄ferens. interdi-
ctum nō seruando interdictūz ab eo
positū i aliquo loco: p̄ hoc nō ītēdit
illud relaxare: ita qz ipse p̄ferēs. h. d.
Tūc nec subditi: nec ipse p̄ferēs effēct
irregulares. Sublato enīz p̄ncipali

cessant omnia accessoria. Cū igitur relaxatio loci interdicti non habet certam formā: satis fuit quod proferens dixerit quod intendebat relaxare: sed ubi proferens hoc non dixerit: licet in mente gereret relaxare: tamen putare ipsum et alios non seruantes esse irregulares: quia sicut verbaliter lata fuit sententia interdicti: ita verbo debet fieri relaxatio: de re. in. c. i. hoc verum: preterquam in papa qui non subiacet legibus. ff. de le. princeps. vñ si in mente gerit interdictum relaxare: hoc verbo non exprimitur: postea ibi celebrantes non essent irregulares: si tamen hoc ignorarent: et celebrant credentes durare interdictum: grauiter peccant: et si non sunt irregulares. Jo. cal. **I**tem si interdictum aliqua ecclesia: nec in capella eius poterit celebrari: nec in cimiterio poterit quis sepeliri: si ipsa capella et cimiterium sunt ecclesie iuncta alibi secus: et. c. si ciuitas. li. 6. **I**tem in ecclesia spiritualiter interdicta: quis bone stius sit ibi non baptizare: nisi incommoditas aliud suadeat: fructum tamen faciens: credit Jo. cal. quod non incurrat irregularitatem: quia a quouis interdicto hoc est exceptum. de spon. non est vobis. Idem de chris. simate. **I**tem in ecclesia spiritualiter interdicta non possunt celebrari diuina: saluata forma decreta. alma. §. ad iocimus. de sen. ex. li. 6. Ratio est: quia dicta decreta alma loquitur cum locus interdictus fuerit: et tale appellatur generale interdictum. de pe. et re. quod in te. siue comune quod idem sonat: bene ad hoc facit de sen. ex. pñti. li. 6. **I**tem spale interdictum seu positum in aliqua ecclesia: quis Archiepiscopus dicat non posse relaxari ad cautelam si dicat nullam. Jo. tñ mo. dicit fructus quod fatet Jo. an. videri sibi verius: et

etiam placet Jo. cal. quia decreta prelati. de sententia ex. li. 6. loquitur de generali interdicto quod non possit relaxari ad cautelam. Secus ergo de speciali. 25. di. qualis. Et idem in particulari vel singulari interdicto. i. persone. **I**tem et si pro pecuniario debito non possit fieri interdictum in locum siue generale: potest tamen fieri speciale: siue contra ecclesias: aliquas vel aliquas pro dicta causa. Item cum imponitur in aliqua ecclesia cessatio a diuinis: seruata forma decreta. de offi. ordi. in refragabili. si quis ibi celebrat: non est irregularis. Et ratio quia talis cessatio imposita non est vera sententia interdicti. Sed si imponatur cessatio a diuinis generalis. i. in loco ab eo quod potest tunc habere effectum interdicti: et de hac debet intelligi glossa. Inno. non est vobis. in decretalibus de spon. fm Jo. and. Et hoc placet: quod probat etiam ex de. ex frequentibus. de sen. ex. que equiparat generales cessationes inductas ab eo qui potest generalibus interdictis: non autem specialibus. i. certarum ecclesiarum. Jo. cal. Item si interdicatur vel promulgetur interdictum in cōe: populū: ciues: incolas vel vniuersitatē. i. sub predictis appellationibus: vel aliquid ipsorum intelligit istud generale interdictum: de sc. ex. alma. §. illis. li. 6. et quia tunc interdictio loco propter delictum populi vel ciuium: singulares persone loci intelligunt generale interdictum: ut sic dicatur generale interdictum: ut in decreta. cum in partibus. de vñ. sig. Eodem modo non istud debet dici generale imo et fortius: quia predictum interdictum superius ideo dicitur generale: quia vniuersitatem vel populum loci plectitur: et propter quod vniuersitas tale et illud magis. di. 18. c. i. Jo. cald.

Item qñ interdictitur clerus alicuius loci: non ex hoc intelligitur populus illius loci interdictus: quia hec sunt diuersa: et conuerso: extra de sen. ex. si sententia. li. 6. Intelligo autem appellatione cleri contineri non solum pmo-ros ad ordines: sed etiam religiosos conuersos et conuersas: qui ita sñ ad ecclesiā translati: qñ dō populo prope dici non possunt. iz. q. i. duo sunt. Jo. cal. Item cum interdictitur populus alicuius terre singulares persone illius populi: cum sint interdicte: nec in illa terra: nec alibi poterunt admitti ad diuina vel ecclesiastica sacramenta nisi in casibus a iure expressis: extra dō sen. ex. si sententia. li. vi. Item cum interdictitur terra alicuius dñi intelligitur dō ea que ē sua quo ad dñum iurisdictionale: et multo fortius si terra illi dñi ēt simplr et absolute ppria. Item intelligitur de terra quā ab alio iz in feudū vel emphyteosim: qñ in illis casibus ad eum spectat vtile dñum.

Item intelligitur de terra que pñet ad ipsū dñm rōne dotis vxoris: quia maritus cōstāte matrimonio est dñs dotis vxoris. Item intelligitur dō terra sibi pignozata si proferens dixit: Interdico terram quam talis tenet: secus si dixit interdico terram suā. Jo. an.

Item si talis dñs cuius terra interdicta ēz terram in diuersis prouincijs: vel diuersis locis: si habz eā p parte et p diuiso: oēs ille partes subiacēt interdico: sñ si p indiuiso: secus ne inocēs puniatur: ar. i. q. 4. §. vlt. Si autē poſtea dñs acquirat nouā terrā talē terrā nō subiacet interdico: nisi latoz sñie expressisset vel intēderet tā dō ea quaz habebat: qñ dō ea quā habetur ēt. Si

autē vedit terrā interdictā: vel pdit eas nō ppter hō tollit interdictū: cum onus rei transeat cū ipsa: de decimis pasto-ralis. Nec ei iste ē modus tollendi interdictū qñ dō relaxari p iudicē: qui tñ cessante fraude: et cā interdicti se facillē exhibebat. Jo. cal. Item si interdicti ppls: vel vniuersitas collegiū vel cōe alicuius loci: nō intelligit per hō locus ille interdictus sñm Jo. an. sup. c. si sñia. e. ti. li. 6. qñ aliud ē interdēm loci: aliud vniuersitatis vel collegij: dō vñ. c. i. li. 6. Poterit ergo celebrari alta voce in illo loco vt pñs: interdicti cñ exclusi: qñ hoc nō est phibitū: sñ dictum hō. i. f. Jo. and. pcedat de iure scripto: tamē prestare videt occasio nē periculi. Audietur ei voces publice celebratiō ab interdictis: et p hō vñlipēdet cōsura ecclesie: vñ pñulenduz ēt clericis vt tali interdico durāte abstinerēt a publica celebratiōe. Jo. cal.

Item si alijs de vniuersitate interdicta se trāſſerret ad alium locuz pmo dimissio est spālīter interdici: aut de populo interdicto: ita qñ fuit in culpa ppter quā latū fuit interdictū quocumqñ se trāſſerat remanet interdictus: de sen. ex. alma. §. illis. li. 6. Si vero non fuit culpabilis: et ex toto desinit esse de populo interdicto: credo cessare interdictum circa eū: quia ī eo cessat cā efficiens et conseruans: ergo et effectus. Gi. di. neophitus. Jo. cal. Item si existens de populo non interdicto: factus ē postea de populo: vel vniuersitate interdicta: credo qñ extunc ligatus est sicut et alij: cum mēbz sñm sit illius corporis: et sic debet eodem iure censerī: di. iz. c. i. Johānes cald.

Item si existens dō pplo interdicto vel

vniversitate: si banniatu simpliciter
 z nō ad tēpus cessat interdictum cir-
 ca eum: quia non cessatur amplius de
 vniversitate vel populo: sed confir-
 matus vel relegatus bene permanet
 interdictus: quia adhuc censetur de
 corpore vniversitatis. *Jo. cal.* Item si
 talis de populo vel vniversitate iter-
 dictis si ingrediatur monasterium
 post professionem indubitanter pote-
 rit ordinari: quia definit esse de po-
 pulo totaliter: sed ante professionem
 tutum est consilium q non ordinet
 i. tali interdicto durante. Si tñ fue-
 rit ordinatus puto illam tenere: ar. d
sen. ex. religioso. li. 6. Jo. cal. Item de
 absentibus tempore late sūie interdi-
 cti: vel in vniversitate vel populo: z d
 presentibus non consentientibus sed
 contradicentibus aliorum culpe p
 pter quam latum est interdictum an-
 ligentur. dicit *Jo. an. in decre. si snia*
e. ti. li. 6. q. quidam religiosi tenent ta-
les non ligari: etiā quo ad ecclesiam
quia absens z ignorans ex maleficio
non obligatur. is. q. i. aliquos. z. c. non
est. Et qz pena suos debet tenē aucto-
res: d. pe. di. i. n. cō. Sed dic ipse qz isti
non ponderant: qz pena interdicti ēt
puniunt q nō peccauerunt: de spon.
non est. vobis. Unde tenet ipse absen-
tes z tradicentes ligari: quod pbat
decre. si snia. Satez tñ illos infontes
quo ad deum. Et hoc placet Jo. cal.
 Item si talis absens est d alia civitate:
 vl' ppl'o l3 gratiose fcepr' fucit i ciue
 vl' ppl'arē ppl'i iterdicti: vt faciūt ve-
 neti z forte ibi nūq3 habitauit: credo
 q cū tali ppl'o interdicto talis intelli-
 gat iterdict' Item habitātes i civitate
 nō ciues nec d ppl'o illius: planū ē q

nō idudūc iterdicto illi vniversitati
 vel populi: vt in cle. si snia. Si tamen
 ē locus ēē iterdictus in eo n possent
 audire diuina: s3 ēē locū illū. *Jo. cal.*
 Item si iterdict' loc' sub appellatione
 regni puincie ciuitatis castri vel ville
 suburbia z pntinentia edificia loci illi
 us iterdicta itelligūt: d *sen. ex. si ciui-*
tas. li. 6. et si dca suburbia z cōtinentia
edificia in nullo erāt subiecta dco lo-
co interdicto vl' vniversitati: si tñ pfe-
rēs iterdictū habet iurisdicōz spūa
lē i dicti suburbij. Si aut n habet iur-
isdicōz l3 d iure scripto n videāt i
terdca dca suburbia: tñ pōdēata rōe
decre. si ciuitas. posset dici qz ēt tūc i
telligūt iterdicta nō ab hoīe: s3 a iure
ēē d sc. ex. nup. Intelligūt aut suburbia
 burgi ēē z ppe ciuitatē i qbus do-
 mus sūt pntinentie vl' dicūt suburbia p q
 iter ē rectū. Cōtinentia vō edificia di-
 cūt dom' ēē burgū separe: z n pntique
 vl' pntinentia edificia sūt q sūt ppe ciuita-
 tē vl' locū iterdictū iter suburbia. Item
 i dco loco s3 appellōe ciuitat' castri
 ville: vl' h'i n sūt iterdicti ciues illi' ci-
 uitat' sen hoīes illi' castri vl' ville: cu3
 pdict' loc' ē iterdict' ppter delictū dñi
 vl' alic' singular' pfoe. vñ z si n in illo
 loco iterdco: alibi tñ poterūt audire
 diuina: z h nisi tales pfoe sint culpa-
 biles z dederūt cāz iterdco. e. ti. alma
 s. illis. Tales ei sunt iterdicti vbiq3: z
 idē ēē si iterdcm sit latū ppter dlictū
 ppl'i vl' ciuiū vl' vniversitat' ipsi loci
 d *sen. ex. si snia. li. 6. Jo. cal.* Item ciues
 habitātes pntino ēē ciuitatē z subur-
 bia z pntinentia edificia iterdco ppl'o
 vel ciuib' ciuitat' itelligūt z ipi iter-
 dci ēē vbiq3 habitēt: exq ponunt ci-
 ues vl' d vniversitate iterdca. *Jo. cal.*

Item nobiles et marchiones comites et barones et huiusmodi habentes in tali ciuitate si sunt de populo interdicti: vel de dicta vniuersitate: quod patet ex eo quod subeunt onera: et habent honores: sicut alij ligantur sententia interdicti. Et idem si per priuilegium essent exempti ab oneribus: secus autem si essent sui iuris: vel ex consuetudine: vel ex priuilegio imperiali: ita quod dicte vniuersitati tanquam de eius compositione in nullo participarent. Jo. cal.

De effectu interdicti. scilicet quomodo sit suauiter a quibus diuinis cessandum.

Ca. 90.

Quanti ad tertium principale. id est effectum interdicti: sciendum primo quod in loco supposito ecclesiastico interdicto secundum antiqua iura nulla permittebatur ecclesiastica officia celebrari vel audiri: extra de pe. et re. quod in te. et de spon. non est vobis. nisi semel in ebdomada celebrari cum conficiendi corpus christi: de sen. ex. per. mittimus. Sed per noua iura illud restat moderatum: extra de sen. ex. al. ma. li. vi. Per istum. scilicet modum: videlicet quod singulis diebus in tali loco debeant seu possint in ecclesiis siue monasteriis missae: et alia officia celebrari sicut prius: sed cum his quatuor conditionibus. scilicet submissa voce: ianuis clausis: non pulsatis campanis: excoicatis et interdictis exclusis quoniam per quodlibet horum quatuor per se: si non seruetur alijs tribus obseruatis violatur interdictum: et est irregulariter ibi sic celebrans: vel aliquid agens alicuius ordinis: ut in officio suo: puta si pulsat campanas celebrat: vel etiam si alta voce tamen et huiusmodi secundum Hosti. et Jo. an. et

Jo. cal. quod addit sic: et licet hec dura videantur: tamen sufficit ita scriptum esse in 9. di. in memoria. Item si clericus in loco interdicto facit tamen aliter predictorum alijs celebrantibus: puta sonat campanas: vel aperit ianuas ecclesie et habet credo ipsius irregulariter quod participat in crimine criminoso: de sen. ex. nup. Secus si facit aliter predictorum ut celebrent diuina: que tamen non celebrantur de facto: cum irregularitas regravat actum perfectum. is. q. i. c. si. Item si clericus scit interdictum loci: quod tamen non publicum est per denunciationem: si illud non seruat est irregularis secundum Archiep. ar. de re. iur. cum. li. 6. Et hoc verum: nisi istud esset occultum. 6. q. 2. si tantum. Nec obstat de. pe. de sen. ex. Quia in seruando interdicto quod seruat matris ecclesia loca religiosa se debeant conformari non sequitur quod ubi matris non seruatur: non est ei denuntiandum: alij qui sciunt non debeant obseruare: ut ibi notatur: quod secundum hoc idem infertur etiam si esset publicum et matris ecclesia non seruaret: quod est absurdum. Dicit tamen Jo. an. quod expediret per ostensionem prouideri clericos non tueri ad obseruantiam interdictorum prelatorum a iure: nisi prout fieret ipsorum declaratio per id quod habetur de cens. quodammodo. li. 6. et in de. prelati. e. ti. Item non quod dicta moderatio interdicti et effectus interdicti non habet locum in interdicto populi seu vniuersitatis nisi expresse loco in sententia interdicti: quousque ei et illud dicatur interdictum generale tamen decre. alma. cum sua moderatione loquitur de interdicto generali loci: ut ciuitatis castri ville regni et huiusmodi. Item laici qui non sunt interdicti non possunt admitti ad diuina que celebrantur cum

dicta moderatione in loco interdico:
nisi sint sup hoc spaliter pūilegiati.
De clcis vero exncis seu alibi bñfi-
ciatis: an possunt admitti in ecclesia si
ta in loco interdicto ad celebranduz
vel concelebrandum. **Archi.** qz q nō
Jo. an. dicit q hoc dux est: z qui ni-
mis emungit zē. z sic videtur tenere
driūm. **Ad p̄trariūm Jo. cal.** probat
p multas rōnes. Et idē dicendū vide-
tur de religiosis. **Item** tam canonici
q̄ clerici ecclesiarū in qbus distribu-
tiones quotidianae tribuuntur illis q
inter sunt horis: si non veniunt amittunt
eas: sicut amitterent si non esset
interdictum. **Item** misse non conuen-
tuales sed peculiare celebrare pos-
sunt tempore interdicti i ecclesijs cō-
uentualibus seruato moderamine p̄-
dicto. **Item** si in tali ecclesia t̄ficiūt
omnes preter vnum. **Jo. an.** post **Do-**
sti. dicit q ille poterit celebrare cū fa-
miliari. **Archi.** dicit q nō audet hoc
tenere. Sed primū placet. **Sateor** ta-
men q in pūilegio conuentus d̄ ce-
lebrando tpe interdicti non icludūt
familiarēs conuentus. Sz in casu p̄dco
ille solus adhibere poterit familiarē
seu seruitorē vigore pmissiōis. s. adij-
cim⁹. necessitate ad hoc cogente. **Jo.**
cal. Si tñ alicui p̄fōe singulari sit cō-
cessum: vt in tpe interdicti possit cele-
brare vel audire diuina in voce s̄mis-
sa: tunc familiares eius ad audiendū
cum illo: z ad celebrandū sibi admit-
tuntur: nisi esset talis cuius culpa do-
lo vl fraud sit lata s̄iua interdicti: vl
ad dictā culpā dedisset auxilium cō-
siliū vel fauorē: de pūile. licet. li. 6.
Item p dē m. c. alma. de sen. ex. lib. 6.
stat alia moderatio circa int̄dictuz

vz q in festiuitatib⁹ solū natiuitatē re-
surrectionis pentecostes z assūptiōis
beate Marie. **Item** nota q predictis
q̄ttuor solennitatibus de qbus hētur
in. d. c. alma. addita ē solennitas cor-
poris chusti p exuagā. **Martini** gnti
in q̄ interrūpit interdictū: siue suspē-
di videt. **Ut** i q̄ttuor predictis capa-
ne pullent: z ianuus aptis alta voce
diuina celebrentur in locis interdictis
excoīcatif exclusis sz interdictis admis-
sis: ita tñ q illi ppter quos platuz ē
interdictum altari non appropiquēt
non obstantibus quibuscūq pūilegi-
is que reuocantur: qz sufficere d̄z oī-
bus q celebret vt dictuz ē. **¶ Ubi** p̄
mo nota q illud q̄ dictū est de dictis
festiuitatibus: intelligi debet de vna
die tñ p qualibet festiuitate. vnde et
doc. querunt qñ incipiat talis dies: z
q̄tuz ad principium diei concor. qua
si omnes. s. q incipit in vespis vigilie
sed q̄tum ad finem sunt varie opini-
ones. **Et** archi. tenz q terminetur in
cōpletorio festiuitatis inclusiue: quia
in beneficijs ē larga interpretatio faciē-
da. **Jo. an.** tenet in dicta decre. alma.
glo. ante penultimam q terminetur
in vespis ipsius festi: z sic excludit
cōpletorium: que opinio etiā placet
Jo. cal. **Item** nōndū q i p̄dcis festiui-
tatib⁹ non pōt licite dari corpus chri-
sti in loco interdicto nisi sicut z alijs
diebus. s. infirmis decedentibus: s̄ sē-
ten. excō. responso. **Unde** z q̄ d̄r in
canone: de conse. di. z. z si non frequē-
tius. z de peni. z re. omnis. s. q fideles
debent cōicare in paschate natali et
pentecostes. **Intelligendum** est inter-
dicto z alia prohibitionē cessantibus
Et idem dicendū de extrema vinctiōe

8
n

7

7

8
n

h

l. q. non est bāda istis diebus Archi.
z Jo. an. **I**te z si in dictis festiuitati-
bus honestius z iusti⁹ sit saltem q̄tū
ad p̄ncipalē missa que i ipsa ecclā ce-
lebratur de ipso pprio festo dicē: qz
idest inductū in honore illaz solēnita-
tū: z iō de eis celebrandū: de p̄se. di. i.
z hoc attendendū ē: z d. cele. mis. c. z.
Potest tamen z alia missa dici q̄ de
ipso festo. **I**tem in dictis festiuitati-
bus credo q̄ potest aqua solēniter
benedici z aspersio fieri. Paes z fru-
ctus benedicī: z laicis etiā interdictis
ministrari: qz ista de se non phiben-
tur tpe interdicti: z ipsoz benedictio
ē officium diuinū: qd ḡnāliter i p̄di-
ctis festiuitatibus p̄mittit. **J**ohā. cal.
Ite i festo assūptōis virginis Marie
sp̄ tpe interdicti nuptie p̄nt solēniter
benedici: qd alijs diebus tpe interdi-
cti non potest fieri fm̄ **D**osti. Et hoc
ideo: qz talis benedictio p̄tinet ad di-
uinum officiū: qd illa die p̄mittit so-
lēniter celebrari. De alijs tribus fe-
stiuitatibus non oꝝ querere: qz in ip-
sis festiuitatibus phibent celebrari i
omni loco z ab oibz fidelibus. 33. q.
4. non oportet. **J**o. cal. **I**tem in dictis
festiuitatibus p̄nt virgines z altaria
cōsecrari vel benedici z calices z pa-
ramenta z abbates z abbatisse: quia
h̄i benedictiones non sunt sacramē-
ta p̄pe sed oꝝones z certa officia. **J**o.
cal. **I**tem dictis diebus festiuis in lo-
co interdicto vtrum possint admitti
ad ecclesiasticam sepulturā. **J**o. an.
dicit q̄ putat q̄ non licet multociēs
fuerit in s̄rium obseruatum: z subdit
post pauca. **J**o. cal. **S**cio q̄ videret
temerariū resistere opiniōi dñi mei
z patris mei: maxime q̄ non videriz

p̄ aliquē s̄rium scriptum. **A**lti mea
pusilla intelligentia indicat in dictis
festiuitatibus non obstante interdicto
posse publice z solēniter mortuos se-
peliri: vbi aliud non obstat: puta qz
non est specialiter aut notatum inter-
dictus: aut qz fuit in culpa: v̄l ad hoc
dedit s̄ilium auxiliū vel fauorē p̄
pter qd latū est interdictum. **M**ouet
ad dicendū q̄ p̄ ḡnāle interdictū phī-
betur ecclesiastica sepultura: qz ipsa ac-
cedit ad officium diuinū. **N**ā cuꝝ of-
ficio diuino debet ferri finis ad ec-
clesiā: v̄l h̄etur. 13. q. z. qui diuina. **S**z
officium diuinū p̄mittit his dieb⁹ so-
lēniter celebrari. **J**o. cal. **M**ultū multa
inducit p̄ z contra circa istam mām.
Ite tpe interdicti z phibita sit ad
ministratio sacramentoz: aliud tamē
h̄z multas exceptionis. **N**ā p̄mo ex-
cipitur baptisimū non solū puuloꝝ
sed etiā adultoz: extra. e. qm̄. li. 6. **S**i
excipitur cōfirmatio: extra. e. rñso. **S**i
excipitur p̄ma non tñ morientiuꝝ s̄z
etiā viuoz z sanoz dūmō non fue-
rint excoīcati: qui non possunt admit-
ti nisi in morte: z excep̄s illis p̄pter
quoz culpam vel volū lata est finis i
terdicti: vel prebuerunt auxiliū s̄ili-
um vel fauorē: si non p̄mo satisfice-
rint: vel de satisfaciēdo dederint ido-
neam cautionem: aut si hoc non p̄nt
nisi iurauerint cū potuerint satisfā-
ciē: z ad satisfaciōnē faciendam p̄
illos q̄ tenent dābūt s̄ilium auxiliū
z p̄ posse laborabūt. **N**ec p̄p̄ aliq̄
p̄dictoz fieri oꝝ relaxatio interdicti
ē. e. s̄lma. li. 6. **I**te z cathecism⁹ qui
p̄cedit baptisimū p̄t fieri: qz p̄missio
baptisimo intelligunt p̄missa omnia
p̄ que puenit ad illud: z sine quibus

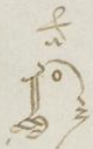
expediri non debet. b. i. autem est ca-
thechismus: de conse. di. 4. ante bap-
tismum. Item pmittitur confectio chri-
smatis in die cene: quo vtdā ē i bap-
tismo et confirmatōe. et. rñso. Itē per-
mittitur eucharistia dari decedenti-
bus: de pe. et re. qd in te. Nec etiā de-
bet alicui penitenti denegari. 50. di. pe-
nitentes. Sanis etiā damnatis ad
mortē dari potest tpe interdicti: quia
consentur tunc esse in articulo mortis.
Jo. cal. Sed laicis et clericis non in-
dictis sed in loco interdicto positis:
an possit dari eucharistia pter qd in
mortis articulo dubiū est: exceptis tñ
pibis missa celebrantib⁹ cū forma s̄
uata decre. alma. Celebrantes enī te-
nent sumē corp⁹. Christi: de cōse. di.
z. cōperim⁹. De alijs ḡ dicit Jo. cal.
Trepidō ferre sniam cū viderim ge-
neraliter religiosos suis fratrib⁹ et
sororibus vel monialibus quarū cu-
ram gerunt tpe interdicti indifferen-
ter pcedere eucharistie sacramēta: s̄
quo iure faciant ipsi discernant: cū
hinc videat⁹ de iure scripto. In edī-
ctis. n. pmissorijs certorū casuum qd
rōne non inuenit exp̄sse pmissū sub-
iacet regule phibitive. z. q. 4. cōsului
sti. Et est exp̄ssū in de. de s̄. si. exiui.
s̄. porro. Cum ḡ sit pmissū tpe inter-
dicti sp̄aliter corp⁹ Christi in q̄stā dī
viaticū. i. in q̄stā datur decedentibus
ḡ itē. Et addit idē Jo. q. cum portat⁹
eucharistia ad infirmū: tūc credit qd
debeat portari cum pulsatione cāpa-
nelle et lumine precedente et alijs con-
suetis: qz cum aliqd pmittitur ubi ali-
ud non apparet intelligit fore pmissū
fm qd ius dispōit illud fieri: et vsus
obseruat⁹ ad hoc. 4. di. erit autem. et

iz. di. illa. Sed de portatiōe lamine
disponit ius: d. cele. mil. sane. De pul-
satione autem campelle habet ge-
neralis consuetudo ḡ itē. Poterit autē
dari tale viaticū infirmo in presētia
astantiū et venientiū vt pmissio intel-
ligatur fm additiōe status psonē in-
firme. 41. di. quisquis. de mulieribus
ḡ pregnantibus et pui appropinquā-
tibus: an tpe interdicti possit dari eu-
charistia. videt⁹ Jo. an. dicere qd non
nisi aliud piculum imineat in eis. rō
est: quia tales non pprie possunt dici
decedentes ex appropinquatione ad p-
tium: sed non nisi decedentib⁹ pcedit
eucharistia in tali tpe. s̄. interdicti ea-
dem rōne. Idēz p omnia putat Jo.
cal. de intrantibus mare vel bellū cā-
pestre vel obsessis: et facit qd nō. d. of-
fi. ordi. pastoralis. z. responso. in glo.
Extrema vero vinctio incunctanter ē
prohibita tempore interdicti: sed an
clericis vel religiosīs maribus vel fe-
minis non interdictis sed de loco in-
terdicto et qui seruauerunt interdēz:
an possit conferri extrema vinctio: a
quibūdā dubitatur. Dñs et pat me⁹
et iusticie cultor in decre. qd in te. ex-
tra de pe. et remis. dicit qd non: qd ta-
men multi male aduertunt. Jo. cal.
Matrimonium vero in dicio tpe p-
mittitur: qz contrahi potest quocun-
qz tempore p legitimum cōsensū viri et
mulieris et si contrahentes essent in
terdicti fm Inno. Itā et p infideles
et per excoīcatos contrahi potest: sed
solemnis bñdictio nuptiarū tūc fieri nō
potest fm Hosti. etiā si alter tantum
vir. s̄. vel mulier esset interdict⁹ i loco
non interdicto fieret Jo. cal. De sacra-
mento ordinis sciendum qd nullus

b z

ordo pferri potest in loco interdicto clericis et laicis. et rō ē: qz phibentur ibi ecclesiastica sacramenta ministrari exceptis qbusdā casibus de qbus iste non ē: vt in decre. de spon. non est vobis. Si autē ppl's est interdicti cū ppter hoc non sit clerus interdēs: poterūt clerici illius loci ex illū locū interdictū ad ordines supiores pmoueri ab eo tñ q hoc de iure possit. Item si locus tñ ē interdēs: ibi nullus valeat ordinari. laici tñ qui non fuerunt culpabiles interdēi ppter qd latū ē interdictū ex locū interdictū poterūt ordinari nisi ppter delictū vniuersitatis lata fuisset sūta interdicti i loco: qz tē nullus de dicta vniuersitate possz ordinari. Jo. cal. Item tpe gñalis interdicti denegat laicis ecclesiastica sepultura: etiā si pñiam egerint fm Inno. ex de pe. z re. qd in te. Rō ē qz interdicti sunt tales etiā si peccatores nō sint. i. q. 4. mīroz. Sed et illi interdēi q tunc absoluntur ab aliqua excoicatione remanent tñ adhuc interdēi donec soluat interdictū. Et si in morientib⁹ interdēis apparuerit signa penitentiae: et postmodū fuerit solutum interdictū tunc taliū corpora erūt apd ecclesiam trāsferenda: ar. ex de sc. ex. cū illoz. Et si apud ecclesiam stante adhuc interdicto sepulū fuerint non erunt postmodū exhumādi. Cuz ad eum statū venerit res a quo incipere potuit: et ph⁹ i interdictis. s. cū penituerint lz mortuaria recipere ac p eis orandū est. z. q. 3. quicumqz. Et si non penituerit nec p eis orandum ē: nec mortuaria recipienda. 88. di. c. si. Clericis vero qui i tali gñalitate non sūt interdicti non negat ecclesiastica sepul-

ra: ita tñ q fiat sine pulsatione cāpanaz et cessante omni solennitate: ex. e. ti. qd in te. Et qd ibi dicatur cū silentio non videtur hoc intelligendum d silentio officij funeralis: qz cū concedatur qd mai⁹ est. s. dicere missā et horas submisit: et de officio funerali cōcedi videt. Item qñ aliqua ecclesia ē singulariter interdēa: siquidē est interdicta ppter delictū clericorū tñ: vel qz violata fuit: tunc poebiani pūt in alia eccl'a non iter dicta eligere sepulturā et audire diuina: sed si sit iterdicta in penam populi etiā si multi ex eis non deliquerūt: sed forte vniuersitas vel magna pars: vel forte quia d liquit dñs: et in hoc punitur: tunc parochiani non possunt in alia eccl'a et non interdicta eligere sepulturā nisi forte ex pñilegio Inno. Item sicut tpe interdicti in ecclesia non sunt laici sepeliendi ita nec in eius cimiterio de pñi. vt pñilegia. Et licz Steph. dicat q sufficiat q sit locus ad sepulturā deputatus: lz non sit benedictus vt dicatur cimiterium: tñ Jo. an. dic q est locus ad vsum cimiterij p epm benedictus: de pñe. di. i. nemo. Jo. etiā cal. dicit q non sufficit q locus sit ad sepulturā deputatus: nisi auctoritate epi fuerit ad sepulturam deputatus. Et hoc oportet fateri qñ ad penā excoicationis que ponit p clm. eos. Item laici non interdicti non possūt in cimiterio sito in loco interdicto cū clericorū officio sub silentio cessatibus solennitatibus alijs sepeliri. Rō est qz ex grā id ceditur clericis: q alijs intelligitur denegatū. Jo. cal. Item pñilegiatus per decre. alina. super auditione diuinorū et perceptiōe sacro-

fine mentione de auditione diuinorum
puto q̄ ex hoc possit admitti ad ec-
clesiasticā sepulturā: quous de ipsa nō
fiat mōtio. Sed si priuilegiū esset cō-
cessū sup auditione diuinorum non scā
mentione de pceptione sacramento
rum satis videtur dubiū: nō placet q̄
p illud priuilegium sit cōcessa ecclesi-
ca sepultura p regulā cui cōicamus
vino 24. q. 2. sane. Cessantib⁹ tñ so-
lennitatibus vt dī de clericis. Jo. cal.
Itē sepeliendo ex ecclesiam et cimiteri-
um interdictū psonā vel non interdi-
ctā: s; in loco interdicto cū officio diui-
no clerici illud officiū celebrātes sunt
irregulares. S; sine officio diuino bñ
possūt interdictū ex ecclesiaz et cimiteri-
um sepeliri. nec. n. debēt corpora eorū
remanē inhumata. Jo. cal.

De pena non seruātis interdictū.

Pena autē non seruātis inter-
dictum si clericus ē: est ista
fm Hosti. q; scīcter celebrās
in loco interdicto vnde cūq; sit irre-
gularis efficitur: et suspēsus ē: extra d
de. ex. mi. postulastis. §. illi. et ex. eo. is
qui. li. 6. Unde non pōt beneficiū cō-
ferre: extra de concess. preben. quia di-
uersitatem. Idem Ber. et Inno. Itē
talis non pōt eligi: nec eligere: vt i di-
cto. c. is qui. et extra de consue. dilect⁹
Item nec potest postulari: extra de
postu. c. i. Item qui non seruat inter-
dictum remouēdus est ab officio: ex-
tra de de. ex. mi. postulastis. Si autē
talis sit religiosus et ad nullum ordi-
nem ordinatus: et si irregularitatem
non incurrat: q; non est expressū i iu-
re. Nam decre is qui agit de sola ir-
regularitate que pcedit de celebratiō-
ne diuinorum vel executione ordinum:

poterit tñ aliter puniri: vt recludi in
artiozi monasterio ad pñiam pagen-
dā. et idem videtur dicendū de moni-
ali non seruante interdictū: glibet tñ
hoy. s. religiosus et religiosa si nō ha-
bent ordinē si violant interdictū sunt
ineligibiles actiue et passiue. nā et si nō
habent ordinē clericale rōne tñ ipso-
rum status hñt officium celebrandi
diuina fm additionem ipsoy. Unde
violando interdictū illā penāz incur-
rerent cuius sunt capaces: ad hoc de
biga. debitt. Jo. cal. **P**arus vero
laicus violans interdictū quous irre-
gularitatem non incurrat: vel suspen-
sionē fm Inno. grauius tñ peccat et
puniendus est pena arbitraria p ec-
clesiasticū iudicem: cū tale peccatum
sit ecclesiasticum: de sen. ex. grauis. i
de. Item oīs qui scienter celebrat in
loco interdicto siue psonis interdictis
a iure vel a iudice: vel recipiēs publi-
ce interdictos ad diuina officia vel sa-
cramenta vel sepulturā etiā si non
sit irregularis ē interdictus ab igres-
su ecclesie: extra de priu. epoy. lib. 6.
Et si in ea se ingerit in officio suo sit
irregularis: extra eo. is cui. li. 6. **N**ō
q; l; omnibus predictis in vltimo. §.
sit interdictus ingressus ecclesie per
decre. extra de priu. epoy. lib. 6. Est
tñ differentia inter eos. nā celebrans
in loco interdicto est et irregularis.
Admittens vero ad sepulturā nomi-
natim interdictos: vel publice excōi-
catos est excōdicatus: n clemen. eos. d
sepul. Et et qui tēpore interdicti sepe-
liunt defunctos in cimiterijs vel ec-
clesijs in casibus non cōcessis: vt patz
in ea. de. Alijs vero de quibus ibi sit
mentio interdictur solum ingressus

b s

11

ecclē mō p̄dicto. **D**r̄ āt agere vel ige
rere se i officio suo sicut p̄us ⁊ p̄ n̄s
violare interdēm: cū. s. dicit solēnt ho
ras canōicas diurnas: vel nocturnas
vel missā: vel aliud officiū qđ ei cōpe
tit rōne alicuius ordinis quē h̄z. z. q. 3
eps. Et idē notant Inno. ⁊ alij p̄ cū
de excels. p̄ela. c. fi. **P**salnista iter
dict⁹ vel nō interdēs s̄z in loco inter
dicto si celebrat. i. si solenniter agit in
officio suo: vtrū fiat p̄ hoc irregulari
Sic r̄ndet Jo. cal. fm̄ theolo. talis n̄
est irregularis: qz psalmistatus s̄z eos
non est ordo: sed fm̄ canonistas qui
tenent psalmistatum esse ordinē. zi.
di. clericos. Et tali ordini cōpetit cāta
re. s. in choro psalmizando lectiones
⁊ responsoria legendō: iō talis huius
modi agēdo efficiunt irregularis. Et
addit qđ quidā dicūt ⁊ placz Inno.
q̄ si s̄uetudo est in ecclesia q̄ sine di
stinctione ordinis qsqz legat eplaz v̄
p̄ortet cereos: v̄ faciat quicqd aliud
p̄tinens ad aliqđ officiū non erit irre
gularis is qui illud officium facit. Et
subdit Jo. cal. q̄ illa distinctio nō tol
litur qn̄ de iure talia cōpetant rōne
alicui⁹ ordinis. Unde Ber. ⁊ Jo. an.
⁊ alij in decre. cum medicinalis. d̄ s̄c.
excom. li. 6. dicunt talē esse irregula
rē. Hosti. et ⁊ Spe. putant habentem
p̄zinam tonsuram tantum si cantet
i officio suo eē irregularē. z. di. psal
mista. S̄z sigs facit ea q̄ non sūt ali
cui ordini vel officio deputata: vt si i
matutinis legit lectōes vel cantet r̄n̄
soria. dicunt Hosti. ⁊ Huil. non eē ir
regularē. In benedictione aque b̄n̄
dicte contrahitur irregularitas fm̄
Inno. qz est ānexa ordini huiusmodi

b̄n̄dictio: de conse. di. 3. aquā. q̄n̄. s. inf
dict⁹ clicus h̄ ageret: s̄z si non ē ipse i
terdictus ex eo q̄ facit talē benedicti
onem aque in loco interdicto fuata
moderationē q̄ tradit de alijs officijs
non icurrit irregularitatē. **E**t quā āt
b̄n̄dicta non d̄z a p̄gi laicis loci iter
dicti a sacerdote: ⁊ h̄ p̄ter q̄ in q̄tuor
festinitatib⁹ de qbus agit in decre. al
ma. **S**i tñ asp̄geret putat Jo. cal. q̄ n̄
eēt irregularis: qz hoc non ē in iure
cantū. **P**er benedictionem āt mense
etiā ab interdicto clerico non contra
bitur irregularitas: qz nulli est ordi
ni deputata. Et benedictiōe etiā quā
psuenerunt p̄ores vel epi itinerando
obstantib⁹ eis in sua dioc. dixerunt
qdā tñtū eē in loco int̄dicto abstinere
si tñ s̄faciant non erunt irregulares.
qđ putat Joh. cal. eē vez de simplici
benedictione: s̄c de soleni ad quam
p̄mittit. Sit nomen dñi benedictum
vel aliquid aliud h̄. i. Talis. n. b̄n̄di
ctio cōpetit ep̄o rōne ordinis. 95. di.
ecce. **D**e benedictione aut̄ calicis vel
paramētorz vel corporaliū vel cande
larum in festo purificationis: vel ci
nerum in die cineris: vel oliuarum i
festo palmarz. **D**icit Jo. cal. posse nō
fieri a clericis interdēs vel non inter
dictis in loco int̄dicto nisi fuata mo
deratione que tradit de officijs dñi
nis in decre. alma. c. ti. li. 6. Et idē vi
cit tenendū de facientibus officiū p̄
baptismo in sabbato sancto vel p̄ se
ctione chrismatis in cena dñi: vel pro
anniuersario defūcti. **B**enedictio ē
pere ⁊ baculi pegrinorum a sacerdo
te. dicit Huil. q̄ videtur esse cessā cū
non sit phibita. Item de purificatiōe
post pr̄m. dicit Jo. cal. q̄ non potest

mulier post p̄tū introduci i eccliam
 i n loco iſtō p̄ sacerdotē cū psalmis
 z ofonib⁹ z solēni introductione: al's in
 currerz irregularitatē: q̄ illud ē offi
 ciū diuinū ordini clericali ap̄tēs: sed
 sine officio facta solū p̄fessioe vt mo
 ris ē poterit mulier intrare p̄ se gr̄as
 agendo. **I**tē si cl'ic⁹ iterdēs vel nō in
 terdēs s̄z i loco iterdēo si excoīcat ali
 quē vel absoluit excoīcatū fm̄ Inno.
 non ē irregularis: q̄ h' i non s̄t ordis
 sed iurisdicōis. z. q. i. nemo. Et d' ex
 coīcatōe non ē dubiū q̄ idē dicendū
 ē de absolutione: de pe. di. i. verbum.
 Tū absolōis solēnis exhibē sicut est
 dicere cū stola psalmū z ofonē vel in
 ecclesiam introducē excoīcatuz: q̄ h'
 ē ordinis z officij h' i faciens est irre
 gularis fm̄ Inno. et Spe. Officium
 aut̄ commendatiōis aīaz decedentium
 iuxta morē credit Jo. cal. q̄ fieri pos
 sit loco et tpe interdicti: q̄ istud offi
 ciū videt̄ q̄si annexū ad absolōnem
 que fit in p̄nia. vñ sicut p̄ceditur tūc
 p̄nia ita et istud. **I**tē in loco interdēo
 z interdēis z excoīcatis pōt p̄dicari
 verbum dei: de sen. ex. r̄iso. Et po
 test etiā interdictis fieri p̄fessio ḡnal'
 in fine predicationis. Pōt etiā cam
 pana pulsari p̄pter hoc: q̄ cum dicta
 pulsatio sit signū z p̄ambulū actus p̄
 missi: vt h'z ḡnalis p̄suetudo intelligitur
 z ipsa pulsatio p̄missa. Jo. cal. Pro
 missis vero z horis canonicis dicen
 dis nullo mō debent pulsari cāpane
 tpe interdicti. Alias incurreret irre
 gularitas: exceptis q̄ttuor festiuitati
 b⁹: de quib⁹. s̄. et si campane ipse ef
 fēt ex ecclēsiā: p̄cul ab ea non l'z p̄
 p̄dictis pulsare: al's fieret fraus legi.
 14. q. 3. pleriq; Nec ēt p̄nas cāpanel

las l'z pulsare tpe interdicti p̄ diuinis
 officijs celebrandis: vt faciunt religio
 si mendicantes. Itā p̄hibitio pulsati
 onis cāpanaz tpe interdicti vtiq; ēt
 minores cāpanellas includit cū de fa
 cto sonus audiat̄ ex muris: z int̄dū
 satis p̄cul. Unde tales sibi caueant: z
 sufficiat eis q̄ aliquo signo: puta ta
 bula possint p̄uenire ad diuina eorū
 s̄z pulsare cāpanas tpe interdicti pro
 horis notificandis: puta tertia sexta
 nona z h' i non credo illicitum laicis
 hac d' cā cāpanas suas sonare. S̄z de
 ricis non credo hoc licē: l'z d' facto ce
 lebrent diuina: tū ex quo dicto tpe so
 lent diuina celebrare: p̄sumeret vñ
 militer q̄ p̄ celebratione diuinorū so
 narent. z. s. di. d' syracusane. S̄at̄ o: tū
 p̄pter hoc tū ipsos non incurrere ir
 regularitatē. Jo. cal. Pulsare autem
 cāpanam p̄ aue maria: vt fieri solet
 landabiliter de sero z ēt de mane in
 q̄busdam locis tpe interdicti non in
 ducit irregularitatē: q̄ illa saluatio
 v̄ginis gloriose non ē officiū ordinis d'
 putatū: pulsare z cāpanas p̄ ostēsiōe
 ne l'zarum aliquorū: vel i aduentu ali
 cui⁹ p̄lati z h' i tpe interdicti: nec lai
 cis nec clericis p̄hibet. Jo. cal. Con
 suluit etiā q̄ iunerātes p̄ loca inter
 dicta: si sunt duo vel plures q̄ nō di
 cant horas canonicas i via: q̄ ex quo
 ab alijs audiri p̄nt: dicit ipse q̄ nō au
 det dicē q̄ hoc facē possint sine vio
 latione interdicti. Sec⁹ si ēēt vn⁹ solus
 q̄ ita submisso dicē posset q̄ non au
 diret. **I**tē dicit Inno. z Abb. q̄ non
 credunt irregularitatē incurrere cle
 ricū interdictū p̄pter h' q̄ infit diuis
 ēt si cātat cū alijs dūmō non celebret
 nec aliqd agat vt i officio suo peccat
 b 4

in Jo. at cal. die sibi placeo dcm Ho.
 z spe. f. q. si tal' se ingerat dñis audie
 do ex quadā simplici deuotionē pte
 nendo n̄ ē irregularis: z sic pcedit vi
 ctu Jnn. Sz si h̄ facit ptenendo z facie
 do celebrari diuina siue anctē pbedo
 siue coopado: tē irregularitate incur
 rit. Itē laici violātes intēdcm z si n̄ i
 currat irregularitate grauit̄ n̄ pec
 cat vt dcm ē fm Jnn. z vt vñ monit̄
 si sciēt h̄ faciūt: qz s̄ obediētia ecclē
 agūt. si. di. sig. Sed exerceōtes officia
 q̄ nō sūt illi ordiis tpe iterdē: vt ad
 uocando docēdo z h̄i n̄ peccāt. Itē
 n̄ phibent laici tpe intēdē dicē letāi
 as vel laudes suas: vt faciunt fratra
 rie. Itē nō phibent orare i ecclia cē
 tpa celebratōis diuinorū fm Huil. et
 Mon. Itē si sacerdos pbabl̄r credit
 q̄ alig intēdē sūt i ecclia fm Huil. dz
 monē i gñali q̄ exeat: alis non tene
 tur vitare eos maxime publice: dōc
 pset de snia. Itē si sacerdos recipiat
 scienter hōiem intēdcm: lz ipse peccet
 z penas incurrat: vt. s. dcm est: alij n̄
 non tenent exire fm Huil. nec pec
 cant audiēdo vñā. Itē i diuis offi
 cijs sūt vitandi oēs illi q̄ ppo noīe vel
 alia certa circūlocutōe p sniam desi
 gnant intēdē q̄ z dicunt notati in in
 dicto. Itē vitandi sūt tanqz notati in in
 dicto oēs illi de qbus pstat q̄ interdi
 cti sūt: vt si ciuitas vel castrū interdē.
 Si vero iterdicant fantozes siue pti
 cipantes ierie n̄ dicūt notati iterdi
 cti sūt i gñe. vñ tales n̄ tenet qz vi
 tare q̄sqz p iudicē specificent z de
 nuncient: nisi forte eorū picipatio ef
 fer multū notoria: ita q̄ inficiatōi nō
 sit loc⁹: ex de coha. cle. z mu. tua nos.
 Jnn. z Hosti. z Ber.

De forma seu modo ponendi intēdictum.

Cap. 91.
Ultimo videndū ē de forma
 q̄ fert intēdcm: z quōd et re
 laxet: vbi sciendū ēz Jo. cal.
 q̄ cū ab hōie pferē z ppter sumaciā
 ē necessaria mōitio pcedens z forma
 q̄ tradit: de sc. ex. c. i. li. 6. Et sic intel
 ligit̄ et illud. c. de ap. reprehensibilis.
 Sed si ppter delictū fert̄ n̄ ē neces
 saria mōitio. 5. q. 4. in loco. sic intellē
 nōta p Jnn. z alios: de app. ad hoc.
 Cū vñ a iure pferē ppter excessū: si
 ue delictū siue mōitio sit: siue sit spa
 le intēdcm. s. s̄ eccliam vel s̄ psonā sin
 gularē: qd sup⁹ dcm ē iterdcm sin
 gularē: siue sit intēdcm gñale loci. s. vt
 ciuitatis castri vel ville vel vniuersi
 tatis ppli: qd lz. n. hōz dñ gñale. Sub
 hac at forma vborū pferē: nos ppter
 talē cām eccliam vel terrā talē suppo
 nim⁹ interdicto: ex de v. si. cū in pub⁹
 z addit̄ et cōiter ecclastico ad dñas
 interdē legalis. Pōt̄ et snia interdē
 ad voluntatē iudicis determinari: pu
 ta vt iterdicat missa cū cantu: vel ho
 ras vel sepulturas z h̄i. Potest etiāz
 iudex ab interdicto excipe z subire
 quos vult z qñ vult: puta qñ dñs ter
 re est ibi presens z h̄i: extra de spon.
 non est vobis. Ad hoc autem vt obli
 get snia interdicti: sufficit eam publi
 ce pmulgari: nec postea necesse ē eā
 singulorum auribus inculcare: di. i. 6.
 qd dicitis. Sufficit etiam cū quis scit
 nuncios suos maxime metropolita
 nam ecclesiam recepisse sententiam z
 conseruare: extra de postu. c. i. Item
 nota fm Jnn. z. Hosti. q̄ quādo lo
 cus vel ecclesia interdicitur talis scē
 tia suspendi potest: z cum suspensa ē

pōt celebrari: et o' primi. vt p'nuilegia
 S; si ē interdicta p'sona siue suspēsa
 qū h' ē scēi p' culpa ipsius suspēsi vel
 interdicti non possit de l'ia alicui' ce
 lebrare: nec interdictū vel suspēsiō su
 spendi. S; cū hoc ē scēi p'pter culpā
 alteri': tunc pōt dici sicut z de inter
 dicto loci. l. q' talis sūa potest suspen
 di p' ep'm sicut z tolli. Itē appellari
 pōt infra t'ps suspensionis interdicti
 a suspēsa sūa sicut z a d'itioaliter: o'
 de appel. p'terea. z idē de sen. suspē.
 secus in sūa excois. Itē sūa inter
 dicti z suspēsiōnis nullo verbo suspē
 dunt' vel totaliter relaxant' cū iura
 mento tū: et. e. alma. li. 6. Itē postq'
 sūa interdicti p' aliquos inferiores p'
 latos rōnabiliter ē lata: maiores nō
 debent eā relaxare siue p'grua satisfā
 ctione: z cū scia illi' qui tulit: et o' of
 fi. oz. cum ab ecclesiāz. Si vero irrōa
 biliter sit lata: o' qui tulit sine offic'
 tate relaxare: seu supior ad quem re
 currit: et. e. cuz medicinalis. li. 6. Itē
 archieps non pōt relaxare interdictū
 vel excoicationē v' suspensionē latas
 ab officialib' archidiaconoz: seu ali
 is iurisdictionē h'ntibus subditis sus
 fraganeoz ipsi qui tulerunt omiffis
 et. e. romana. li. 6. Itē cū quis iter
 dicto vel excoicatione astricti' offert
 se ad iusticiā eoz p' quibus sūam ac
 cepit: index enim ne sic decedat absol
 uere poterit et si aduersa ps appellz
 ne absoluitur: o' tū ante absolutionē
 recipi ab eo sufficiens cautio q' in p'
 sentia romani pontificis apud quem
 appellatur si voluerit appellatoz: vel
 corā indice cui cām delegauerit iuri
 pebit. Et idē de his q' dicunt se iuste
 interdictos. Itē fm Jo. an. tpe g'nal'

interdicti si is p'pter cui' culpā latus
 ē interdictū satisfacere vult tollet int
 dictū. Si vero culpabilis fuit tanq'
 p'liari' vel auxiliari' l'z accipiat cau
 tio z mitigat p'nia nō relaxabit inter
 dictū. Et si p'pter ei' culpā latus ē ip
 se qdē punit: l'z ei' satisfactio nō regri
 tur. Itē nō q' ea q' o'ca sūt i' p'cedētib' o'
 mā iterdei q' ad obseruandū iterd'
 ctū ne p'faciendo incurrat peccatus z
 irregularitas: locū h'nt z vera sūt fm
 q' h'etur in corpore iuris: sed p' extra
 uagantē Martini g'nti: q' incipit In
 sup ad euitandū. non tenet quis ob
 seruare interdictū ecclesiāci a iure vel
 ab hoīe g'ialiter p'mulgatū: nisi talis
 sūa fuerit p'sonam collegium v' i
 nerfitatē ecclesiā cōitatē vel locū cer
 tū a indice publicata vel denunciata
 spaliter z exp'sse: z ipsa extraneates
 bēs. s. in fu. de cle. ex. mi. c. vlti.

De p'nuilegijs fm p'dicatoz z mi
 norum quo ad interdictum.

Ratres ordinis predicatorz
 z minores tpe generalis in
 terdicti terre possunt vbiq' i
 omnibus ecclesijs suis vel alijs clau
 sis iannīs interdictis z excommuni
 catis exclusis non pulsatis campanis
 z s'bmiffa voce celebrare diuina z re
 cipe ecclesiastica sacra ex: p'tis trib'
 casibus. Primus est si causam dede
 runt interdicto. Secundus si contin
 gat eos specialiter interdicti. Tertius
 est si ecclesia illa vbi volunt celebra
 re interdicta. Bonifa. Uirtute. Qd
 tpe interdicti possunt ad diuina reci
 pere p'neros suis seruitijs deputatos
 z negociorū suozum pcuratores et

operarios qui suis in locis eorū ope-
ribus continue institerint: nisi in duo-
bus casibus: scilicet si ipsi causam in-
terdicti dederunt. **S**ecundus est si
contingat eos specialiter excoīcari vlt
interdicti. Bonifa. Virtute. **E**t tpe
strictissimi interdicti puentus glz ip-
sius ordinis quotidie vnā missam di-
cere et audire pōt. Et glz sacerdos or-
dinis vnā missā celebrare valeat cum
duobus aut tribus tñi ministris expli-
tis pmo omnibus qui non sūt de or-
dine suo. Clemens. Meritis vestre re-
ligionis. **E**t qñ in ciuitatibus vlt loci
alias vbi habitare contingit interdi-
ctum poni et p̄hiberi omnia ecclesia-
stica sacramenta: excepto p̄uulorum
baptismate et penitentis morientium
non obstantib⁹ qbuscunq; p̄uilegijs
religiosis qbuscunq; ab apostolica
sede p̄cessis. Nihilomin⁹ tpe talis iter-
dicti p̄nt p̄steri peccata sua et ab epis
absolui: et tpe p̄suetis iuxta more or-
dinis sui sacre cōionis et vnctōnis ex-
treme recipe sacra et diuina officia ce-
lebrare simul iauis clausis non pul-
satis campāis et voce submissa excoī-
catis et interdictis ac oib⁹ psonis que
non sūt de ordine suo exclusis: nō ob-
stantib⁹ p̄hibitib⁹ h⁹: seu aliquib⁹ lite-
ris a sede apostolica impetratis vel i-
petrandis: que de ordine suo in hac i-
dulgētia sp̄alem non fecerint men-
tionem. Honor. Meritis vestre. **E**t
oēs sūt interdicti suspensionis et ex-
coīs p̄ ipsos late p̄ quoscunq; p̄lato
p̄ indulta p̄uilegioz suoz sūt ipso fa-
cto irritē et inanes. Si autē p̄ alios la-
te fuerint occasione sui tunc penitus
irritande. Ale. Meritis v̄re. et nimis
iniqua. **E**t a nullo legato nisi a latere

nec subdelegato p̄nt suspendi iterdicti
vel excoīcari: nisi i eoz lris de ordie
suo mentio hēat sp̄alis Clemens. Exi-
gentibus. **E**t magis ordinis et ei⁹ vica-
rius in toto ordine et p̄ores et p̄uinci-
ales et p̄uentuales et eorum vicarij in
suis terris possunt fratres dicti ordi-
is p̄stitutos in tris predictis: vel ad eos
declinantes v̄icunq; absoluerē a sen-
tentijs excoīs suspensionis et iterdicti
a iure vel ab hoīe gñaliter p̄mulgā-
tis: vel si in locis suppositis ecclesia-
stico interdicto p̄sumpserint celebra-
re diuina. Bonifa. Virtute. Inno. licet
autem hec dicant de p̄dicto ordine
tamen credo minores eisdem gaudē
p̄uilegijs: excepto eo qd nunc sequit⁹
Item viri et mulieres de italia habē-
tes habitum et regulam ordinis que
dicitur de penitentia beati dominici
possunt licite audire diuina et recipe
ecclesiastica sacramēta tpe interdicti: ni-
si cām dederint interdēo. Honor. Cō-
gruum estimantes.

De suspensione titulus quartus.

Capi. 92.

Quia noīe cēsure eccl̄iastice
p̄p̄hendit nō solū excoīcatō
et suspensio et interdēo: et d
v. si querenti. Suspensio etiā aliquā
do dicitur excoīcatio: vt patet. i. q. i. re-
periunt. Ideo post tractatum de ex-
coīcatione et interdicto sequit⁹ de sus-
pensione. Et quia fm̄ Guil. Duran.
Omnis irregularis est suspensus. Et
iterum quia irregularitas est quedā
inhabilitas ad ordinum receptionē
et officiorum ecclesiasticorum etiam
receptorum executionē simpliciter: ex
toto ex aliquo impedimento p̄uocan-
tēs ex institutōe ecclesie hñs robur

Suspensio ideo est inhabilitas ad ordinem vel officiorum executionem ex aliquo impedimento. Et sic suspensio videtur solum tangere clericos. Quia tamen laici suspenduntur ab aliquo actu vel officio aduocandi in certo casu etc. Irregularitas ideo et clericos et laicos ultra quod tamen culpa non est sed pena: que quidem suspensio contingit multipliciter. Aliquando quidem simpliciter et ex toto ab officio ordinis. Aliquando ab uno ordine et non ab alio: aliquando simpliciter: aliquando ad certum tempus: aliquando non ab ordine sed ab aliquo alio: ut ingressu ecclesie et actu predicationis et huiusmodi de quibus omnibus agitur. Et nota secundum Basilium et Alia. quod tripliciter quod suspensus uno modo quo ad se tamen: quod non est prohibere abstinere ab officio: et hoc per suam carnalis vel hominis. Et sic quilibet exstans in mortali vel etiam in minori excommunicatione dicitur suspensus: quia debet abstinere a celebratione et executione ordinum: alias peccat mortaliter qui in mortali exercet solenniter actum ordinis sui: vel cum minori excommunicatione recipit aliquod sacramentum: deinde 40. multi. et i. q. i. sacerdotes. Si tamen celebrat vel exequitur ordinem non efficitur irregularis: nec tenetur subditales vitare: vel quicquid alius si sciret peccatum eius: deinde 28. c. vlt. et extra de cohabitatione et mulieribus. Et quantum secundum Thomas in 4. non debeat inducere quod talem ad dicendum missam vel alias exequendum officia sua: deinde i. est certum de malicia sua et obstinatione. Si tamen non potest alium habere excusatur capiendum sacramenta a talibus precipue cum est superior eius seu poenialis: immo etiam secundum Petrum de palacio si posset alium habere non

videtur peccare accipiendo ab eo: quod videtur iure suo et malo illi in bonum suum. i. q. i. si fuerit. Sicut et laici fideles ut in Sacramento facto ab infideli per falsos deos: ut dicit Augustinus. 22. q. i. mouet.

¶ 2. modo dicitur quis suspensus quod ad alios non quo ad se: et hoc satis large dicitur. Et sic clericus peregrinus dicitur suspensus: quod permittitur ex deuotione celebrare in occulto non in publico. Pro cuius declaratione non secundum Ray: quod huiusmodi peregrini ignoti non admittuntur ad publice celebrandum populo: nisi cum quibus sigillis episcoporum: deinde 93. c. i. Et hoc si sigilla sunt ignota: alias sufficeret sigillum episcopi sui: deinde 51. promissus. et multo magis apostolice sedis mandatum. non autem huiusmodi est secundum Hostium. quod in publica celebratione posset eum mouere inanis gloria: vel cupiditas: non autem in privato et secreto. Item quod in publico coeumulum posset accidere. si non ordinatus celebraret: in secreto autem solum piculum celebratis. Cum illis etc. 5. sigillis non esset credendum secundum Bonum. nisi essent aliquid non. Item secundum Innocentium. nec esset quibus sigillis credendum si ex receptio huiusmodi peregrinorum clericorum fieret iudicium alicui et damnum. Ut atque tamen peregrinum et transiunt non ideo ita subtiliter exagere de sigillis huiusmodi. 42. de gescamus. Item si amiserit tales litteras et per duos testes possit probare ordinationes suas et conuersiones potest admitti: etc. et tunc. Item si non existant testes de ordinatione sua: quod longum tempus est: si constaret quod sepe gessit se ut presbiter admitti potest: extra de presbitero non baptizato. c. 2. Item secundum Hostium. ad hoc ut tales suscipi debeant in executione ordinum si debet continere hanc clamorem: vel simile: quod grada 13 ad tales ordinem promouimus: deinde 23. in nomine.

Et hec vocantur lfe cōmēdatie seu
testimōiales: et .e. me. An si sic suspē
sus celebrat etiam in publico non est
irregularis. 3. mō dī suspensus pro
prie quo ad se et quo ad alios: qñ .i. p
suiam canonis vel hois est suspensus
ab officijs suis: et talis tenetur abste
re ab officio etiam post tritionem et
pessionem quousq; sit relaxata suspē
sio p eum qui pōt: als suspēsus a diu
nis vel officio vel celebratiōe et hī: si
contra faciat peccat mortaliter et effi
citur irregularis sūm Inno. d. sc. et re
indi. cum eterni. li. 6. et ii. q. 3. figs ep̄s.
et sūm Inno. et Huil. talis etiam ex ec
clesiā si dicat horas officiando pplm
sicut in exercitu efficitur irregularis
secus si in officiando dicat cum vno
vel duobus.

Capitulū scōm de suspensione in
quam incurritur per simoniam.

Cap. 93.

Prosequendo de suspēsiōe:
nota q̄ pluribus ex cāis et
mōis incurritur suspēsiō q̄
ad se et alios. Et pmo qdē p vicium
simonie sed cū distinctione. Scias ḡ
q̄ oēs qui simoniace ordinant: etiā
si vicium simonie sit occultū ipso iu
re sunt suspēsi quo ad se et quo ad ali
os: et non solū ab ordine quem simōi
ace susceperunt: sed etiam sūm Denr.
et Inno. ab actibus oīum alioz ordi
num: et sūm Inno. etiam in tpalib: vñ
et perdit administrationem. i. q. i. repi
untur. et d. simo. tanta. di. si. eos. De
berent etiam puniri depositione et in
famia si de crimine constaret. is. q. 3.
sane. Nec potest cum tali dispensari
nisi p papam. i. q. i. erga. Qui etiā fa
ciliter non dispensat qñ cōmissa ē si

monia ex pte ordinatoris et ordinati.
Si vero ē cōmissa ex parte ordinati
tñ: puta p sanguineo ordinati dante
aliquo ordinato ipso ordinato igno
rante: tunc pōt non ipse ep̄s dispensa
re ppter turpitudinē suā: s̄ successor
eius in ep̄atu vel ali? ordinarius eius
si vñ h̄ret domiciliū vel beneficium ī
ep̄atu illi? et multo magis papa. i. q. i.
figs neq. et c. erga. et hoc sūm Inno. c.
Do. Rai. et Hof. It si simonia ē con
missa tñ ex pte ordinati non ordinā
tis: puta dante ordinato vicario ep̄i
aliquo ppter hoc. Si talis nō mīstrat
pōt ep̄s dispensare in ordinibus rite
an susceptis. non at in illo quez simo
niace suscepit: nec ēt qui recipiat ali
os an dispensationē. et ī hoc papa di
spensabit. s̄ si talis mīstrasset p? ordi
nē simoniace susceptū ēt in an suscep
tis non poterit ep̄s dispensare. Qui vñ
recipit bñficiū cū cura vel dignitate
p simoniā ēt si occulta sit idē iuris ē
sūm Hof. sic et de illo q̄ recipit ordinē
simoniace: vt dēz ē q. i. ē ipso iure su
spēsus ēt q̄ ad alios: et nō solū ab acti
b? oīum ordinū: s̄ ēt ab administratiōe
tpali sūm Inno. et ī tali bñficio vel di
gnitate sol? papa dispēsat p̄cipue qñ
scientib? bñficiatis ē cōmissa. Ad tñ
sūm Huil. q̄ cū pene non sint extēde
de: et ille q̄ simoniace suscepit aliquēz
ordinē sit suspēsus q̄ ad ea q̄ s̄ ordi
nē tñ ē suspēsus q̄ ad ea q̄ s̄ iurisdic
tiōis. vñ si alias h̄z iurisdictionē et nē
h̄z: et pōt suspēdē excoīcar et ab excoī
catione absolvere et hī. Qui autē reci
pit beneficium simplex simoniace s̄
Rai. est suspensus quo ad se et alios
ab actibus oīum ordinū et ab admi
stratione tpaliū si simonia ē notoria

¶ **I**tem si ē occulta non ē de ipso iure suspēsus s; suspēdend⁹. i. q. i. c. i. r. sequē. **Tho. r. Ho.** Et sigdē cōmissa ē simonia ignorāte ipso beneficiato pōt eps dispensare cū eo ī tali beneficio post q̄s pure r simpliciter ei renūciauerit: ēē. e. de simoniace. ac ē q̄ possit mīstrare in ordinib⁹ an r post bñficiū susceptis. Et hoc intellige si ēt eps īgraret. nā si sciēter p̄tulisset non ipse s; supior posset dispensare: ar. i. q. i. c. i. **Tho. Rai. r Huil.** Si vō simonia est pmissa bñficiatis sciētib⁹ solus papa dispēsat non ali⁹ nec ī illo beneficio nec in alio s; **Huil. Tan. r Ho.** Qui vero p̄fert ordinē v^l bñficiū simonia ce vel ēt qui ē mediator simonie fm **Rai.** Si est notoria simonia ipso iure est suspēsus ēt quo ad alios: ēē. e. accusatum. 32. di. 5. verum. r solus papa dispēsat. Si vero est occulta nō est suspēsus quo ad alios: ar. ēē. e. et si questiones. r. c. veniens. Idem dicitur ī directorio iuris li. 3. ti. 16. f. q̄ eps pōt dispensare in minoribus spēbus simonie r p̄dictis. Et allegat **Hoff. r r Host.** nec obstat. i. q. i. erga. q̄ loquitur ī dignitate: r sic etiam loquitur decre. a nobis. extra de simo. Et idēz dicās de tonsura r minoribus ordib⁹ quia solum ī maioribus ordinibus dispensatio pape reservat: vt nota. **Hof. r Host.** hec ibi. Si vero cōmittitur simonia ī alijs vt circa exegās defunctorū ī cōsecratōe cimiterij et valorū sacrorū ī venditione chrismatis ī benedictōib⁹ nubentium r h⁹i In oib⁹ his pōt eps dispensare: q̄ non est phibitū: ar. ēē de sen. ex. nup. fm **Rai. r Huil.** qd̄ videtur intelligēdum quando h⁹i simonia est manife

sta. Nam occulta non inducit irregularitatem ī h⁹i. Qui ordinat aliquēz vel presentat ad ordinandū qui p̄misit vel iuravit nil petere de illa ecclā ad cuius titulū ordinatur ipse quidē ordinatoz triennio est suspēsus a collatione ordinū: r p̄ntatoz ab executōe ordinum suoz: ēē de simo. si quis. Et etiam ipse ordinatus indiget pape dispensatione fm **Rai.** Nec autem que dicta sunt de simonia quo ad dispensationem vera sunt fm ea que habētur ī corpore iuris r notata p̄ doct. ac ēt excoicatio lata ē ē eos d̄ qua hētur. s. e. contra simoniacos. ibi vide. De simonia autem q̄tum ad peccatum: r q̄tum ad restitutionē fructuū beneficij simoniace recepti r dispensationem simoniace pecunie habes. s. scda pte tit. i.

¶ **C**aplt³ tertiū de suspēsiōe ī quā incurritur per notoriam fornicationē. **Cap. 94.**

¶ **N**otorius fornicatoz est ipso iure suspēsus. si. di. si qui. et di. 32. p̄ter hec. Pro cuius declaratiōe nota p̄mo q̄ dupliciter dicitur notorium fm **Tho. r Rai.** sci licet: notorium iuris est vt cum quis confitetur ī iudicio vel conuincitur de crimine. Notorium facti est cum crimen ita populo est manifestū q̄ nulla pōt tergiuersatiōe celari. Quo cūq; autem istorum modoz sit notoria fornicatio clerici est suspēsus quo ad se r quo ad alios fm **Tho. Rai. Ber. Inno. r Hostien. r alios.** Nota q̄ non solum sacerdos s; ī q̄ cūq; ordie p̄stituit ēt ī minoribus ex notoria fornicatiōe ē suspēsus ab oib⁹ actib⁹ ordinū fm **Inno. apō iure**

qđ nōt Archi. di. 32. §. ad hoc. qđ p-
bat ēt. p. c. ministri. di. 81. in fi. r extra
de coha. cle. r muli. vñ. Et tādū stat
suspensio qđ diu pſeuerat in vicio. Et
interim si exequitur officia sua ēt se
mel tñ efficitur irregularis r indigz
dispensatiōe pape sūm Inno. r Host.
vt nōt Archi. r Anto. de bu. vñ etiāz
si cessaret a vicio r añ dispensatiōe
vtic vicio suo semp peccabit mortl:
q̄uis nouam irregularitatē non con-
trabat. Si aut cū esset suspensus non
est executus officia sua: indiget nibi-
lominus absolutione a suspensione:
quam poterit facere eps sūm Inno.
3. nō q talis o3 euitari in missa r ali-
is officijs diuinis: di. 32. nullus. r. c. p-
ter hec. Sed in hoc variat opinio do-
ctoꝝ. nā aliqui dicunt q o3 euitari in
diuinis post admonitionem ei factā
si se non correxerit sūm Hug. r Lau.
Due admonitio a quocūq fieri pōt
sūm Hug. sed s3 Lau. o3 fieri ab epō
qđ vider verius: r pbat per. c. figs
presbyter. 81. di. Sed alioꝝ opinio
cōior est r solennior docto. q̄uis Ar-
chi. dicat eam durā: q statim debent
euitari ante quācūq admonitiōe
q̄ ius suspendit eos etiā quo ad ali-
os: r h tenēt Tho. Rai. Bon. Huil.
Inno. Host. Jo. cal. r Anto. de butr.
Et talibus q sūm ea que hñtur in cor-
pore iuris non ē missa audienda nec
sacramēta sumenda: nisi baptismus
r eucharistia i extrema necessitate: vt
dñ di. 32. §. verū. Sed bene cōcedunt
Rai. r Huil. q beneficijs pñari non
debēt: nisi post admonitiōe factā a
plato si se non correxerit. Nā tñ ēt
biñficijs debēt spoliari r in ppetuum
deponi. 4. nō q iō ecclesia induxit

suspensioe s ista duo vicia magis q̄
s alia sūm Lau. q̄ facilius plati r cñ
et labūr in bec. s. fornicatiōe r simo-
niāz q̄ alia. Ut sic videntes se vitari
salte vēcundia tpali resipiscat: di. 32.
§. verū. Vera tñ sunt sacra eoz. 5.
nō q sūm decretum istud factum in
concilio constantiensi. Insuper ad
eui. de quo habes. s. de minoꝝ excoi-
catione. c. fi. Non tenentur fideles vi-
tare sacramenta concubinarioꝝ aut
diuina eozum: nisi postq̄ fuerint per
prelatos denunciati publice q̄ eui-
tentur.

**Capitulū quartum de plurib⁹ su-
spensionibus propter diuersas cau-
sas.**

Sunt r alij casus in quib⁹ q̄
incurrit suspensione vel sūm
pliciter: vel sūm quid. i. q̄ pñ-
natur collatiōe vel executōe alicuius
ordinis vel ministerij per aliqđ tps.
Et pmo eps qui ordinat alienū clicū
sine lñia sui epi vel supioꝝ scienter
seu affectata ignorātia p annū ē sus-
pensus a collatiōe ordinū: r interiz
clerici sui absq̄ eius lñia possunt a vi-
cinis epis ordines recipere: extra de
tem. or. eos. li. 6. Per quam decre. lo-
quebatur opinio dicentium q̄ ordia-
re poterat alienū sub specie ratihabi-
tionis. r intelligitur i superioꝝ i hoc ca-
su episcopus de cuius diocesi iste qui
vult ordinari est oriundus: vel in cui-
us diocesi officium ecclesiasticum
habz: vel vbi habet domicilium: licet
alibi natus fuerit. Inferiores autem
prelati siue religiosi: siue alij non
possunt dare licentiam: nisi haberēt
a sede apostolica qualiter possit sub-
ditos quo voluerint facere ordinari

Ite non pōt talē līām dare official' epī: qz epō in remotis agente vicari' ep' gñalis in spūalibus vel sede vacāte caplin: seu is ad quē tunc administratio spūaliū p̄tinent p̄nt līām dare. Religiosi quoqz a suis prelatis et in non exemptis p̄oratis deputati p̄ores et eoz locj p̄nt a locoz diocesanis q̄dū ibi morant licite ordinari: l3 non sint de eoz diocesib' oriundi hec oīa de tem. or. cū nullus. li. 6. Predicatores autē et minores in hoc sunt privilegiati a sede apostolica: vt. l. valeat a qbuscūqz epīs suos sbditos facē ordiari. Ipī autē sic ordinati. s. ab alieno epō tunc licentia p̄prij fm rai. p̄nantur ab executione ordinis recepti: sed pōt cum eis ep̄s dispensare in hac suspensione. 9. q. z. lūgdunēsis extra de tempo. or. qd translationem Ep̄s vel quis aliū sferens non suraz clericalē infantī: nisi forte religionē intraret: vel illitterato vl' hominī aliene diocesis sine licentia vel coniugato: nisi volenti religionē intrare: aut ad sacros ordines promoueri: qñ. s. de iure potest ē suspensus p̄ annuz a collatione tonsure tñ: extra de tem. ord. nullus. li. 6. Patriarche archiepī epī locantes vel alio titulo cōcedētes aliquam domū vsurarijs alienigenis ad senus exercendū ipso facto suspensionē incurrunt: ex de vsu. q̄q. lib. 6. Et similiter si p̄mittūt qz vsurarij alienigenē. s. non oriundi de terris ipso ruz locoz publice vsurā exercentes vel exercere volentes hñt domos cōductas: seu aliter bitent in terris suis i. locoz iurisdictioni subiectis: si infra tres menses oēs tales de ipsis non expellant terris. Scētes līāz excoīs d

aliquē vel aliquos: nisi p̄mittant trinā admonitiōē vel vna p̄ tribus sē suspensi p̄ mēse ab ingressu ecclesie ex eo. sacro. Ite d3 hñe talis monitiō tpm iuēniēda interualla: nisi facti necessitas aliter suafit. Et d3 fieri i scriptis p̄tinentib' cām excoīs: al's excoīcator est suspensus non solū ab ingressu eccle s3 et a diuinis p̄ mēse: q̄ qui dē si exequitur irregularis efficit: nec nisi p̄ papā cū eo poterit dispensari: ex. e. cū medicinalis. li. 6. Sed hec penē non tangunt epōs et supiores: cū non fiat sp̄alis mētio de eis: extra de sen. ex. qz periculosū. li. 6. Ultramontani ordinati ab epīs italie: nisi hēant līām a papa vel epō vbi sunt oriūdi vel in cui' diocesi sunt bñficiati et perpatentes ipsius epī lras p̄tinentes cāz rōnabilē: qz ipsos nolit vel non possit ordinare sūt ipso facto suspensi ab sq̄spe dispensatiōis: extra de tē. ordi. sepe. li. 6. Et ordinantes h' debent cōdigne puniri: vt i dicto. c. sepe. Qui recipiunt aliquem ex ordinibus sacris ab epō qui renūciavit loco et dignitati: si scīenter hoc agunt: vel ignorātia crassa et supina: non recipiunt ordinis executionem vnde sunt suspēsi nec cum eis potest dispēfari nisi p̄ papam: extra de ordi. ab eo qui re. epī. c. vnico. Si ignorāter non tamen ignorantia crassa potest cum eis ep̄s dispensare: sed recipientes ab eis ordines minores sine līā proprij epī: quāuis deberent deponi. 9. q. z. ep̄m. tñ pōt ep̄s in ordine tolerare dispensationē. Epī autē renūciantes loco tñ et non dignitati possunt oēs ordines p̄ferre: sicut prius si fuerunt rogati a p̄prio epō loci: al's non vt dēm est. s.

Ite ordinati a simoniacis in ordine
suscepto quicunque occulto: vel et in
dignitate: aut a simoniacis notorio in
collatione ordinum: vel in collatione aut
receptione aut mediatione beneficiorum
Non recipiunt ordinis executionem
sed sunt ipso iure suspecti. i. q. i. si quis a si
moniacis. Quis in sua ordinatione nul
la sit commissa simonia: et hoc in de
finitione simonie. R. d. e. q. tales cum
sint priuati executione ordinum: quod non
habent dare non possunt. i. q. 7. daibertum.
Vlex est tamen quod ordinati a talibus ex ig
nancia facti excusantur a peccato et in
ipsa tali ordinatione: et in executione
ordinum preceptorum abstinere tamen debent
cum sciunt quousque cum eis dispenset: et per
papam. i. q. i. si quis. in glo. Ex ignorantia
autem iuris hoc faciendo non excu
santur. Unde secundum Abo. 2. 2. q. 100
Nullo modo quis debet recipere ordines
ab his quos scit esse tales: nec tenetur
in hoc suis prelatibus obedire: quoniam po
tius debet se excusare secundum Hostium.
Ita obediendo a peccato non excu
saretur. 2. q. 3. quid ergo. Patiendo au
tem iniustam excusationem meretur.
2. q. 3. non damnatur. **I**tem or
dinati ab heretico et schismatico vel ex
communicato: vel deposito non recipiunt or
dinis executionem: cum omnes hi priuen
tur omnium ordinum executione: et nec
dat quod non habet. i. q. i. gratia. Nota tamen
est Abo. de. et Bai. et Hostium. quod omnes
tales ordinatores veros prebent ordines
quod ad characterem: sicut et om
nia alia vere faciunt seu conferunt
sacramenta excepta penitentia quo
ad manifeste excommunicatos: secus de oc
cultis: quia absolunt secundum Ricardum. et
de. de pel. omnimodo seruent predi

cti formam ecclesie. i. q. i. de his declara
uit. de consecrati. di. 4. non in vobis.
Peccant tamen mortaliter tam dan
tes quam suscipientes ab eis quicunque sa
cramenta scienter: nisi baptismum in
extrema necessitate. Ignorantia autem
facti probabilis excusat tales a peccato
in ipsorum ordinum receptione et eorum
executione dum ea laborant. Cum autem
sufficienter hoc sciunt debent abstinere
re quousque dispensent. circa quas di
spensationem dicit Hostium. quod in capitulo so
lus papa dispensat: extra de elec. quia
diligentia. In alijs vero ordinibus quod
tum ad eos qui scienter a talibus re
cipiunt ordines: vel etiam ex ignorantia
crassa et supina solus papa dispensat
immo secundum Bai. et Hostium. si fuerint or
dinati a tali qui recepit ultimum ma
nus impositionem. i. episcopalem consecrationem ex
ecclesiam nunquam tolerant. 9. q. i. ordi
nationes. Si vero ex ignorantia non
supina secundum Hostium. per discretum prelatum
cum talibus poterit dispensari: extra de
ordi. ab eo qui episcopus. ren. c. i. 2. 2. 2. secundum
Bai. et Hostium. si ordinati sunt ab eo qui
recepit ultimum manus impositionem
in ecclesia. i. ante quam efficeretur hereticus
schismaticus vel excommunicatus: ut tunc est
quod ordinatus siue ordinatus sciebant siue
ignorabant tolerantur ex dispensatione
ministrare in officijs susceptis.
Ad superiores vero non debent pro
moueri: nisi magna necessitas esset.
Et idem videtur dicere Hostium. de in
dicto et suspecto a vicinis. si. quod non con
fert executionem. 9. q. i. c. i. et sequenti
bus. **I**tem qui aliquem ordinem sacrum
recipiunt ex statuta ipsa ordinationum
sunt suspecti: nec debet prebui in sus
ceptis ordinibus ministrare: quousque

e characterē recepit: et de tē. ord. c. z.
 Eps tū imposita eis pīia competen-
 ti sustinere poterit vt postea in susce-
 ptis ordinibus ministrant: et de tem.
 ordi. consultationi. Nec sū Innocē.
 Ber. z Huil. qui addit q̄ secus de or-
 dinibus suscipiendis: z si ante dispen-
 sationem talis ministravit in ordine
 suscepto. Dicunt qdā q̄ nō pōt eps
 dispensare: sed vñs est q̄ possit dispē-
 sare: vt. 9. q. z. lugdunensis. Nisi for-
 te interdicta fuisset sibi executio z p̄
 ea administrasset. Promotus per sal-
 tum. i. aliquo ordine pretermisso ad
 supiorē ascendendo: q̄uis characte-
 rem recipiat: tamen suspensus est ab
 executione ipsius ordinis sic recepti
 di. 5. z. sollicitudo. extra de clerico per
 saltū. p̄moto. c. i. Et si non malicia s̄
 ex ignorantia vel negligētia hoc egit
 q̄uis de rigore deponi deberet: tamē
 ex dispensatione epi ad ordinem pre-
 termisā poterit p̄moueri. Si autē
 scienter per saltum est p̄motus: z in or-
 dine sic suscepto sine dispensatione
 ministravit post receptionem admis-
 sus: adhuc potest p̄ epi dispensari: s̄
 q̄ ulterius non ascendat nisi per pa-
 pam. Rai. Hosti. z Huil. Recipientes
 eodem die minores ordines cum sub-
 diaconatu: vel duos sacros ordines si
 mul siue ordinatore sciente: siue igno-
 rante sunt suspensi ab ordinibus sic
 receptis: z deponi deberent. 77. di. 11.
 diaconus. extra de eo qui ordi. furti.
 rece. innotuit. Possunt tamē permit-
 ti misericorditer in minoribus tū mi-
 nistrare. Et si intrat religionē: z vi-
 ta moreq̄ exigant eorū abbas si vo-
 luerit poterit dispensare in alijs ordi-
 nibus: vt in dicto. c. innotuit. Rai. et

Hostien. Sed si lata p̄us fuisset snia
 excoicationis extra sic recipientes: et
 nihilominus recepit: non poterit cū
 eis dispensari nisi p̄ papam: vt in. d.
 c. innotuit. Et dicit Hosti. q̄ etia z pa-
 pa de facili non dispensat. Contrahē-
 tes m̄rimonium de p̄iti: z aī carnis
 copulā se facientes ad sacros ordines
 p̄moueri aliter q̄ a sacris canonib⁹
 p̄ceditur: q̄uis characterē recipientes
 sunt suspensi: ita q̄ nec etiā post mor-
 tem vxoris poterunt i illo ordine mi-
 nistrare: nec ascendere ad alios: nec ali-
 qd bñficiū ecclēsticiū vel officii obti-
 nē. Et matrimoniiū nihilomin⁹ sic cō-
 tractum p̄pter hoc non dissoluitur:
 qd intelligitur qñ tales in seculo re-
 manentes hoc agunt. Nā secus si re-
 ligionem intrassent: in extraneantē
 Jo. 22. que incipit. Antiqua. Apostata
 a religione in apostasia suscipietes
 ordines sunt suspensi z irregulares:
 extra. c. ii. apostata. nec dispensat cū
 eis nisi per papam. Sed z alij qui in
 excoicatione ordines recipiunt simi-
 liter sunt suspensi seu irregulares: ex-
 tra de senten. ex. cum illorum. Et hoc
 verum nisi p̄babilis ignorantia excu-
 set eos: de hac mā plene habes. s̄. in. c.
 de cā finali excois. §. 2. Celebrantes
 seu p̄ticipantes sciēter in diuis cū pu-
 blice excoicatis vel interdictis sūt sus-
 pensī ab ingressu ecclēsie: extra de p̄-
 uile. ep̄orum. li. 6. Sed de hoc vid̄ ple-
 nius. s̄. in tit. de interdicto. c. z. §. 4. et
 p̄ totū illd. c. habes plura pertinentia
 ad materiā suspensionis. Conserua-
 tores non possunt se intromittere de
 alijs q̄ de manifestis iniurijs z violē-
 tijs. Et si de alijs que iudicialē
 indaginem requirunt se intromiserit

f
n

i

sunt suspensi p annū ab officio: et de
offi. le. legatos. li. 6. Iudices ecclesia-
stici qui contra iusticiam in gravame-
alterius ptis in iudicio qcq; faciant
p grām vel p fortes: puta p pecuniā
sunt suspēsi p annū ab executiōe offi-
cij: et si durante suspēsiōne ingesserit
se diuinis efficiunt irregulares: nec
nisi p papam poterint liberari: extra
de sen. et re. iudi. cū eternū. li. 6. Religi-
osi qui concedunt ad vitam alicui vlt
ad certū tempus iura redditus pos-
sessoriū administrationis cui p̄sunt:
nisi duo concurrant. s. q̄ necessitas
vel utilitas monasterij vel p̄orati illi
ecclesie hoc exposcat. Et q̄ conuenit
illius ecclesie consentiat: aut si con-
uentus non h̄ret assensu prelati p̄prij
interueniat: sunt ipso facto suspensi
ab officio: nec v3 dicta cessio. Excipi-
untur tñ duo casus. s. locatio et vendi-
tio reddituū vel fructuū ad modicū
t̄ps: extra de re. ec. non alie. c. i. in de.
Atrū aut̄ hec suspēsiō intelligat̄ ab
officijs diuinorū et ab officiū tpaliū ad
ministratiōe: puta prelati pcurat
cellarijs et huiusmōi. Jo. an. remittit
ad nōta de deci. e. ti. in de. et ibi ponit
vtrāq; opinionem et dimittit sub du-
bio. Fratres ordinis predicatorum p
moti vel assumpti ad episcopatus vlt
alias prelaturas si prius recipiūt mi-
nus consecrationis q̄ resignent ordi-
ni liberos: et alia que habent tempore
sue p̄motionis: coipso sunt ab execu-
tiōe pontificalis ministerij suspensi
de. 4. in p̄uile. Prouidentia. **F**ra-
tres predicatorum si perturbare p̄-
sumpserint officium inquisitionis cir-
ca hereticos per fratres minores ex-
ercitatus: ipso facto sunt ab executiōe

ordinū sacrorū suspensi: nec pōt rela-
xari suspensio talis nisi p sedem apo-
stolicam: aut p ingitōre cuius offici-
um perturbauerūt. Et idem ē de mino-
rib⁹ perturbatib⁹ officiū ingitōis p p̄-
dicatores exercitatiū. de. 4. in p̄uile-
gio Paupertatis altissime. **F**res p̄di-
catores et minores recipientes ad p̄-
fessionē aliquem in ordine suo añ p̄-
bationis annū elapsū: sunt ipso facto
a receptione quorūq; suspēsi et pena
grauiori culpe puniendi. Nec etiam
per hoc ille sic p̄fessus est obligatus
ordini illo: extra de regula. non solū.
li. 6. Religiosi qui videlz decimas nō
percipiūt: si scienter omittant facere
conscientiam p̄fidentibus de decimis
soluendis: sunt suspensi a p̄dicationis
officio: donec faciant eis conscientiā
si commode possunt: et si interim p̄di-
cauerint sunt excoicati: extra d̄ pe. cu-
pientes. in de. d̄ tñ intelligunt Pe.
de ancha. et Pau. si fuerint super hoc
requisiti. s. a prelati. **A**trum cū que-
ritur: vtrū suspensus ab officio sit su-
spensus a beneficio. Sup hoc Jo. an.
multa dicit p et contra sup de. cupiē-
tes. extra de pe. concludit non clare
sed Pe. de ancha. sup eandē de. po-
nit distinctionem dñi Gaspi de cal-
de dicens sic. Aut quis suspensus est
ab officio aut a beneficio aut ab vtro-
q;. Si est suspensus a beneficio siue a
inre: siue ab homine non est suspēsus
ab officio: ar. c. dilectus. de offi. ordi.
Rō ad hoc odium penaz: regula in-
penis de re. iur. Item quia officiū nō
est accessorium ad beneficiū lz sit cō-
tra. Si est suspensus ab officio: hoc ē
aut p dictionem taxatiuā tantū: aut
simpliciter. **P**rimo casu planum est

qz non ē suspensus a bñficio: cū tñ sit
suspensus ab officio: qz hoc voluit scē
tentie p̄mulgatio: qz iuris snie vltra
intentionē pferentis non extendunt
se salvo casu pastoralis. de ap. Si autē
sit simpliciter suspensus ab officio: h
ē ab homine: aut a iure. Si a iure aut
p̄ crimen: aut p̄ infamiam: aut p̄tuma
ciam. Si p̄pter crimen: tunc puto qz
suspensus ab officio sit suspēsus a be
neficio: vt. c. eos. 7. c. si quis sacerdotū
di. si. Si autem p̄pter infamiam vel
contumaciam sit suspēsus ab officio
non est suspensus a beneficio: vt. c. p̄s
byter si a plebe. 7. q. 4. Si autem ab
homine est suspensus ab officio: si h
est propter crimen graue: tunc est su
spensus ēt a beneficio. Si autem p̄p
ter crimen leue: vel etiam p̄pter infā
miam vel contumaciam non ē suspē
sus a beneficio: vt in iurib⁹ allegatis.
Si autē est suspensus ab vtroqz: aut
hoc est p̄dictōnem 7: planum est: aut
per dictionem vel: 7 tunc puto opini
onem Hostie. veram. s. qz talis sentē
tia non valet p̄pter incertitudinē. l. 3
C. de sen. que sine certa q̄ritate. hec il
le. Inno. autē dicit simpliciter qz suspē
sus ab officio tantum non oꝝ percipe
fructus beneficiorū: sup. c. pastoralis.
de appel. Sed Hosti. hoc itelligit qñ
est suspensus p̄ graui cā: secus p̄ leui
vel infamia: 7 non est p̄tumar. Et nō
fm Hosti. qz suspensus a pontificali
bus si celebrat in pontificalibus non
erit irregularis. Rō est qz pontifica
lia n̄ sunt de sba celebrationis: nec de
bem⁹ aliquē irregularē indicare nisi
inueniat exp̄ssū: ar. de pe. di. i. §. pene
Itē si suspēsus a p̄ticipatione sacroꝝ
de q̄ suspēsiōe hēs. is. di. si qz autē.

7. c. si. 7. c. placuit. di. 58. c. si. et de ele.
ofius. 7 d̄ his que fi. a ma. p. ca. c. i. Si
celebrat nō est irregularis. Talia. n.
non sunt ordinis cū 7 laici p̄cipēt sa
cramentū. Host. 7 Inno. Clerici qui
scienter eligunt ad ep̄atum indignū
s. contra illam formā: que bētur ex d̄
elec. cum i cunctis. sunt p̄ trienniu su
spensi a beneficio in. d. c. Et dicit glo.
habitis 7 habendis. Eligentes autem
siue electio facta sit concorditer siue
in discordia: si infra octo dies ex quo
poterunt cōmode ipsā electionē ele
ctis distulerint p̄fētare. Qui culpa
biles in hoc fuerint a p̄secutione ele
ctionis sūt exclusi 7 suspensi p̄ triēni
um a bñficijs que obtinent in illa ec
clesia: ad que si infra illud tps teme
re vel colorate se immiscuerint illi p̄
petuo sunt p̄uati: ex de elec. cupietes.
li. 6. Compromissarius si scienter eligit
indignum est ipso facto p̄ triennium
suspensus a bñficijs ecclesiasticis. hec
tñ suspensio non t̄git ep̄os: nec intel
ligit nisi in electionibus ep̄oz 7 sup̄
oz: secus de electōib⁹ inferiorū: ex de
elec. si cōpromissarius. li. 6. Religiosi
grauantes vel fraudātes ecclesias cir
ca decimas eis debitas si requisiti p̄
illos quoz interest non desistunt infra
mense: vel de vsurpatis vel detēctis in
fra duos menses non fecerit emendā
suspensi sunt ab officijs administrati
onis 7 bñficijs: 7 talia non hñtes sūt
excoīcati: extra d̄ deci. c. i. in de. Et di
cit Jo. an. in glo. se credere qz suffici
at iudicis declaratio super satisfā
ctione: nec qz sit necessaria alia abso
lutio quo ad suspensionē: sed quo ad
excoīcationem bene requirit absolū
tio. Doctor vlt magister qui doctorat

aliquem: nisi prius exigat iuramentum a
doctorando quod non expendet pro suo do-
ctoratu ultra summam trium milium turonen-
sium argenteorum est suspensus per sex menses
a collatione doctoratus: et de magistro cum
sit in cle. In capitulo ecclesie cathedra-
lis vel collegiate est suspensus a vo-
ce in electione et alijs quod non habet ad minus
ordinem subdiaconatus: et si per quod habet benefici-
um cui annexus est ordo: nisi infra annum
faciat se promoueri ad tale ordinem quem
requirit beneficium legitimum impedimento
cessante: et de eta. et q. li. vi. bi. q. in cle.
Qui prohibiti sunt audire leges et phy-
sica: de quibus habetur. s. i. ti. de ex. ultra ex-
coicationem sunt suspensi ab officijs suis
ibi vide. Ultimo non quod suspendere potest
ab officijs quod et excoicare: igitur autem possit
excoicare: habetur. s. vii. laicorum vel mulier
cum non possint excoicare: nisi ex com-
missione speciali papae: di. 32. s. verum. in
glo. non possunt et suspendere. Potest tamen abba
tissa s. 3. In suspensio a beneficio clericos
ecclesiarum sibi subditarum: si habet ex consuetu-
dine beneficium: non autem ab officio. Itaque non quod
sicut excoicatio sic et suspensio per sequen-
tem appellatorem minime suspendit: suspensio
vero ab officio vel ingressu ecclesie lata
est de se. ex. is qui. li. 6. Itaque non quod abso-
lutio a suspensio officij simpliciter vel di-
uis fieri debet sub ista forma vel simili: Ego
absoluo te a vinculo suspensiois qua in
curristi propter tale causam: et restituo te
executioni ordinum vel officiorum tuorum.
In nomine patris etc. An quod suspensio pertinet
ad foris contentiosum: nec recipit determinatam
formam necessariam habet relaxationis. Ido-
circo dicitur et quibuslibet: ubi videtur bis
quod videtur absolute a tali vinculo: si intendit
absolute: vere absoluit sic deum est. s. de
absolue ab excoicatione. Sed quod quidam

possit absolute a suspensione. Circa hoc
Paulus in cle. monasteriorum. de re. ecclesie.
non aliter sic dicitur: ubi papa potest penam suspen-
sionis vel interdictionis propter contumaciam ca-
nonem addendo: puto quod inferior possit
absolute: et de sen. ex. nup. nisi ipse pa-
pa sibi referuet absolui vel alteri ex-
pse determinate persone. Et hoc tamen vincit.
Hu. Hof. Inno. Ber. et Jo. in glo. 2.
q. i. si inimicus. et. 12. q. 4. sigs deinceps.
Et hosti. idem iudicium est si ostendit infe-
rioris approbat et confirmat: de constitut.
ex frequentibus. Plus. n. non operatur con-
firmare quod addit sententiam. unde potest quilibet sus-
fraganeus relaxare: cum non sit maioris
efficacie quam ius commune. Sic intelligitur. c.
grauis. et de preben. et hoc nisi alteri
referuet absolute. Si vero pena su-
spensionis et habet imponat per sententiam. i. ab
hoste tunc ligans debet absolute non inferi-
or: et de offi. or. cum ab ecclesiis. sal-
uo casu decre. pastoralis. c. ti. Idem tamen
Buil. in spe. Si vero suspensio sit per-
petua que habet vim puationis: ut non vi-
cent. de trans. c. 2. Buil. in spe. ti. 2. s.
nunc ostendendum. non habet locum absolu-
tio: sed necessaria est dispensatio omnis col-
lationis. Et tunc est videndum an tale sit cri-
men in quo possit episcopus dispensare et ha-
beat deferre vel non: et in primo casu po-
terit episcopus dispensare et cedere: puta bene-
ficii vel officij executionis ordinum quo
ad dispensationem: in casu. non po-
terit. 44. di. multis. et de suspensione quod
ponitur in d. c. monasteriorum. dicit idem
Paulus. non puto hanc de sui natura operari
puationem: aliter papa expressisset hoc. ar.
de decia. ad audientiam. unde credo eas
posse per ordinariu relaxari ratione pre-
missa: sed si non relaxetur durabit per-
petuo. io. q. 2. perpetua. Nota quod siue

21.
de suspensiois late p quosdāq p̄latos
3 f̄res p̄dicatores 3 indulta p̄uilegio
rū suoz: sunt ipso facto irritē 3 inane
Alle. Meritis v̄ris. Et si 3 alios occa
sione ipsoz f̄m late fuerint sūt ēr̄
rite 3 inanes. Alex. Mis mis inia. Sic
magr̄ ordinis 3 singuli p̄ores 3 p̄uini
ciales p̄uentuales 3 eoz vicarij in lo
cis 3 p̄uicib⁹ sibi cōmissis f̄rib⁹ sibi
subditis necnon 3 alijs f̄rib⁹ eiusdem
ordinis int̄dū ad eos declinātib⁹. vñ
cunqz p̄it imp̄iri b̄nficiū absolōis a
suspensioe excoicatioe 3 it̄dco: q̄s s̄nias
incurrissent in ipso ordine vel an in
gressū ei⁹: ac ēt laicos q̄ ordinē ipsuz
ingredi vellent: nisi adeo ēt excessus
enormis: vt merito ēt sedes apostoli
ca p̄sulenda. Boni. 3 Alexan. Virtute
It̄ predicti p̄lati possunt dispensa
tionem obtinere a suis p̄fessoribus 3
absolutionē sup suspensionē 3 irregu
laritate: quā 3 x̄ssit ex eo q̄ p̄tulisset
s̄nias excois suspensionis 3 interdī si
ne scriptis ex incantela. Clemēs. Exi
gentibus. Uidet tñ ēē d̄fia talis iter
suspensioe depositionē 3 degradatō
nē stricte sumendo ipsos t̄m̄ios. naz
large frequēter accipit in iure vnuz
p̄ alio: vt di. 46. cleric⁹ p̄mo. Suspen
sio videt ip̄ortare p̄uatiōz executōis
legitime ordinis vel officij eccl̄astici
simpliciter: vel ad t̄ps 3 cū spe disp̄e
sationis: q̄ q̄qz a iure q̄qz a iudice ī
fert. Depositio ip̄ortat p̄uatiōē ex
ecutōis legitime officioz 3 b̄nficioz
ecclesiasticoz possessionis simplicis
3 ex toto absqz spe restōis retento tñ
p̄uilegio clericali: qz p̄ueniri non p̄t
in iudicio seculari: nec capi nec p̄uni
ri a laicis 3 sup p̄ s̄niam hois cōit: nec
p̄t inferri h̄ pena ab inferiori ep̄o q

hoc agē p̄t erga p̄p̄um subditū assi
stente sibi canonico numero ep̄oz si
ē in sacris: als suffic p̄p̄ia s̄nias ep̄i si
ne alioz p̄ntia. Depositi⁹ at 3 degra
dat⁹ restitui non p̄t ad officia sua: nisi
si p̄ disp̄ensationē pape. It̄ vbi in iur
d̄ suspensat vel deponat vel degra
det p̄minatio ē s̄nias ferende non lata
s̄nias: vt. 33. di. ep̄s. Degratio vltra pe
nā depositionis h̄ addit: qz p̄uat p̄u
legio clicali oī cū cēta solēnitate: cha
racter aut̄ ei auferri non p̄t: nec a q̄
cūqz creatura: q̄nis 3o. an. videatur
ponere 3 r̄iū. f. q̄ possit ei auferri. 33
Aho. in 4. 3 3o. i glo. di. 50. accedēs
3 Inno. tenent q̄ non. De mō 3 for
ma degradatiōis h̄c in. c. degrada
tio. ex de pe. li. 6. 3 in sū. p̄isana. Nota
tñ q̄ non oīs degradat⁹ ē tradēdus
curie seculari: s̄z solū in trib⁹ casibus.
1. p̄m⁹ in cr̄ie heresis: ex de h̄etic. ad
abolendā. 3 hoc nisi ad p̄niam in p̄
uentū redire voluerit: s̄z si relabit nō
plus p̄c̄t ei. 2. in falsificatione l̄ra
rū pape: ex de cri. fal. ad falsariozum.
3. cū q̄s deponit p̄pter calūniā quā
suo ep̄o intulit. z. q. i. sigs sacerdotuz.
Un̄ cū in curia romana his t̄pib⁹ q̄
dā sacerdos interfecit: sacristā sac̄tū
Petri sacerdotē: vt sic posset rape bo
na sacristie: reḡito cōsilio p̄toz sup
hoc cluserūt: q̄ non oīz p̄pter h̄ tra
di curie seculari ad occidendū f̄m iu
ra s̄z poni in carcerē vel caueā in p̄pe
tuum ibi sustentando pane doloris
3 aq̄ angustie. Papa tñ Martin⁹ de
plenitudie p̄tatis illū degradatū fec̄
tradi curie seculari 3 sic fuit mortu⁹
p̄d̄t. n. nihilomin⁹ q̄s p̄ solū ep̄s suuz
degradari p̄uocatis abbatibus 3 ali
is religiosis 3 p̄elatis 3 litteratis sue

dioc. qñ sacerdos vel ali⁹ in sacris fu-
erit curie seculari p⁹ bñi tradend⁹ et
dgradad⁹ sic ei videbit⁹ expedire eñ
d⁹ bñi. qñ. li. 6. Nec at degradatio cū
gs p⁹ bñi vel aliō ē tradē⁹ curie
scilari sic fienda ē pñte pñte. Dicit d⁹
gradās illi vt in for⁹ suū recipiat de-
gradatū: d⁹ tñ itcedē p⁹ eo q⁹ n⁹ mori
atur: eñ de v. sig. nominus.

De irregularitate ti. gñtus.

Cap. 96.

Irregularitas sic diffinitur
a specu. q⁹ ē nō seu impedi-
mentū candicū ex facto: seu
defectu pueniens: q⁹ gs phibet ad ec-
clesiasticos ordies p⁹ moueri z i eisde
ministrare. Et irregularitas phib⁹ m⁹
tis modis z cāis. Et ad sciendū qñ gs
est irregularis ex indebita celebratio-
ne vel executioe ordinū. Jo. cal. pōit
talem distinctionē. Celebrans at vtēs
officio ordinis aut ē scia aut mactis
Et si est mulier siue laica siue religio-
sa non sit irregularis: q⁹ cū non sit ca-
pax ordis clericalis non cadit i ea ir-
regularitas: p⁹ quā gs ipeditur ordia-
ri vel ordinis officiū celebrare: sumit⁹
hec rō ex c. debitum. de biga. z. 33. q. 5
hec imago. Si g⁹ mulier excoīcata v⁹
interdicta vel in loco interdēo: vel in
debite tractet officia sua sacra temef
agit z puniri d⁹: eñ de pe. z re. noua.
non tñ ē irregularis. Si autē est vir
aut est furiosus aut sanomētis. Et si
furiosus ppter quancunq⁹ celebratō
nem non efficit⁹ irregularis nec pec-
cat. Idē de infante cllico: si furiosus
de homi. Si est sane mentis: tunc tal⁹
aut est clericus aut laic⁹. Et si laicus
est z cum solenni apparatu alicui⁹ or-
dinis celebrant. s. exequēdo actū ali-

enius ordinis siue pñterius sit alicui⁹
religionis siue secularis: z hoc sit ri-
gorosum videt⁹ q⁹ sit irregular⁹: d⁹ de
ri. non oz. m. c. i. Nec cum tali vt va-
leat p⁹ moueri alius q⁹ papa pōt dis-
pñare: sicut z cū ordinato z suspēso
celebrāte ali⁹ q⁹ papa non dispñat: g⁹
idē est in isto casu. Itō tñ q⁹ h⁹ videt⁹
intelligendū de ordinib⁹ sacris z i so-
lenni apparatu. Itā z officia minoz
ordinuz fm Tho. in. 4. licite z alios
doc. pñt exerceri: et ab his q⁹ non sunt
ordinati in illis. Si at hoc agit sine
solenni apparatu: talis non efficitur
irregularis. Si at est cleric⁹: tunc aut
celebrat in ordine quē non habet aut
in eo quē h⁹. Et si pmo casu hoc agēs
in ordinib⁹ sacris est irregularis. De
subdiaconatu aut dicit Guil. q⁹ si est
in minorib⁹ tunc pōt cantare eplam
dūmō sine solennitate. Et addit In-
no. q⁹ est licitū qñ deest subdiaconus
z tunc etiam cātet sine ornamentis sb
diaconi. Sz solēnis appar⁹ subdiaconi
videt⁹ eñ manipulus. Dicit. n. Pet. de
pal. in. 4. q⁹ tunicellā lz ēt non subdia-
cono portare: q⁹ non ē ei p⁹ pria vestif
sicut manipulus quē nullus inferior
subdiacono portare d⁹. h⁹ Pe. Unō
si talis cantet eplam cum tunicella si-
ne manipulo: non tñ porrigendo cali-
cem diacono vel sacerdoti: qd⁹ ē p⁹ pri-
um officiū eius z pñcipalis act⁹ ordi-
nis talis: z vbi ē consuetudo q⁹ ēt i mi-
noribus cōstitutus cantet eplam illo
mō non videt⁹ irregularis: secus autē
vbi cum manipulo vel porrigēdo ca-
licem: vel vbi non est mos q⁹ cātent
nisi subdiaconi. De ordinib⁹ supiozi-
bus non est qd⁹: quia sine dubio iur-
ritur irregularitas. Si vero clericus

celebrat in ordine quē h3 tunc aut est
 excoīcatus maior: vel celebrat: seu of-
 ficiū exercet in loco int̄ dēo ab hoīe
 vel a iure: aut est suspensus. Si pmo
 mō tunc in vtroq; casu efficitur irre-
 gularis: et indispeīabilis nisi p papaz:
 de sen. ex. is qui. li. 6. Dicit tñ Guil. q
 in minoribus p̄stitutus ministrando
 seu exercendo officiū suū et cū solen-
 nitate cū est excoīcatus: non efficitur
 irregularis: q; illa duo. c. figs eps. i. z
 z. ii. q. 3. non loquuntur de eis. Et pe-
 ne sunt restringende secus de subdia-
 cono. Sed sine solennitate legendo
 eplam subdiacon? diacon? vel p̄sbr
 excoīcatus credunt quidam q non i-
 currant irregularitatem. Si at clericus
 ē suspensus iunendo stricte suspensio
 nē. i. q ad se z quo ad alios. Ita q est
 suspensus q ad se tñ: puta ppter mor-
 tale qd cūq; vel ppter miorē excoī-
 cationē: vel ppter iunctioz a p̄fesso-
 re talis celebras nullā icurrat irregu-
 laritatem: vt dcm ē. s. i. 3. suspensus q ad
 se z alios: aut ē suspensus a canōe aut
 ab hoīe: si at ab hoīe seu a iudice tūc
 aut ignorauit ignorātia p̄babilis: et tē
 non efficit irregularis: aut igrantia
 crassa z supina: tunc ē irregularis z
 multo magis si sciuit se suspensū: z h
 quōcūq; sit suspensū simplr siue ad
 sps determinatū siue non determina-
 tū: et si rōe defectus vlt infamie: puto
 talem durāte suspensione celebrāte
 eē irregularē: nec posse dispensari se-
 cū nisi per papā: ad hoc. ii. q. 3. si quis
 p̄sbr. de sen. ex. cū medicinalis. li. 6. Si
 vō est suspensus a canone: tunc aut ē
 ratione criminis: aut ratione defecti
 aut ratione infamie vel scandali. Si
 pmo modo tūc aut simplr est suspē-

sus: z sic celebrando ē irregularis. z
 q. 3. si quis eps. aut est suspensus ad tē-
 pus. Et tunc aut ad tēpus determina-
 tum: z sic interim celebrando est irre-
 gularis: aut ad tempus indetermina-
 tum: z tunc aut cum cōditione donec
 peniteat: aut cūz conditione donec sa-
 tisfaciat: vt. si. di. si qui sine. z. c. se. z de
 cohabi. cleri. z muli. sicut. z in clem. de
 deci. in. c. i. cum similibus. Et tunc li-
 cet quidam contradicant: puta si sic
 suspensus ante obligationē celebret
 est irregularis: quia in hoc factū iu-
 dicis est necessarium vt habeatur p
 absoluto: vt dixi de eta. z qual. cum
 bone. Et sic cum factum hominis sit
 necessarium sequitur q quo ad sus-
 pensionem dei canon aliquid addit:
 vt in dicta decre. sicut. de cohabitati.
 cleri. z muli. Si non est suspensus cū
 conditione donec peniteat: vt. s. d. ele-
 ctio. ofius. z tunc equum est tenere q
 interim celebrando non efficitur irre-
 gularis: q; talis suspensio videtur ef-
 se de: ad quam nihil addit canō: nec
 vt habeatur pro sublata aliquod fa-
 ctum iudicis est necessarium. Et ideo
 dicendū ē de ea vt d suspensio dei
 tantum. Si 2o modo sit suspensus a
 canone id est ratione defectus. Tunc
 aut ratione defectus ordinis aut rati-
 one alterius defectus. Et si ratione al-
 terius defectus ordinis: vt clericus p
 saltum p̄motus q̄tum ad ordinem
 omīssum: in quo si exercet officiū an-
 teq; recipiat est irregularis: sed cele-
 brando in ordine ad quem ē p saltū
 p̄motus quem h3 non est irregularis
 di. 5. z sollicitudo. Si ratione alterius
 defectus vt bigamus illegitimus corpe
 viciat? ordiatus an etatem legitimā

vel a non suo epo: hoc casu recordant
oēs q̄ celebrando non est irregulari
q̄ hoc non est exp̄sum in iure. Et q̄
q̄n curia mandat cū iaz ordinatis in
supradictis defectibus disp̄sari nil
d̄ de irregularitate: d̄. 56. apostoli-
ca. 2. c. cenomanensem. Si uis autem
curie est attendendus: de eri. fal. q̄ gra-
ui. Nec obstat q̄ ordinatio iaz facta
ante legitimam etatem: vel a non suo
ep̄o fuerit cū peccato: q̄ p̄ncipalis cā
p̄pter quam diximus tales susp̄sos
est defectus non peccatum: q̄ ratione
defectus non criminis talis d̄ cēseri
susp̄sus. Et hac rōne puto q̄ l̄z irre-
gularis ex celebratōe diuinorū sit sus-
pensus a canone p̄pter hanc irregu-
laritatē: si t̄n alias non est susp̄sus
a iure vel ab homine: puta q̄ absolu-
tus ē ab excoīcatōe 2 susp̄sione: l̄z
non ē secū dispensatū sup irregulari-
tatem vel non susp̄sus contrahit ir-
regularitatem: quia hoc non est exp̄s
suz in iure. Si tertio modo est susp̄s
sus a canone. s. ratione scandali vel i
famie: tunc celebrādo non est irregu-
laris: d̄ cleri. peregrī. c. i. Sed bene fa-
ciunt alij abstunendo p̄pter infamiaz
que est contra illum: vel vt scandalū
emittetur. Et per hoc sequitur fm̄ In-
no. q̄ illi quorum crimina sunt noto-
ria qui etiam post penitentiam p̄bi-
bentur celebrare p̄pter scandalum 2
infamiam: vt de coha. de. 2 muli. c. si.
Sed si ante absolutionem celebrant
non incurrunt nouam irregularitatē
Ex allegatione quam facit uidetur i
telligere d̄ notorio fornicatore: q̄d pi-
um est tenere. Et q̄d nō. in. c. i. de sen.
excom. li. 6. intelligitur d̄ notorio for-
nicatore ante penitentiam celebrante

ne videatur sibi ip̄si contrarius: tamē
de rigore sola penitentia non tollit su-
sp̄sionem canonis in notorio forni-
catore: vt uidet exp̄sum. 50. di. p̄uēit
q̄ requiritur factum iudicis: vt s. d̄
ctum est de susp̄so a canone donec
satisfaciat. S̄z absolutione facta a se-
tentia canonis a qua potest in hoc ca-
su ep̄s absolvere: q̄ conditor canonis
sibi non reseruauit. Si penitet rema-
nente irregularitate qua cōtraxit hu-
iusmodi fornicator notorius ex cele-
bratione diuinorum: de qua nondū
est dispensatus ex noua celebratione
nouam irregularitatem non incurrit
Dicit. n. ip̄se Inno. q̄ talis celebrās aū
q̄ peniteat efficitur irregularis indis-
pensabilis nisi per papā: sed anteq̄
secus dispensetur celebrando ē peni-
tens. i. dimissa cōcubina non p̄bit nouā
irregularitatem. Et forte talis fuit
intentio Inno. h. Et oīa h̄ nōnt p̄
An. de butr. sup decre. de de. ex. mi.
si celebrat. sed abbreviata aliquantū sūt
2 mutato aliquantū ordine additis
solū tribus locis vt p̄ dictis breuib⁹
Tho. de. de pal. 2 Guil. Nota t̄n q̄
ex p̄cedentibus uidetur q̄ ordinatus
aū legitimam etatē sit ip̄so iure susp̄s
sus ab executione ordinis sic receptū
sed solennes doc. cōiter tenent h̄rium
videlz in sum. Rai. Guil. in glo. eius
Archi. in rosa. di. 77. Ber. ex de de.
per fal. p. c. i. Anto. de butr. extra d̄ tē.
or. vel non est compos. Pau. de elia.
za. 2 Fran. zaba. super de. generalem
de eta. 2 quali. h̄i omnes dicunt q̄ ta-
lis non est ip̄so iure susp̄sus sed su-
pendend⁹: 2 inter dicenda est ei execu-
tio ordinis recepti aū legitimā etatez
vsq̄ ad etatē legitimam. Et si postq̄

fuerit ei interdicta executio a iudice suo: vltus fuerit ordine tali ante legitimum etate erit irregularis. Si autem non fuerit ei interdicta: et sic videtur ordine ante legitimam etatem recepto non est irregularis vt dictum est. Idem etiam audiui a quibusdam patribus.

De irregularitate propter homicidium vel mutilationem.

Ca. 97.

Contrahitur et irregularitas propter homicidium vel mutilationem membri. Pro cuius declaratione non quod cum homicidium vel mutilatio membri fieri contingat mente solum verbo et opere. Si solum mente fiat nunquam inducit irregularitatem: quod lex promotionis factum requirit. Item quod i. c. vlt. imo et si quis vibret gladium animo occidendi: et tamen non sequitur effectus mortis vel mutilationis non incurrit irregularitatem: etiam si vulneraret: et certum sit quod non est mors secuta vel amissio membri: nec directe nec indirecte. Ad propterea dico quod si vulneratus intulisset non de se mortale: et vulneratus propter imperitiam medici vel propter defectum custodie: quia scilicet non cauet sibi a noxijs mortuus est: vulnerans est irregularis secundum Lauren. extra de homic. Petrus. Ad dictum allegat Pet. de ancha. Item et si vulneratum ad mortem notio ictu accelero mortem vel alio modo homicida reputor: dicit idem. Illi autem qui interficiunt vindictam sanguinis seu morti et non prestant consilium vel auctoritatem non sunt irregulares secundum Inno. et Huiletiar. si appetent mortem illius. Item qui videt aliquem occidi et delectatur: et posset

etiam sine sui periculo liberare si vellet: quanuis pessime faciat non tamen est irregularis: sicut nec etiam medicus qui dimittit infirmum mori nolens mederi: et diues qui dimittit pauperem fame mori. Item quod si quis non iratus.

Triplex contrahitur irregularitas verbo.

Verbo autem contrahitur irregularitas tripliciter. scilicet mandato: defensione: et consilio. Mandato quidem quando quis mandat aliquem occidi vel mutilari: et sequitur effectus. Item si quis viduam. Si tamen renocasset mandatum et expressse: et sine ulla fictione prohibuit fieri antequam sequeretur effectus non est irregularis secundum Inno. extra de sumo. sicut tuus. Sed et si quis mandat aliquem verberari inhibens expressse nec occidat vel mutilet est irregularis mandator sicut et executor: quia mandando in culpa fuit: extra. e. is qui. li. 6. Item episcopus vel alius prelatus qui habet iurisdictionem temporalem debet constituere iudicem seculari qui audiat causas precipue sanguinis: et illi potest et debet precipere quod faciat vnicuique iusticiam. Si autem talis iudex interroget eum in speciali quid agendum in tali qui scilicet meretur penam sanguinis potest respondere: consule peritos. Et caueat ne per suam responsionem directam vel indirectam ille intelligat: quod cum sanguine preiudicare secundum Raimundum si ex hac responsione reus occideret vel mutilaret esset irregularis. Potest et prelatus talis delegare alicui et specialiter super aliquo maleficio vt homo

micidio: et h in iurisdictione sua commisso vt ingita vitate iusticia exeat et sicui committat iusticia exeat: et si occidat non ppter ea ille placet et irregularis: et ne de. vel mo. eps. li. 6. Item non solum iudex in ca sanguinis: vbi legit effectus et irregularis: quis si re et intentione et debito processu faciat iuste agat et meritorie: di. si. aliquantos. sed et assessor testis notari scribens suam vel pferens ea: vel scribens at testationes vel leges dum publicant vel scribens vel dictas lras p vindicta sanguinis. Des hi irregulares sunt: qz coopantur in mandato sine fz Rai. di. 50. figs. et ex ne de. vel mo. suam. Sed si in h'i suam non est secutus effectus fz Huil. quis sunt irregulares eps pot sup hoc dispensare. Princeps autem qui legem condit: cuius legis auctoritate hoies sunt traditi morti non efficitur ppter hoc irregularis: vt dicunt qda: et bn qz incerta psona non aia duertur: ita no. Archi. 23. q. 5. officia.

Homicidium verbo defensionis tripliciter committitur.

Homicidium vbo defensionis committitur triplr. Uno mo: qz defendit cam sanguis. i. mutationis vel mortis aduocando: et h siue aduocet p actore siue p reo. Cu actor obliget ad pena talionis: qz agendo p reo agit contra actorem. Und si legitur effectus est irregularis qm cumqz iuste aduocet indispensabilis nisi p papam: fz si non legitur effectus p epim fm Huil. pot dispensari. Et mo e cum qs dissuadet his q valebat defende occisi ne defendant: et hoc facit corrupta intentione vt ille moriatur.

Nam si pat vel m'r vel ali' sanguineus seu amicus retrahit filium vel amicum suum volentem alius a morte liberare: qz timet ne ipse ibi adiuuando occidat non est irregularis. mo cum placit vt alij clerici ad defensionem reorum suorum ponunt qrela de malefactoribus suis: ten q eos damificauerunt penes iudicem seculares et emenda petat sibi fieri et puideri ne talia presumatur de eos. Si ex h'i qrelis iudex mortem inferat exigente iusticia: non sunt irregulares dicti clerici si prestatu se exp'se q pena sanguis non intendunt: et e. ti. prelat. li. 6. Et licitum est prelati ecclesiasticis ob defensionem reorum ecclesie vel fidei inuocare et violentos brachium seculare: et hortari tales non qd vt occidant vulnerent vel mutilent: qz hoc eet directe ad homicidium puocare: fz vt ecclesie prima fide defenda libere et terram ab infidelibus occupata ad christum reducant: et sup h ecclesia fac magis remissionis: et si hinc aliq occidant non tñ e prelato imputandum: immo peccaret: nisi et tales se opponeret: et de homi. postulasti. 23. q. 3. max i mianus. 2. q. 8. igitur. 2. c. hortatu. 2. c. scire.

Homicidium vbo consultatois tripliciter committitur.

Homicidium vbo consultatois committitur triplr ratione. s. p'suasionem et approbationem. Ratio ne qd: puta qretu an liceat occidere pagana vel iudici malefactorum: rñdeat qz ppcedes p babil' ipse rñdes q itro gas velit facere fm filium et irregulari. di. 50. figs. Seco at de rñsione gñali cognitionis vel opinionis: et ex q non credit aliquem in iudicium vel occidendum.

Dicit Archi. 23. q. 8. pessimā. Et si in
dex laicus interroget clericū quid agē
dū de aliquo qui d iure esset pena sū
guinis puniendus: pōt cleric⁹ rēdē: hoc
non pñet ad me: consulatis pñtos. Et ca
ueat sibi cleric⁹: ne ppter suam rñsio
nē directam vel indirectā intelligat
iudex q d3 sanguine puniri s3 Rai.
dicunt tñ quidā q pōt dicere q puni
at eum sñm q ius dictauerit: dñmō n̄
expmat q puniat eum ad sanguinez
vel ad mortē: vt nō. Hu. di. 3. ois. Sed
iple Archi. sup. c. ois. dicit istud dictū
s. Aug. pōt intelligi eē verū: qñ crimē
non iminet eē puniendū: aliogn si ex
psilio suo. s. rñsio siue gñali siue spali
segtur ppinquū homicidiū irregulari
s ē sñm Hosti. ex de homi. sicut di
gnum. Approbatione: vt cū audit ali
quos velle facē homicidiū siue noīe
suo siue alteri: et ipse approbat: vt cū
tractat a plurib⁹ de morte alic⁹ i psi
lio et ipse cū alijs assentit: et ex h segt
homicidiū: sec⁹ at si phibēt. Silr sigf
psulit vt occidat: et añ factuz reuocat
psiliū. Sed firmiter credit q illa re
uocatio non sufficeret ad impediendū
homicidium: si non indicat ei q ē oc
cidēdus vt sibi caueat est irregular.
Si aut solā reuocationē firmiter cre
dit sufficere: non erit irregularis: ex q
reuocauit consiliū. i. q. 4. quia psu
latus. sñm Inno. Persuasionē psiliij: si
quis persuad3 alicui q exponat se pi
culo p iure suo vel p patria: si scit eū
verisimiliter morituz et mors seque
tur irregularis est sñm Inno et Host.
Secus si consulens hoc non estima
bat. 23. q. 3. pro membris. Sed si quis
suadet alicui q indubitanter se mor
ti exponat pro Christo et ecclesia nō

erit irregularis: licet sequatur mors
sñm Inno. et Hostien. Item si volen
ti fugere inimicos ppter timorē mor
tis: consuluit quis q remaneat et p
curabit pacem: et sic remanēs occisus
est sñm Buil. si non habuit pbabilem
causam credendi q illi non immine
ret periculum irregularis est. Secus
si hūit pbabilem cām hoc credendi:
puta q inimici eius erant adeo ei cō
iūcti: q merito potuit presumere q
posset eos cohibere. Item si quis con
suluit non homicidium quidem sed
aliquid vñd secutū est homicidiū s3
Inno. distinguendū est: qz si verimili
ter potuit estimare q inde sequebat
mors irregularis est: vt si suasit iactū
machie vel baliste: vel q eatur ad ca
piendum castrū: qd non poterat d fa
cili capi sine morte hoīuz: et sic mors
ē secuta. Si vero non potuit estimari
nec erat verisimile q sequeretur mors
tunc si consuluit sup re illicita est ir
regularis si sequat mors: eē. e. conti
nebatur. Et idem si mandat: secus at
si psuluit rem licitam: et eodem mo
do distinguitur: si is cui consuliť nō
occiditur. Item qui consuluit vt ifir
mus vertatur vt citius moriat⁹: si ex
tali transgressionē citius morit⁹: psu
lens est irregularis: et q hoc facit sñm
Buil. Item si quis clamat latrones la
trones: si hoc facit ppter timorē cor
poris sui. nam timet ne alig velint eū
occidere: non est irregularis: q non
intendit mortē alicui⁹ sed sui liberati
onem p qua lz implorare auxiliū s3
Inno. sed si non ppter hoc facē itelli
gere poterat: quia ex clamore vel ali
quo actu suo: homicidium seg pote
rat irregularis est. Idem Hostiensis

Item si cum dñs latro capt⁹: et dicit ali-
qs claudite ei os ne clamz: et latro oc-
cidat. Credit Guil. qd illd dixit sit
irregularis: qd iunū ducēs dādo cō-
filiū. Et eodē mō si qrentib⁹ malefa-
ctorē indicauit eū: nisi forte ignorauit
qd ignorare rōnabl⁹ potuit: nesciēs
qd ad mortē qreretur.

De homicidio circa sc̄m et tripl⁹
committitur.

Homicidiū sc̄o cōmittit tripl⁹
vz necessitate casualitate et vo-
lūtate. Homicidiū necessitate ē duplex
qd aut necessitas ē iēuitabilis: aut eui-
tabilis. Sigs igr occidat vel mutilet
ex necessitate iēuitabili. i. ita artatus
vel angulat⁹: qd nec fugē nec clamare
nec alr se pōt iuuare nisi occidat vel
mutilet non ē talis irregularis: ex de
homi. si furiosus. in de. qd vnicuiq; vi
vi repellere l3 cū moderamine incul-
pate tutele: di. i. ius nāle. S3 si hoc fa-
ceret ad defensionē pentuz suoz vel
socioz non euaderet irregularitatez
fm Jo. an. i. addi. sup. Spe. Idē si p
defensioe rez suaz. **I**tem si fugē possz
l3 fugienti piculū poterat iminē: pu-
ta casure vel velocioris cursus inimi-
ci insequentis: qd audacior sc̄us ppter
fugā pōt de facili fugētē a tergo vul-
nerare: in terrā pstrare et occidē. vi-
cit zenz. vt allegat. **P**e. de anch. sup. c.
si furiosus. qd pbabiliter dici pōt: qd
talis nō fugies ppter pdcā: nec alr eua-
dē potens: si occidit nō ē irregular. l3
et infās et furiosus occidēs quōcunq;
non ē irregularis vt dicē illa decre. et
dicit **P**e. de anch. qd idē est de maiori
septennio: si non ē doli capax. i. q. i.
illud. secus si ē doli capax. Si at ē ne-
cessitas euitabilis: puta qd alit euadē

pōt: vel qd potuit recedere d loco vbi
expectabat inimicos eius vcturos: tē
efficit irregular. nec ad maiores oz
dines ascendet: imo nec i susceptis ni-
si ex magna dispēlatione pmittat am-
strare: et qzuis zenz. dicat si fugiendo
fuga erat sibi vituposa et ad dedec⁹ et
si nō ad piculū psonē: et ppter h nō fu-
git et occidit: talis euadit irregularita-
tem. **P**e. de anch. non credit hoc vez
s. qd talis euitet irregularitatē. et h vi-
det⁹ magis vez. Homicidiū casuale
ad sciendū qn induc irregularitatem
nō distinctionē: aut qd dat opaz rei il-
licite aut licite. Si licite tunc dupl⁹:
qd aut adhibet oēm diligentiā quā de-
bz aut non. **I**tem pmo igr casu dādo. s.
opā rei illicite dato qd pter oēm volū-
tatē ei⁹ supueniat homicidiū: vel mu-
tilatio ex ope ei⁹ ē irregularis. vñ si
cleric⁹ exercitatioe vel venatioe iaculū
mittit: et casu hoīem occidit ē irregu-
laris: qd talia opa debēt ab eo penit⁹
eē alicā. 50. di. clerico. Similiter si lu-
do ipegit lapidē d aliquē: et ille volēs
declinare ipegit in aliū lapidē et mor-
tuus ē: picctor ē irregularis: qd ludus
noxius erat: et idē in similibus. **I**tem 2.
casu. s. cum adhibet oēm diligentiā dā-
do opā rei licite nullā culpam vel ir-
regularitatē incurrit si ptingat iū ho-
miciū: puta repabat domū posuit
signa ante eā et clamauit anteq; pū-
ceret tpe pgruenti p trāseuntibus: vñ
incidit arbozem et cecidit in ptez con-
tra cōem estimationē zē. Omnes eiz
casus fortuiti puideri non possūt: ex-
tra eo. **J**ohā. z. c. quidam. Unde et si
ceruus vel equus vel animal aliū ali-
cuius aliquem occidit non ē irregu-
laris dñs ei⁹ dū maliciam vel culpaz i

morte non huerit: di. 50. hi q arbores
In 3. casu. s. vbi nō adhibet obita di
 ligentia ē in ope licito scurrit irregu
 laritate. vñ fm 120. p. s. b. q mittit pue
 rū ad aquandū equū monens vt ca
 ueat de flumie z tñ submersus ē: iudi
 cat eū culpabilē: sic z diaco⁹ q non re
 mouet falcē qua accinct⁹ erat: cū sci
 ret ludi p̄suetudinem: ex de homi. co
 tinebat. Et sacerdos q non remouet
 cultellū a corrigia cuz qua vberabat
 famulū: ex de homi. ad audientiam.
Si si cleric⁹ caput furē z tradit eū iudi
 ci: z hoc vt faciat ei restituē res suas
 ablatas q̄s alias hñe non poterat si n̄
 bz intentionē corruptā. s. vt intendat
 mortē furis ipse capiens: z sup h̄ ē fa
 ciens p̄testationē q non intendit vī
 dictā sanguinis sed suū hñe: z non bz
 cām suspicandi: q hoc p̄tingē potat
 si sequat mors illius capti furis non
 erit irregularis. Secus at si aliqd eo
 rū defuerit: puta q poterat aliter re
 habere sua: vel non fecit p̄testationē
 z h̄: ex de homi. suscepimus. **Item** si
 cleric⁹ scribat q aligs capiatur z ex
 illa captione seq̄tur mors vel trunca
 tio ei⁹ ipso tñ ignorante z factū z cāz
 fm Hosti. videt irregularis: q debu
 it suspicari hoc posse euenire. **Item** si
 qs incidit vñ flobothomat aliquem
 causa medicine: z inde sequat mors
 fz Guil. si incisor erat pit⁹ artus z ad
 bibuit debitam diligentiam non tene
 tur in aliquo. Similiter si incidend⁹
 non hñt p̄suetā dispositionē mēbro
 rū vel neruoz vel venaz: z ppter ici
 sionē morit⁹ mō tenet i aliquo icisor
 fm 3m. si in h̄ non errauit ppter suā
 expientia nec irregularis ē: pot⁹ eim
 casu q̄ culpa in h̄ p̄sumitur mors

accidē. 23. q. 5. de occidendis. Secus
 at vbi ppter ipitiā accidisset: vel pp
 negligentia. **Item** qñ dubitat medicus
 in aliquo pot⁹ dz dimittere q̄ icidē
 fz 120. z 3m. p̄physici z chirurgici si
 erāt p̄ti in arte: z nil de p̄tingentibus
 omiserunt: z hñt sup hoc p̄babilē cō
 sciam non p̄hibent a p̄motōe: q̄uis
 mortui sint infirmi quos curauerūt.
 Sec⁹ at qñ sūt ipiti vel negligētes cir
 ca infirmos: z ex hoc p̄babiliter cre
 dunt vel dubitant ifirmos mortuos
 vel mēbris deperditos: q̄ sunt irre
 gulares: ex de eta. z q̄li. ad aures. Et
 ē p̄siliū 3m. z Hof. q q volūt p̄mo
 ueri abstineant a practica medicine:
 z precipue a chirurgia que adustioz
 z incisione regit: q̄ in nullo dz va
 cillare p̄scientia promouēdi: di. 33. lai
 ci. **Item** custodientes infirmum vel
 seruitores eius q vocauerūt minuto
 re: vel porrexerunt ei vinū vel aquaz
 vel non bene custodierunt vñ ille ex
 frenesi se p̄iecit z h̄: z mortu⁹ ē: fz
 Guil. in oibus his vbi bona frō fiat
 non dz de facili qs hñe p̄sciam scru
 pulosā: nisi sit culpa lata z negligentia
 dissoluta: puta si custos infirmi frene
 tici vel furiosi dimisit eum vt irer in
 plateā ad ludendū: vel alias dat ope
 ram rei illicitē: aut ex nimia crapula
 vel ebrietate vigilare non potuit: ma
 xime cum deputatus esset ad custodi
 am infirmi. Nam si certum est q in
 de ex hac culpa mors secuta est: ta
 lis erit irregularis alias non. Si ha
 bet conscientiam scrupulosam depo
 nat ad consiliū boni viri. Homici
 dium opere z voluntate spontanea si
 quis p̄mittit: siue veneno siue gladio
 siue quocūq̄: et sine p̄ccō induc̄ in re

gularitate: et talis non solum debet promoueri
sed si promouetur et in perpetuum deponatur: et de
hominibus sicut dignum est. 50. di. si quis vidua
et si infirmitate lazaracem vel pagani
di. 50. clericum Et cum tali nunquam dispen
sat in ordine vel officio: di. 50. miroz.
et si sit occultus ministrare in ordine suo
non potest: et de te. or. c. vlti. Poterit tamen
cum tali dispensari in beneficio: et de de.
pug. i. duell. c. z. nec excusat seu euitat
irregularitatem si habet faciem ex precepto iudi
cis ut satellites: quibus non peccet obedi
endo si iusta sententia est. 23. q. 5. cum miles
obediens. Si vero non euitat irregulari
tatem quod iuribus ignorat zelo fidei propter in
dulgentiam benedicti quod dat afferentibus li
gna ad combustionem hereticorum attulerunt
ligna ad cremandum hereticos: si illa ma
illata lignorum coopata est ad combustionem
et mortem hereticorum. 33. Bul. si illa ma
non est coopata: puta quod iam mortui erant
quoniam ligna attulerunt: vel antequam apphe
deret ignis in illa materia non sunt irregula
res. Si autem de hoc dubitat melius est te
nere certum: et se reputare ut irregula
res: extra de te. or. ad aures. Idem de de
ricis quod cum alijs trahunt ad manganellum.
vnde creditur aliquis probabiliter mortuus:
quod secundum Bul. melius est tenere certum ut de
etiar. de pe. di. 2. si quis. 31. q. 1. pcutit mu
lierem pregnantem: vel dat ei aliquid ut
faciat abortire: si ex heretici percussione: vel
rei datione illa abortitur: si iam erat
formatus conceptus est irregularis: secus si
nondum erat formatum puerperum. Et si
dubitat utrum ex percussione vel rei su
ptione secutus fuerit abortus vel ex alia
causa: vel utrum esset puerperum formatum
vel non. Si probabiliter dubitat de ap
pentione et ministerio abstinere: ne periculo
se committat: et multo magis si hoc omnino

credit. Si autem habet temerariam opinionem
nem deponat eam. Bul. Item si quis alii
quid dicit vel facit vnde acceleret ali
cui mortis: esto quod alias omnino esset mortuus
irregularis efficitur irregularis si habet certum:
puta voluit infirmum ut cito moriatur
Dicit decapitando ut ponat caput in
cipore: ex hoc cito ponit. Dicit aliquis
satelliti ut aptet manaria: ne plures
habeat recipe ictus: et fit et habet iur. di. 50.
si quis viduam. Item qui associant homi
nem ad ut si de defendant: quibus nil aliud
faciant sunt irregulares si sequatur
mors vel mutilatio. Quinimo si dissua
serunt et prius illi homicide ut non
faceret: et tamen omnino volente facere associ
uerunt: extra de de. pug. in duell. de
ric. Unde omnes illi de familia recto
ris qui vadunt ad associandum male
factorem cum ducitur ad mortem: siue
pedestres siue equestres: cum vadunt pro
defensione si oporteret vti sunt irre
gulares. Qui etiam trahit ad cordas
vel aliam torturam reum: et ex hoc facit
et occidit est irregularis. Qui etiam acu
it vel portat manaria cum quis est deca
pitandus vel mutuat vel portat scalas
vel funes pro aliquo suspendendo. si
quod quilibet eorum dat causam propter iniquam
morti alteri: di. 50. si quis viduam. secus
de eo qui fecit scalas vel funes vel gla
diu non ad mortem inferendam sed ad omnes
usus: et casu postea aliquis vti ipsius ad
occisionem. 23. q. 5. de occidendis. Qui
etiam se mutilat ex impatientia: vel etiam
si facit zelo castitatis sibi virilia
amputando est irregularis: di. 55. si
quis partem. Item dicit Archiepiscopus
conus. 15. q. 1. si quis clericus animo
irato vadit ad occidendum aliquem
puta propter iniuriam receptam: et reperies

ipsū mortuū ab alijs vt satisfaciāt aīo
suo amputat cadaueri caput: q̄uis vi
deri possit irregularis: q̄ lex p̄moti
onis sc̄m requirit: vt dicit hoc. c. p̄p̄
intentionē cum ope subsecuto: extra
de biga. nup. q̄b etiam tenet Jo. i. gl.
de pe. di. i. periculose. tñ fm q̄ cōter
tenent doc. non est irregularis: q̄ hō
mortuus non est homo: et est veritas.
alias sequeret q̄ omnes medici q̄ fa
ciunt anothomiaz essent irregulares
q̄b non ē vez nec repitū ista irregu
laritas posita: nec pene sunt restrigē
de Archi.

Nota de homicidio et mutilatiōe
que contingit in bellis et eius irregu
laritate.

Et homicidio vel mutilatiōe
que contingit in bellis quō vel
q̄ bellatores efficiant irregu
lares. Quantiū quidez ad clericos
Jo. cal. i. addi. addita Jo. an. i. nouel
la et de homicid. petitiō. Sic distin
guir: Cleric⁹ aut vtitur armis incon
tinenti repellendo vim vi: et cūz debi
to moderamine: aut aliter. Si p̄mo
modo etiam si occidet vel mutilet nō
est irregularis: cum. s. facit ad sui defē
sionem: di. i. ius naturale. Si alit fac
tunc aut hoc agit de licentiā pape
aut p̄prio motu. Si de līiā pape: pu
to q̄ in bello iusto vti possit armis o
fensibilibus. nā inter alia que fac bel
lum iustū ē auctoritas pape vel p̄nci
pis: et tunc si occiderit vel mutilat nō
ē irregularis: ex quo papa dedit sibi
līiā. nā cū irregularitas sit pena p
stōnes canonicas introducta: ex q̄ pa
pa potuit dare līiā clerico et aucto
ritatem vtendi armis q̄buscūq̄ etiā
sine metu irregularitatis dando hōi

līiā: videt q̄ abstulit ab eo iurisko
nē irregularitatis q̄b pōt: q̄ cū volū
tario homicida pōt dispēlare: de cō.
di. i. c. i. q̄n hō papa exp̄met vez videt
alias sec⁹. Si p̄prio motu cleric⁹ vti
tur armis: tūc aut i bello iniusto: aut
in bello iusto. Si in bello iniusto tūc
planū est: q̄b non ē sibi licitū siue suis
fauore p̄stet: siue timore incutiet ad
uersarijs. Et si ibi alig occisi sunt vel
mutilati irregularis ē. z. q. 8. c. i. et z.
si in bello iusto: puta p̄ defensiōe p̄rie
vel alioz. z. q. 3. fortitudo. Et tūc po
terit interec et cū armis defensionis
non tñ d̄z pugnare s̄z hostari poterit
vt. z. q. 8. vt p̄dem. et ofonib⁹ iterce
de. 36. di. c. fi. et z. q. 8. §. i. Et petro di
ctū ē: uerte gladium tuū in locū suū
di. 5. §. i. S̄z cū armis offensibilib⁹ nō
d̄z ibi ec̄ nisi ea intentiōe vt se defēdat
non vt pugnet īpediente ordine p̄fēs
sionis. z. q. 8. clerici. Et si in tali bello
ē aliquis occisus vel mutilat⁹ ab ipo
clerico est irregularis. Si autem ipe
nemine occiderit vel mutilauerit nō
est irregularis: s̄z quis ab alijs occisus
sit vel mutilatus. Ad tollendum tñ
duplicitatis ambigū ad cautelaz hō
casu pōt sibi īponi p̄ntia: et sic intelli
gatur: de clerico p̄cussore p̄ntium. vt
ibi nō. in vlti. glo. et hoc credo verum
q̄cqd nō. in spe. ti. z. S̄ aut in tali bel
lo cleric⁹ vulnerauit aliquē s̄z non oc
cidit vel mutilauit: distigue aut talis
vulnerat⁹ occisus fuit postea ab alijs
et tunc subdistigue: q̄ aut hūit aiuz
occidendi dictus clericus qui vulne
rauit: et sic ē irregularis. et i. significa
sti. 2. ibi si p̄cussor voluntatē ēē. z. q.
q. vlti. c. fi. aut non hūit animum occi
dendi. Et istud etiam subdistigue

Quia aut vuln⁹ ipsius clerici potest
discerni ab alijs vulnerib⁹: tunc non
est irregularis: si vulnus non ē mor-
tale: vt. e. ti. significasti. Aut non pōt
discerni: tunc ppter dubiū irregu-
laris iudicatur vt i eodem versu. Qd
si discerni. Res autem suas non vide-
tur licitum armis defendere cum ali-
orūz offensione. e. ti. suscepimus. Hec
omnia Jo. cal. sed in principio sūt ali-
quantulum abbreviata. **N**ota tamen
q^d ex hoc q^d papa dat līam clericis:
q^d intersint bello. Non tñ videtur ex
hoc licet clericis vti armis: nisi ad se
defendendum: non aut ad occidēdū
aggrediendo nec etiā paganum: s³ tñ
possunt interesse ad hortandum ali-
os. z. q. 8. omni. z. c. se. **S**i occide-
rent vel mutilarent etiam in bello ius-
to sunt irregulares: vt dicit Jo. d. lig.
Dicunt etiā Hosti. z. Inno. q^d possūt
clamare capite z pugnare: sed nō oc-
cidite. Item dicit Hosti. q^d in bello ius-
to potest clericus dare līam pugnā
di ante conflictum non autem in bel-
lo iniusto. Item dicit Rai. in summa
q^d vbi plures repiūt in pugna in q̄
sunt aliqui interfecti z mutilati: z ne-
scitur a qbus q̄tum ad irregularita-
tē oēs cēsentur irregulares. Et q^d sūt
ex pte iniuriantium: z qui sunt ex pte
recipientiū si illi erant clerici: z sic illi
cite mouerunt arma: di. 51. sigs post
baptisma. Sed Archi. dicit. z. q. vlt.
c. fi. q^d istud dictum Rai. quidā intel-
ligunt quando clerici erant in culpa:
z hoc apparet ex verbis eius dum di-
cit mouerunt arma: quasi volūtarie
z sine necessitate. Nam si defendēnt
se vel socios necessario licet aliquis a
defensoribus sit interfectus ex alia p

te. Reliqui non interfecissent nec in-
fectores inuissent non essent irregu-
lares: s³ voluntates occidendi hūerit
q^d lex p motionis factum requirit. 15.
q. i. sigs. z. c. vlt. Ipse tñ Archi. distin-
git inter repellentem z inferentem
vim: vt repellens ex dispensatione p-
moueat z toleretur in susceptis: vñ
tñ constat eum non percussisse inferens
secus q^d in culpa est: ar. 16. q. 3. porro.
Ad. et Archi. di. 36. q^d fm J. in ocē. z
Ho. Sigs percussit aliquē in iusto bel-
lo si non sit mortuus inde vel nemi-
nem suis ictibus occidat vel mulet
non efficitur irregularis: etiam si alij
feriant vel occidant fm Hof. dūmō
non percusserit eos. e. ti. significasti.
Addunt etiam Jm. z Ber. q^d si ani-
mo occidendi percussit aliquē: s³ nō
letaliter: sed alij postea occidunt ē ir-
regularis: q^d auxilium mori prebet
Item si clericus commodet balistaz
in bello siue iusto siue iniusto: z ex h⁹
sequatur mors est irregularis: q^d pre-
stat cām ppinquam mori: di. 50. sigs
viduam. Item fm Huil. de mutuan-
te gladium vel ensē in bello ipso. Di-
cit etiam Lau. vt allegat Fran. de 39
ba. in cle. vnica. de homi. q^d illos qui
detrudunt hoies in carcerem ita ar-
tum z aspum q^d incarcerati nō vñūt
vltra sex vel octo menses ppter ar-
tationem carceris reputat exponentes
tales ad hoc homicidas z irregulares
hec enim pena est magis afflictua q̄
si ponerentur in patibulo. Et hoc est
contra platos qui detrudūt clericos
in gabbia: vbi verisimile est q^d infra
paucos dies morientur. Fran. d. 39. b.
z Henri. Hec autē irregularitas ho-
miciū quomōcūq³ z quotienscūq³

fit cōtracta añ baptisimū p baptisimū
delet. di. 31. si q. post baptisimū. fm
Jnn. Hof. z. Huil. Sz post baptisimū
p solū papā dispēsat: qd ē n facile fa
ciat. di. 50. mīroz. Idē p totū d mutila
tiōe mēbri. De homicidio q ad pccm
z penā habes i scōa pte. De irre
gularitate circa bigamiā. Ca. 98.

I Regularitate etia inducit
bigamiā: que hbit mltis mo
dis. Primo qd cum qs suc
cessive z diuersis tēporibz habz duas
vxoies z vtrāqz cognoscit. zi. q. i. a pe
riat. Si aut alterā n cognouissz: puta
qz añ cōsumationē mīmonij defūcta
eēt n ē irregular: sz Tho. in 4. di. 34
lz magi sūmarz alit dicat: sz nō tenet
i hoc opinio ei. Sz: cuz qs diuersis
tēpibz habz duas vxoies: vnam de iure
aliā d factō: puta hbit cum cōsāgu
nea z vtrāqz cognoscit: hic enim cēse
tur bigamus ppter intētōis affectuz cū
ope subsecuto: ex de biga. nuper. Sz: qñ
plures habēt eod tpe: vna d iure aliā
d factō: z vtrāqz cognoscit: puta cōto
mīmonio cum vna: z cōsumato hbit
etiā cuz aliā: vel cū hbit cum duabus
de factō: puta cum cōsanguineis: z co
gnoscit eas: vt in .d.c. nuper. e. ti. Sz
4. cū hbit cū vidua ab altero viro co
gnita: scilicet si fuisset relicta virgo. 32.
di. l. i. rati. Sz: qñ hbit cuz corrupta ab
alio z cognoscit eā: h siue sciuerit il
lā corruptā: siue ignorauit. di. 34. cu
rādum. Sed si ipse solus deflorassz z
postea hberet cū ea n cēset bigamus
di. 26. acutius. ar. ex q si. sint le. tanta
6. qñ vxorē ppriā cognoscit: siue scie
ter siue ignorat postqz cognita est ab
alio: di. 34. si cuius. z. c. se. q etiā si vir
accusaret vxorem de adulterio: z pen

dente accusatione ad pceptum ec
clesie vir debitum redderet adultere
irregularis est: qz bigamus fm Tho.
Rai. z Hosti. Sz cum quis duxit vx
orem vilem mulierem puta ancillam
vel ioculatricem: vel aliq ex illis que
publicis spectaculis mancipantur lz
virginē: repellitur ab ordine: di. 34. si
quis viduam. Sz: cum quis in sacris
constitutus: vel post professionē in re
ligione contrahit cum corrupta
extra eod. a nobis. Ratio autēz prin
cipalis: quare bigamus prohibetur
pmoneri ē defectus sacri: q est in eo:
qz. l. cōiunctio iugalis facta per euz: n
pt significare illā spūalē cōiunctōē chri
sti z ecclesie q ē vnus spūs cū ecclesia
q ē vna spōsa: nā cū diuiserit carnem
suā i plures vxoies: n ē vnus vnus. di.
26. acutius. Cōiunctio autem fornica
ria nō significat illā cōiunctōē chisti
z ecclesie: sz tm cōiunctio iugalis: z iō
q nō hrit: sed fornicatus est cum mul
tis nō cēset irregular. hec autē irre
gularitas nō tollit p baptisimū: sic
irregularitas homicidij. Ratio est qz
cōtrahit ex matrimonio: z baptisimū
nō soluit matrimonium: di. 26. de cō
n. de. Un q habuit vnā vxorem ante ba
ptisimū: z aliā post baptisimū: vl am
bas ante baptisimū irregularis est z
bigam. c. di. 26. acuti. Exiuit autē
bigamus omni pūilegio clericali: z
addit foro seculari nō obstante con
suetudine: z eis sub pena excois inhi
bitū est ferre tonsuraz: ex. e. alter catō
nis. li. 6. Solus autē papa dispēsat cuz
bigamis: nē eps sz Tho. z Jo. an. ex. e.
i. d. c. Quidā autē dixerūt q nec papa
pōt: qz doctrinam apli. Sed dicunt
le

Tho. 2. De. q. papa nō pōt dispēfare
in doctrina aploz q̄tum ad ea q̄ sūt
d iure nālī: ea q̄ sūt d necessitate sa-
cramētoz: 7 fidei: sed in alijs pōt cuz
habeat eādē potestātē ecclīa nē sic 7
tūc. **Q**uā autē obijci posset decretalis
extra. e. nup. Soluit Tho. dicēs eam
dē difficultatē eē i dispēlando cuz eo
q̄ p̄traxit cū pluribus d facto: sicut si
cōtraxisset de iure vult papa ibi ostē-
dere: ideo nō decē dispēfare: 7 non
qn possit dispēfare. vel ēt dicitur non
posse dispēfare: qz non consuevit: 7 si
poss. t. Si diffusi? vis vidē d bigamia
habet i sū. d. f. l. 3. ti. 2. p totum.

De irregularitate propter illegiti-
mationem.

Cap. 99.

Iregularitātē etiā inducit
illegitimitas. Rō autē quare
tales phibēt a p̄motione est
fm Rai. p̄rio qz tales reputant vi-
les persone: dignitas autē clericat? vili-
bus personis dari nō cōuenit. 7 etiā
ad detestationē p̄ni sceleris: nec ē in
cōueniēs vni puniri p alio: vt filiū p
peccato p̄ris p̄ca tñ tpali: eternali autē
nunq̄: vt. i. q. 4. per totum. 3. quia ta-
les solent esse imitatores p̄ni sceleris
7 icēperati moris. 56. di. si gens. 7 in
gl. summaria in p̄i. di. Et quāuis ali-
qñ reperiat h? viri valde industrij
7 virtuosij: 7 ex hoc reddāt mag? lau-
dabiles: di. 56. nunq̄. tñ iura adaptā-
tur fm ea, que in pluribus accidunt
In dignitatibus tñ secularibus tales
nō sēper repellunt. ff. de cur. l. spurij
illegitimi ēt fm iura hereditare non
p̄nt: qd statutū ē in fauorē m̄rimoniij
Et vt dicit De. de ancha. Si fieret in
aliqua ciuitate statutum q illegitimi

possent hereditare n̄ valeret: 7 esset 3
bonos mores 7 nutritiū luxurie: tñ
q̄ ad deū 7 virtutū opa nil nocet ille-
gitimatio si in se bonus sit: vt diffuse
habet di. 6. nasci cū. 4. c. sequenti. **D**
Dicir autē illegitimus q nō ē nat? de
legitimo m̄rimonio: vl? quod reputa-
bat illegitimus fm Rai. ex q si. sint
le. cū inter. Un si vir 7 mulier p̄traxe-
runt in facie ecclesie bona fide credē-
tes se legitime copulatos: cū tñ n̄ eēt
puta ppter ipedimētū cōsanguinita-
tis: vel ēt si alt? eoz tñ hoc credebatur
se 7 legitimā copulationē: puta qz cō-
traxit cū eo quem nesciebat habē ali-
az vxorem: talis reputat legitimus 7
vtriqz parci succeditur. e. ex tenore
secus si clandestine p̄rissent: qz videt
fuisse ignorantia affectata. Et multo
magis si cōtraxissent publice scientes
ipēdimētū ambo: ex d dan. despō. cū
inhibitio. Et fm Tho. 2. De. p̄tē ouz
qs ignorat se illegitimū cū sit 3? No.
pbabilis ignorantia excusat etiā. C
d testa. l. i. Un durāte tali ignorantia
nō peccat faciendo se p̄moneri: vl? he-
reditatē adeundo: 3? cū scit sufficiēter
q̄nis alijs occultū esset: 7 dispēfatiōe
indiget quo ad ordinem 7 dignitates
7 hereditatē dimitte d. 3. An p̄ etiam
nesciebat illū. scē illegitimū: vtz autē
i hac matēia debeat fili? credē matri
Dicir Hof. p̄ma facie credēdū ē: ar.
ex d p̄sūp. asserit. 3? tñ non cogitur
ad h. sc. credē. C. de testa. l. neqz p̄ofes-
sio. Qualitas autē matris 7 cōuersio
eius cum alijs circumstantijs plus vl?
minus videtur q habeant inducē ta-
lem filium ad credendum.

Tripliciter gō legitimatur.

Legitimatur autem quis tri-
pliciter. **P**rimo modo per sequens
matrimonium: puta cum quis
contrahit cum illa ex qua ante matri-
monium habuit filios: etiam si ille vel
illa antequam sumeret talem in coniugem
prius cum alio contraheret et postea
moreretur. Et hoc est verum si illa tunc
poterat illi esse vxor quando de ea ha-
buit filios: quia. scilicet. uterque solutus erat.
Vnde natus de adulterio vel incestu per istum
modum legitimari non potest. et conquestus
est hec legitimatio valet ut succedere
possit in omnibus bonis parentum: in autem. quibus
modis na. effi. le. §. qm. col. 8. valz. et
ad habendam dignitatem et ordines. **2°**
modo per speciale indulgentiam papae: et. e. per
venerabilem. et hec legitimatio valet ad
hunc ut talis valeat promoueri ad omnes or-
dines et dignitates ecclesiasticas ubique
terrarum: valet et ad successionem bono-
rum parentum: et ad omnes actus legitimis secu-
lares in terris ecclesie subiectis temporaliter.
Si autem fiat per episcopalem legitimationem valet ibi
et in minoribus ordinibus suscipere possit: et
beneficiis sine cura ubique: et ad succe-
ssionem bonorum et actus legitimis seculares
in terris ecclesie subiectis temporaliter. et et alijs
tribus quod ad ea per quod non fuerit alterius iudi-
cium: et multo magis ad hoc valet legitima-
tio facta per papam: in his per quod fit alterius iudi-
cium: puta quod succedat ab intestato non
valet legitimatione: nec per papam: nec per
episcopum in terris que temporaliter ei non subsistunt vel
subiungunt. Hec sunt Inno. et Ber. super de
cre. per venerabilem. **3°** modo legitimatur
quod per leges seculares secundum. scilicet. modos in
eis traditos que reduci possunt ad tres
primus est si per filium nalem offerat curie
imperatoris efficiat quod curialis: in
autem. quibus. modis na. effi. legi. §. si

quis igitur. col. 8. Idem si offerat eius curie
civitatis de qua vel de cuius vico sit ori-
undus: nisi. de nup. §. vlt. **2°** modus est
si per decedens in testamento filium naturalem
nominet legitimum heredem: et ipse postea
offerat testamentum principis: vel si per in iussu per
publicam manum cofectorum: vel per manu
scripto cum subscriptione trium testium
eum filium nominet: nec adiecerit nalem
in autem. ut liceat. ma. et au. §. ad h. **3°**
modus est si nullo filio legitimo existente
ipse nalis filius seipsum offert curie: ut in
autem. quibus. mo. na. effi. legi. §. i. hec le-
gitimatio per leges facta valet ad secu-
laria et temporalia que ad successionem et di-
gnitatem in terris tamen subiectis prelati legi-
timationis: et in alijs ubi non fuerit alterius pre-
iudicium ad ordinem vel dignitatem eccle-
sie non se extendit. Inno. et Ber.

Dico. In quibus et qualiter dispensetur illegi-
tis. Dispensatur autem illegitimus. Uno
modo per ingressum religionis appro-
batur: hoc quod ad omnes ordines. ut. di. 56.
c. i. §. 3. Ral. et glo. sumaria. Sed ad pro-
lationes: ut puta prioratum et in ipsa re-
ligione: vel alias dignitates sine dispen-
satione talis promoueri non potest: ut in. d.
c. i. Et non quod magister ordinis predicatorum
potest dispensare cum trecentis fratribus
ordinis sui: super defectum natalium ut pos-
sint ad omnes ordines et porat ordinis pro-
moueri: nisi fuerint precepti ex incestu
vel adulterio vel regularibus. Alex.
denotiois: §. ex alio puile. ff. de. 22. per
dispensare in illo numero cum omnibus geni-
tis de soluto et soluta: et si essent pres-
eorum sacerdotes: ut. ff. de. promouetur ad
ordines et poratus ductum. Denotiois
2° dispensatur sine dispensari potest per episcopum
et hoc ad ordines minores tamen: et ad benefi-
cium sine cura: quod autem ad alia dispensari

nō pōt. **3.** sit dispēlatio p papāz r h
nō solum quo ad ordines: sed etiam
quo ad omnes dignitates vel perfo-
natus: et. e. is qui. li. 6. Dispēlatio autē
aliqui sit circa tales minor: vt. l. ordi-
nētur r instituantur in ecclesijs alijs
a p̄na: dico si sunt filij presbyteri. als
vero in quibuscunq; ecclesijs: ar. et. e.
ti. p̄ntium. aliqui maior vt. l. instituan-
tur in p̄na aliquo tū medio: et. e. ex
transmissa. aliqui maxima vt in pater-
na nullo medio. Et nō q; cuz dispēsa-
tur illegitimā a papa quo ad ordines
r beneficium ecclesiasticū non ppter
hoc intelligitur q; possit promoueri
ad p̄sonatū vel rectoriā: ad quā p ele-
ctionē accedi p̄uenit: et de p̄bē. c. vl.
s; bñ ad ecclesiā parochialē poterit p-
moueri. Itē si a papa obtinuit dispē-
satōz illegitimā: r postea ipetravit q;
duo aut plura bñficia cū cura possit
habē: tacuit autē p̄dictū defectū: n̄ valz
hec scōa grā: et. e. si. is. q. li. 6. Itēz nō
q; filij sacerdotū quos ipi susceperūt
d̄ legitima vxore añ sacz ordinez: fm
Rat. r alios p̄moueri p̄nt ad oēs or-
dines r dignitates: cū legitimi sint nī
si illa ecclesia i qua patres eoz ime-
diatē fuerunt p̄lati vel canonici vbi n̄
p̄nt canonizari vel p̄moueri: et. e. ad
hec. Hof. et dicit q; cū p̄r habuit p̄so-
natū ad vicariā p̄petuā in aliq; ecclia
fili? imēdiatē ipz vl ipsā habē n̄ p̄t et
e. qm̄. Itē si p̄r habuit p̄sdatū fili? nō
p̄t habē vicariā: nec ecōnēso extra. e.
michael. q; si fili? succedat p̄ri dispē-
satine: frat̄ isti? bñ poterit succedē f̄ri
vt pōit Hof. q; i h̄ n̄ succedit p̄ri ime-
diatē: s; sec? si p̄r habuisset ipsā ecclē-
siā d̄ facto: poro ad nepotes hec. p̄bi-
bitio n̄ extēdit s; Ray. Hof. r Hof.

Ordinati vō i sacris subdiaconatu r. s;
si suscipiat filios ex vxorib? cuz quib?
añ ordinationē h̄rerāt. Tales filij il-
legitimi sunt si vxores cōsenserunt q;
viri ordinaret: vel sciētes nō h̄rerunt
zz. di. ferati. S; si ordinati sunt inui-
tis vxorib? r ignorātib? legitimi cēscē
r nō idigēt dispēlatōe: aliq; tū dicunt
q; idigēt et tales dispēlatione. H̄reci
tū sacerdotes: q; licite vtunt m̄rmo-
nio h̄cto añ susceptōz sacz opz: nā in sa-
cris h̄bē nō p̄nt. nec licuit a tpe ap̄lo-
rū. Itō filij q; generāt d̄ vxorib? suis
vū s; i sacris legitimi s; r idē iudiciū
sicut d̄ alijs legitimis.

De corpore viciatis.

In regulari ē corpe viciat. i.
mutilat. vl d̄bilitat? i mēbris
talib; phibet: aut p̄t ibilita-
tē ad offm̄ exequēdū: aut p̄t defor-
mitatē ad scādaltū alioz tollendum.
Pro cui? declaratiōe nō distictōz: aut
qs ē mutilat? vel p̄nat? mēbro magno
r manifesto qd. s. iducit nōbile defor-
mitatem: vt p̄natio nasi r h̄i: vel ibi-
litate ad exequēdum offm̄: vt p̄natio
manus r h̄i: r tunc quacūq; d̄ causa
sit mutilatus vel p̄nat? iusta vel iniusta
nālī vel accidētali ipedit a p̄matione
r d̄yct̄ p̄mot? cū tali defectu. Si autē
erat iā p̄mot? qñ superuenit defect? si
nō p̄t hoc reddidit nimis deformis
pōt exeq illa officia: ad q; non ipedit
p̄t illū defectū: puta si factul sacer-
dos amisit visūz missā celebrare n̄ po-
terit: vel als ministrare in altari sed
poterit audire cōfessionē r p̄dicare: a
bñficio ēt nō r̄mouebit? si sine culpa
sua incidit in defectū: q; non d̄z addi
afflictiō afflicto. r. q. i. cū p̄cussio. dabi-
tur tū ei coadiutor? si tale bñficiūz est

enī ipse deferuere nō possit: ex de de.
egro. c. z. Aut quis mutilatus est vel
pauatus mēbro paruo vel occulto: r
tunc subdistingue: quia aut sponte et
sine iusta causa: vt ex indignatiōe vel
ipatientia vel superbia: aut ex iniusta
causa vel inuitus. si pūmo modo tūc
indistincte in quocunq; mēbro: siue a
se: siue ab alio repellit a promotione:
z deijctur iam promotus: etiā si pu
tassz se obsequium prestare deo se ca
strando: ex. e. significauit. z. c. ex par
te. di. 55. qui partem. z. c. se. Et fm In
no. Idēz ē est si non totum mēbrum
amissit: sed partem mēbri que defor
mitatem generaret: vnde scandalum
esset: extra. e. c. i. Vel inhabilem red
deret ad officium: exequendum ex. e.
Thomas. Secus si alijs vel etiam si
dentē sibi excuteret. Si autē ex iusta
cā z spōte puta ppter periculuz lepre
ne totū corp^s ificeret fec sibi aputari
mēbz: occultuz vt virilia: vl' manife
stū parū: vt digitū nō necessariū. s. ad
signū cruci facieduz: vl' ipemet h sibi
fecit cū eēt bñ pī? i chirurgiā: tal' nec
repellit a pmo: neq; deijct pmo
tus: idē iudiciuz si iuit: puta si ab ini
micis castrat: vel ē sic nat: vel etiāz
a casu in tale qd incidit: dādo operā
rei licite: puta dolādo lignuz abscedit
sibi partē minimi digiti. In oib⁹ h⁹i
nō repellit: nec ē necessariū fz Hof. z
gl. di. 55. Sigs absce dēt q tal' castra
tus testiculos secū portet siccos: vt oi
cunt vulgares. Sz si dādo operā rei
illicite a casu amississet mēbz: talis re
pellit a pmo: fz si mēbz vel pars
mēbri eēt q generaret modicā defor
mitatē: talis ex misericordia tolerat^r
i suscept^r. s. p. dispelationē epī. Nec ex

dictis Rai. Gul. Inno. z Bernar. z
trahūt ex. di. 55. sigs abscedit. z i alijs
capitulis: ex. e. significauit. Quantuz
ad qdā particularia: z determinata
corpi vicia. Ad qd clauduz admittit
cōsuetudo: nisi talis sit q sine baculo
ad altare stare nō possit: ar. d. cōse. di. i.
nullus. z. disti. 45. disciplina. Lecitas
vni oculi tātū repellit a pmo: fz
Archi. qd pbat p. c. si euangelica. di.
55. Bibbosus nō repellitur a pmo: fz
nisi sit nimia deformitas: vl' debilitas
habens sex digitos in pede indubitā
ter pmouetur: z etiam fm Hostiē. si
habeat in manu: vel si habeat digitos
iunctus: dūmō ex his non sit ipedi
mentuz in vsu mēbri. ff. de edili. edic.
Litez offili. Leprosus ppo celebrāe
nō dz ppter scādālū: sed si nō sit nimis
deformis nō ē phibēdus puatim cele
brare: vel etiā leprosis nō autē sanis.
Vinuz oīno nō bibens ad sacerdotiuz
pmoueri nō debet: nec pōt: cuz sumē
oporteat sāguinē christi celebrātē q ē
sb spē vini. z. q. 7. ipsi apli. Maculam
habēs in oculo nō repellit a pmo: fz
nisi nimia inducat deformitatem: qd
considerare est in arbitrio prelati: ex d
cor. viciat. cum d tua. Sed ibi suffra
ganeoz cōsiliū regri mandat: z qd
sibi visuz fuēt exequat metropolita
nus. vbi notāt Vin. z Ber. q sine cō
silio illoz sup macula nil dispōnē dz
alias non valet. Sed Hosti. hoc nō ap
probat. qz uis. n. cōsiliū archiepī in
struat: z ipso requisito nil expediri de
beat: nō tñ bz necessitatē epī ipsum seg
vt nō nō sūenit ex de elec. cum in ve
teri. 50. di. studeat. Tu dicas q cum
apostolicus i pdicta decre. mādēt p
cedi cuz cōsilio suffraganeoz: si absq;

consilio ipsorum pcedat non valebit: ut in pre-
dicta decre. cum in veteri. Si autem re-
quisito ipsorum consilio habet consilium ipso-
rum non sequatur bene valebit: et dicitur
cum olim. Sed secundum dicitur potest si diceret in
mandato: De consilio suffraganeorum
et. Uidet. in. tunc papa artare metro-
politani: vel alium cui scribit ut sequatur
additionem et industriam persone siue perso-
narum: et multo magis si diceret in man-
dato ut non faciat sine consilio talis vel
talius: hec omnia de macula non Archi-
di. 49. hic etenim super verbo albuginem
habens in oculo. De furiosis lunati-
cis caducis et demoniacis dicit Basil. et
glo. di. 33. super c. contra. quod nullus talium pro-
moueri debet et postquam fuerint liberati.
Si autem sunt iam promoti: tunc aut sunt omnino
ex toto liberati a predictis passionibus
aut non. Et in primo casu poterunt exequi
officium suum. Quamto autem tempore expectari
debeat ad probandum: utrum tales sint li-
berati: et qualiter: quod dicitur di. 33. c. contra. di-
cat quod per annum et alibi dicatur quod per 30.
dies. 6. q. 4. c. si. Unde dici potest quod est ar-
bitrarium tempus probationis pensatis condi-
tionibus morbi et persone. Si vero non omnino
ex toto sunt liberati: tunc aut frequenter
aliqui dictarum passionum vexat eos: aut
raro. Et si quando frequenter omnino debet
cessare ab officio missae. et q. 2. in litteris.
Si raro: tunc aut cum spume iactione et
vocis confusione: et sic debet abstinere.
aut raro: et sine huiusmodi spumatione
et confusione vocis: et tunc non prohibentur
ab officio missae dum tamen habeant iuxta se
alium sacerdotem: ut si ille cadat vel
deficiat iste suppleat. et q. 1. illud. qui-
dam tamen hoc non admittunt de de-
moniacis dicentes quod omnino debet eos esse
liberos.

De irregularitatibus varijs: et primo
de heresi.

Ca. 100.

Sunt et quedam alie irregula-
ritates que quod non ita con-
tingunt breuiter expediemus
in singulis. §. vna tangendo in isto ca-
pitulo. Capitulum primum est heresis
ex qua post vulnus sanatur. i. eius di-
missionem adhuc remanet cicatrix. s. ir-
regularitas: ut dicitur i. q. 1. ventum.
unde prohibet a promotione et deicitur
promotus. Si autem reuertantur ad fidei
veritatem post adiurationem heresis re-
cipiunt de iure communi ad laicam communionem
postquam fuerint reconciliati. i. q. 7. dai-
bertus. Et circa eos fit quadruplex di-
spensatio. Quod quidem semiplena: ut
scilicet solum recipiant in ordinibus ante
hec omnia susceptis. i. q. 1. si quis here-
ticus. Quod plena ut possint sacerdo-
tes fieri. i. q. 7. venientibus. Quod ple-
nior: ut scilicet possint esse episcopi. id est. di. nos con-
suetudine. Quod plenissima: ut scilicet pro-
moueri possint ad superiores digni-
tates. 23. q. 4. ipsa pietas. De heresi quod
tamen ante excommunicationem habes. §. ii. i. De
ipsa quantum ad peccatum habes in se-
cunda parte.

De irregularitate solennis penitentiae.

Solennis penitentia inducit irregula-
ritatem. di. 50. ex penitentibus.
Hec penitentia fieri debet cum
illa solennitate que habetur di. 50. i. ca-
pite. Et imponitur tamen ab episcopo: vel ab
alio de eius mandato: nec imponitur
clerico nisi deposito: et quia hec ho-
die non est in usu: ideo breuissime tan-
gam de ea. Ratio autem quare impe-
dit promouendum est: quia non sunt di-
gni suscipere vasa sacramentorum qui

dūdū fuerūt vasa vicioꝝ: di. 50. illud
 Ro. n. impōit talis pñia: nisi p erie
 valgatissimo ⁊ enormi qđ totaz ciui
 tatem cōmonet. **S**cđa rō est ppter
 scandaluz populi qui scit crimē eorū
 di. 50. d his vō. **T**ertia rō est timor
 ne itez labantur qui timor de consue
 tudine pristina surgit: di. 61. in sacer
 dotibus. Quarta rō est: quia n̄ habe
 ret frōtē reprehēdēdi alios: di. 25. pñi
 mū. **R**ai. ⁊ **A**ho. in. 4. Potest autem
 cū his ī minorib⁹ ppter necessitatem
 vel vtilitatē ecclesie dispensari: di. 50.
 placuit. ⁊ hoc p ep̄m: ex quo nō est ei
 p̄bitū. Publica autē pñia n̄ inducit
 irregularitatē. hec. n. iniungi pōt fm
Rai. et p p̄fessorē: ⁊ cū inūgitur ali
 cui vt vadat p mūdū peregrinando:
 cū baculo cubitali ⁊ scapulari.

De irregularitate dilationis ba
 ptismi.

Dilatatio baptisimi vsq; ad egri
 tudinē: quez tūc suscipit tiorē
 mortis iducit irregularitatē
 di. 50. figs. **R**ō huius ē: qz non presu
 mit de p̄rit: ⁊ vt p hanc penā hoīes
 inducerent nō negligē p̄p̄ia salutē:
 nec tollitur ista irregularitas per ba
 ptisimū: qz baptisimus ita dilāt iducit
 eā. Idē autē n̄ operat⁹ duos effect⁹: eē
 de baptis. maiorē. Secus ē d illo qui
 distulit cōiōnē vsq; ad talē egritudi
 nē: qz hic nō repellit ab ordine: di. 50
 d his vō. Potest tñ talis q distulit sic
 baptisimū in duobus casib⁹ admitti.
 Primus ē si post baptisimū fides et
 vita eius p̄babilis apparuerit. Scđs
 si raritas clericorū h̄ exegerit: di. 57. si
 quis.

De irregularitate circa iterationē
 sacramenti.

Iterata susceptio sacramēto
 rū ip̄rimet characterē: vt ba
 ptisimi p̄firmatiōis ⁊ ordinū
 inducit irregularitatē: di. 50. confir
 mandū. de conse. di. 4. qui bis. ⁊ di. 5.
 dictum. i. q. i. qđ quidaz. Et si scienter
 rebaptizati sunt vl cōfirmati: vl reor
 dinati: vel etiā ignorātes: sed post sci
 tum ratum habuerunt absq; dispen
 satione pape p̄moueri non pñt: secus
 si ignorātes: vt infantes vel vt coacti.
 absolute. n. pñt h̄i p̄moueri de iure
 sed fm alios qđ tutius est dicere cuz
 disp̄latōe: de cōse. di. 4. eos. vbi autē
 quis p̄babiliter dubitat d̄ suscepiōe
 h̄i sacramētoꝝ: ⁊ nō leuiter ⁊ teme
 rarie: ⁊ ppter hoc suscipit aliquod di
 ctoꝝ sacramētoꝝ facta p̄us diligentē
 inq̄ritōne sup hoc ad inueniēdū veri
 tatem: ⁊ nō inuenta suscipit: non ppte
 rea efficit irregularē q̄uis alias sulce
 pisset: qz nō putat iteratū qđ nescitur
 esse factū: di. 68. p̄sbyteri quos. Et
 debet dici in forma cū dubitatur. Si
 non es baptizatus: ego baptizo te. ⁊c.
 Si nō es confirmat⁹ ⁊c. **R**ō h̄i est p
 pter iniuriā factam sacramētū q̄ ē
 i h̄ q sac̄m: quod n̄ ē iterādū ppter
 effectū indelibilem characteris itera
 tur.

De irregularitate circa curiales.
Curialis etiā cēset vt irregu
 laris ⁊ p̄hibet ordinari: nisi
 sit absolutus a curia: di. 51. c. i
 ⁊ se. Et dicitur curialis hic fm **R**ai. lar
 ge oīs q q̄cūq; conditione obligatus
 sēper est curie alicuius ptāt pubice
 habēs honestū offiū vel inhonestum
 vt iudices aduocati milites histriōes
 ⁊ huiusmodi. **R**ō h̄i p̄bitōis ē: tum
 qz tales qñq; repetunt ⁊ inde ecclia

perturbat: tñ qz presumit eos q n
causa deuotiōis trāsēnt ad clericatuz
sz vt fugiat rōcinia dñoz suoz: di. 53
legē. Qui aut ex pdict aliqō ministe
riuz pbyerunt in cā sanguinis: etiam
absoluti a curia pmoueri nō pñt. 46
di. clericus. Similiter si i turpi z in
honesto officio vt histriones: de cōse.
di. 2. pro dilectione. Obligatus alteri
ad rōcinia pōt qz eē tripliciter. pmo si
est obligatus reipub. z si qdē est obli
gatus ad hoc ex administratiōe quā
gessit pmoueri nō d3 añ redditā rō
nē: di. 51. preterea. Sed si alias est de
bitor reipub. nō prohibet. C. de epi. z
de. quisqz. 2. si ē obligatus alicui p
sone seculari nō miserabili: qz. i. gessit
administratōez ei vt tutor. pcurator
z curator: et talis pmoueri non pōt
nisi finito officio administratiōis. 21.
q. 3. c. i. Finita autē administratiōe si
adhuc sit obligat ad rōcinia z moue
tur ei qd dolo pmoueri nō potest añ
decisā litē: di. 81. tanis. Debet tamen
taxari tēpus. j. qd qd decidat. Silr
etiā si questio ei non moueret: z ma
nifestus sit ei teneri de dolo d3 epus
ex officio suo repellere enz: sic quelz
criminosum seu infamem. 6. q. i. infam
es. alis nō pbibet ordiari. 3. si est
obligat ex administratōe p persona
miserabili seculari: vt viduis cecis pau
peribus pupillis z b'i vel persona ec
clesiastica: z talis non ipedit a pmo
tōe: si aliud nō impedit: vt si esset ma
nifestus dolus i administratōe: vl' ali
quid aliud: quia ad adiuvanduz tales
ocf tenet: di. 86. peruenit. z. i. 6. q. i. mo
nachi.

De irregularitate circa herma
phroditos.

Hermaphroditus ē irregularis
z dñ b'i ille qui participat d
vtrōqz sexu. l. masculio z fēi
nino. Sic repellit a pmo tōe. ppt de
foruitatē z monstrositatē: ar. di. 36.
illitteratos. Talis si magis vgit in se
xū masculinum qz femineuz: qzuis oz
dinari nō debeat: nec ordinatus mini
strare: tñ suscipit characterem. Sz si
magis vgar i sexū femineum: qz mascu
linuz: vel etiā si equalit' participat de
vtrōqz nō ē susceptiuus character' fm
Gnil. Et multo magis femina non est
ordinis susceptiua. Dicit' aut mulier
psbytera: di. 32. presbyt. Itā quia ha
beat ordinē sacerdotij: sed quia vxor
sacerdot' z diaconissa: qz dic' homeli
am euangelij.

De irregularitate seruoz.

Seruus de quocunqz genere
seruorum ordinari non debz
nisi prius consecutus est ple
nam libertatem: di. 54. c. i. z. 2. 3. Ra
tio huiusmodi est. quia clericalis di
gnitas: z seruilis vilitas: extra de ser.
non oz. de seruorum in fi. Si autē ser
uus fecerit se pmoueri nesciente dño
vel sciente z contradicente: si ordina
tus fuerit i minorib' reducitur i fuitu
tē vt pus. 54. di. nulli. Si ordinat' fu
erit ad subdiaconatuz vl' diaconatuz
oz qz det aliū loco sui: vl' pcurat re
dēptionē sui p aliqz psonaz: di. 54. ex
antigs. et de ser. nō oz. miramur. si
sit in sacerdotē pmo r' remanet quidē
i ordine suo reddito peculio: siqō bz
dño: z si nō bz d3 pcurare redēptionē
suā: qz si nō pōt tenet dño suo i fuitu
tē puenit i sacerdotib' vt officiādo
ei i missa hōis z b'i: di. 54. frequens
sz si nollet deservire deponendus

est. tēpus autem. j. quod dñs suus po
test eum repetere: est tempus vni⁹ an
ni a tempore noticie huiusmodi. i. q
z. si quis incognitus. Si vero seruus
promotus est sciente dño: z non con
tradiciente: eo ipso ingenuus fit: di.
54. si seruus. Et hoc verum est ad
quēcūq; ordinem fuerit promotus s; z
Inno. z Hoff. z Rai. Ad q; seruus
ecclesie liberatus ad hoc tenetur etiā
si non fuisset expressum in sui manu
missione: vt nō iniuriatur ecclesie nec
accuset eā: nec testificetur p̄tra eam:
di. 54. qui ex famulis. alias reuocatur
in seruitutē. i. z. q. z. diaconi. z s; quos
dā etiā ad operas honestas: vt in. d.
c. diaconi. Ad tñ teneat ecclesie fūire
perpetuo i officio clericali: nisi in ma
nissione fuisset exp̄ssū: z in ordiatio
ne: et. e. eo libētius. s; suo puate p̄sōe
liberato vt pmoueat n̄ p̄t sibi dñs re
tinē aliq; opas in qbus teneatur: di.
54. c. i. nisi sp̄iales. quod exp̄mi d;: si
hoc vult patronus in manumissione
sui: z postea in ordinatiōe declarari
s; dñs. Et sic p̄mor⁹ si nollēt i b⁹ de
seruire n̄ renocabitur i seruitutē: sed
degradabit si ē factus sacerdos s; m
Rai. z Hoff. z Inno. Itē nō q; cum
fu⁹ ordiat⁹ restituit dño suo n̄ licebit
dño man⁹ violētās iniicere in euz: al⁹s
incideret in canōnē s; m Inno. nec illi
suo h̄bē m̄simonium: si est in sacris
p̄p̄t votum annexū ordini clericali:
et d̄ p̄uerf. i. iug. quidāz. al⁹s p̄uilegijs
clericalibus non gaudebit: et de cle.
i. i. Johannes.

De irregularitatib⁹ ex enormibus
z mediocrib⁹ crīb⁹ d̄ctis.

Ultimo crimen mediocre z
notorium inducit irregulari

tatē. Pro cuius declaratione omīssis
opinīonibus antiquor⁹ circa istaz ma
teriam nota distinctionem quam fe
cit Rai. in sum. v. z. criminum. Aliud
enorme: aliud mediocre: aliud leue.
crimen enorme in hoc loco dicit⁹ ho
micidium z simonia aliqua. Et etiā
s; m Hoff. heresis. Quodlibet autem
hor⁹: siue occultū siue manifestus sit
impedat pmouēduz: z deijcit p̄mor⁹
etiā post penitētiā. Et de heresi z
homicidio dictum est. s. ac etiā de
simonia. Crimen leue dicit⁹ hic illud
mortale: qd̄ de se nō inducit depōsi
tiōē: nisi ex contumacia post admi
nistratiōem vt ebrietas: ludus aleę: di. 35.
c. i. strepitus in synodo. 5. q. 4. in loco.
Eius carniū in diebus p̄hibitionis
p̄fectam eucharistiā non assumere
z huiusmōi. Et ista talia siue occulta:
siue manifesta: nec impediunt p̄mo
uendum: nec deijciunt iam promotū
extra de cohabi. cle. z mu. vestra. Cri
men mediocre dicitur hic. vt adulte
rium: furtum: fraudulentia sacrilegi
um: periurium: falsum testimonium
z similia. Nec autem si sunt occulta
non impediunt promouendum: nec
deijciunt promotum: nec indigent di
sp̄satione: sed sufficit p̄nā sacramen
talis: et de temp. or. ex tenore. z. c. que
fitum. Si sunt manifesta: z tunc aut
sunt manifesta per propriam confes
sionē delinquentis extra iudiciū
factam. Et sic non faciunt irregula
rem talem: q̄uis ille si clericus est de
beret suspendi ab officio z beneficio
extra de excess. p̄ela. quam sit graue
Aut sunt manifesta per famam defi
ciente accusatore vel legitima probati
one: z sic non inducūt irregularitatē

purgatio tñ canonica tali indicenda
e qua prestita absoluer: z si in ea dese
cerit deponet: ex de adul. significasti
Aut sūt manifesta p suam vel conu
ctōz vel p̄fessionē metu pbatōis factā
z sic idcūt irregularitatē: z idē sicut
notoriū p euidētiā fēi qđ nulla p̄ter
giuerlatōē celari: cui? .f. test] ē ppls z
ificiatōi n̄ ē loc: ex d̄ tēp. oz. c. q̄siti
Pōt tñ i b̄i mediocribus notorijs de
iure vel de fco p ep̄z dispēfari i tali ir
regularitate f3 Inn. i glo. sup. c. ex te
nore. z d̄ his oibz diffuse habes i lū. cō
fess. li. 3. ti. 39. q. 3.

De irregularitate circa infames.

Infames ēt oēs: tā d̄ iure q̄s
d̄ fco repellunt a p̄mōtione
dignitatum z ordinū: vi. si. q
aliquo. ex de re. iu. infamibus. li. 6. fm
Rai. Et d̄ infamis d̄ fco ille cui? apud
bonos z graues grauata ē opio sup
aliq̄ criē. Infamis fco d̄ iure ē quē ius
pōit ēē infamē: vt q̄ quic? ē d̄ furto: vl
q̄ pugnat i areā cū bestia dēfata p lu
cro z b̄i. alia plura potes vidē d̄ isa
mibz. 3. q. 7. §. poro. i. tex. z gl. Repelli
tur ēt infamis fm iura a pcurādo in
dicando accusando testificando po
stulādo. z nō q̄ q̄uis p̄fuetuz sit z cō
ueniēs ab irregularitatibz cū irregu
laribz v̄bis dispēfare p eū q̄ pōt sub tali
forma vel simili: Ego dispēfo tecū in
tali irregularitate quā h̄xisti propter
talē cāz: vel si h̄xisses: qñ de hoc dubi
tar: tñ si ep̄s ordinat aliquē irregulāre
intēdēs eū dispēfare p b̄ d̄ fco dispē
fat: q̄uis n̄ v̄lus fuit illis v̄bis dūmō
possit in tali casu dispēfare. Et idē de
plat] q̄ mittit ad ordinā dū aliquē ir
regularē quē ex auctoritate sibi p̄mis

sa poterāt dispēfare: qz. f. itē dūt dispē
fare lz n̄ dixerint illa v̄ba: mittēdo de
facto dispēfant f3 doc. z nō q̄ archi
ep̄s z ep̄s pōt in sua dioc]. fr̄es ordi
nis p̄dicatoz absolue z in irregulari
tatibus dispēfare qñ fuerint ab eis
registi: siue inciderint anq̄ intrarent
ordinē siue post: nisi adeo esset enor
mis excessus: q̄ merito ēēt sedes apo
stolica cōsulenda. Grego. Quia p̄ui.
Itē q̄ magr̄ ordis p̄uincial: z p̄ores
cōuentuales z eoz vicarij in p̄uincijs
z conuentibus z locis sibi commissis
fr̄es n̄fos oēs ibidē constitutos: z ad
eos vñcūq̄ declinatēs pōt dispēfare
sup irregularitate quā h̄xissent si ex
cōicatioē vel suspēfioē inodati diuina
celebrassent vel locis suppositis eccle
siastico iter dicto. Itē ab irreglari
te quā cōtraxissent recipientes ordinē
sic ligati. Bonifa. Virtute. Itē om̄s
p̄dicti plati ordinis p̄dicatoz a suis
p̄fessioibz pōt recipē dispēfatōz sup p̄
dictis irregularibz si eas h̄xissent in q̄
bus. f. valent ipsi dispēfare. Clemens.
exigentibus. Idem puto de fratribus
minoribus: quia cōiter dicitur q̄ su
mus pares in p̄uilegijs. de alijs sen
tentijs habes in locis suis.

De penis in genere titulus sextus.
Ca. ioi.

Quia de penis qbusdā. f. ec
clesiasticis nūc vsq̄ actū est
lex cōicatiois iter dicti sus
pēfiois z irregularitatz.
nē breuissime d̄ penis in genē aliquid
tractetur. Et pro fundamento huius
materie sumatur regula iur] que vi
cit. Sine culpa nisi sublit causa nō ē
aliquis puniendus: ex de re. iu. lib. 6.

que regula locuz bz:z in iudicio poli
z in iudicio fori:z cum pena sit multi
plex vt. j. dicet. In iudicio qdez poli
siue dei pena spūali que spūaliter tan
git animā: siue sit subtractio grē siue
sit pena dāni. i. puationis glorie: siue
sit pena sensus. i. excruciationis ignis
infernalis: nunq̃s punit aliquis sine
culpa sua vt. dicit q̃tum ad originale
vel om̃issa q̃tum ad actuale peccatū
vñ qd̃ dicit exodi. 2. Ego dñs zelo
tes visitans peccata patrum in filios
vñq; ad tertiā z quartā generatiōz: in
telligit d̃ mitatozibus p̃noz scelez
vt exponit Gratianus. i. q. 4. §. quib?
Etia dat z alias expositiōes ad dictā
auctoritatē: alijs aut̃ penis qbuscūq;
punit q̃s i iudicio dei: n̄ solū p culpa
sua om̃issa vel om̃ittēda: vt. sc̃uitetur
sz et z p culpa alteri: n̄ tñ sine cā z in
iustitia: z tñ nobis ignora. vñde Aug.
23. q. 4. de tyr̃is z sidonis sic ait: Et
si rōne facti pfunditatē iudicioz dei
penetrare nō possumus: verūamen
scim⁹ ec̃ verū qd̃ dixit: iustū esse qd̃
fecit. hinc z Brego. in moralibus: Si
iusta deo placē scim⁹: pati autē nulla
nisi que deo placuerint possumus: iu
sta sunt que patimur cuncta: z valde
iniustum est si de iusta passione mur
muremur.

¶ Quinq; de causis de² flagellat ho
minem in presenti vita.

Quinq; autē d̃ causis de² hoīez
flagellat in vita p̃nti siue pe
nas infert: vt ponit mag̃ in
4. sūiaz di. 15. P̃rio vñ vel vt de² glo
rificez: dñs. s. legē miraculose remotō
pene siue flagelli. exemplum de ceco
nato. Jo. 9. d̃ Lazaro r̃uscitato. Jo.
11. Et vt meritū accumulet p exerci

tiā patientie: ac etiā virtus latēs alijs
manifestet. exēpla in Job. c. i. z Tho
bie. 2. §. vt viri p̃fuer̃ p humilitatē
flagelloz. exēplū d̃ Paulo: qd̃ se dicit.
z ad cor. iz. ne magnitudo reuelatio
num extollat me zc. Qui stimulus sz
Remi. fuit quedā infirmitas corpora
lis. §. 4. vt eterna dānatio inchoet: vt
sz hic eq̃lit̃ oīdat qd̃ in inferno pa
tiet. exēplū in Herode actuū. iz. An
thioco. 2. Machabe. 9. §. vt hō pu
rificez: vel p expulsionē culpe: cū sz
ex flagellis p̃terit. exēplū de Maria
sorore Aaron Numeri. iz. a lep̃ infe
cta. Et Israelitis p̃stratis in deserto
fm̃ hiero. 23. q. 4. quid ergo. Vel ad
satisfactionem pene: exemplum i Da
uid qui post remissionē adulterij cō
missi quo ad culpam in penaz fuit ex
pulsus de regno: vt p̃z in 2. regum.
qd̃ nōr Brego. de pe. di. i. si peccatum
David. Posset etiā dici omnem pe
nam quam patimur procedere culpa
nostra saltem originali cā qua nati
mur: qz ip̃m ē cā omnium penalitatū
ar. di. 5. ad eius.

¶ Punitur quis a deo tripliciter nō
solum pro culpa sua: sed etiam p cul
pa alterius.

Punit̃ et q̃s a deo i vita p̃nti
nō solū p culpa sua: sz etia p
culpa alteri: z h̄ triplici rōe
sz Th. 2. 2. q. 108. P̃rio quidez qñ
vn⁹ hō t̃paliē ē res alteri: z ita i penā
ei⁹: z ip̃e punit sic filij sz cor² s̃t qdaz
res p̃ris z fui z aīalia res dñoz: z sic
filij qñq; punit p parētib⁹: sic natus
ex adulterio dauid mōtu⁹ fuit: q̃cūq;
z aīalia amalechitaz iusta s̃t īterfici
q̃uis z i h̄ sit rō mystica vt h̄r. i. q. 4.
§. parvulos. 2. i q̃tū p̃cēm vñi⁹ veri
nat̃ i alterz

Et hoc vlt p imitationē: sicut filij imi-
tar peccata patrum: et sui pēta dñoz
vt audacius peccent. vel per modum
meriti: sicut peccata subditorum me-
rentur peccatozem prelaturū s; illud
Job. 34. Regnare facit hypocritā p
pter peccata populi. vel ppter aliqū
consensum siue simulationem: sicut i-
terdum boni puniuntur cum malis:
quia eorum mala non redarguunt:
vt dicit Aug. in p. de ciui. dei. 3. ad cō-
mendandum vnitatem humane so-
cietatis: ex quo vnus homo debet p-
alio sollicitus esse ne peccet: et ad dete-
stationē peccati: dñ. i. pena vni redun-
dat i oēs: q̄ si oēs sint vñ corpus: exē-
plū dō pēto Alchor. Josue. 7. Item vt
dic Gratian. 23. q. 5. s. vlt. Aliqñ de-
punit malos ppter legitimā ptatē gerē-
tes ex mādato suo: et sic cū merito pu-
niētū: sic puniūt pēta cananeoz p
pplm suū. Aliqñ punit et si p plos
suo iussu excitatos: nō itendētes deo
obseq: s; sue satisfaccē cupiditati: et iō
cū sui dānatōe: sicut puniūt pplz suū
p alienigenas. Quacūq; autē d cā qd
punit si nō sustinet patient pēas: s; ei
flagella nō ad satisfaccionē: s; ad vīdi-
catōz tñ. i. punitōz: iux illud deuterō
33. Ignis scz pene tpalis succensus ē
in furore meo. i. i. punitōe: et ardebit
vsq; ad infernū nouissima. i. vindicta
hic incipiet: et ardebit vsq; ad extremā
dānatōe: vt expōit Aug. de pe. di. 4.
6. auctoritates. Sed si patient ferant
ipsa flagella: et sit patiens in statu grē:
habet locū satisfaccōis: vt dicit A. bo. in
4. et si puniret a iudice ppter malefici-
ūz pmissuz: et h plus et min⁹ s; deuoti-
onē patiens et qlitate cris. Mors autē
nālis et si sit vltimuz terribiluz nō tñ

est satisfaccōia: qz p nā inoleuit in pe-
nā originalis pēti: sed mors violenta
ē figs eā meruit ē satisfaccōia si pa-
tienter sustineat et in grā. A. bo. in. 4.
Sciēdū ē qz pēta dimissa a deo nū-
q; redeunt p sequētē culpā: nec q ad
culpā nec q ad penā vt qdaz dixerūt
nec enā in aliq gñe pēti s; opinionē
quorūdā: q b dixerunt ppter pētm se-
quēs ody vlt apostasie: vlt pēti p sef-
fiois vlt plenitudis pñie. vñ vi⁹ s; eos
Frēs odit apostata sit spūiq; fateri.
Penituisse piget pristina culpa redit
Due opiones ponunt de pe. di. 4. in
tex. et gl. sūmaria: s; reuertunt tātum
q̄tū ad quēdam granatōis affēz fm
A. bo. i. 4. vi. 22. Ex eo v3 q sequens
pētm p remissionē pcedētū bz qdā
deformitatē i gratitudis ppter bñficiūz
pceptū remissionis. vñ graui⁹ reddidit
ipz pēz: qz si eēt sine tali deformitate
i gratitudis: nō tñ q talis aggranatio
ex illa circūstātia faciat pēz illud di-
gnū tāta pena q̄ta erāt oia dimissa.
et sic p istū modū aggranatōis dicūt
pēta dimissa redire: vt vident sonāe
auctoritates scōz plures: q habēt de
pe. di. 4. i. pñ. In foro būano sine secu-
lari sine ecclesiastico p culpa tñ mē-
tali nunq; ifert pena. vñ dic lex cano-
nizata. de pe. di. 1. Cogitatōis penam
nemo patiat: cum. s. c. pēta cogitatio
terminis suis. Occultoz. n. cognitoz
et iudex est deus: di. 32. erubescat. Cul-
pa aut exterior variat qdrupliciter:
qz aut p̄sulit in facto vt furta et cedet
aut in dicto: vt cōicia et inique aduo-
catōes: aut in scripto: vt falsa instrumē-
ta aut famosi libelli: aut i p̄silio: sicut
cōiurationes: vel cūz quis ē conscius
cūz latronibus: et suadet vel fauet eis

8
11

5
11

Et hec quatuor genera culparum fide-
randa sunt. 7 modis siue circumstan-
tijs. scilicet ex causa ex persona ex loco ex
tempore ex facti qualitate ex facti quanti-
tate 7 ex euentu. Primo ex causa siue
verbera que .i. sunt illata a magistro
vel parente impunita sunt quia videntur
facta emendationis animo 7 ea: sed cum
fiant per iram ab extraneo certe puni-
untur. 2. consideranda est perso-
na 7 illius qui fecit 7 eius qui passus
est: aliter. n. puniuntur serui quam liberi
aliter quam dominum vel parentem: quam
aliter quam constitutum in dignitate siue re-
ctorem quam quam primum. Peruenit et
ad hanc considerationem de persona etas
facientis 7 patientis iniuriā. 3. consi-
derandus est locus: nam idem actus si fiet
in quolibet loco non facit erit furctus 7 non
capite puniendus: si in ecclesia erit sacri
legium 7 capite puniendus. 4. considerandum
est tempus: nam propter tempus solent discerni
emanatores a fugitiuis: 7 tempus discernit
effractorum: vel fure diurnum a noctur-
no: 7 nocturnus quidem acrius puniatur.
5. consideranda est qualitas facti pro qua
furta manifesta atrocius puniuntur quam non
manifesta 7 crassatura: quod est violentia
illata latronibus grauius quam rixa quod est con-
flictus altercatio: pro hoc et discernitur
expletio quod est subtrahio rebus heredita-
riarum antequam hereditas adeat a furto 7 pe-
tulatia quod sit pro quadam lassitudine distigui-
tur a violentia. 6. consideranda est quan-
titas facti pro qua discernitur abigeus. i. qui
gregem rapit a fure qui unum suum rapit.
7. considerat euentus. i. si res habuit ef-
fectum: ut si aliquis est domus nixus est contra
alium 7 res habuit effectum condemnabitur.
si non habuit effectum non condemnabitur nisi in
quibuscumque atrocibus: que ad aliquem actus

extrinsecus procedunt: si quis occidendi causa
cutello percussit. vel si quis attentauerit
rapere moniales pro matrimonio: 7 alia
huiusmodi: hec omnia habent de peccato. di. i.
circa principium. Pena autem quod infligitur
in foro iudiciali siue humano est sub
triplici genere. Primum genus est pena
spiritualis: 7 hoc est quod duplex excepta vltima
solus que inserta in foro ecclesiastico.
Et prima est increpatio. di. 90. placuit.
que est quasi pambulum ad sequentem
hec et locus habet potestatem in foro seculari
Secunda est censura ecclesiastica. i. exco-
municatio interdictum 7 suspensio: et hoc vbi.
fig. querenti. Et pena excois nunquam pu-
niendus est vnus pro peccato alterius
ut expressit dicit Augustinus. 2. 4. q. 3. si habes.
Hec inferenda est talis pena nisi pro
culpa vera vel presumpta siue probata. pena
autem suspensio vel interdictum puniunt sepe
quod sine culpa sua. Ita interdictum cum
tas pro peccato domini 7 suspensio clericus ab
officio propter amissionem visus vel lepra. 3.
est pena deponis vel degradatio: di. 50.
si episcopus. quod non imponitur nisi pro crimine peccato 7 non
bilibi: 7 vbi pro contumacia imponitur: primo talis
de suspensio: postmodum cessante contumacia
excoicari: deinde deponi. 2. 3. q. 4. forte
vbi autem inserta depositio pro crimine: 7 si cor-
rigibilis apparet post hanc penam non ex-
coicatur. Quarta pena est infamia qua
puniuntur quod quicquid sine culpa sua: nam et sa-
cti viri aliqui de seculo infamati quod de per-
mittit ad eorum humilitatem ne extollantur
ex laude exhibitam: aliqui ultra eorum me-
rita: ut dicit Gregorius. 6. q. i. si plurimi. si in
iudicio humano hac non puniuntur nisi pro cul-
pa sua: ut. 6. q. i. infames. vel alteri ut in
crimine lese maiestatis. 6. q. i. si quis cum
milibus. Secundum genus pene est pena
corporalis: 7 hec est multiplex.

prima quidē incarcerationis v^t absti-
nētie sine ieiunij que solent infligi in-
carceratis pro eoz sceleribus in vtro
q; foro. De hac potest intelligi illud
c. si quis contristatus: di. 90. r. 27. q. i.
si homo esses. Scda est pena verbēa
tionis que etiam in vtroq; foro infer-
tur: sed nō nisi pro peccato propo: vt
25. di. 5. salomon vero. r. 23. q. 5. circū
celliones. Tertia est trūcationis mē-
broz. Quarta est mortis. r. hac pu-
blic¹ pena nō vtitur iudicium ecclesia-
sticum. Dictum est. n. Petro: Rōner
te gladiū tuū in vaginā. Matth. 26. i
mo eccia ē d³ i³cedē p³isne occidat
moderate tū. 23. q. 5. reos sanguinis.
In iudicio autē seculari nunq; debet
inferri pena mutilationis vel occisi-
onis sine culpa propria cōmissa fm
Abbo. 2. 2^a. q. 108. Nec etiam talē po-
test inferre reo quicūq; iudex vel re-
ctor: sed habens merum r. iustuz im-
perium ex se vel ex delegatōe. Quia
ē pena exilij q̄ vtit³ vterq; for³: di. 100.
in ea synodo. Exiliū autē h̄ p³t esse tri-
plex. Cūq; ex incerto loco: vt cūq; qd
detrudit in monasteriū: ex de adult.
peruenit. Aliud a certo loco qñ. s. p-
hiberet stare in loco certo. r. q. i. in p-
mis. Tertiū ab omni loco vt cū iter-
dicat qbusdā penitētib³ ne morētur i
aliq loco vltra vnū vel duos dies: de
pe. di. 6. sacerdos. Pēa autē seruitutis
ipōit r. p leges r. canōes i cert³ casib³
Tertiū gen³ pene ē amissio sbe t³pal³
vel dignitatis. r. hec ēt infer³ in foro
ecclesiastico r. seculari r. aliqñ sine cul-
pa p³pa. Hā ppter crimē lese maiesta-
tis amittūt filij bēdicationē p³na r. ille-
gitimi bonozb³ p³uāt ecclesiastic³ r. se-
cularib³. Et qñq; qdē ifert³ h̄ pēa ali-

cui simplr. s. publicatiōis v^t cōfiscatio-
nis omniū bonoz sic i hētic³: di. 8. q.
iure. r. di. 63. hadrian³. aliqñ inferitur
i certa parte: v^t q̄stitate. p iurura illa-
te p³one vel loco. 17. q. 4. si quis contu-
max. r. c. sigs in atrio. que tñ q̄stitas
arbitrio iudicis relinquēda est. aliqñ
vō p satisfactione illati dāni ipōit³
vt pro furto vel rapina r. h³i. Et nō
fm Huil. q. cū pena cōditional³ dō cōi-
cōfiscu partiū appōit loco interesse
peti pōt sine impedimēto q̄stū ē itereē
cui cōmissa ē. ff. d. ac. empti. r. p³dia. Si
vō appōat pēa p cōtūacia peti pōt in
totū. ff. d. colla. bo. l. 2. Si aut appona-
tur i fraudē vsuraz: nō pōt peti: ex de
emp. r. ven. ad n³am. concordant oēs
Ber. ex de arbi. in gl. super. c. dilecti.
Et idē expresse dicit Inno. ex de pe. i
glo. c. suā. r. addit idē credimus q̄ ēt
si pēa itereē excedat: licite tota peti³
Satis ēt v^t Hosti. in glo. ibidē cōcor-
dari spēalit³ dō pena iudiciali: r. addit
si aliq partiū de adimplēdo dicto ar-
bitroz fecit qd potuit: s3 tñ paup³tate
vel ipotētia pressa totū iplere nō potu-
it: l3 mero iure teneat³ ad penā insoli-
dū tñ dō benignitate canonica nihil ē
vltra q̄s iterfit exigēda. sic intelligas
ex dō pe. suā. Cōnitiōnalis autē ex indi-
ciū facta peti pōt q̄stū itereē: nisi ap-
ponat³ i fraudē. Itē i p³dict³ ita nō l3
clericis emūgē crudelit³. Idē ēt do. i
sū. sua dicit q̄ religiosi pñt petē penā
ab eo q nō fuit arbitriū: siue i pecūia
cōsistat: siue in alio: vt. i. q. 7. Quoties
Pena etiaz a iure pmissa peti potest
iz. q. ij. eps qui mancipium. Item iu-
dicialē petere possunt. Cōnitiōnalis
qñt peti pōt: q̄ succedit loco itereē: s3 nō
cā auātie. Bos. r. Ber. simplr dicūt

q̄ persone ecclesiastice possunt exi-
re penas tam a iure inductas q̄ p̄uē
toales. Pena at̄ soluta vt dicit̄ Ho. i. sū.
nō obstat d̄ctus siue sūia arbitriū: nisi
in cōpromisso dictus sit q̄ p̄ca soluta
remaneat sūia rata. C. d. trāfac. l. cum
p̄ponas. Idē Ber. Itē s̄z Guil. tam
dñi q̄ milites z ecclesiastice p̄sone re
tinere p̄nt illas penas q̄s leuāt s̄z cō-
suetudinē legitimā z statuta regiois
nec peccāt qñ i hac parte subest cā: z
seruat iuris ordo: z sit nō p̄pter cupi-
ditatē: s̄z p̄pter zelū iusticie. Nec ob.
q̄ pena accedat dānū: q̄z h̄i pene nō
solū p̄pter interesse statuitur: sed et̄
p̄pter crimina puniēda. Sūt tamē
tēperāde pensat̄ circūstātis: s̄z z secu-
rius esset h̄i excessus emēdas i pios
vsus erogare. Item cum re'meretur
mortem: z iudex ex iusta cā nō infert
et̄ ad vtilitatē rei publice habens sup
h̄ auctoritatē. Si zmutat illā penā i
pecuniariā n̄ ex auaritiā: s̄z ex iusticia
n̄ peccat. Et vt dicit̄ Hos. Si oīa bona
sua exigeret nō videt̄ nimis: q̄z vt dī
Job p̄mo. Luncta q̄ h̄z hō dabit pro
aīa sua. i. vita. Et si q̄s p̄pter maleficiūz
pecunia mulctat̄ nō possit soluere: p̄t
ei zmutari i corpale incarcerationem
s. v. l. verberationem. i. q. 6. si res. ad
penas aut̄ legū positas s̄z t̄nsgressores
n̄ tenet̄ ipse t̄nsgressor nisi postq̄ siue
rit adiudicate. i. p̄ q̄s re' fuerit p̄ sūiaz
iudicis p̄dēnat̄: vt dicit̄ Rai. z Tho.
z. z. s̄z sufficit q̄ prestet emendam
rei ablata v. l. iniurie facte ad arbitriū
boni viri. H̄alit. at̄ iudices p̄tūre p̄nt
suos subditos in q̄ualitatē culpaz z
null' aliis. i. q. 6. i. i. Mā iurisdicō si
ne coheritiōe nulla ē: de offi. dele. pa-
storal. Scias tñ q̄ penas maiores: vt

deponere quo ad forū ecclesiasticū
vel decapitare quo ad forū secularē:
nō possunt iudices nisi maiores: q̄ et̄
dicunt̄ habē meꝝ īperiūz: vt epi i ec-
clesiasticis: dī. z. s̄. perlectis. z crie. p̄ba
to: vt dicit̄ Hosti. Si certa pena repe-
ritur in iure illa infligēda ē nō mol-
lior neq̄ durior. Alioqn infamis sit
iudex: nisi h̄ facēt. s. in remittendo: v. l.
dimittēdo penā: cū vidz expedire rei
publice z scandalum tollēdū z h̄i: z
ipse sup hoc h̄z plenāz p̄tatem: z vbi
esset alteri facta iniuria passus iuriā
vellet remittē: ut dicit̄ Tho. z. z. q. 6
z. Posset et̄ augere penam aliquādo
ad terroꝝe alioꝝ q̄ p̄nt̄ ad culpam
q̄z multis crassantibus op' ē ex. ff. d.
pe. l. offert. Et si plures pene taxate
sunt: tūc arbitrio iudicis relinquunt̄
z d̄z illā īterponere que mag' timet̄:
et̄ vt lit. nō d̄t. qm̄ frequēter. Si vō
certa pena statuta nō ē: sed iudici cō-
mittit̄ d̄z egrate seruata semper i hu-
manioꝝem partem declinare: extra d̄
transac. ex parte. In penis. n. benigni-
or est īterpretatō faciēda: et̄ d̄ regu.
iur. li. 6. Et maxime mitigare debet:
cū cā subest: puta q̄z n̄ ex proposito:
sed casu culpa commissa est: vel pro-
pter etatem: z huiusmodi.

Septem sunt casus qui excusant
hominem a culpa.

Et nō s̄m Rai. q̄ septem sūt
q̄ excusant a culpa. Primū
est mentis alienatio: que alie-
natio tripliciter contingit: scilicet per
stuporem: z sic videt̄ Aug. excusare
Loth qui voluit filias prostituere vt
hospites liberaret: distin. i. 4. quod qñ

Vel per furorem. i. q. i. aliquos. v. p. ebrietatem. vt i. q. i. iebriauerunt. Et intelligas si ex toto tales sunt mente alienati: alibi non excusarentur a toto sed a tanto. **S**ecundum est coactio q. si fuit absoluta excusatur a toto: si p. diuina nata excusatur a tanto: di. 50. presbyteros. **T**ertium est deceptio: vt si forte aliquis dolo alteri deceptus fecit per errorem p. habile aliquid: v. l. omisit. z. 4. q. 2. i. lectionem. Nec tamen fallit in his q. n. l. ignorare: vt q. sunt i. fide: vel expressa dei p. cepta. i. 6. q. i. si cupis. **Q**uartum est multitudine i. filii peccato: i. h. non excusatur a peccato nec a pena diuini iudicii. v. n. Aug. Ita p. p. terea n. minus ardebunt q. cum multis ardebunt. z. q. i. multi. Sz releuat hoc ad penam aliquid. Nam correctio aliqui omittitur cum multitudine e. i. scelere ad vitandam scandalum scismatis vel grauis mali. di. 44. i. messatio nes. z. di. 50. vt constitueret. Similiter z. consuetudo fm. Inno. excusatur q. n. q. s. a pena tpali. di. 4. de i. q. s. sed non a culpa z. a pena eternali: imo auget el. p. a. ex o. sue. c. vl. **Q**uintum est etas z. hec excusatur a toto: sicut infans vel puer n. doli capax. i. q. i. illud relatum. Enq. n. a toto excusatur: vt si e. doli capax: ex o. de i. c. pue. c. i. Alie vo. etates fm. eam varietate attenuant z. grauant peccata z. penas: ar. 86. di. tanta. **S**extus est casus: et si contingat dando opera rei licite: z. adhibendo omnem diligentiam de bita excusatur a toto: ex o. homi. Johanes. Sz si dabat opera rei licite: v. l. n. adhibuit oem debitam diligentiam dando opera et rei licite excusatur a tanto: di. 50. clerico. **S**eptimum est iocatio sine ludus: z. si ludus noxi? e. vel et honestus: i. h. n. cum debita diligentia excusatur a

tanto. i. q. i. illud relatum. Et nota q. postq. q. s. semel punitus e. p. aliquid crime sz R. ai. no. o. aliqua pena ei infligi: ga. n. iudicabit de i. bis idipm. Ita. z. c. z. nemo o. duplici p. tritione steri: ex o. iudi. at si. Multoties n. p. eade culpa iponitur multiplex pena simul i. eod. iudicio. Ita tunc o. ille pene accipiunt p. aliquid vna q. p. se sufficiens n. fuisse. Sed i. diuersis iudicijs n. l. bis in idipsum iudicare: vt dictum e. nisi forte cresceret stumacia: ex vt l. i. n. cor. q. m. frequenter. Sic i. diuina demetia peccata dimissa in vltionez venire n. patit. z. 3. q. 4. si illic. De penis q. inferunt a iudicibus habes etiam infra in tertia parte. ti. de iudicijs. Amen z. gloria christo.

ExPLICIT TRACTATUS DE
CENSURIS.